

Rok XX

ZESZYT 19

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 9

CENA zł 1.50

SKARBOFERM

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
POLSKICH KOPALŃ SKARBOWYCH
NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA AKCYJNA W KATOWICACH

ADRES: CHORZÓW I, PL. MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO 12

ADRES TELEGRAFICZNY: SKARBOFERM-CHORZÓW

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ:

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW

I SIARCZANU AMONU

Z KOPALŃ:

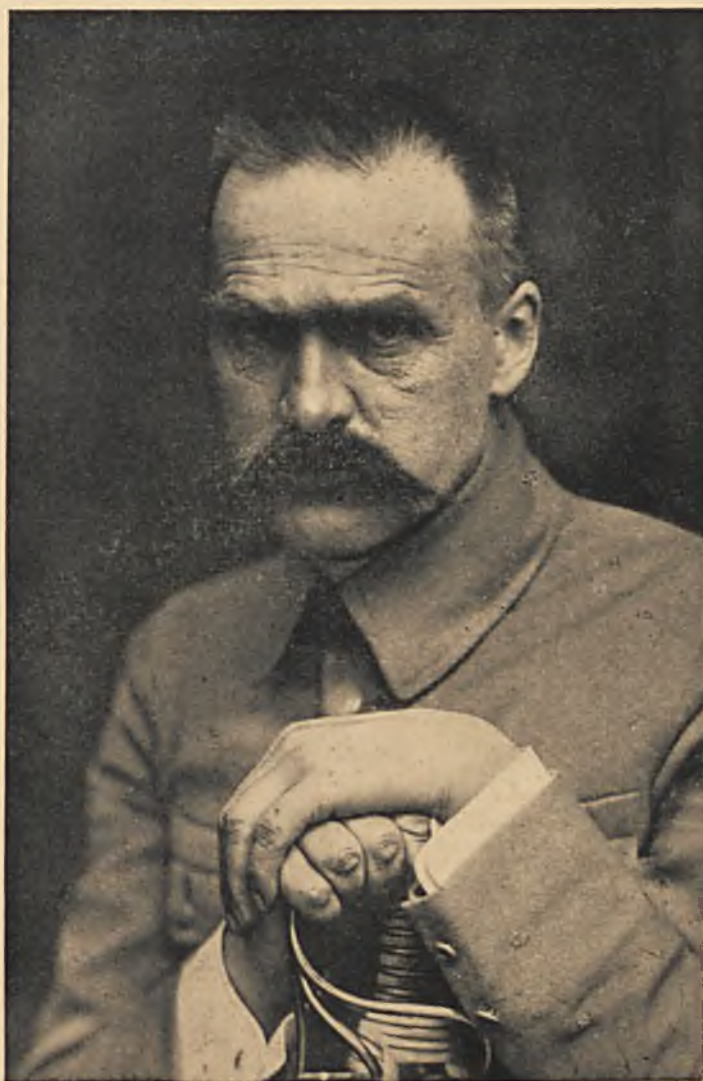
„KRÓL” W CHORZOWIE, „BIELSZOWICE”

I „KNURÓW”

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

„JEST WIĘC ŻYWY I ŻYJE
WŚRÓD NAS, I PRAWDA
ŚMIERCI OKRUTNA, PRAW-
DA ŚMIERCI POTĘŻNA NIE
ISTNIEJE DLA NIEGO”

W CZWARTĄ ROCZNICĘ ZGONU ODEZWA NACZELNEGO KOMITETU UCZCZENIA PAMIĘCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

„Obywatele! Po raz czwarty Naród Polski obchodzi rocznicę zgonu Józefa Piłsudskiego i w żałobnej zadumie rozpamiętuje trudy Jego życia.

Dzieła Wielkiego Marszałka, dziś zwłaszcza, gdy stoimy w obliczu wielkich zadań, przemawiają do nas całą potęgą swej wymowy, nakazują nam trwać wiernie przy Jego wskazaniach i kroczyć szlakiem przez Niego wytkniętym.

Niepewność jutra zawisła nad światem.

Na szalach niewiadomej przyszłości ważą się losy narodów.

Geniusz Piłsudskiego stworzył Polskę mocy i ładu, Polskę, cieszącą się szacunkiem świata, wierną swemu słowu, oddaną sprawie pokoju, ale niezłomną i groźną, gdy w grę wchodzi Jej honor, Jej sława, Jej wolność.

Pamiętajmy, że taką Polskę musimy przekazać pokoleniom potomnym.

Pamiętajmy, iż Wielki Marszałek nas uczył, że od nas samych losy nasze zależą, że uzbrojone ramię Narodu jest najlepszą rękojmnią naszej przyszłości.

Pamiętajmy, że Jego wielki duch stoi na straży naszych sumień i naszego działania.

Otoczmy największą troską Jego wiekopomne dzieło: armię polską, której sztandary okrył blaskiem nieśmiertelnych zwycięstw, i z której uczynił opokę naszego bytu i tarczę naszej wolności.

W Jego spuściznie szukajmy dla siebie nakazów, w Jego czynach podstawy dla czynów, do których wzywa nas chwila dziejowa.

Zespoleni w żałobną rocznicę we wspólnym uczuciu, wszyscy, w myśl Jego wskazań, złożmy z siebie ofiarę, która umie godzić sprzeczności, która jednoczy i łączy, a daje siłę całemu Narodowi.

Obracajmy tak koło historii, jak tego żądał Józef Piłsudski, by pomnik Jego wielkości i chwały nigdy nie przestawał być chwałą i wielkością Polski”.

TREŚĆ ZESZYTU

	Str.		Str.
KOSZTY POŚREDNICTWA — K. A. S.	739	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	762
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W BILANSIE HANDLOWYM — ST. RZ.	741	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	762
KRONIKA GOSPODARCZA:		SAMORZĄD	764
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH	748	KRONIKA TYGODNIOWA:	
Przemówienie Pana Wicepremiera i Ministra Skarbu Eugeniusza Kwiatkowskiego w Sejmie		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	765
GÓRNICZYSTWO I PRZEMYSŁ:		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	765
PRZEMYSŁ NAFTOWY	750	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Przemysł rafineryjny w roku 1938 — Inż. P. Wrangel		Subskrypcja Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej	
HUTNICZYSTWO	754	PIENIĄDZ I KREDYT	767
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	754	Centralna Kasa Spółek Rolniczych w roku 1938 — E. Szyszowski	
PRZEMYSŁ CUKROWNICZY	755	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	768
CHAŁUPNICZYSTWO	755	Z BANKU POLSKIEGO	769
Akcja Podkomisji Pracy Chałupniczej — J. K.		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
ROLNICZYSTWO	759	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Nowelizacja rozporządzenia o ochronie lasów prywatnych — Inż. Z. Szyszowski		NIEMCY	771
HANDEL:		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	771
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	761		
RYNEK AKCYJNY	761		

KOSZTY POŚREDNICTWA

NAJPOSPOLITSZYM zarzutem, wysuwany w Polsce pod adresem aparatu handlowego, jest zarzut pobierania przez handel nadmiernych cen, przy czym za nadmierne ceny uchodzą te, które pozostają w jaskrawej dysproporcji z cenami, płaconymi producentowi. Zagadnienie rozpiętości cen na dystansie producent — spożywca jest szczególnie ważne nie tylko ze względu na zarzuty co do prawdziwej czy rzekomej drożyzny aparatu pośredniczącego, lecz także z uwagi na ocenę wielkości i jakości usług, przez ten aparat oddawanych społeczeństwu. Z doświadczeń krajów zachodnich wiadomo, iż rozmiary rozpiętości cen pozostają w zasadzie wprost proporcjonalne do jakości towaru i świadczonych spożywcy usług. Tak np. cena sprzedażna mleka pasteryzowanego i butelkowanego musi być wyższa od ceny mleka „wprost od krowy”, tj. sprzedawanego w stanie „naturalnym” w bańce o wątpliwego rodzaju czystości.

Jeżeli porównamy ceny, płacone producentowi rolnemu, z cenami za ten sam artykuł, pobieranymi przez kupca od spożywcy miejskiego, to dojdziemy do wniosku, iż w okresie ostatnich kilku lat nastąpiło w Polsce zmniejszenie owej rozpiętości. Spadek tej marży wynika zarówno z poprawy cen płodów rolnych, jak i z usprawnienia samej wymiany. Świadczy o tym zestawienie dla 1935 r., kiedy kryzys gospodarczy już dogasał, i dla 1938 r., kiedy sytuacja rolnictwa nieco się pogorszyła w porównaniu chociażby z rokiem 1937. Przedmiotem porównania będą artykuły pierwszej potrzeby, podlegające przeróbce przemysłowej czy rzemieślniczej lub sprzedawane konsumentom w stanie niezmienionym. Jako miejsce dokonywanych porównań wzięto miasto Lublin — dla cen, płaconych przez spoźwyców, i województwo lubelskie — dla cen, otrzymywanych przez producentów rolnych. Rezultat tych porównań, wyrażający ceny wiejskie (producenckie) w odsetkach detalicznej ceny miejskiej (konsumenckiej), przedstawia się następująco:

Towary sprzedawane przez producenta	1935 %	1938 %	Towary nabywane przez konsumenta
Żyto	44	55	Chleb żytni
Jęczmień	71	74	Kasza jęczmienna
Wieprz	66	80	Mięso wieprzowe
Ziemniaki	57	52	Ziemniaki
Mleko	87	89	Mleko
Jaja	72	75	Ja'a

W świetle powyższych liczb teza o nadmiernych, a w każdym razie sztywnych kosztach pośrednictwa utrzymać nie dałaby się.

Ilekoć mówimy czy piszemy o kosztach pośrednictwa, musimy wprawdzie dokonać możliwie szczegółowej ich analizy, aby wyodrębnić elementy stałe od zmiennych i te czynniki, na które handel wpływu nie posiada, od czynników, zależnych od struktury i metod pracy aparatu handlowego. Analiza ta nasuwa jednak wiele trudności technicznych, albowiem każde przedsiębiorstwo posiada swoje sposoby kalkulacyjne (w granicach warunków rynkowych), zależne od wielkości przedsiębiorstwa i obrotu, od siedziby i rejonu zbytu, od asortymentu towarów itd. Sprowadzenie tych wszystkich czynników do wspólnego mianownika jest niemal niemożliwe, i dlatego trzeba się posiłko-

wać metodą monograficzną, dążąc do uchwycenia zjawisk typowych.

Rozpatrując — z zastrzeżeniem, jak wyżej — koszty handlu np. zbożem, stwierdzamy, iż w stosunku do obrotu wynoszą one 2÷4%, wahając się w zależności od kategorii przedsiębiorstwa, posiadania lub nieposiadania magazynów, posiłkowania się giełdą lub jej omijania, zatrudniania sił najemnych itd. W żadnym jednak razie nie możemy tych kosztów uznać za wygórowane i nieusprawiedliwione. W hurtowym handlu mąką stwierdzono, iż marża pomiędzy ceną płaconą i otrzymywaną nie przekracza 6%, z czego połowa przypada na koszty handlowe (magazynowanie, zwózka, podatek, opłaty giełdowe itp.), połowa zaś na zysk brutto hurtownika. U detalistów mącznych rozpiętość jest już znacznie wyższa, dochodzi bowiem do 20% ceny nabycia; jest to konsekwencja rozdrobnienia handlu detalicznego, a tym samym zbyt małych obrotów, przypadających na 1 przedsiębiorstwo. Analogicznie przedstawia się sprawa z małymi piekarniami, które wykorzystują zaledwie połowę swej zdolności produkcyjnej, przez co każdy kilogram pieczywa obciążony jest nieproporcjonalnie dużymi kosztami produkcji.

Z jakich elementów składa się cena, płacona przez ostatniego odbiorcę — świadczy zestawienie, podane w ciekawym studium o rynku węglowym, wydanym przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Katowicach¹⁾. Okazuje się, że do ceny zł 18.75 za 1 t, pobranej (przeciętnie) przez kopalnię, dochodzi zł 11.05 kosztów handlowych: koncernu (zł 1.05), hurtownika (zł 3.00) i detalisty (zł 7.00), ponadto zaś zł 11.40 z tytułu kosztów przewozu z kopalni do Warszawy oraz zł 3.80 na rachunek zysku brutto aparatu handlowego, wziętego en bloc (od koncernu do detalu). Wielkość tak kosztów handlowych, jak i zysku brutto w przeliczeniu na 1 t zależy, rzecz prosta, nie tylko od sprawności danego ogniwa handlu, lecz i od ilości węgla, przechodzącego przez dane ogniwo, gdyż koszty sztywne obciążają 1 t tym silniej, im mniejszy jest obrót, a ryzyko, związane ze słabością kapitałową danego kupca, a więc z reguły z wielkością dokonywanych przezeń obrotów, jest odwrotnie proporcjonalne do tych ostatnich.

Ciekawie przedstawia się kalkulacja cen żelaza handlowego, którego cena jest w zasadzie jednakowa (parytet Chebzie), wyjątkiem bowiem są ceny dla ziem wschodnich. Abstrahując od tych cen wyjątkowych, stwierdzamy, iż cena, po której hurtownik zakupuje żelazo od producenta, różni się od ceny, zapłaconej przez jego współzawodnika, o zł 5÷14. Różnica ta się powiększa dzięki różnorodności stawek przewozowych, kosztów handlowych, a nawet obciążen publicznych i w konsekwencji jeden hurtownik sprzedaje żelazo po zł 281, gdy drugi — po zł 339, różnica zatem wzrasta do zł 58. Te same przyczyny działają u detalistów i w rezultacie cena detaliczna waha się w granicach zł 305÷360, co daje rozpiętość, dochodzącą do zł 55. Tutaj mieści się przyczyna owej „mozajki” cen, o której tak często czyta się na łamach prasy i słyszy w dyskusjach. Wyjaśnia ona względną taność jednych i względną drożyznę

¹⁾ S. Gryziewicz: „Rynek węglowy w Polsce”, str. 195 i nast.

innych sprzedawców, przy czym elementem stosunkowo najbardziej zmiennym i elastycznym są koszty handlowe (dla hurtu stwierdzono je w wysokości zł 4 ÷ 28 na tonie), a przede wszystkim zysk przedsiębiorcy.

„Podnoszenie poziomu aparatu handlowego pociągnie za sobą konieczność zwiększenia kosztów i zapewnienia przedsiębiorstwom warunków egzystencji i rozwoju” — konkluduje, pisząc o węglu, autor wspomnianej wyżej pracy¹⁾. Tak się bowiem najczęściej zdarza, iż stosunkowo niskim kosztom i zarobkom towarzyszą pewne mankamenty czy to natury moralnej po stronie podmiotu, czy to natury technicznej po stronie przedmiotu handlu, które w gruncie rzeczy odbijają się na kieszeni odbiorcy. Kto wie przeto, czy podwyżka kosztów nie wpłynie na zachowanie realnego poziomu cen, nie obciążając w niczym odbiorcy. Nie każde bowiem (odwracając zagadnienie) tanie — jednostkowo rzecz biorąc — przedsiębiorstwo jest nim z punktu widzenia całości gospodarstwa narodowego. Cóż z tego bowiem, że węgiel można nabyć w Warszawie poniżej ustalonego cennika urzędowego, kiedy konkurujący ze sobą na zniżkę detaliści nie są w stanie posiadać ani magazynów, ani zapasów węgla na czas dłuższy niż okres 3 ÷ 4 dni.

Rozpatrując poszczególne elementy kosztów pośrednictwa, należy zatrzymać się na kilku z nich, które uchodzą zazwyczaj uwadze opinii publicznej. Pierwszym takim elementem są koszty przewozu. Dla węgla np. podaje cytowana wyżej praca, iż przeciętnie obciążają one cenę sprzedażną w wysokości z górą 24%, podczas gdy wszelkie koszty dystrybucji (łącznie z zyskiem aparatu handlowego) wynoszą niespełna 10%. Z każdych zł 100, zapłaconych detaliście za żelazo handlowe w Warszawie, zł 7 przypada na koszty transportu kolejną. Mąka żytnia — również w Warszawie — obciążona jest wymienionymi kosztami w wysokości 7% ceny detalicznej. Jest zaś rzeczą stwierdzoną, iż pozostałe koszty pośrednictwa w sumie stanowią kilka czy kilkanaście procent, ciężar więc gatunkowy przewozów wydaje się dość znacznym.

Drugi element, niestety jednak mało wymierny — to koszty kredytu. Niewymierność tej pozycji płynie stąd, że w handlu przeważa kredyt pozabankowy, niezorganizowany, ponieważ banki w sposób wysoce niedostateczny alimentują nasz handel. Koszt kredytu zorganizowanego dochodzi do 10% rocznie, „ulicznego” natomiast do 30%, przy czym niejednokrotnie zdarza się, iż w warunkach odbioru lub dostawy, w jakości towaru, a przede wszystkim w cenie mieści się ukryty rzeczywisty koszt kredytu. Jego wielkość jest wprost proporcjonalna do wielkości ryzyka, związanego z daną transakcją czy danym kredytobiorcą. Ryzyko bywa koniunkturalne (głównie w ziemiopłodach), jakościowe (te sprawy rozstrzyga sprawnie sądownictwo giełd towarowych) i personalne (solidność, wypłacalność itd. kontrahenta). Kupcy zbożowi i mączni uskarżają się stale na niewypłacalność drobnych piekarzy, kupcy żywca i mięsa — na niewypłacalność rzeźników. Ryzyko, stąd płynące, wkalkulowane jest zwykle w cenę, pobieraną od wszystkich dalszych ogniw pośrednictwa, aby rozkład ryzyka był pewniejszy. Znaczący przedmiot twierdzą,

iż cena, pobierana od niepewnych odbiorców, bywa o 10% wyższa od cen normalnych. Stawka ta na pewno przewyższa zysk netto sprzedawcy, co go zmusza albo do bankructwa, albo do stosowania wobec konsumenta zgoła niedozwolonych „chwytów”. Trzeba również pamiętać i o tym, że kupiec, zwłaszcza hurtownik, kredytuje nieraz dwie strony: odbiorcę (detalistę) i dostawcę (producenta). Na warszawskim rynku węglowym sytuacja pod tym względem stała się nawet karykaturalna, albowiem handel nielegalny (tzw. giełda węglowa) finansuje zarówno składnika (detalistę), jak i hurtownika oraz — co najciekawsze — producenta (kopalnię węgla).

Istnieje wreszcie czynnik nieobojętny dla aparatu wymiany, ale niedostrzegalny przez spożywcę. Jest nim strata na towarze, manko ilościowe i jakościowe. Rozkurz, ususzka, rozlew i in. formy manka towarowego stanowią zwykle kilka procent ceny i albo są wliczone do niej, albo sprzedawca pokrywa je z własnym zysku brutto. Ziarno siewne selekcyjne po pewnym czasie musi być sprzedane jako ziarno na mąkę, a zatem taniej; węgiel się „lasuje” i wietrzeje. Zresztą wszelkie magazynowanie zmusza do uwięzienia kapitału, którego koszt musi być gdzieś wkalkulowany. W tym stanie rzeczy kopalnia, sprzedając węgiel hurtownikowi w miesiącach letnich po cenach niższych aniżeli w „sezonie”, po prostu przerezuca na hurtownika koszty i ryzyko przetrzymania węgla.

Pozostaje do rozstrzygnięcia kwestia zarobków w handlu. Czy handel stosuje zysk czy wyzysk? Czy handel utożsamiać można z przysłowiowym paskarstwem? Czy handel spekuluje — żeby nie powiedzieć: żeruje?

Rozstrzygnięcie tych wątpliwości wymaga jednak zarzucenia metody opierania rozumowania i wniosków jedynie na cenach nominalnych. Tymczasem trzeba wziąć pod uwagę całokształt metod i skutków czynności pośrednictwa i dopiero wówczas da się ustalić wynik i jakość tych czynności. Nierzetelność w dostawach, niezgodność wykonania z zamówieniem, obniżanie jakości (np. przez dosypywanie otrąb lub zmiotków), niedokładność ważenia itp. stanowią ukrytą podwyżkę ceny i niwelują częstokroć nominalną taniość towaru. Ponadto zaś trzeba pamiętać o tym, iż często nie z winy własnej aparat handlowy wytwarza przekonanie o braku uporządkowania wymiany. Jeżeli bowiem np. sam przemysł dostarcza swe produkty po różnych cenach, stosuje bowiem rabaty różniczkowane, pozwala na omijanie przyjętych cen, warunków zapłaty i dostawy itd. — to jakże można w tych warunkach wyrównać ceny w przestrzeni i uniknąć podejrzania, że ten i ów kupiec „paskuje”? „Reglamentacja — pisze cytowana książka o węglu — która stwarza tylko pozory unormowania i organizacji rynku, jest oczywiście o wiele gorsza od wyraźnej wolnej konkurencji”¹⁾. Skutek zaś jest ten, że właściwość rynku zdeorganizowanego skłaniają „element słabszy do licznych zbroczeń z prostej drogi, do dożalnego wiązania końca z końcem”²⁾.

Najprostszym sposobem udowodnienia, że handel „paskuje”, jest powołanie się na rozpiętość cen w przestrzeni i wykazanie wspomnianej już „mozaiki” cen. Zapomina się jednak zbyt pochopnie o różni-

¹⁾ Op. cit., str. 118.

²⁾ Op. cit., str. 168.

¹⁾ Op. cit., str. 199.

cach w wysokości kosztów przewozu, a także o różnicach gatunkowych, wielkości sprzedawanych partii itd. Posiadamy w Polsce 21 odmian żyta, 98 pszenicy, 26 jęczmienia, 56 traw, 68 ziemniaków itd. Giełdy zbożowe notują 14 standartów mąki pszennej i 4 żytnie, ale w ramach każdego standardu zboże jest zupełnie nieznormalizowane, a mąka z każdego niemal młyna różni się w jakości i cenie. Za 1 q mąki pszennej płacono w jednym i tym samym dniu na jednej i tej samej giełdzie zł 32 ÷ 42·5, a za 1 q mąki żytniej — zł 24·4 ÷ 25·3; rozpiętość cen wskazuje wyraźnie na zależność cen od gatunków towaru. Tak samo oddziałują różnice wielkości sprzedawanych partii: mąka pszena w hurcie, a więc zbywana wagonowo, kosztuje — powiedzmy — gr 32 za 1 kg, w detalu natomiast, gdzie ją sprzedają w torebkach kilogramowych i mniejszych, pobiera się za nią już gr 55. Cena detaliczna 100 kg pewnych nasion wynosiła w danym przedsiębiorstwie zł 77, ale cena 1 kg — już gr 95, czyli proporcjonalnie o 23% więcej.

Jakie są rzeczywiste zarobki i rentowność handlu? Odpowiedź na tak postawione pytanie wypada przeważnie dość pesymistycznie — jeśli chodzi o rentowność, i nader skromnie — jeżeli chodzi o wysokość zarobków aparatu pośredniczącego. Znawcy problemów mówią o niedostateczności zarobków np. w handlu węglem, podkreślają niepewność zarobków w handlu zbożem, wspominają, iż niejednokrotnie sam handel rezygnuje z zysku za cenę utrzymania klienta itp. Zysk brutto w handlu hurtowym artykułami masowymi rzadko kiedy przekracza 3%; fakt, że w hurtowym handlu żelazem zysk ten sięga 6%, wynika zarówno z czynności kredytowania przez hurt produkcji i detalu, jak i z bonifikat, udzielanych wielkim hurtownikom z tytułu odbioru norm minimalnych.

Handel detaliczny wykazuje zazwyczaj zysk brutto w wysokości do 10%. Zysk netto jest nader różnorodny, obliczany jest jednak najczęściej na 3 ÷ 5%. Najważniejsze zaś jest to, że żaden z badaczy naszych stosunków handlowych nie zanotował powszechnego bogacenia się na handlu artykułami masowymi (zboże, mąka, nasiona, węgiel, żelazo itp.).

Ocena polskiej rzeczywistości handlowej pozwala na sformułowanie następującej tezy: zło, tkwiące w strukturze aparatu handlowego w Polsce, nie leży, na ogół biorąc, w drożyznie świadczonych przezeń usług, lecz tkwi w jakości tych ostatnich. Niskość ceny idzie zazwyczaj w parze ze stosowaniem niedozwolonych metod sprzedaży wzgl. kupna i w uprawianiu polityki cen gospodarczo nieusprawiedliwionych. Polityka ta, rujnując placówki handlowe, a w każdym razie nie pozwalając im na osiągnięcie właściwego poziomu, którego wyrazem jest chociażby zdolność posiadania magazynów i składowania towarów, jest zarazem sprzeczna z interesami spożywczy (moment jakości towaru), producenta (moment uzyskiwanej przezeń ceny) oraz całokształtu gospodarstwa narodowego. Zdaje się nie ulegać najmniejszej wątpliwości, iż np. skasowanie kupna żywca „na oko” podniosłoby dochód rolnictwa w stopniu daleko wyższym aniżeli zmniejszenie nominalnej rozpiętości cen. Podobnie odczuliby poprawę swej sytuacji konsumenci, gdyby dzisiejszą przesadną walkę konkurencyjną w handlu, opartą w znacznym stopniu na metodach nielojalnego współzawodnictwa, zastąpić zorganizowaniem handlu kwalifikowanego tak fachowo, jak i moralnie i podporządkowanego kontroli i sądownictwu dyscyplinarnemu według wzorów i doświadczeń giełd towarowych.

K. A. S.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W BILANSIE HANDLOWYM

ISTNIEJE pewna dowolność w doborze pozycji przywózowych i wywózowych, które można włączyć do bilansu handlowego włókiennictwa. Pomijając mniej ważne drobiazgi statystyczne, jest rzeczą do dyskusji, czy do strony przywózowej takiego bilansu należy włączyć przywóz tkanin i konfekcji, należących do tej grupy z technologicznego punktu widzenia, których jednak import na pewno nie jest inicjowany przez krajowych producentów włókienniczych, ani przez nich chętnie widziany; z drugiej strony wątpliwe jest, czy do przywozu włókienniczego włączać maszyny, których import jest wprawdzie wynikiem dyspozycji krajowych producentów włókienniczych, które jednak w swym gospodarczym charakterze dosyć daleko odbiegają od konsumpcyjnego obrotu surowcami i przetworami włókienniczymi; eksport lnu, niewątpliwego surowca włókienniczego, winien być jednak wyeliminowany z bilansu, będącego obrazem działalności przemysłu włókienniczego; wreszcie trudno jest grupować razem obroty towarami, znajdującymi się w tak różnych konstrukcjach organizacyjnych, jak wełna i bawełna — z jednej strony, a juta i jedwab — z drugiej strony. Doceniając wagę wszystkich tych zastrzeżeń i wątpliwości, podajemy niżej zestawienie bilansu handlowego

wego włókiennictwa w rozszerzającym rozumieniu tego pojęcia (w tys. zł)¹⁾:

(P. tablicę na następnej stronie)

Jeżeli wyeliminować z powyższego zestawienia pozycje wątpliwe, jak: import tkanin wełnianych i bawełnianych, import konfekcji i import maszyn włókienniczych, oraz obustronne obroty jedwabiem i wyrobami, a także jutą i wyrobami — to otrzymamy bilans o daleko posuniętej jednorodności z punktu widzenia kierujących nim ośrodków dyspozycyjnych. Tak skorygowane wyliczenie mamy prawo nazwać „bilansem handlowym polskiej produkcji wełnianej i bawełnianej”, co znaczy, że dysponentami tego bilansu są w pierwszym rzędzie kierownicy przemysłu bawełnianego i wełnianego; bilans ten przedstawia się następująco (w tys. zł):

	Przywóz	Wywóz	Saldo
1935	223 047	34 217	-188 830
1936	283 706	33 889	-249 817
1937	309 915	48 712	-261 203
1938	265 506	31 803	-233 703

¹⁾ Tablica ta jest zaktualizowanym powtórzeniem zestawienia podanego w artykule P. A. B. pt. „Zmiany w bilansie handlowym” („Polska Gospodarcza” zesz. 48/1938, str. 1707).

	1935 r.			1936 r.			1937 r.			1938 r.		
	przywóz	wywóz	saldo	przywóz	wywóz	saldo	przywóz	wywóz	saldo	przywóz	wywóz	saldo
Bawełna surowa i odpadki	114 458	—	-114 458	126 972	—	-126 972	142 379	—	-142 379	116 711	—	-116 711
Przędza bawełniana	9 727	1 162	- 8 565	10 845	967	- 9 878	11 402	613	- 10 789	12 239	325	- 11 914
Tkaniny bawełniane	7 695	2 142	- 5 553	9 179	3 552	- 5 627	9 981	7 561	- 2 420	9 559	3 973	- 5 586
Wełna wszelka	72 979	—	- 72 979	103 140	—	-103 140	107 013	—	-107 013	96 426	—	- 96 426
Przędza wełniana	5 613	11 549	+ 5 936	10 168	10 952	+ 784	11 252	15 140	+ 3 888	10 270	13 990	+ 3 720
Tkaniny wełniane	2 122	9 166	+ 7 044	2 352	10 413	+ 8 061	2 307	13 388	+ 10 991	2 351	8 742	+ 6 391
Szmaty	13 787	—	- 13 787	22 967	—	- 22 967	29 003	—	- 29 003	20 088	—	- 20 088
Jedwab	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przędza z jedw. natur.	3 201	—	- 3 201	3 059	—	- 3 059	4 495	—	- 4 495	5 885	55	- 5 830
Tkaniny z jedw. natur.	2 357	520	- 1 837	1 906	55	- 1 851	2 246	566	- 1 680	2 292	561	- 1 731
Juta i odpadki	6 753	—	- 6 753	7 515	—	- 7 515	6 731	—	- 6 735	7 261	—	- 7 261
Tkaniny i worki jutowe	324	2 073	+ 1 749	214	1 493	+ 1 279	280	524	+ 244	401	1 059	+ 648
Barwniki	6 483	—	- 6 483	9 614	—	- 9 614	8 866	—	- 8 866	9 371	—	- 9 371
Bielizna, odzież i konfekcja	1 350	10 198	+ 8 848	1 467	8 005	+ 6 538	1 788	12 010	+ 10 222	2 369	4 803	+ 2 434
Maszyny włókiennicze	4 434	—	- 4 434	7 620	—	- 7 620	7 749	—	- 7 749	15 221	—	- 15 221
Razem:	251 283	36 810	-214 473	317 058	35 437	-281 621	345 586	49 802	-295 784	310 441	33 499	-276 945

Zwrócić należy uwagę, że jest to dobór liczb, stwarzających najbardziej korzystny obraz bilansowy, wyeliminowano bowiem wszystkie wątpliwe pozycje importowe, a włączono wszystkie możliwe pozycje eksportowe. Można wprawdzie jeszcze twierdzić, że część importu barwników nie idzie na potrzeby przemysłu wełnianego i bawełnianego, z drugiej jednak strony trzeba stwierdzić, że część wywozu konfekcji nie powinna być zaliczana na konto tego przemysłu; poprawki, wchodzące tu w grę, są zupełnie nieznaczne, w żadnym stopniu nie mogą wpłynąć na wnioskowanie. Jest więc rzeczą zupełnie niewątpliwą, że rolę przemysłu wełnianego i bawełnianego w naszym bilansie handlowym widzi się przez pryzmat tego zestawienia w barwach nieco bardziej różowych od rzeczywistości. Przeto ewentualne powoływanie się na nieuniknioną dowolność w doborze pozycji pozwala na jeden tylko wniosek: rzeczywisty bilans handlowy polskiej produkcji wełnianej i bawełnianej jest gorszy, aniżeli to możnaby wnosić z liczb, którymi operujemy.

W świetle tych liczb pasywność bilansu włókienniczego przedstawia się jako notoryczna i bardzo poważna, przy czym pasywność ta wzrastała do b. r. konsekwentnie, czemu nie przeczą rezultaty za rok 1938, stosunkowo pomyślne dzięki spadkowi cen importowych, a nie na skutek działalności eksportowej. Stosunek eksportu do importu wyniósł w porównywanych latach 1:6 względnie 1:8. Oczywiście, pasywność ta jest zjawiskiem zrozumiałym, skoro chodzi tu o produkcję, pracującą na surowcu obcym i alimentującą poważny rynek wewnętrzny; przyjmując, że w cenie towaru wywożonego surowiec stanowi 50% (co jest liczbą dosyć zbliżoną do rzeczywistości, jeżeli chodzi o tkaniny), musielibyśmy dla zrównoważenia bilansu włókiennictwa przeznaczać na wywóz połowę całkowitej produkcji przetwórczej; eksport tkanin musiałby być tak samo wielki, jak zbyt wewnętrzny, a nawet wydatnie większy od zbytu wewnętrznego, zważywszy na niskie ceny eksportowe. Byłoby to trudne do osiągnięcia, choć teoretycznie możliwe. Zapotrzebowanie roczne tkanin wełnianych i bawełnianych dla rynku wewnętrznego oceniane jest na ok. 65 tys. t, zdolność produkcyjna przy 2 zmianach—na ok. 165 tys. t, z tych liczb więc wynika, że przy pełnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnej i przeznaczeniu na wywóz całej nadwyżki ponad obecne zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, mogli-

byśmy mieć aktywny bilans włókienniczy, mianowicie relację eksportu do importu jak 1:0'8. Obliczenie to jest bardzo niedokładne. Nieścisle jest założenie, że surowiec stanowi 50% ceny produktu, nie wprowadzono poprawki na różnicę cen krajowych i eksportowych, z drugiej jednak strony wchodzi w grę eksport artykułów o bardzo daleko posuniętym stopniu przerobu (np. konfekcja), gdzie udział surowca jest znacznie mniejszy. Doceniamy te poważne niedokładności obliczenia, tym niemniej uważamy ustalenie tych liczb za pożyteczne, bowiem między ową niedokładną relacją 1:0'8, a realnie istniejącą w ub. r. relacją 1:8 różnica jest tak znaczna, że pomieści się w niej na pewno wielka, choćby parusetprocentowa, marża błędów i jeszcze pozostanie dosyć miejsca dla wniosku, iż z punktu widzenia zdolności produkcyjnych bilans handlowy włókiennictwa wełnianego i bawełnianego mógłby być znacznie korzystniejszy, niż jest obecnie. Dla umocnienia się w tym przekonaniu stwierdzimy jeszcze, iż w innych krajach obliczenie stosunku eksportu do importu przedstawia się zgoła odmiennie niż w Polsce. Mianowicie, gdy w Polsce import jest 8'4 razy większy od eksportu (1936 r.), to w Belgii—tylko 2 razy większy (1935 r.), we Francji—1'3 (1935 r.), w Japonii—1'2 (1935 r.), we Włoszech¹⁾—1'7 razy większy (1933 r.), w Anglii o 18% mniejszy od eksportu (1935 r.), w b. Austrii o 3% mniejszy (1935 r.), w b. Czecho-Słowacji również o 3% mniejszy od eksportu (1935 r.).

Celem uwypuklenia, czym jest w naszych warunkach gospodarczych wynosząca ok. zł 1/4 mild. pasywność bilansu handlowego przemysłu wełnianego i bawełnianego, wypada dokonać paru porównań. Narzucające się porównanie z całkowitym bilansem handlowym Rzplitej wykazuje, że pasywne saldo włókiennictwa parokrotnie przewyższa każdorazowe pasywum bilansu handlowego. Aby osiągnąć równowagę bilansu handlowego, należałoby pasywum wełniano-bawełniane zredukować w 1937 r. o niespełna 23%, w 1938 r. zaś o niespełna 50%. Nie wnioskując na razie, czy taka aktywizacja bilansu włókienniczego w ogóle jest realną możliwością, celowe będzie uprzytomnić sobie, jakie znaczenie dla całokształtu gospo-

¹⁾ Jak wiadomo, Włochy, mające niegdyś sytuację wywozową włókiennictwa nieco podobną do naszej, zdolali w latach ostatnich zmienić ją radykalnie i przy pomocy moenych środków administracyjnych powiększyły swój wywóz parokrotnie. Dane za 1933 r. są dla tego kraju dziś właściwie zupełnie nieaktualne, rzeczywistość jest już bowiem znacznie korzystniejsza.

darki narodowej miałyby w 2 latach ostatnich uchylenie troski o saldo wymiany towarowej z zagranicą, względnie wydatne zmniejszenie tej troski. Wskazujemy na tę okoliczność jedynie po to, aby uwypuklić, że problem salda bilansu handlowego przemysłu włókiennego i bawełnianego jest wprawdzie problemem fragmentarycznym, tym niemniej jednak tak poważnym, że znaczniejsze osiągnięcia w tym zakresie wyraźnie oddziaływałyby na bieg ogólnych procesów gospodarczych, zwłaszcza na swobodę ruchów ogólnej polityki gospodarczej. Aby to uwydatnić jeszcze dobitniej, porównamy saldo bilansu handlowego włókiennictwa z całkowitym przywozem surowcowym, które to zestawienie pozwoli nam na ustalenie liczby, wskazującej—przy efektywnie w poszczególnych latach istniejącym saldzie bilansu handlowego—o jaki procent możnaby powiększyć przywóz surowców innych niż włókiennicze w razie uwolnienia się od pasywum włókienniczego:

	1935	1936	1937	1938
Całkowity przywóz surowcowy — miln. zł	427.1	498.7	594.6	573.1
Przywóz surowców niewłókienniczych — miln. zł	219.1	238.1	309.5	332.6
Deficyt handlowy przemysłu wełn. i bawełn. — miln. zł	188.8	249.8	261.2	233.7
Deficyt handlowy przemysłu wełn. i bawełn. w %-ach przywozu surowców niewłókienniczych	86.2	104.9	84.3	70.2

Zastrzegamy się, że do porównań powyższych przywiązujemy tę tylko wagę, iż obrazowością swą pomagają one zorientować się w rozmiarach problemu, jaki mieści się w pasywnym saldzie bilansu handlowego włókiennictwa. Z zestawień takich na pewno nie wynika wniosek, że należy zrównoważyć bilans handlowy wełniano-bawełniany, ani tym bardziej, że można to osiągnąć; wysnuć z nich można ten tylko wniosek, że „gra warta świeczki”, że na tym fragmentarycznym odcinku warto poszukiwać korzystnych rozwiązań, bo znalezienie takich rozwiązań miałyby zgoła nie fragmentaryczne znaczenie i wagę. Konstatacja taka stanowi poważną zachętę do analizowania przyczyn bierności włókienniczego bilansu handlowego, a zatem i szukania linii postępowania, po których idąc, możnaby osiągnąć zmiany w tej dziedzinie. Okoliczność ta ma tym większą wagę, że przemysł włókienniczy jest gałęzią produkcji dóbr konsumpcyjnych, o koniunkturze dosyć izolowanej, nie związanej ściślej z najważniejszą dla kraju koniunkturą w działach inwestycyjnych.

Istnieje teza generalna, że poprawy salda bilansu handlowego szukać należy przede wszystkim po stronie wzmaganie wywozu, a dopiero w ostateczności uciekać się można do redukcji przywozu. Teza ta jest szczególnie słuszna odnośnie włókiennictwa, uderzająca jest bowiem nikłość naszego wywozu włókienniczego. Co więcej, wywóz ten bynajmniej nie wykazywał dotąd tendencji rozwojowych, raczej przeciwnie, badany w dłuższych okresach czasu, obejmujących parę cykli koniunkturalnych, przedstawiał malejący procent eksportu całkowitego. Dynamika tego wywozu jest przy tym w krótszych okresach czasu bardzo niewyraźna, wykazuje silne skoki w górę lub w dół. Każde to przypuszczać, iż dysponenci wywozu włókienniczego w słabym tylko stopniu panują nad jego losami, łatwo podporządkowując się czynnikiem koniunkturalnym lub przypadkowym.

Nader charakterystyczny jest w tym względzie przebieg wywozu w latach 1936÷38, gdy stanowił

on zł 33.9 miln. (1936 r.), zł 48.7 miln. (1937 r.) i zł 31.8 miln. (1938 r.). Szukając przyczyn tych skoków po stronie koniunktury krajowej, wypada stwierdzić, że był to okres konsekwentnej poprawy, dającej dosyć silny wzrost produkcji; wskaźnik produkcji włókienniczej wynosił (przy podstawie: 1928 r. = 100) w ostatnich 3 latach: 97.6, 108.0 i 113.2, wskaźnik zaś produkcji odzieżowej—98.1, 99.2 i 107.2. Nie widać żadnego związku między rozwojem produkcji, postępującym dosyć równomiernie przez całe 3-letnie, i wywozem, wykazującym dość silne skoki w zwyż i w dół; ta nierównoległość obu procesów tłumaczy się nikłym udziałem wywozu w całkowitej produkcji włókienniczej. Tym samym jednak wypada stwierdzić, że małe rozmiary wywozu włókienniczego nie są spowodowane technicznymi możliwościami produkcyjnymi odnośnego przemysłu, ani też rozmiarami wytwórczości.

Kształtowanie się wywozu włókienniczego wykazuje natomiast wyraźną łączność z ruchami cen. Zanim pod tym kątem widzenia poddamy bliższej analizie przebieg wypadków w ostatnim 3-letniu, pragniemy zwrócić uwagę, że w 1938 r. ceny surowców włókienniczych stały na poziomie 33.6, ceny zaś tkanin na poziomie 56.6—przy przyjęciu za podstawę 1928 r. Oznacza to, krótko mówiąc, że polski przemysł włókienniczy wydatnie skorzystał z utrzymywania się cen wewnętrznych na poziomie wyższym od światowego, skoro swe ceny zakupu surowca obniżył o 66.4%, a swe ceny sprzedaży przetworów obniżył tylko o 43.4%. Zapewne, że w parze z tym szły nie istniejące dawniej obciążenia kalkulacji cen sprzedażnych, np. na popieranie produkcji włókien krajowych, sądzimy jednak, że te nowe obciążenia nie przybrały takich rozmiarów, które by się dały przyrównywać ze wzrostem marży między ceną surowca i ceną przetworu. W każdym zaś razie ten korzystny dla przemysłu włókienniczego ruch cen spowodował, że atrakcyjność rynku wewnętrznego wydatnie wzrosła, zwłaszcza zaś wzrosła w porównaniu ze zbytem zagranicznym. Przy zbycie wewnętrznym grała rolę tzw. przywózowa renta kontyngentowa, nie istniejąca przy eksporcie.

Nasuwa się więc domniemanie, że przemysł włókienniczy, który stale zbyt mało troskliwym okiem spoglądał na sprawy swego wywozu (pogląd ten opieramy nie na deklaracjach przemysłu, lecz na liczbowo uchwytnych rezultatach jego pracy), w latach ostatnich nastawienie to jakby wzmocnił; możnaby się nawet obawiać, iż obojętność wzmagać się może—w miarę wzrostu renty kontyngentowej.

Na tym tle ogólnym oceńmy liczbę, wskazującą na związki między wywozem i ruchem cen w kilku ostatnich latach (wskaźniki przy przyjęciu odpowiednich liczb w 1935 r. za 100):

	W y w ó z		Ceny tkanin	Ceny surowca włókienniczego
	waga	wartość		
1936	99.5	99.7	99.5	107.9
1937	105.9	143.3	103.2	112.8
1938	76.2	93.6	99.9	91.8

W porównaniu z 1936 r. nastąpiła w 1937 r. zwyżka cen surowca o 4.5%, przy słabszej, bo wynoszącej 3.7%, zwyżce cen tkanin; a więc uległa zmniejszeniu stale korzystna marża między cenami zakupowanego surowca i sprzedawanego wytworu, czyli skurczyła się renta kontyngentowa; jednocześnie wzrost wywozu o 6.5% (waga), względnie o 43.6% (wartość) miał swą przyczynę m. in. także i w tym

właśnie zjawisku, oznaczającym niejaki wyrównanie atrakcyjności rynków wewnętrznych z zagranicznymi. Słuszność tego poglądu znajduje potwierdzenie przy porównaniu lat 1937 i 1938. Ceny surowca spadły o 18·6%, ceny tkanin—tylko o 3·2%, a więc dość wydatnie wzrosła renta kontyngentowa i w ślad za tym spadł wywóz o 28·0%, wzgl. o 34·8%.

Historia lat ostatnich potwierdza więc wysunięte wyżej domniemanie, pozwalając na ustalenie tezy, iż zmiany w rozmiarach wywozu włókienniczego są odwrotnie proporcjonalne do zmian w rozmiarach renty kontyngentowej. Teza ta zmusza do wysunięcia wniosku dosyć dziwnego na pierwszy rzut oka, mianowicie do wniosku, iż redukcja renty kontyngentowej, pobieranej przez przemysł włókienniczy, wpływałaby ożywczo na wywóz tego przemysłu. Mieć to należy w pamięci zwłaszcza obecnie, gdy szukając sposobów zrationalizowania i potania przywozu, mówi się o pewnym skoncentrowaniu go w ręku firm handlowych; łączy się z tym niebezpieczeństwo (zresztą dające się opanować), iż przedsiębiorstwa handlowe inkasowałyby na swe dobro rentę kontyngentową, związaną z przywozem surowca włókienniczego, a pobieraną dotąd przez przedsiębiorstwa przemysłowe, trudniące się jednocześnie przywozem i wywozem. Okazuje się, że to przesunięcie renty kontyngentowej mogłoby mieć cechy korzystne z punktu widzenia interesów bilansu handlowego w jego całości, a więc również z punktu widzenia interesów eksportu.

Omawiane wyżej zjawiska stanowią specyficzną odmianę tzw. zmęczenia eksportowego. W zasadzie o zmęczeniu eksportowym mówi się wówczas, gdy jakiś dział produkcji wykorzystał w pełni swe zdolności wytwórcze, a wobec rozszerzania się wewnętrznych rynków zbytu wycofuje się z mniej atrakcyjnych rynków eksportowych. Zdolność wytwórcza przemysłu włókienniczego nie jest w pełni wykorzystana, przeto nie występuje tu zmęczenie eksportowe w „klasycznym” rozumieniu; dla zwiększenia wywozu w zasadzie nie potrzeba uruchamiać poważniejszych nowych inwestycji. Natomiast trzeba by tu dokonać zabiegów, dających się nazwać inwestycjami handlowymi, trzeba by rozwinąć i ulepszyć zagraniczny aparat sprzedażny. Pozwoliłoby to—zapewne—zwiększyć wywóz i rozmiary produkcji. Jednak dla przedsiębiorcy atrakcyjność takich zabiegów w ogóle nie jest wielka, a mała jest zwłaszcza w porównaniu z atrakcyjnością rynku wewnętrznego, dającego obok zwykłego zysku jeszcze rentę kontyngentową. Działa tu zjawisko niezupełnie zgodne z założeniami ekonomiki teoretycznej, natomiast zgodne z codziennie obserwowanymi faktami z dziedziny psychiki; przedsiębiorca, pracujący w korzystnych warunkach rentowności, nie przejawia zainteresowania dla interesów, zapowiadających wydatnie gorszą rentowność, a jednocześnie trudnych. Można by strawestować termin „zmęczenia eksportowego” i mówić o „rozleniwieniu eksportowym”, co w dużym stopniu dałoby się zastosować do polskiego przemysłu włókienniczego, zwłaszcza może do przemysłu łódzkiego; jest to wynik oddziaływania renty kontyngentowej, a także pewnych specyficznych właściwości podmiotowych tego przemysłu.

Liczbą ilustracją tego specyficznego zmęczenia eksportowego w przemyśle włókienniczym jest poniżej podane wyżej zestawienie, wskazujące na od-

wrotnie proporcjonalny stosunek między zmianami w wysokości renty kontyngentowej i zmianami w rozmiarach wywozu. Przy „klasycznym” zmęczeniu eksportowym obserwowalibyśmy udział wywozu w produkcji krajowej wahający się w ślad za zmianami w koniunkturze ogólnej kraju, mianowicie malejący w okresach pomyślnych i rosnący w okresach depresji. Niestety, dla przemysłu włókienniczego nie dysponujemy odpowiednimi liczbami za dostatecznie długi okres czasu, obejmujący parę faz koniunkturalnych. Zresztą zjawisko byłoby zapewne zaciemnione przez omówione wyżej specyficzne cechy zmęczenia włókienniczego, oraz przez wyjątkowo mały udział wywozu w tym dziale produkcji. Tytułem skompletowania materiału liczbowego podajemy zestawienie poniższe, przy przeglądaniu którego warto przypomnieć sobie, że w całym naszym górnictwie i przemyśle na wywóz przeznaczają w poszczególnych latach 22÷10·5% ogólnej produkcji, a np. w przemyśle hutniczym (podobnie jak włókiennictwo, pracującym w dużym stopniu na surowcu importowanym) wywóz wytworów walcowanych stanowi ostatnio prawie 30% produkcji:

	1935	1936	1937	1938 ¹⁾
Przędza wszelka				
produkcja — ton . . .	123 116	133 369	135 073	143 185
eksport { ton . . .	1 906	1 996	2 437	2 315
{ % produkcji . . .	1·54	1·90	1·80	1·61
Tkaniny wszelkie i wyroby				
produkcja — ton . . .	96 205	105 199	108 315	114 806
eksport { ton . . .	8 050	7 014	8 102	5 278
{ % produkcji . . .	8·38	7·51	7·49	4·75
Razem²⁾				
produkcja — ton . . .	219 321	238 568	243 388	257 991
eksport { ton . . .	9 956	9 910	10 554	7 593
{ % produkcji . . .	4·55	4·15	4·32	2·95

Nie przeceniając znaczenia tych liczb, zwracamy jednak uwagę na mały udział wywozu w produkcji włókienniczej, na zaznaczającą się (do 1938 r. włącznie) tendencję spadkową tego udziału i wreszcie na szczególną wyrazistość tego procesu spadkowego w eksporcie tkanin i wyrobów, co jest ważne choćby dlatego, że w eksporcie przędzy do 90% wartości stanowi wartość importowanego surowca. Liczby powyższe stają się znacznie ciekawszymi, o ile rozbić je wedle poszczególnych okręgów produkcyjnych. Otrzymujemy wówczas dane następujące (wszystkie działy produkcji razem)²⁾:

	1935	1936	1937	1938 ¹⁾
Łódź				
produkcja — ton . . .	143 067	152 863	156 255	165 630
eksport { ton . . .	3 718	3 780	4 904	3 382
{ % produkcji . . .	2·58	2·47	3·15	2·05
Bielsko				
produkcja — ton . . .	13 059	13 027	13 809	14 637
eksport { ton . . .	150	201	985	944
{ % produkcji . . .	1·15	1·54	7·12	6·42
Białystok				
produkcja — ton . . .	13 903	18 763	17 455	18 503
eksport { ton . . .	1 954	2 414	2 006	9 577
{ % produkcji . . .	14·00	12·85	11·44	5 15
Inne okręgi				
produkcja — ton . . .	49 291	53 916	55 869	59 220
eksport { ton . . .	4 134	3 514	2 658	2 310
{ % produkcji . . .	8·39	6·42	4·76	3·90

¹⁾ Dane dotyczące produkcji—szacunkowe, otrzymane przez porównanie odnośnych liczb z 1937 r. wg wskaźnika produkcji włókienniczej.

²⁾ Popelniamy błąd metodologiczny, dodając produkcję przędzy i tkanin, częściowo z teje przędzy wykonanych; takie podwójne liczenie nie występuje przy sumowaniu eksportu przędzy i tkanin.

Oczywiście, uwaga koncentruje się na Łodzi, reprezentującej aż 64·2% produkcji ogólnej i tylko 46·5% ogólnego eksportu, przy czym udziału eksportu w produkcji nigdy nie udało się w Łodzi w porównywanym okresie podciągnąć powyżej 3%, gdy w Bielsku bywało 7%, w Białymstoku 14%, a w pozostałych okręgach 8%. Co się dotyczy eksportu tkanin i wyrobów gotowych, to Łódź (1937 r.), reprezentując 64·7% całkowitej produkcji, daje 42·6% całkowitego wywozu, przeznaczając na wywóz 4·93% swej produkcji, gdy wszystkie pozostałe okręgi przeciętnie 12·2%.

Znaczy to, że problem pasywności włókienniczego bilansu handlowego, jednoznaczny z nikłością wywozu włókienniczego—występuje przede wszystkim w Łodzi.

Wiadomo jednak, że przemysł łódzki nie jest jednolity—z punktu widzenia jego struktury. Mamy przed sobą zestawienie, dostatecznie reprezentatywne dla całego przemysłu łódzkiego, obrazujące działalność eksportową dowolnie dobranych 31 przedsiębiorstw, ze wskazaniem liczby zatrudnionych robotników, obrotu bilansowego, osiągniętego zysku, wartości produkcji i wartości dokonanego przez daną firmę eksportu tkanin i odzieży. Zestawienie to pozwala na ocenę, jak wygląda „zmęczenie” eksportowe w poszczególnych przedsiębiorstwach. Nie mogąc danych takich, oczywiście, publikować z wymienieniem firm i w liczbach absolutnych—ze szkodą dla wyrazistości obrazu podajemy tylko wyciąg z tego zestawienia w postaci przeliczeń:

	% ogólnej liczby robotników	% ogólnej wartości produkcji	Udział eksportu w ogólnym zbycie %
Firmy większe			
Nr 1	4·2	6·5	14·1
„ 2	3·7	2·3	0·004
„ 3	2·3	4·4	8·2
„ 4	5·4	4·0	19·1
„ 5	5·0	1·9	0·5
„ 6	5·1	6·8	3·5
„ 7	2·0	1·4	0·2
„ 8	3·6	4·4	0·0
„ 9	2·0	1·7	0·0
„ 10	6·7	9·3	0·4
„ 11	9·6	9·5	7·9
„ 12	15·8	15·1	2·4
„ 13	2·0	0·7	0·08
„ 14	13·8	6·9	2·9
Firmy średnie			
Nr 15	1·1	1·1	7·0
„ 16	1·2	0·9	0·0
„ 17	1·0	0·7	0·0
„ 18	1·6	1·0	0·0
„ 19	1·4	2·2	0·2
„ 20	1·7	0·9	0·0
„ 21	1·3	5·7	0·7
„ 22	1·9	3·5	0·0
„ 23	1·9	1·4	0·0
„ 24	1·2	0·6	3·3
Firmy mniejsze			
Nr 25	0·1	0·4	0·0
„ 26	0·2	0·6	0·0
„ 27	0·9	1·0	3·5
„ 28	0·5	1·1	18·3
„ 29	0·6	0·8	0·9
„ 30	0·9	1·2	1·6
„ 31	0·7	2·0	4·5
Razem 31 firm:	100·0	100·0	4·1

Komentując to zestawienie, można powiedzieć, że na ogół nie widać wyraźnej relacji między dochodowością przedsiębiorstw i rozmiarami ich wywozu, choć

firmy o najwyższej dochodowości wyraźnie jakby stroną od eksportu. Jak widać, wywożą w poważniejszej mierze firmy większe, choć nie największe. W każdej grupie jest kilka jednostek, dla których udział eksportu w ogólnym ich zbycie wydatnie przekracza przeciętną, i sporo jednostek w ogóle nie eksportujących. Obraz niejasny, nie wykazujący działania jakichś reguł, ani związków między obiektywnymi właściwościami przedsiębiorstwa i jego pracą eksportową.

I właśnie w tej niejasności obrazu, w braku wyraźnych związków przyczynowych między obiektywną zdolnością eksportowania i efektywnym eksportowaniem—tkwić się wydaje najbardziej trafna charakterystyka zagadnienia. Jedno przedsiębiorstwo wywozi, a drugie nie, mimo że oba pracują w podobnych warunkach. Decydują właściwości osobiste kierowników, czy nacisk organizacji publicznych, czasem przypadek, ale nie wyraźna i konsekwentna linia postępowania, integralnie tkwiąca w liniach rozwojowych czy pojedynczego przedsiębiorstwa, czy całej grupy produkcyjnej. Tymi samymi przyczynami skłonni jesteśmy tłumaczyć częściowo fakty, zanotowane uprzednio, iż eksport fluktuuje tak silnie, że tak różny procent produkcji wywozi się z Łodzi, z Białegostoku czy z Bielska (jeżeli specjaliści powołają się na specjalne cechy techniczne produkcji, to wskażą raczej na skutek niż na przyczynę). Ramami dla tego niewesołego obrazu jest 1/4-miliardowa pasywność bilansu przemysłu wełnianego i bawełnianego, powodująca, że to fragmentaryczne zjawisko jest ważnym problemem polityczno-gospodarczym. Jakaż z tego może płynąć konkluzja? Tylko ta, że w interesie ogólnogospodarczym leży wywyższenie eksportu w hierarchii zadań, jakie realizuje przemysł włókienniczy, a taki awans hierarchiczny nastąpić może tylko wskutek działań tego, kto jest w nim zainteresowany, więc wskutek działań publicznej polityki gospodarczej.

Całe to rozumowanie jest uzasadnione o tyle, o ile istnieje możliwość wydatnego zwiększenia wywozu włókienniczego, możliwość realna, choć niewykorzystana. Ze strony przemysłu czasem da się słyszeć pogląd, że możliwość taka nie istnieje, względnie jest zupełnie niewielka, bowiem już obecnie przemysł włókienniczy bada i stara się wykorzystać wszystkie nasuwające się możliwości wywozowe; na potwierdzenie tej tezy podawane bywa obszerne wyliczenie transakcyj wywozowych, które nie doszły do skutku—pomimo, że przemysł włókienniczy istotnie i niewątpliwie uczynił wszystko, co mógł, aby je sfinalizować. Przyznaję, że taki tok rozumowania nie trafia mi do przekonania. Przyjmując, że istotnie starano się wykorzystać wszystkie nasuwające się możliwości, operujemy w gruncie rzeczy niewiadomą, bo nie jest rzeczą wiadomą, czy nie mogło ich się nasunąć znacznie więcej w razie intensyfikacji akcji eksportowej; ewentualne wyliczenie transakcyj, których sfinalizowanie okazało się niemożliwym, trzeba by uzupełnić niewykonalnym wyliczeniem transakcyj, których realności w ogóle nie badano, albo nawet nie wiedziano o nich; wreszcie, pojęcie maksymalnych wysiłków przemysłu eksportującego jest pojęciem nader elastycznym. Na podstawie zaś dostępnych nam przesłanek ogólnych można z dużym prawdopodobieństwem ustalić tezę, że polski przemysł włókienniczy daleki jest jeszcze od pełnego wykorzystania swych możliwości wywozowych.

Ocenę tych możliwości eksportowych przeprowadzić można pod dwojakim kątem widzenia: 1) pod kątem zdolności konkurencyjnej towaru polskiego, wyrażającej się przede wszystkim w jego cenie na rynkach międzynarodowych i 2) pod kątem zasadniczej pojemności zagranicznych rynków zbytu, dostępnych dla naszego wywozu włókienniczego.

Co do punktu pierwszego wiadome jest, że kalkulacja ceny własnej przedstawia się w Polsce na ogół gorzej aniżeli w krajach z nami konkurujących. Wiadome jest jednak również, że istnieją na świecie liczne i różnorodne metody dostosowywania tej kalkulacji do warunków rynku zagranicznego, leżące zarówno w dyspozycji przedsiębiorców, jak ciał publicznych. Niektóre z tych metod są również stosowane i w Polsce. Można jeszcze dodać, że będące w naszej dyspozycji konkretne możliwości stosowania owych metod, nigdy nie bywają w pełni przez przemysł wykorzystane. Nie od rzeczy będzie też zwrócić uwagę, że od tej strony oceniana zdolność eksportowa poszczególnych ośrodków produkcyjnych czy poszczególnych przedsiębiorstw nie może być zbyt różnorodna, natomiast nasilenie ich eksportu jest bardzo różne, a więc niskość wywozu wynika z innych przyczyn niż materialna zdolność konkurencyjna.

Ważniejsza jest, być może, pojemność dostępnych nam rynków zbytu, często ograniczonych—jak wiadomo—normami sztynnymi, tj. niezależnymi od rynkowej konkurencyjności towaru. Normy te jednak nie są ani powszechne, ani na tyle sztynne, aby w ogóle uniemożliwiały rozszerzenie zbytu; przeciwnie, międzynarodowa wymiana wyrobami włókienniczymi wrażliwa w latach ostatnich dosyć wydatnie, takim zaś np. Włochom udało się uzyskać bardzo poważne osiągnięcia w tej dziedzinie. Ilustracją tego jest poniższe zestawienie, oparte na danych ilościowych (wagowych), a obejmujące niektóre kraje, pracujące—podobnie jak Polska—na surowcu importowanym; należy przy tym mieć na uwadze, że wywóz tych krajów z reguły jest znacznie większy niż Polski, przeto rozszerzenie ich eksportu o mały procent oznacza niekiedy zwiększenie zbytu o ilości, które byłyby rewolucją w naszych warunkach:

	1935	1936	1937	1938
Przędza bawełniana				
Francja	113	86	100	129
Anglia	89	95	100	79
b. Czecho-Słowacja	95	94	100	
Polska	189	157	100	53
Włochy		56	100	150
Tkaniny bawełniane				
Niemcy		81	100	83
Francja	101	103	100	124
Anglia		99	100	67
b. Czecho-Słowacja	79	84	100	
Polska	37	50	100	44
Włochy		74	100	124
Przędza wełniana				
Francja	150	100	100	160
Anglia	130	116	100	92
b. Czecho-Słowacja	61	71	100	
Polska	87	80	100	100
Tkaniny wełniane				
Niemcy		76	100	98
Francja	114	117	100	121
Anglia	90	87	100	74
b. Czecho-Słowacja	41	43	100	
Polska	95	109	100	59
Włochy		37	100	102

Wymowę tego zestawienia, w którym Polska we wszystkich wypadkach w ub. r. usytuowała się na szarym końcu, możnaby podważać przez twierdzenie, że system układów bilateralnych daje niektórym krajom takie kontyngenty przywozowe, które nam są niedostępne. Jednak zastrzeżenie to nie będzie znowu w pełni słuszne, bowiem nie wszystkie rynki wywozu włókienniczego są usztywnione bilateralnym systemem kontyngentowym; poza tym osłabia to zastrzeżenie fakt, że w 1937 r. udało się jednak naszemu włókiennictwu zrealizować dosyć wydatną zwyżkę wywozu—wyrównaną, niestety, nierównie silniejszym spadkiem w ub. r.—mimo, że w tym czasie nie nastąpiło ani odpowiednio silne rozszerzenie udzielonych nam kontyngentów, ani następnie ich zwięźenie. Wreszcie, przyjrzyjmy się, co się dzieje z uzyskanymi przez naszą politykę traktatową kontyngentami wywozowymi dla włókiennictwa. Podajemy łączne zestawienie kontyngentów, uzyskanych od paru krajów (zarówno clearingowych, jak wolnodewizowych) na poszczególne towary włókiennicze, przy czym nie wybieraliśmy celowo tych krajów ani towarów, podając wszystkie posiadane dane; zestawienie poniższe wykazuje procentowe wykorzystanie kontyngentów w ostatnim okresie rocznym:

	%
Materiały bawełniane	10·5
„ wełniane i półjedw.	28·1
Odzież męska	48·7
Pończochy i skarpetki	24·0
Trykotaż	0·5
Bielizna	0·0
Koszule	0·0
Przędza wełniana	35·6
Tkaniny wełniane	64·1
Przędza bawełniana	12·8
Tkaniny bawełniane	40·1
Odzież męska	80·8
Odzież damska	32·9

Faktem jest, że ani jeden z tych kontyngentów nie został wykorzystany w 100%—pomimo, że skontyngentowanie rynku daje posiadaczowi pozwolenia przywozu poważną koncesję, a eksporterowi ułatwia znalezienie korzystnego nabywcy. Fakt niewykorzystania kontyngentów dowodzi, że administracyjne ograniczenia importu nie są najważniejszą przyczyną niskości naszego wywozu. Fakt ten ma jednak dalszą wymowę: daje on niejaka orientację co do siły penetracyjnej, jaką rozwijamy na rynkach niekontyngentowanych, gdzie istnieje wolna konkurencja ze swymi cieniami i blaskami.

W świetle uwag powyższych upada ewentualne twierdzenie, że istnieje nieusuwalna niemożliwość eksportowania wyrobów włókienniczych w rozmiarach wydatnie większych od obecnych. Oczywiście, istnieją duże trudności i w kalkulacji, i w dziedzinie polityczno-handlowej, i w procedurze administracyjnej, i wreszcie w technice kupieckiej; nie są to jednak trudności nieprzezwyciężalne, a w wymiarach swoich chyba nieproporcjonalne do obecnych nikłych rozmiarów wywozu. Istotnych przyczyn niskości wywozu—powtarzamy—doszukiwać się należałoby nie tyle w stanie czynników materialnych, ile raczej w nastawieniu i działaniu dysponentów, w traktowaniu wywozu jako rzeczy dalszorządnej.

Dla wydatnego wzmożenia eksportu potrzeba przede wszystkim tego, aby stał się on ważnym i niezbędny celem działalności przedsiębiorstw, integralną składową w ich liniach rozwojowych. Nie da się

jednak tego osiągnąć przy obecnym stanie rzeczy, gdy wywóz jest mało atrakcyjny dla przedsiębiorcy. Wskazywaliśmy już na początku niniejszego artykułu, jak kapitał dla gospodarstwa narodowego znaczenie miałyby wydatne zmniejszenie $\frac{1}{4}$ -miliardowego pasywu bilansu włókiennictwa. Jest to więc gra o bardzo poważną pulę, gra bardzo „warta świeczki” dla polskiej polityki gospodarczej, a zapowiadająca realne możliwości wygranej, o ile punkt wyjścia przedsiębiorcy zostanie zbliżony do punktu wyjścia interesów ogólnych, tj. o ile również dla przedsiębiorcy eksport uczyniony będzie „grą wartą świeczki”.

Osiągnąć to możnaby przez wyznaczenie premii wywozowych tak wysokich, aby rentowność eksportu stała się większą od rentowności zbytu wewnętrznego, obliczanej łącznie z rentą kontyngentową. Byłoby to jednak rozwiązanie zupełnie absurdalne. Renta kontyngentowa jest już premią, stworzoną przez ogólny układ warunków gospodarczych (a nie zyskiem za wyniki działalności przedsiębiorcy) i skłaniającą do unikania wywozu—czyż można to działanie premii kontyngentowej wyrównywać przez dodatkową premię, tym razem wywozową? Poza tym taka dodatkowa premia wywozowa, o ile miałaby być dostatecznie wysoka, musiałaby nazbyt poważnie podważyć celowość eksportowania. Sądzić należy, że wystarczy postulat utrzymania urzędzeń, kształtujących ceny eksportowe na ich obecnym poziomie, i dbania o to, aby urządzenia te były skuteczne również przy wzmagającym się wywozie. Dla doprowadzenia zaś do tego stanu, że sprzedaż zagraniczna traktowana byłaby jako równie ważna jak sprzedaż krajowa, należałoby użyć innych środków. Mianowicie, należałoby—zdamniem moim—uzależnić rozmiary sprzedaży krajowej od

rozmiarów sprzedaży zagranicznej. Techniczne zrealizowanie takiego postulatu jest stosunkowo łatwe, daje się to bowiem osiągnąć przez uzależnienie przydziału surowca od dokonanego eksportu.

Celowość takiego postępowania jest niewątpliwa, o ile zgadzamy się na doniosłość wydatnego zmniejszenia włókienniczego pasywu. Realność i skuteczność takiego postępowania również jest niewątpliwa, o ile słuszne jest nasze dowodzenie, iż nie istnieją obiektywne nie do przewyciężenia przeszkody do zwiększenia wywozu włókienniczego. Mechanizm takiego postępowania polega na tym, iż mało dla przedsiębiorcy atrakcyjny wywóz staje się ceną, płaconą przezeń za prawo udziału w atrakcyjnym rynku wewnętrznym. Legitymacją dla takiego postępowania byłby w danym wypadku fakt, że atrakcyjność włókienniczego rynku wewnętrznego jest dziełem ogólnej polityki gospodarczej, a równoważona jest przez trudności, przewyciężane przez gospodarstwo narodowe na innych odcinkach jego pracy; niechże fruktyfikator tych korzyści weźmie na siebie odpowiednią część związanych z nimi uciążliwości.

Zastosowanie powyższej zasady rozdziału kontyngentów surowcowych miałoby tę uboczną stronę dodatnią, iż skorygowałoby obecny rozdział surowców, wedle sztywnego klucza, nieomal uniemożliwiającego walkę konkurencyjną i rozwój przedsiębiorstw o wyższej sprawności. Wykazana wyższość w konkurencji międzynarodowej wydaje się być znacznie lepszą legitymacją do rozszerzania pracy również na rynku wewnętrznym aniżeli korzystne i utrwalone miejsce w skonstruowanym przed paru laty kluczu.

St. Rz.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU

WIZYTA PANA MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU ANTONIEGO ROMANA W STANACH ZJEDNOCZONYCH. — Pan Minister Przemysłu i Handlu Antoni Roman wraz z P. Wiceministrem Komunikacji Bobkowskim oraz delegacją polską na uroczystość otwarcia Pawilonu Polskiego na Wystawie Światowej w New-Yorku udał się z New-Yorku do Waszyngtonu celem złożenia wizyt oficjalnych.

Na cześć gości P. Ambasador Rzplitej Potocki wydał przyjęcie, w którym wzięło udział 300 osób ze sfer oficjalnych i towarzyskich. W dn. 10 maja b. r. Pan Minister Roman był przyjęty na dłuższym posłuchaniu przez Pana Prezydenta Roosevelta.

Tegoż dnia Pan Minister Roman złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

W dniu następnym Pan Minister Roman odbył w Waszyngtonie dłuższe konferencje z Panem Sekretarzem Stanu Hullem oraz z Panami Sekretarzami: Handlu, Rolnictwa i Skarbu.

National Pressclub wydał na cześć Pana Ministra Romana śniadanie, podczas którego Pan Minister Roman wygłosił przemówienie na temat stanowiska Polski wobec bieżących wypadków politycznych.

WYJAZD P. WICEMINISTRA ADAMA ROSEGO DO LONDYNU. — Podsekretarz Stanu w Min. Przemysłu i Handlu P. Dr Adam Rose wyjeżdża w dn. 14 maja b. r. do Londynu w sprawach, związanych z wywozem węgla z Polski oraz z Anglii. Powrót P. Wiceministra nastąpi około dn. 20 b. m. P. Wiceministrowi towarzyszyć będzie w podróży Naczelnik Wydziału Węglowego w Min. Przemysłu i Handlu P. Kossuth.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

PRZEMÓWIENIE PANA WICEPREMIERA I MINISTRA SKARBU
EUGENIUSZA KWIATKOWSKIEGO W SEJMIE¹⁾

„Rząd, w imieniu którego przemawiam, zrywając z praktyką okresu kryzysu gospodarczego—prawie przez 3 lata nie zwracał się do Izb Ustawodawczych o specjalne upoważnienia do wydawania norm prawnych w formie dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej.

Im bardziej międzynarodowe stosunki gospodarcze i polityczne wydawały się zbliżać do pewnej stabilizacji, im bardziej oddalaliśmy się od skutków wielkiego kryzysu ekonomicznego, tym bardziej Rząd wzmacniał zasadę właściwej kompetencji i właściwej odpowiedzialności, ustalonej w naszej Konstytucji.

Choć więc art. 55 Konstytucji przewiduje wyraźnie, że „ustawa może upoważnić Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów w czasie i zakresie przez nią oznaczonym”, to jednak wniosek taki ze strony Rządu w ciągu długiego czasu nie został zgłoszony, a cała praca ustawodawcza koncentrowała się w Parlamencie.

Od kilku miesięcy poczęło jednak wzrastać ogólne napięcie w stosunkach międzynarodowych, i w związku z tym wylaniały się nowe trudności w pracach rządowych.

Te trudności i te warunki uświadamiały sobie liczne narody i różne państwa. Stwierdzały one coraz dobitniej, że jeżeli musi istnieć pewna proporcja w wyścigu montowania elementów obrony, to i w warunkach formalno-prawnych pracy rządów musi istnieć analogiczna zdolność decyzji i rozstrzygnięć.

Tak więc we Francji na podstawie b. szerokich i ogólnych pełnomocnictw, udzielonych Rządowi, ogłoszono ostatnio 39 dekretów, upoważniających Rząd do dokonywania nowych wydatków oraz do otwierania nowych kredytów dla wszystkich resortów, związanych z organizowaniem obrony. Ponadto na podstawie tych pełnomocnictw załatwiono szereg zagadnień finansowych, podatkowych, kredytowych, a nawet socjalnych. Belgijska Izba Deputowanych przyjęła w dn. 27 kwietnia projekt specjalnych pełnomocnictw dla władzy wykonawczej—analogicznie jak we Francji na okres do końca listopada b. r.—z tym, że głównym celem tych pełnomocnictw jest szybkie załatwienie spraw gospodarczych i finansowych, związanych z zagadnieniem obrony kraju.

Te szczególne warunki pracy i odpowiedzialności wywołują wciąż nowe decyzje nadzwyczajne—również i na normalnej drodze ustawodawczej—w krajach, których położenie geograficzne jest często bardzo korzystne, a groźba zaskoczenia minimalna. Tak np. w Finlandii wprowadzono ostatnio specjalny podatek zbrojeniowy, w norweskim stortingu wezwano Rząd do podwyższenia tzw. Funduszu Neutralności, Parlament szwajcarski obraduje nad przedłożeniem rządowym, przeznaczającym doraźnie znaczny kredyt na cele wzmocnienia obrony narodowej, w W. Brytanii przebudowuje się budżet w kierunku b. wydatnego—jedynego chyba w dziejach ludzkości—wzmoczenia wydatków na cele obrony narodowej itd.

W warunkach polskich, formułując rozważane dziś przedłożenie rządowe „o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów”, nie potrzebuję chyba obszernie uzasadniać, że—choć dotychczas Rząd stał na stanowisku unikania metody dekretowania ustaw—obecnie projektowane pełnomocnictwa stały się ważną potrzebą i koniecznością państwową.

Nie może być bowiem zaniedbany żaden wysiłek, nie może być pominięta żadna okazja, nie może przeszkodzić żadne opóźnienie, nie może utrudnić decyzji jakakolwiek zbędna dyskusja w zakresie tych zadań, które służą do spotęgowania sił obronnych Rzeczypospolitej.

Jeżeli więc nie istnieje wątpliwość co do konieczności wyposażenia Rządu—świadomie i dobrowolnie—w szerszy zakres władzy na określony termin, to jednak jest moim obowiązkiem sformułować choćby najogólniej te zasady, które są i będą miarodajne przy praktycznym zastosowaniu tych pełnomocnictw.

Jest to przekonaniem całego społeczeństwa polskiego i Rządu Polskiego, że Państwo nasze nie wniosło do istniejącej sytuacji międzynarodowej ani jednego elementu niepokoju czy fermentu. Nie dążymy do naruszenia obcych interesów i domagamy się, by nasze prawa—już istniejące—nie były przedmiotem zaczepki. Tak, jak to w sposób jasny i prosty określił wczoraj Pan Minister Spraw Zagranicznych—pragniemy szczerze, by światem rządziły „intencje pokojowe”, połączone jednak nierozdzielnie z „pokojowymi metodami postępowania”.

Konsekwencją tego stanowiska jest to, że nie odwołujemy się obecnie do art. 79 Konstytucji, który daje automatycznie władzy wykonawczej najszersze uprawnienia, gdyż wierzymy w pokój i w jego wielką wartość nie tylko dla nas samych, ale i dla wielu innych narodów.

Dalszą konsekwencją tego stanowiska jest to, że Rząd nie pragnie, by normalny bieg życia politycznego i gospodarczego był w czymkolwiek ograniczony i ścieśniony, o ile to nie wpływa bezpośrednio z postulatu wzmocnienia sił obronnych Państwa. Przeciwnie, jednym z najważniejszych nakazów chwili jest podtrzymanie i nawet rozbudowanie na wskroś pokojowej pracy gospodarczej. Jest rzeczą naprawdę godną podkreślenia—rzeczą zaobserwowaną również przez naszych wybitnych gości zagranicznych, którzy ostatnio odwiedzili Polskę—że naród nasz—w tych czasach, w których metoda podniecenia politycznego stała się skutecznym orężem, używanym przez wrogów i przeciwników—zachował tyle rozwagi, tyle zimnej krwi i cichej wytrwałości w codziennej, szarej pracy. Fakt ten—również zdaniem obcych—raz jeszcze udowodnił wielką dojrzałość polityczną naszego społeczeństwa.

Nie zamierzamy więc z tej drogi zejść. Będziemy—tak samo jak w latach ubiegłych—wzmagać tempo normalnej pracy gospodarczej, będziemy budować i inwestować, będziemy walczyć o maksymalny stopień zatrudnienia, o równowagę kosztów produkcji, o powodzenie pracy gospodarczej, o zapewnienie zbytu naszej produkcji na rynku wewnętrznym i w eksporcie, wzmacniając tylko kryteria wtórne, które każą nam uwzględniać w każdym nowym wysiłku gospodarczym postulaty obrony w stopniu wielokrotnie szerszym niż dawniej.

Jeżeli w 1935 r. odwoływaliśmy się do analogicznych pełnomocnictw celem wykonania określonych zadań—niezbędnych dla przełamania bezwładności kryzysu, to obecne pełnomocnictwa miałyby być wyzyskane w tej myśli, by jak najbardziej zabezpieczyć gospodarstwo narodowe i Państwo przed możliwościami zjawisk kryzysowych.

Toteż choć zakres projektowanych pełnomocnictw jest szeroki, to jednak mogę w imieniu Rządu zapewnić Wysoką Komisję, że pełnomocnictwa te nie będą nadużywane, gdyż nie mają one zastąpić Parlamentu w jego normalnych i ważkich funkcjach.

Przeciwnie, praca Parlamentu toczyć się będzie normalnie i programowo—tak, jak gdyby pełnomocnictwa ustawowe dla Rządu nie istniały, fakt tych pełnomocnictw nie ma wpływać na ograniczenie kontroli działalności Rządu i krytyki parlamentarnej.

Pełnomocnictwa te bowiem mają stworzyć tylko warunki szczególnej sprawności w działaniu i w pracach rządowych, mają uniemożliwić zaskoczenie nas jakimikolwiek objawami, które hamowałyby nasz rozwój i naszą ekspansję gospodarczą, które umożliwiłyby Rządowi natychmiastowe załatwienie tego wszystkiego, co w obecnych warun-

¹⁾ Wygłoszone w dn. 6/V 1939 r. na posiedzeniu Komisji Prawniczej—dla uzasadnienia rządowego projektu ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania dekretów.

kach — niezależnie od normalnego strumienia życia gospodarczego — może się stać nieodpartą a nieprzewidzianą koniecznością państwową.

W chwili obecnej, pomimo istniejącego napięcia politycznego i jego naturalnych, nieodpartych a ujemnych konsekwencji, ciężących nad wszystkimi państwami i wszystkimi gospodarstwami, możemy zanotować w naszym gospodarstwie szereg faktów wcale pomyślnych. Mogę przykładowo zawiadomić W. Komisję, że od 1 marca b. r. do 1 maja b. r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o prawie 160 tysięcy osób, że budżet kwietniowy został zamknięty nadwyżką, że podatki wpływają nadspodziewanie dobrze, że ceny i koszty utrzymania są stabilizowane, że bilans handlowy kształtuje się korzystniej niż w ub. r., że nasze instytucje finansowe wykazały ponownie niezwykłą sprawność i zdolność do kolaboracji, że stosunki finansowe z zagranicą układają się całkowicie prawidłowo, że wpływy gotówkowe Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej — obok poważnych

darów w złocie i w gotówce na F. O. N. — przewyższyły kilkakrotnie wszystko, co kiedykolwiek w ciągu 4 tygodni na nadzwyczajne cele państwowe wpłynęło.

Obrona tych wartości może właśnie wymagać zarządzeń nadzwyczajnych — tak, by i obecne napięcie mogło się stać nowym zarodkiem sił gospodarczych w Polsce, tak jak ongiś doraźne trudności, wynikające z tzw. wojny celnej, w rezultacie dużej pracy społeczeństwa obrócili się na wielki pożytek naszego narodowego gospodarstwa.

W każdym razie jedno jest pewne. W obecnej sytuacji międzynarodowej nie jest wskazane, by oczekiwać na trudności i ustosunkowywać się do nich wówczas, gdy już się zjawiają. Raczej należy wyjść na spotkanie tych trudności, w takich warunkach formalno-prawnych, które gwarantować będą maksimum możliwego powodzenia.

W tej właśnie myśli proszę W. Komisję o przyjęcie przedłożenia rządowego”.

RZĄDOWE PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH

Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy o ratyfikacji protokołu taryfowego między Polską i Estonią. Rząd Polski podpisał w styczniu b. r. protokół celny z Estonią na 1939 r. W protokole tym zawarte są zniżki na ryby słodkowodne na poziomie lat ubiegłych. W zamian za to uzyskujemy zniżki na eksportowane towary, jak: rośliny lecznicze, materiały wybuchowe, lonty, zapalniki. Ze względu na ochronę produkcji krajowej nie została odnowiona zniżka celna na galalit. Bilans handlowy polsko-estoński przedstawia się za lata 1936÷38 następująco: import — zł 1 847 tys., zł 2 526 tys., zł 2 373 tys., eksport — zł 2 305 tys., zł 2 448 tys., zł 2 681 tys., zatem saldo za te 3 lata wypadło dla nas w wysokości + zł 458 tys., — zł 78 tys., + zł 308 tys. Do Estonii eksportujemy: sól, cukier, produkty naftowe, żelazo, stal, wyroby żeliwne, przędzę wełnianą, sodę itd., importujemy zaś: przędzę bawełnianą, ryby słodkowodne, ziemię okrzemkową itd.

Rząd wniósł projekt ustawy o ratyfikacji umowy dodatkowej do umowy gospodarczej między Rzplಿತą Polską i Rzeszą Niemiecką. W dn. 2/III b. r. podpisana została dodatkowa umowa do umowy gospodarczej polsko-niemieckiej z dn. 1/VII 1938 r. Umowa ta została zawarta w związku z przyłączeniem do Polski Śląska Zaolziańskiego oraz do Niemiec Sudetów i koniecznością rozszerzenia umowy gospodarczej oraz układu rozrachunkowego polsko-niemieckiego z dn. 1/VII 1938 r. Dodatkowa umowa zawiera m. in. powtórzenie zniżek celnych, przyznanych b. Czecho-Słowacji, a dotyczących importu z Sudetów, oraz niektóre inne, jak zniżki celne na płyty heraklitowe, forniery, miążgę drzewną, zabawki dziecinne itd. Jednocześnie z dodatkową umową zawarte zostały prywatne umowy branżowe, które regulują: 1) dodatkowy eksport produktów hutniczych ze Śląska Zaolziańskiego do Niemiec, 2) eksport węgla z zagłębia Karwińskiego do Niemiec oraz 3) eksport lnu z Polski do Niemiec. Umowa dodatkowa polsko-niemiecka stanowi naturalne rozszerzenie wymiany gospodarczej z Niemcami w związku ze zmienionym układem stosunków politycznych.

Rząd wniósł projekt ustawy o ratyfikacji umowy między Rzplಿತą Polską i Rzeszą Niemiecką w sprawie granicznego odcinka rzeki Drwęcy. Rzeka Drwęca jest dopływem Wisły i stanowi granicę państwową polsko-niemiecką na długości kilkunastu kilometrów — od swego dopływu Gryźlinki do mostu kolejowego pod Rosenkruk. W związku z uregulowaniem tego odcinka, a to celem odwodnienia gruntów po obu stronach rzeki Drwęcy na jej odcinku granicznym — powstała konieczność przesunięcia granicy państwowej na środek uregulowanej rzeki oraz zamiany wzajemnej gruntów po 36 ha, 97 arów i 27 m² po obu stronach. Stanowi to mimo wszystko zmianę granicy państwowej i wymaga ratyfikacji umowy, zawartej z Rzeszą Niemiecką dn. 24/I 1939 r. w sprawie granicznego odcinka rzeki Drwęcy.

Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy o ratyfikacji porozumienia celnego między Rzplಿತą Polską i Wielką Brytanią, dotyczącego czenia pewnych wyrobów chemicznych. W związku z wygaśnięciem z dniem 31/XII 1938 r. zniżek celnych na pewne produkty chemiczne angielskie — Rząd angielski wystąpił o przedłużenie tych zniżek jeszcze na rok, tj. do dn. 31/XII 1939 r. Z Wielką Brytanią mamy bilans handlowy dodatni, wynoszący za 11 miesięcy 1938 r. kwotę zł 67 miln. W interesie dalszego rozwoju wzajemnych obrotów handlowych przedłużyliśmy te zniżki celne, umniejszając angielski stan posiadania w tym względzie ze względu na ochronę produkcji polskiej.

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SEJMU

W dn. 5 maja b. r. odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym przez I czytanie przeszły następujące rządowe projekty ustaw: a) o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów, b) o zmianie niektórych przepisów w sprawach pracowniczych na ziemiach odzyskanych, włączonych do woj. śląskiego, c) o zmianie niektórych przepisów prawa o ustroju sądów powszechnych, d) o wykonywaniu pracy na rachunek grzywny, e) o pokrywaniu kosztów leczenia w szpitalach publicznych, f) o ratyfikacji porozumienia między Rzeczpospolitą Polską i Wielką Brytanią, dotyczącego czenia pewnych wyrobów chemicznych, g) o ratyfikacji umowy między Rzeczpospolitą Polską i Rzeszą Niemiecką w sprawie granicznego odcinka rzeki Drwęcy, h) o ratyfikacji umowy dodatkowej do umowy gospodarczej między Rzeczpospolitą Polską i Rzeszą Niemiecką, i) o ratyfikacji protokołu taryfowego między Polską i Estonią.

Na tym posiedzeniu przez I czytanie przeszły również następujące projekty ustaw, złożone przez Posłów: a) Jana Łobodzińskiego — o zmianie ustawy z dn. 2/VII 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego, b) Inż. Stanisława Chmielińskiego — w sprawie zmiany przepisów, wprowadzających prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym, c) Franciszka Bartczaka — o niepodzielnych gospodarstwach wiejskich, d) Inż. Władysława Barańskiego — o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o izbach przemysłowo-handlowych, e) Józefa Kruka — o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno-prawnych, przypadających od związków komunalnych.

Na tym posiedzeniu Pos. Głowacki referował sprawozdanie Komisji Budżetowej o rządowym projekcie ustawy o dodatkowych kredytach na rok 1938/39. Projekt ustawy podnosi o kwotę zł 2 miln. „Wydatki stałe” w budżecie Ministerstwa Spraw Wojskowych. Pokrycie tej kwoty znajdzie się w zwiększonym wpływie po-

datku dochodowego w budżecie Ministerstwa Skarbu. Projekt ustawy został przez Izbę w obu czytaniach przyjęty.

*

W dn. 9 maja b. r. odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym przez I czytanie przeszły następujące rządowe projekty ustawy: a) o dodatkowych kredytach na rok 1938/39, b) o dodatkowych kredytach na rok 1939/40.

Przez I czytanie przeszły również następujące projekty ustaw, złożone przez Posłów: a) Eugeniusza Jurkowskiego—o przysposobieniu dzieci opuszczonych, b) Dr Roberta Jahoda-Żółtowskiego—o przedłużeniu kadencji izb rzemieślniczych, c) Dr Roberta Jahoda-Żółtowskiego—o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27/X 1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku, d) Franciszka Górskiego—o dobrach, których Kościół Katolicki został pozbawiony przez Rosję, Austrię i Prusy, a które są w posiadaniu związków samorządowych.

Na tym posiedzeniu Pos. Browiński referował rządowy projekt ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania dekretów. Rządowy projekt ustawy opiera się na art. 55 p. 1 Konstytucji, przewidującym wydawanie dekretów przez Prezydenta Rzplitej na podstawie upoważnienia ustawowego. Poprzedni Sejm 3-krotnie udzielił Rządowi pełnomocnictw dla przeprowadzenia akcji zrównoważenia budżetu oraz usunięcia skutków kryzysu gospodarczego. Ostatni raz udzielone zostały pełnomocnictwa ustawą z dn. 2/VII 1936 r. Obejmowały one już i zagadnienia obrony Państwa. Sytuacja światowa sprawia, że rządy państw zagranicznych zwracają się do izb ustawodawczych o pełnomocnictwa i otrzymują je. Rządowy projekt ustawy o pełnomocnictwach obejmuje sprawy gospodarcze, finansowe i obrony kraju z wyjątkiem sprawy zmiany systemu monetarnego. Pełnomocnictwa obowiązują do dnia zwołania Sejmu na najbliższą sesję zwyczajną. Parlament polski, a z nim całe społeczeństwo, darzy Rząd pełnym zaufaniem w dzisiejszych czasach wyjątkowego napięcia. Niedawna mowa Ministra Spraw Zagranicznych w Sejmie i jej przyjęcie w społeczeństwie świadczy o zwartości Narodu w obliczu historycznych decyzji. Jeśli Rząd uznaje potrzebę pełnomocnictw w takiej chwili—Parlament mu je uchwali. Referent wniósł o przyjęcie rządowego projektu ustawy. Na wniosek Posła Gen. Skwarczyńskiego Sejm bez dyskusji przyjął w obu czytaniach rządowy projekt ustawy o pełnomocnictwach.

PRACE KOMISYJ SEJMU

Komisja Prawnicza

W dn. 5/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Prawniczej, na którym Pos. Browiński referował rządowy projekt ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania dekretów. Po omówieniu sytuacji politycznej, w której Rząd Polski—podobnie jak rządy różnych państw zagranicznych—zwraca się do izb ustawodawczych o pełnomocnictwa dla tym sprawniejszego przygotowywania kraju do gotowości obronnej—referent omówił zasięg rządowego projektu ustawy, obejmujący sprawy gospodarcze, finansowe oraz zagadnienia, związane z obroną kraju, z ważnością pełnomocnictw do dnia zwołania Sejmu na najbliższą sesję zwyczajną. Po referencji zabrał głos Pan Wicepremier i Minister Skarbu Inż. E. Kwiatkowski, którego przemówienie podajemy oddzielnie¹⁾. Po przemówieniach Posłów: Stocha, Skrypnika i Sommersteina Komisja projekt ustawy uchwaliła.

GÓRNICTW O I PRZEMYSŁ

PRZEMYSŁ NAFTOWY

PRZEMYSŁ RAFINERYJNY W ROKU 1938²⁾

Stan przemysłu naftowego rafineryjnego w 1938 r. w porównaniu z 1937 r. przedstawia zestawienie następujące (w tonach):

(p. zestawienie na następnej stronie)

Komisja Spraw Zagranicznych

W dn. 9/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych, na którym Komisja przyjęła bez zmian rządowe projekty ustawy w sprawie ratyfikacji porozumienia między Rzplita Polska i Wielką Brytanią, dotyczącego cienia pewnych wyrobów chemicznych, umowy między Rzplita Polska i Rzeszą Niemiecką w sprawie granicznego odcinka rzeki Drwęcy, umowy dodatkowej do umowy gospodarczej między Rzplita Polska i Rzeszą Niemiecką oraz protokołu taryfowego między Polską i Estonią.

PRACE KOMISYJ SENATU

Komisja Rolna

Dn. 4/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Rolnej, na którym Sen. Ks. Machaj referował projekt ustawy o zniesieniu służebności w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim, tarnopolskim i cieszyńskiej części woj. śląskiego. Komisja nie ukończyła debaty, wprowadzając do projektu poprawki.

Dn. 10/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Rolnej, na którym odbył się dalszy ciąg debaty nad projektem ustawy o zniesieniu służebności.

Komisja Oświatowa

Dn. 4/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Oświatowej, na którym Sen. Miklaszewski referował projekt ustawy o Polskiej Akademii Nauk Technicznych, który został bez zmian przyjęty.

Komisja Gospodarcza

Dn. 5/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Gospodarczej, na którym Sen. Drozdowski referował projekt ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o ograniczeniu nadmiernej uposażeń w przedsiębiorstwach, przyjęty następnie bez zmian. W dalszym ciągu posiedzenia Sen. Przedpełski referował projekt ustawy o zastawie rejestrowym na maszynach i aparatach; po dyskusji Komisja wprowadziła szereg poprawek do tekstu, uchwalonego przez Sejm, mianowicie w kierunku przywrócenia mu brzmienia projektu rządowego. W końcu Sen. Przedpełski referował projekt ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o kontroli ubezpieczeń, przyjęty następnie bez zmian.

Dn. 9/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Gospodarczej, na którym Sen. Starzyński referował projekt ustawy o porozumieniach kartelowych; projekt został przyjęty przez Komisję ze zmianami.

Komisja Skarbowa

W dn. 5/V b. r. obradowała Komisja Skarbowa, na której Sen. Wielowiejski referował projekt ustawy o zmianie ustawy o opłacie od kart do gry, który został przyjęty przez Komisję bez zmian. Na tym posiedzeniu Sen. Semkowicz referował projekt ustawy o sprzedaży i bezpłatnym odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych, uchwalony następnie ze zmianą.

Komisja Prawnicza

Dn. 9/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Prawniczej, na którym Sen. Skoczyła referował rządowy projekt ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania dekretów. Komisja przyjęła ten projekt w brzmieniu przez Rząd przedstawionym i przez Sejm uchwalonym. Następnie Sen. Głowacki referował projekt ustawy o organizacji więziennictwa. Dla szczegółowego rozważenia projektu wyłoniona została podkomisja.

Komisja Społeczna

Dn. 10/V b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Społecznej, na którym Sen. Stryjeński referował projekt ustawy o publicznej służbie zdrowia. Projekt ten został przyjęty przez Komisję bez zmian.

Przeróbka ropy w rafineriach wyniosła w 1938 r. ogółem 501 875 t, a więc powiększyła się nieco w stosunku do 1937 r. (498 917 t).

Według poszczególnych gatunków przerobionych rop naftowych—przeróbka wyniosła:

	Tony	%
Ropa borysławska	245 135	48.8
„ specjalna małoparafinowa . . .	179 985	35.9
„ „ bezparafinowa	76 755	15.3

¹⁾ P. str. 748.

²⁾ Dane za 1937 r. — p. zesz. 17/1938, str. 681.

	Produkcja		Konsumcja krajowa ¹⁾		Eksport	
	1938	1937	1938	1937	1938	1937
Benzyna i gazolina	141 069	129 585	110 965	85 980	12 403	47 456
Nafta	141 329	144 400	136 751	134 682	2 115	10 489
Oleje pędne (gazowe i opałowe)	77 462	89 564	64 179	61 926	14 812	27 424
Oleje smarowe lekkie	60 624	58 174	52 195	47 965	4 116	19 261
Parafina	22 581	23 638	9 860	9 356	12 864	17 119
Asfalt	30 004	25 670	30 492	22 132	1 786	3 415
Koks	3 924	3 660	1 242	1 176	993	1 306
Półprodukty i pozostałości . .	15 042	12 081	1 577	1 657	116	213
Stałe smary, wazelina i inne .	8 224	8 494	8 039	8 068	122	161
Razem	500 259	495 266	415 300	372 942	49 327	126 844

W porównaniu z 1937 r. udział ropy boryslawskiej w ogólnej przeróbce ropy w rafineriach zmniejszył się w dalszym ciągu (z 51·5% do 48·8%)—wobec spadku produkcji tej ropy, odpowiednio zaś powiększył się udział ropy specjalnej (zwłaszcza małoparafinowej—z 34·1% do 35·9%).

Z przerobionej w rafineriach ropy uzyskano ogółem 459 395 t różnych produktów naftowych, a więc strata przy przeróbce wyniosła 8·5% (w 1937 r.—8·6%, w 1936 r.—8·1%).

Stosunek wytwórczości poszczególnych produktów do ogólnej ilości przerobionej ropy przedstawia się następująco (w % -ach):

	1938	1937	1936	1935	1934
Benzyna	20·0	18·1	18·0	16·8	16·1
Nafta	28·2	29·0	29·9	28·9	32·6
Oleje pędne	15·4	18·0	18·1	19·0	15·6
Oleje smarowe i lekkie	12·0	11·6	12·7	14·1	16·3
Parafina	4·5	4·7	5·1	4·9	5·3
Półprodukty i pozostałości . .	3·0	2·4	1·5	2·5	0·2
Inne produkty	8·4	7·6	6·6	5·8	5·8
Razem	91·5	91·4	91·9	92·0	91·9
Strata	8·5	8·6	8·1	8·0	8·1

Z powyższego zestawienia wynika przede wszystkim stały od szeregu lat wzrost wytwórczości benzyny, zwłaszcza znaczny w roku ubiegłym—a to w związku z wzrastającym zapotrzebowaniem tego produktu na rynku krajowym, oraz stały wzrost wytwórczości „innych produktów” (szczególnie asfaltu). Obniżenie się wytwórczości parafiny jest zależne od spadku produkcji ropy parafinowej (boryslawskiej).

Ponieważ ogólna zdolność przerobcza naszych rafinerij (po wyłączeniu zakładów nieczynnych) wynosi ok. 75 tys. t miesięcznie, a przeciętna przeróbka miesięczna w 1938 r. wyniosła 41 825 t—przeto przeróbka stanowiła ok. 56% całkowitej zdolności przerobczej naszych zakładów rafineryjnych (w 1937 r. ok. 55%).

Ogólna produkcja benzyny w Polsce składała się z benzyny, uzyskiwanej z przeróbki ropy w rafineriach (100 205 t), oraz gazoliny, czyli lekkiej benzyny, otrzymywanej na kopalniach z gazów ziemnych, w ilości 40 864 t. Łączna produkcja benzyn wynosiła zatem 141 069 t. W 1937 r. wyprodukowano łącznie 90 525+39 060=129 585 t, czyli że produkcja benzyn w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o przeszło 11 tys. t (o przeszło 8%).

Następujące zestawienie przedstawia stan konsumpcji wewnętrznej produktów naftowych w Polsce w latach ostatnich (ze spożyciem własnym rafinerij):

	Spożycie	
	ogółem ton	na 1 mieszkańca kg
1938	424 557	12·20
1937	384 877	11·30
1936	346 505	10·50
1935	329 939	10·00
1934	320 195	9·70
1933	335 199	10·40
1932	352 142	11·00

Spożycie produktów naftowych w Polsce mimo wzrostu (o 10%) w stosunku do 1937 r. przedstawia się nadal b. skromnie w porównaniu z innymi krajami europejskimi, w których np. wynosiło (w kg—

rocznie na 1 mieszkańca): w Anglii ok. 260, we Francji ok. 170, w Niemczech ok. 90.

Następujące zestawienie przedstawia stan konsumpcji krajowej poszczególnych produktów naftowych (w tonach)²⁾:

	Benzyna	Nafta	Oleje pędne	Oleje smarowe
1938	111 061	136 787	64 236	52 355
1937	86 051	134 740	62 040	48 115
1936	69 081	128 069	58 217	41 927
1935	66 653	122 439	54 811	40 539
1934	62 079	116 386	54 807	39 981
1933	68 502	118 039	54 584	39 296
1932	72 328	121 351	64 824	40 918
1931	83 509	134 653	64 544	41 178

Od 1935 r., zwłaszcza zaś w latach 1937 i 1938 zauważyć się daje b. poważny wzrost konsumpcji benzyny, związany niewątpliwie z przeprowadzonymi przez Rząd ogólnymi ułatwieniami motoryzacyjnymi i udzielanymi przy nabywaniu samochodów ulgami. Liczby spożycia benzyny nie wyrażają jednak całkowitej konsumpcji lekkich środków napędowych motorowych, ponieważ znaczne ilości tych środków wprowadzane są do użycia w postaci mieszanek (ze spirytem bezwodnym oraz z benzolem). W 1938 r. użyto na ten cel ok. 12 800 t spirytusu oraz ok. 12 500 t benzolu. W ten sposób ogólne spożycie w Polsce lekkich materiałów napędowych oraz benzyny przemysłowej wyraża się liczbą 111+12·8+12·5=ok. 136 tys. ton.

Mimo znacznych postępów w motoryzacji kraju liczba mieszkańców, przypadająca na 1 pojazd mechaniczny, jest w Polsce niestety nie wysoka, co wynika z zestawienia następującego:

Stany Zjedn.	ok. 5
Francja	20
Niemcy	50
Włochy	100
Polska	630

W dn. 1/I 1938 r. ilość pojazdów mechanicznych wynosiła w Polsce 44 200, w dn. 1/I 1939 r. ilość ta wzrosła do 54 000, w czym: 24 550 samochodów osobowych, 8 609 ciężarowych, 5 216 taksówek, 2 038 autobusów, 12 060 motocykli i 536 pojazdów specjalnych.

Spożycie benzyny na 1 mieszkańca wynosiło w Polsce w 1938 r. ok. 3·3 kg, podczas gdy np. w Niemczech ok. 40 kg.

Spożycie nafty oświetleniowej wykazuje w 1938 r. wzrost (o 1·5%), niewspółmierny z przeprowadzonymi w latach 1934 i 1935 dwukrotnymi obniżkami ceny tego artykułu pierwszej potrzeby (łącznie o 33%). Należy stwierdzić, że w 1938 r. zapotrzebowanie rynku krajowego stanowiło ok. 97% całej produkcji nafty. Mimo słabego wzrostu konsumpcji (zależnej m. in. od rozwoju elektryfikacji kraju) zbliża się jednak czas, kiedy wyłoni się konieczność importowania pewnych ilości tego produktu—o ile oczywiście nie uda się podnieść produkcji ropnej na kopalniach. Wypada poza tym stwierdzić, że w 1938 r. ustał zupełnie eksport nafty oświetleniowej, który w latach poprzednich stanowił ważną pozycję naftowo-eksportową, a poza rynkiem krajowym wywieziono jedynie drobne ilości na pokrycie zapotrzebowania obszaru W. M. Gdańska. Spożycie nafty na głowę ludności w Polsce wynosiło w 1938 r. ok. 4 kg.

Konsumcja olejów pędnych (oleje gazowe i opałowe) wykazuje również pewien wzrost (o 3%). Rozwój naszej marynarki handlowej spo-

¹⁾ Bez spożycia własnego rafinerij.

²⁾ Ze spożyciem własnym rafinerij.

Produkcja i obrót produktami naftowymi w 1938 r. (w tonach)

P r o d u k t	Produkcja	Wysyłka do spożycia w kraju	Spożycie własne	Eksport ¹⁾	Import	Zapasy	
						w dn. 1/I 1938	w dn. 31/XII 1938
Benzyna i gazolina ¹⁾	141 069	110 965	96	12 403	—	12 659	27 108
Nafta	141 329	136 751	36	2 115	—	14 953	17 313
Olej gazowy	62 675	59 617	47	5 359	—	9 636	7 315
Oleje lekkie o c. g. do 0'890	13 434	13 010	3	397	—	2 449	2 477
„ napędowy i opałowy	14 787	4 562	10	9 453	—	1 258	2 013
Oleje smar. o cięż. gat. pow. 0'890:							
maszynowe V 50 ⁰ C do 3 E	1 311	711	—	831	—	6 836	6 897
„ „ „ „ pow. 3 E	22 568	18 502	74	1 898	—	30 987	33 128
cylindrowe do pary przegrzanej	3 279	2 678	22	39	—	576	849
„ „ „ „ nasyconej	3 129	2 840	23	75	1	516	976
Olej kompresorowy	656	156	—	36	—	110	72
„ transformatorowy	117	4	1	7	—	131	237
„ turbinowy	560	405	—	39	—	83	200
„ samochodowy	5 994	5 345	37	205	6	1 189	1 701
„ wagonowy letni	4 898	4 159	—	589	—	2 808	2 811
„ „ zimowy	3 974	4 076	—	—	—	1 330	1 826
Olej lotniczy	246	268	—	—	—	35	12
Oleje inne	458	41	—	—	—	28	89
Razem oleje smarowe:	47 190	39 185	157	3 719	7	44 629	48 798
Wazelina	522	522	—	1	—	167	167
Smary stałe	3 172	5 236	2	33	140	336	373
Parafina	22 581	9 860	—	12 864	—	3 138	3 000
Asfalt	30 004	30 492	70	1 786	—	14 650	12 306
Koks	3 924	1 242	1 086	993	—	409	983
Produkty atypowe	2 255	1 902	295	34	—	216	226
„ uboczne	2 275	2 379	2	54	—	580	509
Olej parafinowy	4 708	160	3	—	—	19 240	23 734
Gacz i oleje potne	112	—	—	—	—	2 535	2 665
Slops	6 835	—	7 075	—	—	1 022	872
Pozostałości	3 387	1 417	375	116	—	12 057	13 748
O g ó ł e m:	500 259	415 300	9 257	49 327	147	139 934	163 607
Płynne gazy naftowe	2 065	1 739	—	243	—	62	71

wodował prawie zupełny zanik wywozu tych produktów (szczególnie olejów „gazowych”) za granicę, gdzie lokowano przedtem dość znaczne ilości. Należy zaznaczyć, że wysłane do naszych portów (Gdańsk i Gdynia) na cele bunkrowe oleje pędne i opałowe (ok. 10 000 ton) pokrywają potrzeby tylko tzw. małego bunkru. Transatlantyki nasze zakupują oleje bunkrowe prawie wyłącznie za granicą.

Spożycie w kraju olejów smarowych i lekkich uległo również dalszej zwyzce (o ok. 8%). Jeżeli uwzględnimy import pewnych olejów specjalnych, który wyniósł w 1938 r. (wg danych Gł. Urzędu Statyst.) 1 595 t (w 1937 r. 1 054)—okaże się, że właściwe spożycie olejów smarowych w Polsce wyniosło w 1937 r. 53 790 t, a więc ok. 1.6 kg na głowę ludności.

Konsumcja parafiny ustabilizowała się właściwie na poziomie ok. 9 500 t. Obok zbytu tego produktu na wyrób świec panował w 1938 r. większy niż w latach poprzednich popyt na parafinę na cele przemysłowe. Posiadamy znaczny nadmiar parafiny (po pokryciu zapotrzebowania wewnętrznego) na wywóz za granicę. Należy jednak stwierdzić, że produkcja parafiny ma od szeregu lat tendencję zniżkową zależną od spadku wydobywania ropy parafinowej (borysławskiej.)

Eksport produktów naftowych w stosunku do 1937 r. wykazał w 1938 r. znaczny spadek (o 60%). Poza wywozem niektórych produktów (benzyna, nafta) w ciągu I kwartału na zobowiązania, przyjęte jeszcze w 1937 r. wobec rafinerii czesko-słowackich, eksport właściwy ograniczył się tylko do wywozu parafiny. Pozostałe wykazane w zestawieniu eksportowym produkty zostały wywiezione prawie całkowicie na obszar W. M. Gdańska dla miejscowych potrzeb lub też na cele bunkrowe.

Pierwszy raz od szeregu lat czołowe miejsce w naszym eksporcie zajmuje parafina, kierowana przeważnie przez Gdańsk. Następne miejsce zajmowała benzyna, kierowana przeważnie na obszar W. M. Gdańska i do rafinerii czesko-słowackich stosownie do przyjętych w 1937 r. zobowiązań umownych. Należy zaznaczyć, że począwszy od II kwartału 1938 r. właściwy eksport benzyny ustał zupełnie, co wywołało znaczny wzrost zapasów tego produktu w rafineriach (na dz. 1/I 1938 r. 12 700 t, na dz. 31/XII 1938 r. 27 100 t).

Nafta oświetleniowa (w ilości ok. 2 000 t) była wywożona wyłącznie na teren W. M. Gdańska, oleje zaś pędne i gazowe—na potrzeby bunkru w Gdańsku/Gdyni.

Co do głównego naszego produktu eksportowego—parafiny, to była ona wywożona przeważnie przez Gdańsk na różne rynki europejskie (Anglia, Belgia) oraz w stosunkowo dużych ilościach do Jugosławii i Włoch.

Wartość eksportu głównych produktów naftowych w 1938 r. w porównaniu z latami poprzednimi przedstawia zestawienie następujące (wg danych Gł. Urzędu Stat. — w tys. zł):

	1938	1937	1936	1935	1934
Benzyna	724	6 093	7 056	5 426	7 326
Nafta	32	1 060	1 939	2 668	2 918
Oleje pędne	196	1 243	1 759	2 435	2 831
Oleje smarowe	272	1 644	1 735	1 444	3 294
Parafina	5 333	7 774	4 644	8 478	10 905
R a z e m:	6 557	17 814	17 133	20 951	27 274

¹⁾ W tym wytwórczość gazoliny 40 864 t.

²⁾ Łącznie z wysyłką na zapotrzebowanie W. M. Gdańska oraz bunkrów w Gdyni.

Eksport produktów do poszczególnych krajów w 1938 r. (w tonach)

Kraj przeznaczenia	Benzyna Gazolina	Nafta	Olej gazowy	Oleje lekkie o c. gr. do 0°890	Oleje napędo- we i opałowe	Oleje smarowe	Parafina	Wazelina	Asfalt	Koks	Smary stałe,	Świece	Półprodukty	Razem
b. Austria	129	—	711	—	4	67	803	—	40	142	1	—	129	2 026
b. Czecho-Słowacja	4 210	—	—	—	—	1 085	644	—	867	—	—	—	—	6 806
Holandia	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	9
Jugosławia	—	7	—	—	—	108	1 660	—	—	—	—	—	—	1 775
Niemcy (bez Austrii)	36	—	705	—	—	19	1 496	—	246	539	—	—	—	3 041
Norwegia	—	—	—	—	—	117	—	—	30	—	2	—	—	149
Szwajcaria	14	—	—	—	—	—	—	—	20	221	—	—	—	255
Szwecja	—	—	—	—	—	74	—	—	—	—	—	—	46	120
Turcja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Węgry	—	—	—	—	—	30	594	—	50	75	—	—	15	764
Włochy	—	—	—	—	—	—	1 576	—	—	—	—	—	—	1 576
Razem:	4 389	7	1 416	—	4	1 509	6 773	—	1 253	977	3	—	191	16 522
Gdańsk ¹⁾	7 652	2 016	3 008	99	3 995	1 418	6 075	1	533	16	29	—	13	24 855
Gdynia	362	92	935	298	5 454	792	16	—	—	—	1	—	—	7 950
Ogółem: ¹⁾	12 403	2 115	5 359	397	9 453	3 719	12 864	1	1 786	993	33	—	204	49 327¹⁾

Z zestawienia tego (str. 752) wynika, że wartość eksportu produktów naftowych w 1938 r. stanowiła zaledwie ok. 37% wartości eksportu naftowego w 1937 r.

W poniższym zestawieniu podany jest stan zapasów produktów naftowych w rafineriach na początku i w końcu 1938 r. (w tonach):

	1/I 1938	31/XII 1938
Benzyna	12 659	27 108
Nafta	14 953	17 313
Oleje pędne	10 894	9 328
Oleje smarowe i lekkie	47 078	51 275
Parafina	3 138	3 000
Półprodukty i pozostałości	34 854	41 019
Inne produkty	16 358	14 564
Razem:	139 934	163 607

Zwraca uwagę poważny wzrost zapasów benzyny w związku z powiększeniem jej produkcji i zaniechaniem eksportu.

Zapasy ropy w rafineriach w dn. 31/XII 1938 r. wynosiły 21 812 t—wobec 24 154 t w dn. 1/I 1938 r.

Ceny produktów naftowych (po ostatniej obniżce ceny nafty w końcu 1935 r. oraz obniżce ceny benzyny w sierpniu 1936 r.) pozostały w 1938 r. bez żadnych zmian. Benzynę (właściwie mieszaną benzynowo-spirytusową) sprzedawano w pompach po cenie od gr 48 (Drohobycz) do gr 60 (Wilno) za 1 l—zależnie od oddalenia miejscowości od ośrodka rafineryjnego (Drohobycz). W Warszawie cena wynosiła gr 58 za 1 l, czystą benzynę sprzedawano o gr 2 na 1 l drożej. Cena zasadnicza benzyny motorowej loco rafineria, bez podatków i frachtu, wynosiła zł 39·80 za 100 kg, nafty zaś oświetleniowej—zł 22 za 100 kg. Ceny detaliczne nafty w sklepach były ustalone na poziomie: Warszawa—gr 38, Lwów—gr 34, Kraków—gr 35, Wilno (specjalny rabat dla ziem wschodnich)—gr 35.

Następujące zestawienie przedstawia kształtowanie się cen eksportowych polskich produktów naftowych (w \$ zł.—za 100 kg loco Piotrowice):

	1938	
	Styczeń	Grudzień
Benzyna	1·80	2·00
Nafta	1·40	1·80
Oleje pędne	1·70	1·70
Olej smarowy (wrzecion.)	1·05	1·05
Parafina ¹⁾	9·70	8·60

Są to ceny tylko orientacyjne, ponieważ sprzedaż odbywała się niejednokrotnie po cenach, odbiegających od wyżej przytoczonych, a przeważnie niższych.

Na ogół stwierdzić należy, że rok 1938 nie przyniósł niestety w przemyśle naftowym kopalnianym upragnionej poprawy. Wprawdzie wydobycie ropy na kopalniach nieznacznie wzrosło (o 1·2%), wzrost ten jednak nie stoi w żadnym stosunku do wysiłku wiertniczego przedsiębiorstw naftowych w latach 1937 i 1938. Najważniejszy nasz ośrodek kopalniany naftowy—Boryslaw—wykazał dalsze osłabienie wydobycia, skompensowany przez podniesienie produkcji na zachodzie (okr. jasielski). Żadne z prowadzonych wierceń pionierskich na nowych terenach, w poszukiwaniu ropy naftowej—i to zarówno przez przemysł prywatny, jak i przez specjalnie utworzoną w tym celu w 1928 r. Sp. Akc. „Pionier”—nie dały godnych uwagi rezultatów.

Natomiast w handlu produktami naftowymi w kraju zaznaczył się dalszy wyraźny zwrot na lepsze, wywołany poważnym wzrostem konsumpcji wewnętrznej w związku z ogólnym polepszeniem się sytuacji gospodarczej, w szczególności zaś z dalszym rozwojem motoryzacji. Krajowy utarg przemysłu naftowego wyniósł w 1938 r. ok. zł 122 miln. (w 1937 r.—zł 105 miln., w 1936 r.—zł 94 miln.). Należy jednak uwzględnić, że utarg ten w 1930 r. wyniósł ok. zł 158 miln. Utarg eksportowy wyniósł natomiast w 1938 r. zaledwie ok. zł 7 miln., podczas gdy w 1930 r. wynosił ok. zł 48 miln. W ten sposób ogólny utarg przemysłu naftowego ze sprzedaży w kraju i na eksport wyniósł ok. zł 129 miln. w porównaniu z zł 125 miln. w 1937 r. i zł 206 miln. w 1930 r.

Stabilizację na rynku krajowym udało się utrzymać w 1938 r., jak i w kilku latach poprzednich, dzięki utworzonej w 1933 r. organizacji przymusowej „Polski Eksport Naftowy” we Lwowie. Przez regulowanie zbytu w eksporcie (a więc pośrednio i w kraju) organizacja ta, przydzielając odpowiednio do każdorazowej koniunktury kontyngenty sprzedażne, zapobiegała zbytnej konkurencji poszczególnych przedsiębiorstw i łagodziła częstokroć bardzo ostro występujące sprzeczności interesów poszczególnych firm. W związku z zanikiem eksportu płynnych produktów naftowych, koniecznością bezpośredniego wpływu na regulowanie stosunków na rynku wewnętrznym, poza tym objęciem sprzedaży parafiny w kraju oraz odbioru dostarczanego do mieszanek napędowych spirytusu i benzolu—staje się aktualną sprawą reorganizacji

¹⁾ W tym 87 t gazoliny, wysłanej bezpośrednio przez zakłady gazolinowe.

²⁾ Cif Hamburg—w \$ papierowych.

„Polskiego Eksportu Naftowego” w celu przystosowania przepisów statutowych do nowych rozszerzonych zadań.

Za jeden z najważniejszych wyników dotychczasowej działalności tej organizacji należy uznać, jak i w latach poprzednich (1934÷36) utrzymanie popytu na ropę naftową na rynku i utrzymanie cen surowca naftowego na poziomie, odpowiadającym kosztom wydobycia, które to koszty z przyczyn naturalnych (mała wydajność otworów, duża ich głębokość itd.) należą do stosunkowo najwyższych w świecie. W związku z popytem na ropę i dzięki porozumieniom między przemysłem kopalnianym i rafineriami naftowymi ceny ropy wzrosły. Przeciętna cena ropy (borysławskiej) wynosiła w 1938 r. zł 1 610 za 10 t—w stosunku do zł 1 440 w 1937 r. i zł 1 370 w 1936 r. Wysoka cena, uzyskiwana za surowiec naftowy, stwarzała dla kopalnictwa naftowego (zwłaszcza drobnego, nie posiadającego własnych zakładów rafineryjnych) pomyślnie widoki i wpłynęła na dalsze ożywienie ruchu wiertniczego (odwiercono na kopalniach: w 1938 r. 151 tys. m—wobec 137 tys. m w 1937 r., 107 tys. m w 1936 r., 86 tys. m w 1935 r. i zaledwie 58 tys. m w 1932 r.).

Do ożywienia ruchu wiertniczego i podniesienia produkcji ropy przyczyniła się w znacznej mierze działalność utworzonego w 1936 r. Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego we Lwowie, powstałego, jak wiadomo, z opłat, uskutecznianych od 1933 r. przez mniejsze zakłady rafineryjne za zwolnienie ich od eksportu, i mającego na celu popieranie—drogą pożyczek i subwencji—wierceń naftowych (przede wszystkim poszukiwawczych) i prac badawczych, odnoszących się do górnictwa naftowego. Fundusz ten, zarządzany przez specjalną Radę, przyczynił w ciągu 3 lat swego istnienia ogółem ok. zł 2 400 tys. tytułem pożyczek na wiercenia, przy czym wypłacono dotychczas na ten cel ok. zł 1½ miln. Produkcja z otworów, których wiercenie zostało poparte przez Fundusz, wynosiła w 1936 r.—696 t, w 1937 r.—4 322 t, a w 1938 r.—6 436 t, czyli razem 11 454 t. Tytułem subwencji bezzwrotnych na badania z zakresu geologii naftowej, wiertnictwa naftowego oraz na publikacje z dziedziny górnictwa naftowego przyznano dotychczas ogółem zł 223 400, a wypłacono ok. zł 162 tys.

Należy stwierdzić, że Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego jest jednak zbyt szczupły (ogółem wpłynęło na ten Fundusz ok. zł 5 miln., obecnie jest jeszcze do dyspozycji ok. zł 3½ miln.), aby mógł być użyty do rozwiązania tak koniecznych z państwowego punktu widzenia szerokich zagadnień poszukiwawczych w celu odkrycia nowych terenów naftowych. Wobec ograniczenia eksportu dalsze wpływy z tytułu opłat, uskutecznianych na ten Fundusz przez mniejsze zakłady rafineryjne, będą w przyszłości tak małe, że praktycznie biorąc Fundusz jest ograniczony do obecnie posiadanych kwot.

Z powyższego wynika konieczność uzyskania specjalnych środków finansowych dla skutecznego poparcia wzorem innych krajów (np. Niemcy) problemowych wierceń i prac poszukiwawczych, mających na celu odkrycie nowych terenów ropośnych.

Inż. P. Wrangel

HUTNICTWO

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICTWA CYNKOWEGO I OŁOWIANEGO W KWIECNIU 1939 R.—przedstawiała się—wg danych tymczasowych—jak następuje (w tonach):

	1939		Kwiecień 1938
	Marzec	Kwiecień	
Cynk mufłowy i elektroli- tyczny	10 384	9 807	8 751
Błacha cynkowa	1 746	1 578	1 995
Kwas siarkowy	18 880	18 822	19 631
Ołów surowy	1 793	708	1 100

Jak wynika z powyższego zestawienia, wytwórczość wszystkich działów zmniejszyła się w kwietniu b. r. w porównaniu z marcem b. r. W porównaniu z kwietniem ub. r. zwiększyła się tylko wytwórczość cynku, inne zaś działy wykazały wytwórczość zmniejszoną.

W szczególności, w kwietniu b. r. w porównaniu z marcem b. r. wytwórczość cynku zmniejszyła się o 6%, blachy cynkowej o 8,5% i ołowiu o 62%; produkcja kwasu siarkowego pozostała prawie bez

zmiany. W stosunku do kwietnia ub. r. wytwórczość cynku wzrosła o 12%, natomiast produkcja blachy cynkowej zmniejszyła się o 20%, kwasu siarkowego o 4% i ołowiu o 36%.

Znaczny spadek wytwórczości ołowiu w kwietniu b. r. tłumaczy się czasowym zatrzymaniem huty ołowiu, wskutek czego ołów był wytwarzany jedynie w piecach obrotowych z tlenku ołowiu.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

EKSPORT WŁÓKIENNICZY W MARCU 1939 R.—Sytuacja wywozu włókienniczego doznała w miesiącu sprawozdawczym dalszej poprawy. Wg danych Delegatur Państwowego Instytutu Eksportowego w Łodzi i w Białymostku oraz Zrzeszenia Eksporterów Wyrobów Włókienniczych w Bielsku wywóz ten wzrósł o 11% w stosunku do marca ub. r., a o 40% w porównaniu z lutym b. r.

Wywóz z poszczególnych okręgów przedstawia się następująco:

Okręg	M a r z e c				L u t y	
	1939	tys. zł	1938	tys. zł	1939	tys. zł
Łódzki	3 915	2 802	3 414	2 556	2 628	1 796
Białostocki	410	154	655	289	425	175
Bielski	1 827	706	816	434	1 328	651
R a z e m:	6 152	3 662	4 885	3 279	4 381	2 622

Z danych tych widać, że największą intensywność eksportową przejawiał ośrodek łódzki i bielski—w przeciwstawieniu do okręgu białostockiego, którego warunki wywozowe nie mogą być uważane za sprzyjające. Poprawa, jaką obserwujemy w dziedzinie wywozu łódzkiego, wystąpiła przede wszystkim w wywozie przędzy wełnianej czesankowej, następnie tkanin bawełnianych, tkanin wełnianych i odzieży. Wywóz łódzki w omawianym miesiącu obejmował następujące ważniejsze artykuły: przędzę wełnianą czesankową 2 363 q wartości zł 1 694 tys., tkaniny wełniane nieczesankowe 139 q—zł 182 tys., tkaniny wełniane czesankowe 101 q—zł 165 tys., tkaniny bawełniane 451 q—zł 218 tys., materiały i wyroby dziane 86 q—zł 127 tys., odzież 588 q—zł 248 tys. Z artykułów tych największy udział miała pozycja przędzy wełnianej czesankowej, mianowicie 60% w stosunku do ogólnej wartości wywozu łódzkiego, z kolei tkaniny wełniane—12%, odzież—8%, tkaniny bawełniane—8%, oraz materiały i wyroby dziane—4%.

Pod względem geograficznym zarysowały się w eksporcie tego okręgu dość poważne zmiany. Rola rynku angielskiego okazała się w tym miesiącu znaczna, w rachubę bowiem weszła tu pozycja wynosząca zł 750 tys.; z innych krajów odbiorczych wymienić należy (w tys. zł): Holandię—511, Kolumbię—389, Stany Zjedn.—205, Chiny—137, Egipt—11, Szwecję—92. Na rynki pozaeuropejskie wyeksportowano towarów na sumę zł 1 159 tys., co stanowi 41% wartości całego wywozu łódzkiego.

W przędzy wełnianej czesankowej sytuacja uległa zdecydowanej poprawie dzięki uplasowaniu znaczniejszych ilości tego półfabrykatu na rynkach angielskim i holenderskim. Udział ważniejszych rynków w wywozie przędzy w omawianym miesiącu był następujący (w tys. zł): Holandia—440, Anglia—426, Kolumbia—384, Chiny—137. Porównanie wyników eksportowych przędzy w okresie I kwartału b. r. z analogicznym okresem ub. r. daje nadwyżkę ilościową na rzecz b. r. 1 458 q przy jednoczesnym spadku wartościowym o zł 82 tys. Z ogólnej wartości omawianego wywozu, wynoszącego w I kwartale b. r. zł 3 648 tys., na poszczególne rynki przypada (w tys. zł): Anglię—747 (w ub. r.—191), Holandię—857 (301), Kolumbię—920 (227), Chiny—310 (w ub. r. wywozu nie było), Argentynę—168 (211). Poważne odchylenia, jakie obserwujemy w kierunkach ekspansji wywozowej tego artykułu, pogłębiają się przy uwzględnieniu okoliczności, iż w ub. r. wchodziła w rachubę pozycja wywozowa na rynki turecki i bułgarski na ok. zł 2 000 tys., gdy tymczasem w b. r. wywozu na te rynki nie dokonano. Należy zaznaczyć, że aktualne jest częściowe wykorzystanie rynku jugosłowiańskiego w zakresie dostaw tego półfabrykatu.

Na odcinku tkanin wełnianych mamy do zanotowania natężenie wywozu do Anglii i Stanów Zjedn. W I kwartale b. r. wywóz tkanin wełnianych osiągnął wysokość 465 q wartości zł 621 tys. (w ub. r. 331 q—zł 302 tys.), dając rezultaty lepsze od zeszlencowych. Najpoważniejszymi odbiorcami były (w tys. zł): Anglia—294 (w ub. r. wywozu nie było), Stany Zjedn.—123 (92), Finlandia—35 (3), Indie Brytyjskie—65 (17), Związek Poł.-Afr. — 29 (11).

Tkaniny bawełniane były w miesiącu sprawozdawczym przedmiotem wywozu głównie do Egiptu, udział bowiem tego rynku wyraża się wartością zł 100 tys., podczas gdy pozostałe rynki w liczbie kilkunastu wchłonęły łącznie tkanin na sumę, zbliżoną do kwoty egipskiej. Nieznaczna poprawa, jaka nastąpiła w wywozie tych tkanin w ciągu miesiąca sprawozdawczego, nie mogła z natury rzeczy wyrównać różnic, jakie zaistniały już na początku tego roku w tych osiągnięciach

eksportowych. Łączny wywóz tkanin niebarwionych i barwionych wyniósł w I kwartale b. r. 1 160 q wartości zł 531 tys., co stanowi spadek w stosunku do ub. r. o zł 672 tys., który wynika przede wszystkim ze zmniejszonego prawie czterokrotnie wywozu na rynek egipski. Odbiorcami omawianego artykułu były następujące kraje (w tys. zł): Egipt — 201 (w ub. r. — 788), Zw. Poł.-Afryk. — 50 (135), Palestyna — 68 (33). Należy się liczyć z rozszerzeniem eksportu tkanin na rynki europejskie wolnodewizowe, przede wszystkim do Anglii.

Pozycja odzieży, bielizny i konfekcji — wg danych Gł. Urzędu Stat. — wzrosła z 2 413 q wartości zł 1 413 tys. w 1938 r. (za okres 3 miesięcy) do 2 429 q wartości zł 1 739 tys., czyli wartościowo o 23%. Z liczb tych przypada na (w tys. zł): odzież męską z tkanin wełnianych — 777, odzież z tkanin bawełnianych — 425, płaszcz, paleta z tkanin bawełnianych — 267.

Dane powyższe dotyczą wywozu z całego polskiego obszaru celnego. Zbyt znajduje odzież głównie na rynku angielskim, niemieckim, holenderskim. Perspektywy na dalszy rozwój tego działu eksportu, oparte o czynnik inicjatywy prywatnej, są całkowicie pomyślne; dodatnim objawem jest również fakt poprawy cen na odzież polską na rynkach zagranicznych.

W zakresie materiałów i wyrobów dzianych nie nastąpiły w omawianym miesiącu poważniejsze odchylenia wywozu. Pozycja rękawiczek dzianych bawełnianych przekroczyła nieznacznie poziom z lutego b. r., osiągając wartość zł 82 tys., co pozostaje w związku ze zwiększeniem wywozu do Stanów Zjedn. (zł 64 tys.). Okres I kwartału b. r. zamknął się kwotą zł 359 tys. (w ub. r. — zł 176 tys.), z czego na rękawiczki dziane bawełniane przypada wartość zł 210 tys. (w ub. r. — zł 15 tys.). Wzrost eksportu rękawiczek wiąże się z uplasowaniem tego artykułu na terenie Stanów Zjedn. na sumę zł 160 tys. Jest to dopiero początek akcji wywozowej w dziedzinie rękawiczek, których zapotrzebowanie w Stanach Zjedn. jest duże.

Z innych wyrobów włókienniczych, eksportowanych z okręgu łódzkiego w I kwartale b. r., wymienić należy (w tys. zł): tkaniny z jedwabiu sztucznego — 45 (w ub. r. — 8), tkaniny półwełniane — 14 (10), tkaniny pluszowe, welwety i baranki półwełniane — 54 (27), dywany i chodniki półwełniane — 26 (24), tkaniny pluszowe, welwety i baranki bawełniane — 62 (77), materiały filcowe — 45 (44), stożki wełniane do kapeluszy — 43 (30). Dodatnim objawem jest stopniowy wzrost wartości wywozu wyżej podanych artykułów, zajmujących dotychczas minimalny udział w wywozie łódzkim.

Przeciętna wartość eksportowa 1 q wyrobów włókienniczych z okręgu łódzkiego podniosła się w marcu b. r. do zł 715 (w lutym b. r. — zł 683), przy czym wartość ważniejszych artykułów wynosiła: przędza wełniana i półwełniana — zł 716, tkaniny, filce i wyroby dziane — zł 881, odzież — zł 421.

Rezultaty, jakie osiągnęła Łódź w dziedzinie wywozu tekstylnego w marcu b. r., zaliczyć należy do dodatnich. Zasygnalizowana uprzednio możliwość rozbudowy omawianego wywozu będzie, przypuszczać należy, realizowana w tempie szybkim i przy odpowiednio dużych rozmiarach. Stosunkowo najlepsze horoskopy istnieją w tkaninach bawełnianych i wełnianych. Dodać należy, iż pewnego rodzaju zachętą dla eksporterów tych artykułów byłoby stosowanie preferencji w postaci przydziałów surowca względnie przędzy w zamian za określony wywóz. Zastosowanie tego rodzaju preferencji jest spodziewane już w najbliższym czasie¹⁾.

Wyniki wywozu włókienniczego okręgu białostockiego są słabe; dotyczy to zarówno miesiąca sprawozdawczego, jak i okresu I kwartału b. r. Na niepomyślny stan tego wywozu składa się szereg nie sprzyjających czynników, z których poza sytuacją na rynkach Dalekiego Wschodu wypada wymienić trudności, na jakie napotyka ten wywóz na terenie Związku Południowo-Afrykańskiego oraz innych rynkach ze względu na czynnik silnej konkurencji zagranicznej. Prace jednak ośrodka białostockiego idą po linii organizowania wywozu na poszczególne ważniejsze rynki w kierunku przeciwdziałania tym trudnościom. O ile chodzi o niski stan wywozu w marcu b. r., to wiąże się on z tym, iż w dalszym ciągu ośrodek ten znajduje się w okresie nieszezyonowym. Zamówienia z poszczególnych rynków są obecnie przyjmowane z terminem dostawy na miesiące letnie.

W omawianym miesiącu wywóz dotyczył: tkanin wełnianych nieczesankowych (337 q wartości zł 1 218 tys.), oraz odzieży. Wywóz tkanin kierowany był do (w tys. zł): Zw. Poł.-Afryk. — 50, Chin — 56, Mandżurii — 16. W I kwartale b. r. eksport tych tkanin stanowił zaledwie 621 q wartości zł 234 tys. (w ub. r. 3 361 q — zł 1 667 tys.), koców 53 q — zł 24 tys., pleców 39 q — zł 13 tys.; pozostałą pozycję stanowiła odzież. W omawianym trzymiesięcznym okresie b. r. tkaniny znajdowały zbyt (w tys. zł): w Zw. Poł.-Afryk. — 110, Chinach — 65, Mandżurii — 25, Iranie — 20. Odbiorcami koców była głównie Kolumbia (zł 16 tys.).

Przeciętna wartość 1 q wyrobów eksportowanych z okręgu białostockiego, wynosiła w marcu b. r. zł 375, co stanowi spadek w porównaniu z poprzednim miesiącem (zł 412).

Dzięki sprzyjającym warunkom wywozu oraz intensywnej akcji ośrodka bielskiego sytuacja eksportowa tego okręgu polepsza się z miesiąca na miesiąc. W marcu b. r. wchodzili w rachubę następujące artykuły eksportowe: tkaniny wełniane 130 q — zł 290 tys., przędza lniana 673 q — zł 203 tys., tkaniny lniane 195 q — zł 72 tys., płótno żaglowe 67 q — zł 20 tys., stożki wełniane 27 q — zł 28 tys.

Porównanie wyników tegorocznych (I kwartał) wywozu bielskiego w zakresie poszczególnych artykułów z okresem szesnastomiesięcznym wskazuje na wzrost eksportu szeregu artykułów, zwłaszcza zaś tkanin wełnianych, mianowicie (w tys. zł): tkaniny wełniane — 735 (w ub. r. — 460), przędza lniana — 424 (316), tkaniny lniane — 153 (68), tkaniny bawełniane — 127 (65), stożki wełniane — 97 (122), płótno żaglowe — 50 (69). Głównymi rynkami zbytu tkanin wełnianych były (w tys. zł): Jugosławia — 227 (w ub. r. — 175), Węgry — 111 (92), Finlandia — 83 (4), Szwajcaria — 79 (8), Szwecja — 78 (4), Niemcy — 31 (1), Palestyna — 30 (5). Rynków odbiorczych było ogółem 27. Przędza lniana była eksportowana do (w tys. zł): Irlandii — 80 (w ub. r. wywozu nie było), Jugosławii — 85 (45), Niemiec — 70 (74), Włoch — 49 (71), Bułgarii — 46 (52). Stożki wełniane wykazują w b. r. spadek przeważnie na skutek niekonkurencyjności na rynkach zagranicznych. Z 15 krajów, będących odbiorcami tego artykułu, jako ważniejsze wymienić należy (w tys. zł): Zw. Poł.-Afryk. — 28 (w ub. r. — 14), Chiny — 17 (7), Nowa Zelandia 12 (38), Holandia — 12 (16). Wartość przeciętna 1 q eksportowanych artykułów włókienniczych bielskich wynosiła w marcu b. r. zł 386 (w lutym b. r. — zł 500).

Eksport łączny z 3 najważniejszych ośrodków w I kwartale b. r. w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. przedstawia się następująco:

Okręg	I kwartał 1938		I kwartał 1939		Różnica w 1939 r. w stos. do 1938 r.
	q	tys. zł	q	tys. zł	
Łódzki	9 071	6 551	9 097	6 172	— 379 6
Białostocki	3 511	1 738	1 136	462	— 1 276 72
Bielski	2 001	1 143	3 850	1 756	+ 613 53
Razem:	14 583	9 432	14 083	8 390	— 1 042 11

Ogólny eksport włókienniczy — według danych Gł. Urzędu Stat. — zamknął się za okres 3 miesięcy b. r. pozycją 96 907 q wartości zł 18 134 tys. Rezultat ten jest stosunkowo dobry, gdyż różnica na niekorzyść b. r. wynosi zaledwie 3% wartościowo (w ub. r. 75 780 q — zł 18 689 tys.).

Wywóz grupy lnu — przeważnie surowcowy — osiągnął w b. r. wysokość 53 471 q wartości zł 7 210 tys., co stanowi w porównaniu z ub. r. dość znaczną poprawę (ub. r. 46 435 q — zł 6 690 tys.), związaną z pomyślną koniunkturą na włókno lniane na rynkach zagranicznych, zwłaszcza na rynku niemieckim. Jakkolwiek z punktu widzenia ogólnej wymiany z zagranicą w zakresie włókiennictwa, jak również z uwagi na interesy rolnictwa wzmocniony wywóz lnu byłby może pożądany, to jednak ze względu na faktyczny brak nadwyżek tego włókna w stosunku do potrzeb przetwórczych rynku wewnętrznego, słuszniejszym wydaje się ograniczenie wywozu tego surowca. Eksport przetwórczy wykazuje w okresie I kwartału b. r. nieznaczne zmniejszenie — udział jego w wywozie ogólnym wynosi 43 436 q wartości zł 10 924 tys. (w ub. r. 29 345 q — zł 11 999 tys.).

Z grupy lnu wchodziły w rachubę w I kwartale następujące rodzaje tego włókna (w tys. zł): len międlony — 932 (w ub. r. — 268), len trzepany — 854 (1 213), len czesany — 267 (405), pakuły lniane — 3 910 (3 548). Przędzy lnianej wywieziono na sumę zł 523 tys., czyli o zł 119 tys. więcej niż w ub. r. Pewna poprawa także zarysowała się w tkaninach lnianych, których wywóz wprawdzie jeszcze jest mniejszy od szesnastomiesięcznego o zł 208 tys. i wynosi zł 591 tys., lecz zapowiada się lepiej w związku z uzyskanymi przez przemysł zamówieniami.

St. W.

PRZEMYSŁ CUKROWNICZY

PRODUKCJA I SPOŻYCIE CUKRU W KAMPANII 1938/39 R. — p. str. 760.

CHAŁUPNICTWO

AKCJA PODKOMISJI PRACY CHAŁUPNICZEJ

W dn. 11/III 1938 r. Komitet Ekonomiczny Ministrów powołał uchwałą o powołaniu do życia Podkomisji Pracy Chałupniczej, jako organu istniejącej już Komisji do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego, powierzając jej opracowanie dla Komisji do Spraw Prze-

¹⁾ P. artykuł str. 741.

mystu Ludowego i Domowego „wniosków z zakresu pomocy finansowej chałupnictwu i jego organizacji”.

Według regulaminu, nadanego Podkomisji Pracy Chałupniczej, do zadań jej należy:

I) opracowanie — zgodnie z ogólnymi wytycznymi Komisji do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego — programu trwałej poprawy bytu chałupników przez:

1) badanie stanu i potrzeb chałupnictwa oraz opracowanie planu akcji i wytycznych w zakresie:

- a) kredytowania,
- b) zaopatrzenia w surowce i narzędzia pracy,
- c) organizacji produkcji,
- d) organizacji zbytu,
- e) szkolenia i dokształcania zawodowego,
- f) zaspakajania wszelkich innych potrzeb;

2) koordynację poczynań władz państwowych, samorządowych oraz organizacji społecznych w zakresie niesienia pomocy chałupnictwu;

3) zbieranie materiałów i wniosków, które by posłużyć mogły za podstawę do ustawowego unormowania stosunków społecznych i gospodarczych na odcinku pracy chałupniczej;

II) projektowanie form i warunków pomocy finansowej dla chałupnictwa;

III) wydawanie — na życzenie władz — opinii o wszelkich zagadnieniach, związanych z chałupnictwem.

Powołana do życia formalnie dn. 11/III 1938 r. Podkomisja Pracy Chałupniczej ukonstytuowała się faktycznie znacznie później. Pierwsze posiedzenie Podkomisji odbyło się w dn. 11/VII 1938 r. w składzie, wzorowanym na składzie Komisji do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego, który powiększono o delegatów Ministra Opieki Społecznej, Rady Spółdzielczej, Banku Gospodarstwa Krajowego i Towarzystwa Badania Chałupnictwa. Od razu jednak wyłoniła się potrzeba oparcia organizacji Podkomisji Chałupniczej na innych zasadach, i Podkomisja powołała ze swego grona komitet, któremu powierzono opracowanie projektu regulaminu Podkomisji. Regulamin ten w brzmieniu, zatwierdzonym przez Ministra Przemysłu i Handlu, ustala następujący skład Podkomisji Pracy Chałupniczej: przewodniczący — delegat Ministra Opieki Społecznej, członkowie — delegaci: 1) Ministra Wyzn. Rel. i Oświecenia Publ., 2) Ministra Rolnictwa i Ref. Roln., 3) Ministra Przemysłu i Handlu, 4) Funduszu Pracy (Biuro Główne), 5) Komisji do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego, 6) Rady Spółdzielczej, 7) Związku Izb Przemysłowo-Handlowych R. P., 8) Związku Izb i Organizacji Rolniczych R. P., 9) Związku Izb Rzemieślniczych R. P. Skład ten może być w miarę potrzeby uzupełniany w drodze uchwały Podkomisji innymi osobami w charakterze tzw. stałych rzeczoznawców z głosem decydującym. W charakterze obserwatora zasiada w Podkomisji delegat Prezydium Rady Ministrów. W miarę potrzeby na poszczególne posiedzenia przewodniczący Podkomisji może zapraszać rzeczoznawców niestających z głosem doradczym. (Z tego uprawnienia przewodniczący Podkomisji korzystał dotąd w dość szerokim zakresie, zapraszając na poszczególne posiedzenia przedstawicieli: Banku Gospodarstwa Krajowego, Towarzystwa Popierania Kooperacji Pracy, Centrali Bazarów Przemysłu Ludowego, związków rewizyjnych spółdzielni i in.).

Zadania, które postawiono Podkomisji, okazały się niezmiernie trudnymi. Podkomisja Pracy Chałupniczej otrzymała do opracowania materiał prawie zupełnie surowy, przy czym — wobec wielkiej płynności i nieuchwytności pracy chałupniczej — bardzo ciężki do ujęcia. Trudności w pracy Podkomisji były tym większe, że konieczność przyjscia z pomocą kilkuset tysięcy rzeszy chałupników była zagadnieniem palącym, które nie mogło czekać na prace badawcze, od jakich może należałoby zacząć działalność. Siłą rzeczy więc prace Podkomisji rozbić się musiały na akcję finansowej pomocy doraźnej dla chałupników w ramach funduszy, przeznaczonych przez Państwo na ten cel, oraz na pracę długofalową, prowadzoną według własnego programu.

Pierwsze posiedzenia Podkomisji Pracy Chałupniczej poświęcone zostały właśnie głównie rozważaniom programowym, i w ich wyniku powstały pewne ustalenia, którym wprawdzie nie nadano charakteru wiążącego, ale które w dalszych pracach były traktowane jako wytyczne programowe.

W pierwszym etapie swych prac Podkomisja postanowiła objąć swą działalnością okręgi: krakowski, kielecki, lubelski i łódzki oraz szewstwo, jako gałąź wytwórczości na terenie całej Rzeczypospolitej.

Zdając sobie sprawę ze szczupłości środków, pozostających do dyspozycji, Podkomisja postanowiła kierować się w swych poczynaniach w zakresie niesienia doraźnej pomocy finansowej chałupnictwu stopniem potrzeby poszczególnych ośrodków oraz możliwością przyniesienia ulgi jak najszerszym rzeszom posiadanymi skromnymi środkami. Wynikła stąd potrzeba selekcji ośrodków chałupniczych — tak, by z pomocy Podkomisji korzystały najbardziej potrzebne, oraz konieczność ustalenia formy pomocy takiej, by przyniosła ona korzyść jak największej masie ludzkiej.

Ponieważ fundusze, przeznaczone na pomoc dla chałupnictwa, pochodzą z Funduszu Pracy, przepisy zaś, regulujące udzielanie pomocy z Funduszu Pracy, nie dopuszczają udzielania pomocy indywidualnej, Podkomisja postanowiła udzielać pomocy chałupnikom za pośrednictwem zrzeszeń gospodarczych o celach zarobkowych. Ośrodkom, w których istnieją takie zrzeszenia chałupnicze (np. spółdzielnie), Podkomisja postanowiła udzielać pomocy za pośrednictwem tych zrzeszeń. Ośrodkom natomiast tym, w których brak odpowiednich organizacji, pomoc miała być udzielana przy pomocy instytucji, które podjęły się opieki nad tymi ośrodkami. Do instytucji tych należą: nakładnie o charakterze społecznym, izby rzemieślnicze i rolnicze, organa samorządu terytorialnego i in.

Za najwłaściwszą formę gospodarczych zrzeszeń chałupniczych Podkomisja uznała spółdzielnie, jednakże postanowiła nie uchylać się od popierania także innych form organizacyjnych. Tu jednak Podkomisja spotkała się z pewnymi zastrzeżeniami ze strony Funduszu Pracy, któremu przepisy utrudniają udzielanie pomocy organizacjom, nie będącym spółdzielniami. Przykładem jednak słuszności stanowiska Podkomisji Chałupniczej może być ośrodek chałupnictwa kozykarskiego w Tyśmienicy, w którym poparcie prywatnej inicjatywy uruchomienia fabryki dało dobrą egzystencję licznej rzeszy pozostających w skrajnej nędzy chałupników.

Przystępując do pracy Podkomisja odczuwała w wysokim stopniu brak danych, dotyczących rozmieszczenia w terenie, liczebności i form oraz potrzeb chałupnictwa — w zależności od terenu i gałęzi produkcji. Te braki Podkomisja, w granicach swych możliwości i niezbędnych potrzeb, starała się uzupełnić, powierzając opracowanie szeregu zagadnień swym sekcjom oraz poszczególnym członkom.

Na posiedzeniach Podkomisji wygłoszono referaty na tematy: 1) „Kasy kredytu bezprocentowego a chałupnictwo”, 2) „O możliwościach eksportowych w chałupnictwie”, 3) „O spółdzielniach chałupniczych”. Ponadto powierzono 2 członkom Podkomisji opracowanie referatu o koszykarstwie, jako gałęzi chałupnictwa, posiadającej w Polsce szczególnie korzystne warunki i możliwości rozwoju.

Specjalnie powołanym do tego celu sekcjom powierzono:

1) opracowanie zagadnienia warunków, na jakich powinien być udzielany kredyt chałupnikom, form tego kredytu oraz ustalenie instytucji rozprawiających;

2) opracowanie zagadnienia szkolenia kierowników handlowych organizacji chałupniczych o celach zarobkowych;

3) opracowanie zagadnienia wzorów, modeli i popularnych wydawnictw w tym zakresie dla wytwórczości chałupniczej (na pierwszym planie: meblarstwo, zabawkarstwo, koszykarstwo);

4) opracowanie zagadnienia organizacji centrali zbytu wyrobów chałupniczych w Warszawie;

5) krytyczne przepracowanie i wydanie opinii o celowości kursów dokształcających dla chałupników i programów tych kursów, o ile mają być one subwencjonowane z funduszy Podkomisji;

6) opracowanie zagadnienia udziału chałupnictwa w Wystawie w New-Yorku;

7) opracowanie zagadnienia terenowych organów Podkomisji (komisji okręgowych) i przygotowanie projektu ich regulaminów.

Do podziału przeznaczonych na pomoc dla chałupnictwa przez władze centralne pieniędzy w kwocie zł 1 miln. — wobec początkowych trudności, o których mowa była wyżej — Podkomisja Pracy Chałupniczej przystąpiła właściwie dopiero w końcu września 1938 r. Od tego czasu w okresie do dn. 31/III 1939 r. Podkomisja zaopiniowała pozytywnie podań o pomoc na ogólną sumę zł 843 150, z czego przypada: na pożyczki zł 784 000 oraz na subwencje zł 59 150. Rozpatrzone ponadto podań o pomoc na sumę ok. zł 460 tys., które załatwiono odmownie, lub których ostateczne załatwienie odroczone z poleceniem dodatkowego przepracowania spraw przez wnioskodawców.

Niezależnie od przytoczonej wyżej sumy zł 843 150 Podkomisja Pracy Chałupniczej, rozpatrzywszy na polecenie Komisji do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego wnioski budżetowe izb rolniczych w zakresie projektowanej w 1939/40 r. pomocy dla chałupnictwa wiejskiego, warunkowo uchwaliła subwencjonować pewne konkretne zamierzenia izb w granicach zł 155 062.

Z rozdysponowanej przez Podkomisję sumy przypada na: 1) wiejskie ośrodki chałupnicze zł 500 250, 2) miejskie ośrodki chałupnicze zł 313 800, 3) cele specjalne, mające służyć miastu i wsi — zł 29 100.

Do trzeciej grupy zalicza się udzieloną przez Podkomisję pomoc na przeszkolenie rewidentów spółdzielni chałupniczych, koszty organizacji działu chałupniczego na Wystawie w New-Yorku oraz organizację wystaw i konkursów w zakresie wytwórczości chałupniczej — zarówno miejskiej, jak i wiejskiej. Jest to zapoczątkowanie przygotowań do akcji planowej na szerszą skalę oraz pierwszy krok do utworzenia aparatu kontroli spółdzielni chałupniczych.

Przyznanie większej pomocy ośrodkom chałupniczym wiejskim niż miejskim tłumaczy się lepszym przygotowaniem wsi do korzystania z pomocy Podkomisji. Wieś jest terenem łatwiejszym do pracy ze względu na jednolity charakter narodowościowy, a ponadto samorząd gospodarczy wsi od dawna już żywo interesuje się drobną wytwórczością wiejską. Dzięki funduszom Komisji do Spraw Przemysłu Ludowego i Domowego ma on od dawna przygotowany aparat do podjęcia pracy na odcinku chałupnictwa wiejskiego. Podkreślić tu też wypada dużą inicjatywę izb rolniczych na odcinku chałupnictwa.

Podział terenowy sum, rozdysponowanych przez Podkomisję, przedstawia się, jak następuje (w zł):

Województwa	
Białostockie	4 000.
Kieleckie	69 500
Krakowskie	189 000
Lwowskie	167 650
Lubelskie	66 000
Łódzkie	137 300
Stanisławowskie	101 000
Poleskie	30 000
Wileńskie	46 000
Różne (obejmujące zasięgiem całe Państwo).	32 700
R a z e m :	843 150

Z powyższego zestawienia wynika, że zgodnie ze swym ustaleniem Podkomisja istotnie zajęła się głównie okręgami: krakowskim, kieleckim, lubelskim i łódzkim. W pozycji „różne” uwzględniono te wszystkie prace, finansowane z funduszy Podkomisji, które zasięgiem swym obejmują całe Państwo. A więc subwencje na: udział chałupnictwa w Wystawie w New-Yorku (zł 9 500), przeszkolenie rewidentów spółdzielni chałupniczych (zł 18 300), wystawę i konkurs zabawkarski (zł 1 300) i kursy koszykarskie (zł 3 600).

Pod względem przeznaczenia podział ogólnej sumy, rozdysponowanej przez Komisję, przedstawia się następująco (w zł):

Investycje	163 150
Kapitał obrotowy	639 000

Kursy i szkolenie rewidentów	27 200
Wystawy, wzorcownie, konkursy	10 800
Personel instruktorsko-opiekuńczy	3 000

Obok zasadniczego celu, jakim jest wyrwanie chałupnika z rąk nakładcy-wyzyskiwacza, Podkomisja wysuwa na plan pierwszy zwiększenie zarobków chałupników przez usprawnienie produkcji i zwiększenie obrotów.

Do usprawnienia produkcji niezbędne są często inwestycje. Są one jednak w chałupnictwie, jak w ogóle w drobnej wytwórczości, z reguły niedrogie i prędko amortyzujące się. Stosunkowo duża wysokość pozycji na inwestycje tłumaczy się tym, że podjęto 2 poważne inwestycje, tj. budowę hali meblowej i suszarni drzewa w Kalwarii Zebrzydowskiej (zł 87 000) oraz budowę przędzalni w Wolborzu (zł 50 000).

Ważniejszym czynnikiem poprawy bytu chałupników jest zwiększenie obrotów, do czego w pierwszym rzędzie potrzebny jest kapitał obrotowy. To uzasadnia wysokość udzielanych pożyczek na kapitał obrotowy — z tym zastrzeżeniem, że część przyznanych przez Podkomisję na ten cel sum zużyto na szybko amortyzujące się inwestycje. Np. Podkomisja przyznaje jakiejś nakładni pewną sumę na „zorganizowanie” jakiegoś ośrodka, a w tym organizowaniu mogą się mieścić pewne wydatki inwestycyjne.

Na organizację kursów dla chałupników Podkomisja przyznała pomoc stosunkowo nieznaczną, jeśli się zważy, że z sumy zł 27 200 odpada zł 18 300 na szkolenie rewidentów spółdzielni chałupniczych. Stan ten ulegnie jednak już w najbliższej przyszłości zasadniczej zmianie, czego zapowiedzią jest powołanie przez Podkomisję specjalnej sekcji do opracowywania zagadnień, związanych z organizacją kursów dla chałupników. Kursy organizować trzeba, bo są one nieodzownym warunkiem podniesienia poziomu wytwórczości chałupniczej, a w konsekwencji zwiększenia jej zbytu.

Również musi ulec zwiększeniu pozycja wydatków na wzorcownie, konkursy i wystawy. Intensywniejsza praca Podkomisji na tym odcinku może się walnie przyczynić do podniesienia jakości wyrobów chałupniczych, zwłaszcza jeśli się opracuje dla drobnych wytwórców popularne wydawnictwa, z których będą mogli czerpać wzory dla swojej wytwórczości.

Pozycja zł 3 000 na personel instruktorsko-opiekuńczy ma charakter próby. Chodzi tu konkretnie o subwencję dla spółdzielni „Przemysł Ludowy” w Lublinie na zatrudnienie pracownika terenowego, który by organizował i dozorował nowopowstałe spółdzielnie chałupnicze — z tym, że po pewnym okresie wstępnym byłby on już później opłacany przez spółdzielnię.

Podział rozdysponowanej przez Podkomisję sumy zł 843 150 według branż przedstawia się, jak następuje (w zł):

Tkactwo i przędzalnictwo	232 000
Stolarstwo i przemysł drzewny	142 000
Szewstwo	92 800
Garbarstwo i kozuszkarstwo	68 000
Koszykarstwo i wikliniarstwo	56 750
Wyroby żelazne	30 000
Trykotarstwo	28 000
Bielizniarstwo i krawiectwo	25 500
Hafciarstwo, koronkarstwo i szydełkarstwo	15 000
Kamieniarstwo	14 500
Sitarstwo	10 000
Guzikarstwo	9 000
Czapnictwo	7 500
Garncarstwo	5 000
Powroźnictwo	5 000
Zabawkarstwo	4 300
Różne branże mieszane	97 800

Poważna kwota, przeznaczona na tkactwo i przędzalnictwo, tłumaczy się tym, że ta gałąź wytwórczości jest szczególnie silnie w Polsce rozwinięta, zwłaszcza na wsi. Ma ona duży zbyty i daje możliwość zatrudnienia znacznej liczby ludzi przy skromnym stosunkowo wkładzie finansowym.

Pozycja na stolarstwo i przemysł drzewny jest tak wysoka, ponieważ — jak o tym wyżej wspomniano — Podkomisja udzieliła pomocy

ośrodkowi kalwaryjskiemu w wysokości zł 87 000 na inwestycje i zł 15 000 na kapitał obrotowy. Podkreślić tu wypada, że Kalwaria Zebrzydowska jest dużym ośrodkiem chałupnictwa meblarskiego, bowiem składa się z Kalwarii miasta i 18 okolicznych wsi, w których rozwija się produkcja drzewna.

Kożuszkarstwo i garbarstwo są działami produkcji, wymagającymi dużych wkładów, bowiem oparte są na kosztownym surowcu. Tym tłumaczy się wysokość kwoty, przeznaczonej na poparcie tego działu produkcji.

W zestawieniu powyższym uderza stosunkowo drobna suma, przeznaczona na szewstwo i krawiectwo, chociaż należą do najbardziej liczebnych branż w chałupnictwie. Przyczyna tego leży głównie w braku inicjatywy ze strony szewstwa jak i krawiectwa (jak w ogóle w chałupnictwie miejskim). Poza tym te branże chałupnicze przedstawiają problemy szczególnie trudne—ze względu na swą liczebność i organizację wytwórczości. Szewstwo wymaga ponadto specjalnego podejścia, mianowicie ustalenia stanowiska wobec rujnującej drobnych wytwórców konkurencji wielkich mechanicznych wytwórni obuwia.

W przyszłości wzrosną również wydatki na koszykarstwo, któremu Podkomisja poświęciła specjalną uwagę, zamierzając opracowanie specjalnego programu organizacji tej gałęzi chałupnictwa.

Na pozycję „różne branże mieszane” składają się kredyty, mające służyć kilku branżom. Np. Podkomisja udzielała kredytów na kapitał obrotowy nakładniom, pracującym z reguły w kilku branżach, a także ulokowała pewną kwotę w istniejącym przy Izbie Rzemieślniczej funduszu, przeznaczonym do finansowania dostaw i większych zamówień różnego rodzaju, udzielanych spółdzielniom chałupniczym.

Institucje, które korzystają z pomocy finansowej ze strony Podkomisji, są następujące (sumy — w zł):

Spółdzielnie chałupnicze (wytwórcze)	345 150
Nakładnie o charakterze społecznym	333 000
Inne instytucje	165 000

Na pozycję „inne instytucje” składają się instytucje przeważnie o charakterze publiczno-prawnym, które podjęły akcję, mającą bezpośrednio lub pośrednio służyć chałupnikom. Mianowicie:

1) Związek Międzykomunalny w Kalwarii Zebrzydowskiej na budowę hali meblowej i suszarni drzewa dla chałupników uzyskał od Podkomisji pożyczkę w wysokości zł 87 000;

2) Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych na przeszkolenie pewnej liczby rewidentów spółdzielni chałupniczych uzyskał subwencję w wysokości zł 18 300; rewidenty będą w przyszłości odgrywali rolę instruktorów w zakresie chałupniczego ruchu spółdzielczego;

3) Izba Rzemieślnicza w Łodzi na zorganizowanie kursów dokształcających dla chałupników krawców w Brzezinach i szewców w Piotrkowie uzyskała subwencję w wysokości zł 5 300;

4) Związek Izb i Organizacji Rolniczych R. P., któremu Podkomisja powierzyła organizację działu chałupniczego na Wystawie w New-Yorku, uzyskał na ten cel subwencję w wysokości zł 9 500; z pieniędzy tych Związek organizuje wzorcownię wyrobów chałupniczych, której brak daje się bardzo we znaki przy organizacji zbytu tych wyrobów;

5) Instytut Niukowy Rzemieślniczy uzyskał od Podkomisji subwencję w wysokości zł 3 600 na zorganizowanie kursów koszykarskich dla chałupników;

6) Związek Izb i Organizacji Rolniczych R. P. uzyskał od Podkomisji subwencję w wysokości zł 1 300 na zorganizowanie wystawy i konkursu wyrobów zabawkarskich;

7) Związek Chrześcijańskich Kas Bezprocentowych w Wilnie otrzymał zł 10 000 pożyczki na zorganizowanie chałupniczego przerobu szmat;

8) spółdzielnie chałupnicze odczuwają w wysokim stopniu brak różnokoterminowych (kilkumiesięcznych) kredytów dla umożliwienia

podejmowania dostaw i większych robót; ponieważ kredyty te nie mogą być oprocentowane, bowiem przy niskich dochodach za dostawy spółdzielnie nie są w stanie opłacać procentów, gdyż pochłonęłyby one cały ich zarobek, który często wynosi nie więcej jak 1÷2%, przeto Izba Rzemieślnicza w Łodzi tytułem próby podjęła się udzielania tego rodzaju bezprocentowych kredytów na podstawie cesji należności za dostawę; na ten cel Izba uzyskała z funduszy na popieranie chałupnictwa pożyczkę w wysokości zł 30 000 w formie bezprocentowej lokaty tej sumy w istniejącym przy Izbie funduszu popierania zbiorowej działalności gospodarczej (chałupniczej).

Z powyższych zestawień wynika, że praca Podkomisji Pracy Chałupniczej ma niezwykle wielostronny charakter. W chwili obecnej brak jest jeszcze danych, jakie wywołała wzgl. wywoła ona efekty w terenie. Z doświadczenia jednakże lat poprzednich, w których podejmowano pracę o zbliżonym charakterze, choć na mniejszą skalę, przewidzieć można, że podniesienie zarobków tych chałupników, których Podkomisja obejmie swymi szczupłymi środkami finansowymi, odbije się korzystnie na zarobkach innych, pracujących nadal dla nakładców.

Refleksy odczuwają w sposób korzystny drobni samoistni wytwórcy (np. rzemieślnicy), którzy, ponosząc wszelkie obowiązujące ciężary publiczne (podatki, ubezpieczenia itp.), nie są obecnie w stanie wytrzymać dzikiej konkurencji wytwórczości chałupniczej, opartej na wyzysku pracowników i unikaniu świadczeń publicznych.

Wydobycie z rąk nakładców-wyzyskiwaczy i zorganizowanie ośrodków chałupnictwa wiejskiego odbije się niewątpliwie w sposób wysoce korzystny na sytuacji gospodarczej zubożałej wsi. Jednakże akcja popierania chałupnictwa na terenie wiejskim prowadzona być musi z wielką rozwagą i ostrożnością — tak, by nie wywołała ona dezorganizacji i pauperyzacji miejskiego rynku pracy. Pamiętać trzeba, że rozrost wytwórczości wiejskiej kryje w sobie szereg niebezpieczeństw dla miast. Robotnik wiejski, mający znacznie niższe koszty utrzymania niż robotnik miejski, może pracować taniej aniżeli ten ostatni. Przy rozbudowie wytwórczości wiejskiej może to spowodować odpływ zapotrzebowania na pracę z miast do wsi i grozić wzrostem bezrobocia w miastach.

Ponadto trzeba mieć na uwadze, że produkcja wiejska stoi jakościowo z reguły znacznie niżej od produkcji miejskiej. Nieostrożnie zatem prowadzona akcja popierania rozwoju wytwórczości wiejskiej mogłaby spowodować obniżenie ogólnego poziomu wytwórczości.

Popieranie chałupnictwa na wsi powinno więc obejmować w pierwszym rzędzie te branże, które nie będą stanowiły poważniejszej konkurencji dla miast, jak np. tkactwo i przedziałnictwo wiejskie, koszykarstwo, sitarstwo, garncarstwo itp. Unikać należy natomiast tworzenia na wsi nowych ośrodków chałupniczych w branżach, które swym charakterem odpowiadają raczej miastu, jak np. szewstwo, krawiectwo, bielizniarstwo, czapnictwo itp.

Niecelowe również byłoby dążenie do usamodzielniania per fas et nefas chałupników. Usamodzielnienie bowiem zwiększa koszty własne wytwórcy i zmusza go do szukania we własnym zakresie rynków zbytu dla swych wyrobów, do czego chałupnik z reguły nie jest zdolny. Ponadto w wielu wypadkach przy daleko idącej specjalizacji w chałupnictwie chałupnik ze względu na zakres swej specjalności nie byłby zdolny do bytu samodzielnego. Dlatego też z reguły dążenie do uzdrowienia stosunków w chałupnictwie powinno się sprowadzać do zastąpienia złego nakładcy nakładcą, którego stosunek do chałupnika nie będzie opierał się na jak najdalej posuniętym wyzysku. Rolę takich nakładców spełniać mogą np. dobrze zorganizowane i prowadzone spółdzielnie chałupnicze lub nakładnie o charakterze społecznym. Akcja taka będzie celowa zarówno z gospodarczego jak i społecznego punktu widzenia.

ROLNICTWO

NOWELIZACJA ROZPORZĄDZENIA O OCHRONIE LASÓW PRYWATNYCH

Kapitał, uwięziony w gospodarstwie leśnym, pozostaje unieruchomiony przez dziesiątki lat, zanim zacznie dawać realne korzyści. Oprocentowanie powyższego kapitału jest niskie, wynoszące nie więcej niż 3% rocznie. Nic więc dziwnego, że drobny i średni kapitał interesuje się o tyle tylko lasami, o ile istnieją możliwości szybkiego wycięcia drzewostanów i upłynnienia w ten sposób uwięzionego kapitału. Na zainwestowanie dużych kapitałów w lasach na dłuższy czas może pozwolić sobie właściciel dużych obszarów, mający dochody z innych gałęzi rolnictwa (rola, rybołówstwo, przemysł rolniczy itd.), lub też największy właściciel, jakim jest Państwo. W okresach dobrej koniunktury istnieje zawsze tendencja do wycofywania nagromadzonych w lasach przez długie dziesiątki lat kapitałów; w okresach depresji gospodarczej właściciele lasów również dążą do upłynnienia kapitałów, zamrożonych w drzewostanach, chcąc w ten sposób oddłużyć swe warsztaty pracy.

Państwo musi zatem normować gospodarkę w lasach prywatnych w drodze specjalnego ustawodawstwa. W pierwszych latach po odzyskaniu Niepodległości każda dzielnica stosowała na swoim terenie ustawy b. państw zaborczych, a więc działały ustawy: rosyjskie, austriackie, pruskie, a nawet i węgierskie (na Spiszu i Orawie). W tej sytuacji wydanie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 24/VI 1927 r. o ochronie lasów, nie stanowiących własności Państwa, było dużym dorobkiem ustawodawczym i stanowiło pierwszy etap częściowej unifikacji porządku prawnego w dziedzinie opieki Państwa nad lasami prywatnymi.

Wiadomą jest rzeczą, że wymogi życia są silniejsze od wszelkich przepisów, które nie są w danej chwili do niego dostosowane—toteż normy prawne muszą podlegać rewizji. Z tych względów okazała się potrzeba nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 1927 r. i w tym celu wydane zostało rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 21/X 1932 r., które obowiązywało do chwili obecnej, a więc przeszło 6 lat. W ciągu tego okresu wzrastała potrzeba wprowadzenia do rozporządzenia o ochronie lasów pewnych zmian i nowych przepisów, które by normowały gospodarkę w lasach prywatnych z głębszym uwzględnieniem bezpieczeństwa kraju oraz pogłębiły racjonalną gospodarkę w lasach prywatnych w dziedzinie użytkowania i zalesiania.

Obecnie wniesiona do Sejmu nowela do rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 24/VI 1927 r. o ochronie lasów powołuje do współpracy z władzami administracji ogólnej samorząd terytorialny i gospodarczy, szczególnie w dziedzinie opieki nad lasami drobnej własności.

Z chwilą powołania przez Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. do współpracy izb rolniczych i wydziałów powiatowych kwestia zagospodarowania drobnych lasów włościńskich na podstawie programów względnie planów gospodarstwa leśnego zostanie pozytywnie rozwiązana. Zadaniem samorządu terytorialnego i gospodarczego będzie opieka nad lasami drobnej własności, propaganda racjonalnej gospodarki leśnej, zalesianie nieużytków, zwalczanie chorób i szkodników leśnych. W poszczególnych przypadkach instruktorzy leśni przy izbach rolniczych sporządzać będą odpowiednie plany i programy gospodarcze. Zaniedbane zalesienia na gruntach leśnych, należących do drobnej własności, będą przede wszystkim wzięte pod uwagę; główny wysiłek musi być skierowany na to, aby racjonalne odnowienia w tych lasach były wykonywane.

Zasadniczym warunkiem zachowania lasów i podniesienia ich stanu zagospodarowania jest utrzymanie gruntów leśnych pod trwałą uprawą leśną. Ta kardynalna zasada jest założeniem dotychczasowego ustawodawstwa leśnego. Przy obecnej nowelizacji pogłębiona ona została przez wprowadzenie przepisu, że właściwa władza może udzielić zezwolenia na zmianę użytków leśnych na inne pod wymienio-

nymi w ustawie warunkami i jeśli zmiana taka uzasadniona będzie celowością ogólnogospodarczą. Nowela bliżej precyzuje, że korzystniejsze wyzyskanie gruntów należy rozumieć nie ze stanowiska właściciela lasu, lecz ze względu na interes ogólnopaństwowy.

Dotychczasowe doświadczenie wykazało, że w świetle obecnych przepisów okres obowiązkowego zalesienia gruntów leśnych, pozbawionych drzewostanów, był zbyt długi, powodował degradację gleb leśnych i stratę na przyroście masy drzewnej w okresie ustawowej 3-letniej przerwy pomiędzy usunięciem drzewostanów i zalesieniem. Nowela wprowadza zasadę, że zalesienie sztuczne powinno być dokonane w terminie, przewidzianym w planie gospodarczym, a jeżeli planu takiego nie ma, to w ciągu jednego roku po dokonaniu wyrębu. Plan gospodarstwa leśnego będzie po zatwierdzeniu przez właściwą władzę dokumentem urzędowym, w którym przewidziane terminy zalesień muszą być ściśle wykonywane pod odpowiedzialnością karno-administracyjną.

W celu zachowania lasów konieczny jest nie tylko zakaz zmiany użytków leśnych na inne, lecz i racjonalne zagospodarowanie lasów na podstawie programów i planów, opartych na zasadach trwałości użytkowania. Zasadę tę wprowadził ustawodawca już do rozp. Prezydenta Rzplitej o zagospodarowaniu lasów, nie stanowiących własności Państwa, lecz tylko w lasach ponad 30 ha, względnie 50 ha w zależności od województwa i powiatu. Wszystkie więc lasy, nie uznane za ochronne o powierzchni do 30 ha względnie do 50 ha, tworząc niejednokrotnie łączne masywy leśne z innymi podobnymi działkami—zwolnione były od obowiązku składania planów względnie programów gospodarczych. Powodowało to ich dewastację i obniżenie poziomu racjonalnego zagospodarowania. Podkreślić należy, że powierzchnia tych lasów jest duża, idąca w setki tysięcy hektarów, a powstała ona przeważnie w drodze likwidacji serwitutów, parcelacji dużych majątków leśnych lub wreszcie wskutek nadania przy uwłaszczaniu włości.

Zaopiekowanie się Państwa tą kategorią lasów było nakazem chwili. Rozszerzono więc zasadę wprowadzenia obowiązku zagospodarowania według planów lub programów i na tę kategorię lasów, przedstawiających dla produkcji drewna poważne znaczenie.

Lasy odosobnione o powierzchni do 30 ha, względnie do 50 ha—zgodnie z projektem noweli—mogą być użytkowane bez planów i programów, zamierzony jednak wyręb powinien być zgłoszony władzy według wzoru, ustalonego przez Ministra Rolnictwa i Ref. Roln.; jeżeli władza przed upływem miesiąca od dnia wystania zgłoszenia nie zabroni lub też nie ograniczy zamierzonego wyrębu, właściciel będzie uprawniony do dokonania zgłoszonego wyrębu.

Inowacją będzie przepis, że dla „właściciela lasu, który nie wyrębał w pewnym okresie gospodarczym cięć etatowych w ilości nie przekraczającej 10 cięć, plan urządzenia gospodarstwa leśnego dla lasów, użytkowanych zrębami czystymi, może przewidywać wyręb zaoszczędzonych cięć w następnym okresie gospodarczym niezależnie od cięć etatowych tego okresu”.

W obecnym brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o ochronie lasów istniała luka—nie było mianowicie wskazane, kto ma sporządzać plany i programy gospodarcze. Nowela wątpliwości te rozwiązuje i ustala, że Minister Rolnictwa i Ref. Roln. w drodze rozporządzenia zarządzi, aby plany urządzenia gospodarstwa leśnego i programy gospodarcze były sporządzane przez osoby, posiadające kwalifikacje, określone w tym rozporządzeniu. Wprowadzenie powyższego przepisu do ustawodawstwa leśnego wydać może tylko dodatnie rezultaty dla racjonalnego zagospodarowania lasów.

Bardzo ważnym zagadnieniem przy projektowaniu planu cięć jest układ i następstwo cięć. Stosownie do dotychczasowych przepisów ustawy leśnej właścicielowi wolno było dokonać wyrębu drzewostanów zrębem czystym w innej kolejności cięć, aniżeli to zostało zatwierdzone w planie cięć. Zmiana powyższa, dość często stosowana przez

właściciele lasów, powodowała zanik następstwa cięć, powstawały niejednokrotnie duże zręby łączne, co jest sprzeczne z zasadami racjonalnej gospodarki leśnej. W noweli przepis ten uległ zmianie o tyle, że właściciel, który chce użytkować drzewostan w innej kolejności, aniżeli to zostało przewidziane w planie lub programie gospodarczym, taki zamierzony wyręb musi zgłosić władzy, przy czym o ile władza ta przed upływem 2 tygodni od dnia wysłania zgłoszenia nie zabroni zamierzonego wyrębu, to będzie on uprawniony do dokonania zgłoszonego wyrębu pod warunkiem, że wyręb ten zostanie dokonany w zamian wyrębu, przewidzianego na dany rok w zatwierdzonym planie lub programie.

W noweli położono wielki nacisk na zalesienia w lasach, nie stanowiących własności Państwa. Przewidziane w planie gospodarczym zalesienia na poszczególne lata dziesięciolecia, na które został plan zatwierdzony, muszą być terminowo i należyście wykonywane. W razie niewykonania powyższych zalesień władza uprawniona będzie — niezależnie od pociągnięcia winnego do odpowiedzialności karnej — wstrzymać jednocześnie w całości lub w części użytkowanie lasu do czasu wykonania tych zalesień.

Wielkim dobrodziejstwem dla lasów, przewidzianym w noweli do ustawy leśnej, jest ograniczenie pastwisk w lasach. Aż nadto dobrze zdajemy sobie sprawę, jak wielkie zniszczenie powoduje pasący się nwentarz w lasach. Całkowite wstrzymanie wypasu byłoby życiowo trudne do przeprowadzenia, więc zabronione ono będzie w tych miejscach, w których to jest najszkodliwsze, a więc w młodnikach do 20 lat, na zrębach i terenach, będących w stadium zalesienia sztucznego i naturalnego odnowienia, wreszcie na terenach, na których wprowadza się podrosty i podsiewy.

Poważne niebezpieczeństwo dla lasów stanowiła tendencja parcelacji na działki większe od 30 ha względnie 50 ha. Wszelkie rozdrabnianie lasów przyczynić się musi do powolnej, a nieraz i dość szybkiej dewastacji. I w tym zakresie ustawodawca przewidział środki zaradcze w noweli do ustawy leśnej. Wprowadzono bowiem do rozporządzenia o ochronie lasów zasadę, że wszelkie dzielenie lasów bez względu na obszar, a także i zbycie części lasów na własność wspólną lub indywidualną jest bez zezwolenia władzy niedopuszczalne. Władza zaś może udzielić takiego zezwolenia, gdy zamierzony podział lasu lub zbycie tegoż w części lub całości uzasadnione są względami ogólnogospodarczymi lub też szczególnym interesem publicznym.

W lasach, nie stanowiących własności Państwa, władze administracji ogólnej dotychczas nie miały wpływu na zwolnienie lub przyjmowanie pracowników, zatrudnionych w charakterze straży leśnej lub personelu administracyjno-leśnego. W obecnej noweli wprowadzone zostały przepisy o pracownikach. Zaznaczyć należy, że pierwotne brzmienie noweli do ustawy leśnej w tym zakresie było dość rygorystyczne, bowiem władzą, która miała decydować o zwolnieniu lub przyjęciu pracownika, był tylko starosta jako jedyna instancja. Obecnie przepis ten został zmodyfikowany, wprowadzono bowiem 2 instancje, a więc decydować w sprawach służbowych będzie starosta i wojewoda. Zwolnienie pracownika musi nastąpić na zarządzenie władzy, jeżeli nie posiada on obywatelstwa polskiego lub zatrudnienie jego jest niepożądane ze względu na bezpieczeństwo Państwa. Umowa z pracownikiem, którego zwolnienia zażądała władza, ulega z mocy prawa rozwiązaniu. Wprowadzono jednocześnie możliwość zaprzysięgania pracowników leśnych, jako straży publicznej.

Zakres uznawania lasów za ochronne został również rozszerzony. Nowe przepisy umożliwią uznawanie za ochronne lasów, położonych w pobliżu uzdrowisk o charakterze użyteczności publicznej, następnie lasów, położonych w pobliżu miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych.

Przepisy karne zostały odpowiednio zmienione i dostosowane do wprowadzonych nowelą zmian w rozporządzeniu o ochronie lasów.

Znaczna część bezprzedmiotowych przepisów z dawnego ustawodawstwa zaborczego została nowelą uchylona.

Nowela do ustawy leśnej ma na względzie zarówno konieczność lepszego dostosowania gospodarki leśnej w lasach prywatnych do

potrzeb bezpieczeństwa kraju, jak i interesy ogólnogospodarcze oraz gospodarczo-leśne, które wymagają, aby władze ochrony lasów szybko, sprawnie i z korzyścią mogły skutecznie przeciwdziałać niewłaściwej gospodarce.

Inż. Z. Szyszkowski

PRODUKCJA I SPOŻYCIE CUKRU W KAMPANII 1938/39. — Według danych statystycznych cukrowni ilość zakontraktowanych buraków cukrowych na okres kampanijny 1938/39 wyniosła ogółem 32 871 381 q, z tego zakontraktowano w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 50 ha — 19 743 916 q buraków, tj. 60·1% ogólnej ilości buraków, a w gospodarstwach małorolnych o powierzchni poniżej 50 ha — 13 127 465 q, czyli 39·9%.

Zbiory buraków cukrowych w kampanii 1938/39 były mierne — w porównaniu do poprzednich kampanij — i wyniosły przeciętnie w województwach centralnych i południowych ok. 195 q, a w województwach zachodnich ok. 225 q z 1 ha. Mierność zbiorów była skutkiem dotknięcia wielu plantacji buraków cukrowych w województwach centralnych i południowych chorobą chwościka; jednocześnie w województwach zachodnich znaczne szkody plantacjom buraczanym wyrządził piaszczyniec burakowy.

Ogólnie biorąc, cukrowniom dostarczono mniej buraków, niż zakontraktowano, mianowicie dostarczono 31 624 400 q zamiast 32 871 381 q, czyli niedobór produkcyjny wyniósł 1 246 981 q. Na uwagę zasługuje fakt, że w 12 rejonach cukrowniczych (w tym 2 rejony w woj. zachodnich i 10 rejonów w woj. centralnych) wydajność buraków cukrowych z 1 ha ziemi ornej w gospodarstwach małorolnych przewyższyła wydajność gospodarstw rolnych o obszarze ponad 50 ha.

W porównaniu z kamp. 1937/38 w kamp. 1938/39 dostarczono mniej buraków cukrowych o 831 200 q.

Produkcja cukru wszystkich cukrowni Rzplitej (61) w kamp. 1938/39 wyniosła ogółem 4 914 396 q (w przeliczeniu na cukier biały). W porównaniu z kamp. 1937/38 jest to mniej o 144 527 q. W ostatnich 4 kampaniach produkcja cukru kształtowała się, jak następuje (w kwintalach):

1935/36	4 000 870	1937/38	5 058 653
1936/37	4 120 625	1938/39	4 914 396

Nieznaczne zmniejszenie się produkcji cukru w kamp. 1938/39 w porównaniu z kamp. 1937/38 zostało spowodowane mniejszymi zbiorami buraków oraz wyjątkowo niską ich cukrowością.

Jeśli chodzi o spożycie cukru na rynku wewnętrznym w kampanii bieżącej (1938/39), to kształtuje się ono nadal pomyślnie. Według ostatnich obliczeń — ogólne spożycie cukru w I połowie kamp. 1938/39, tj. w okresie październik 1938 ÷ marzec 1939 wyniosło 2 148 062 q, co w porównaniu z odpowiednim okresem kamp. 1937/38 wykazuje wyższe spożycie cukru w wys. 232 864 q; stanowi to wzrost o 12·2%. Kształtowanie się ogólnego spożycia cukru w poszczególnych miesiącach kamp. 1937/38 i kamp. 1938/39 przedstawia się, jak następuje:

	1937/38	1938/39	Wzrost
	kwintale		%
Październik . . .	324 650	377 884	16·4
Listopad . . .	300 713	309 567	2·9
Grudzień . . .	337 241	373 713	10·8
Styczeń . . .	306 546	315 275	2·8
Luty . . .	279 168	308 697	10·6
Marzec . . .	366 880	462 926	26·2
Razem:	1 915 198	2 148 062	12·2

Jak wiadomo, począwszy od kamp. 1933/34 spożycie cukru stale wzrasta. Jest to jeden z objawów poprawy koniunktury gospodarczej w kraju i skutek nowej polityki cukrowniczej (obniżka cen). Spożycie cukru w okresie ostatnich 5 kampanij obrazuje poniższe zestawienie:

	Ogólne spożycie	Wzrost w stos. do poprzedzającej kampanii
	q	%
1933/34	2 910 636	
1934/35	3 019 285	3·7
1935/36	3 445 278	14·1
1936/37	3 745 987	8·7
1937/38	4 125 513	10·1
1938/39		
(do marca)	2 148 062	12·2 ¹⁾

Z powyższego zestawienia wynika, że spożycie cukru na rynku wewnętrznym ma tendencję rosnącą. Charakterystyczne jest to, że sam

¹⁾ Okres październik 1938 ÷ marzec 1939 w stos. do odpowiedniego okresu kamp. 1937/38.

wzrost spożycia zarówno w liczbach absolutnych jak i procentowych również stale powiększa się.

Należy zaznaczyć, że wślad za wzrostem spożycia cukru powiększa się stale obszar plantacji buraków cukrowych. Obszar ten wy-

nosił—jeśli chodzi o plantacje dla kamp. 1938/39—150 400 ha ziemi ornej, a dla kamp. 1939/40 obszar plantacyjny wzrosło najprawdopodobniej o 15%.

W. K.

HANDEL

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORZY

—Ruch cen zbóż w okresie 24/IV÷6/V 1939 r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	24÷29/IV	1÷6/V	Różnica %
Pszzenica			
Warszawa	23·17	23·50	+ 1·4
Poznań	21·00	21·00	—
Lwów	21·29	20·72½	- 2·7
Średnia	21·82	21·74	- 0·4
Ż y t o			
Warszawa	15·42	15·50	+ 0·5
Poznań	15·12½	15·00½	- 0·8
Lwów	14·37½	14·37½	—
Średnia	14·97	14·96	- 0·1
O w i e s			
Warszawa	17·19	17·19	—
Poznań	16·02½	16·57½	+ 3·4
Lwów	17·19	16·94	- 1·5
Średnia	16·80	16·90	+ 0·5
Jęczmień zwykły			
Warszawa	18·87½	18·75	- 0·7
Poznań	19·20	19·12½	- 0·5
Lwów	18·37½	18·12½	- 1·4
Średnia	18·81½	18·66½	- 0·8
Jęczmień browarny			
Warszawa	20·00	20·00	—
Poznań	—	—	—
Lwów	21·00	21·00	—
Średnia	20·50	20·50	—

—Na rynku zbóż i przetworów w okresie sprawozdawczym (o d 1 do 6 maja) panowała tendencja spokojna, a ceny utrzymały się na niezmiennym poziomie. Na giełdzie warszawskiej wyżkę notowań wykazała jedynie pszenica jednolita i zbierana (zł 0·25 na 100 kg), zniżkowały zaś tylko wszystkie 3 standarty jęczmienia—o zł 0·25 na 100 kg. Na giełdzie poznańskiej wyżkowały oba standarty owsa—o zł 0·75 na 100 kg, a ujemne salda tygodniowe wykazały: pszenica (zł 0·15) i oba rodzaje I gat. mąki żytniej (zł 0·25 na 100 kg).

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 9 480 t, w tym 3 503 t żyta (dla okesu, poprzedzającego sprawozdawczy, odpowiednie liczby wynosiły: 11 750 i 3 388).

Warszawa.—Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica czerwona szklista bez notowań, —jednolita 23·50÷24·00 (23·25÷23·75), —zbierana 23·00÷23·50 (22·75÷23·25), żyto I standart 15·50÷15·75, —II standart 15·25÷15·50, jęczmień browarny 19·75÷20·25, —I standart 18·75÷19·00 (19·00÷19·25), —II standart 18·50÷18·75 (18·75÷19·00), —III standart 18·25÷18·50 (18·50÷18·75), owies I standart 17·25÷17·75, —eksportowy 478÷488 grl bez obrotów, —II standart 16·75÷17·00, mąka pszenna: I gat. 0÷30% 42·00÷43·00, —I gat. 0÷35% 40·00÷42·00, —I gat. 0÷50% 37·00÷40·00, —I gat. A 0÷65% 35·00÷37·00, —II gat. 35÷50% bez notowań, —II gat. A 30÷65% 31·50÷33·00, —II gat. B 35÷65% bez notowań, —II gat. C 50÷60% bez notowań, —II gat. D 50÷65% 27·00÷28·00, —III gat. 65÷70% 20·50÷22·50, —razowa 0÷95% bez notowań, —pastwna 16·50÷17·50, mąka żytnia: I gat. 0÷30% 27·25÷27·75, —I gat. C 50÷60% bez notowań, —razowa 0÷95% 20·75÷21·25, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 14·25÷14·75, —średnie z przemiału standartowego 13·25÷13·75, —miałkie z przemiału standartowego 13·25÷13·75, otręby żytnie z przemiału standartowego 12·25÷12·75, otręby jęczmienne bez notowań.

Poznań.—Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica 20·75÷21·25, żyto 14·85÷15·10 (15·00÷15·25), jęczmień 638/650 grl bez notowań, —673/678 grl 18·50÷19·00, —700/720 grl 19·25÷19·75, —browarny bez notowań, owies I standart 16·85÷17·25 (16·10÷16·50), —II standart 16·25÷16·75 (15·50÷16·00), mąka wraz z workiem: pszenna I gat. 0÷35% 38·50÷40·50, —I gat. 0÷50% 35·75÷38·25, —I gat. A 0÷65% 33·00÷35·50, —II gat. 35÷50% 31·75÷32·75, —II gat. 35÷65% 28·75÷31·25, —II gat. 50÷60% 27·25÷28·25, —II gat. A 50÷65% 26·25÷27·25, —II gat. 60÷65% 24·75÷25·75, —III gat. 65÷70% 20·75÷21·75, —razowa 0÷95% bez notowań, —pastwna bez notowań, mąka żytnia I gat. 0÷30% 25·75÷26·50 (26·00÷26·75), —I gat. A 0÷55% 24·25÷25·00 (24·50÷25·25), —razowa 0÷95% bez notowań, —II gat. 30÷55% bez notowań, —II gat. A 50÷55% bez notowań, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 14·50÷15·00, —średnie z przemiału standartowego 12·75÷13·50, otręby żytnie z przemiału standartowego 12·25÷13·25, otręby jęczmienne 12·50÷13·50.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 1 do 6 maja 1939 r.

Rynek akcyjny giełdy warszawskiej w okresie sprawozdawczym cechowała zdecydowana tendencja zniżkowa. Wszystkie akcje straciły na kursie, mianowicie (w zł): Bank Polski (imienne i na okaziciela) 0·50, Warsz. Tow. Fabryk Cukru 1·00, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 1·50, Lilpop 2·50, Modrzejów 0·50, Norblin 2·50, Ostrowiec ser. B 4·50, Starachowice 1·00, Zieloniewski i Fitzner-Gamper 1·25 oraz Habersbusch i Schiele 0·75. Z dniem 1 maja b. r. akcje Banku Związku Spółek Zarobkowych, a z dniem 5 maja akcje Krajowej Hurtowni Herbaty dawn. T-wo M. Szumilin—notowane są bez kuponów dywidendowych za 1938 r.

Giełdy prowincjonalne w okresie sprawozdawczym pozostawały beczynne, jedynie na giełdzie poznańskiej zanotowano transakcje akcjami Banku Polskiego i H. Cegielskiego po kursach obniżonych.

GIĘŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
		w zł z a k c j ę		
Bank Polski	zł 100	116·00	115·00	116·00
„ „ imienne	zł 100	„	„	115·00
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	37·50	36·50	37·50
Warsz. Tow. Kopalń Węgla	zł 100	35·50	34·50	35·50
Lilpop	zł 100	90·00	88·50	89·50
Modrzejów	zł 50	20·00	19·00	-89·00
Norblin	zł 100	106·00	104·00	20·00
Ostrowiec ser. B	zł 100	82·50	78·00	104·50
Starachowice	zł 100	56·50	53·75	79·00
Zjedn. Fabr. Maszyn, Kotłów i Wagon. Zieloniewski i Fitzner-Gamper	zł 100	68·50	68·00	-78·50
Habersbusch i Schiele	zł 100	69·25	68·50	-79·50
				56·00

GIĘŁDA KRAKOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIĘŁDA LWOWSKA

Akcje — bez obrotów.

GIĘŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (w nawiasach — notowania z okresu poprzedzającego): Bank Polski 114·00 (116·00), H. Cegielski 64·00.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

PRZEWOZY NA P. K. P. W LUTYM 1939 R.—Przeciętny dzienny naładunek na P. K. P. w lutym 1939 r. w porównaniu z lutym 1938 r. przedstawia się następująco (w wagonach 15-tonowych):

	L u t y	
	1939	1938
Zboże	362	246
Mąka, kasze itp.	262	239
Ziemniaki	12	11
Sól	76	76
Cukier	74	71
Inne artykuły aprowizacyjne	169	187
Zwierzęta i ptactwo	187	158
Mięso i bekon	28	24
Drzewo ¹⁾	976	1 035
Węgiel i koks ²⁾	6 667	5 238
Ropa i produkty naftowe	194	173
Nawozy sztuczne	369	352
Materiały budowlane	487	476
Ruda oraz surowce dla przemysłu fabrycznego	447	417
Produkty przemysłowe	996	837
Narzędzia i maszyny rolnicze	7	1
Pozostałe	552	496
Drobnica i ładunki pośpieszne	1 894	1 768
Razem naładunek przesyłek handlowych	13 759	11 825
Przewozy gospodarcze i inne niehandlowe	447	576
Razem naładunek w kraju	14 206	12 401
w tym:		
do przewozu w kraju	10 711	9 930
do wywozu przez granice lądowe i porty polskiego obszaru celnego	3 495	2 471
Naładunek w W. M. Gdańsku	244	267
Przyjęcie od kolei zagranicznych	205	153
Tranzyt	1 524	1 156
Ogółem	16 179	13 977

Notowana już od dłuższego czasu tendencja zwykła przewozów kolejowych miała miejsce również w lutym b. r. W porównaniu z lutym 1938 r. ogół przewozów zwiększył się przeciętnie dziennie o 2 202 wag. (15·8%), naładunek w kraju o 1 805 wag. (14·6%) oraz naładunek przesyłek handlowych o 1 934 wag. (16·4%).

Pod względem kierunku przewozów przeciętny dzienny naładunek wzrósł przy nadaniu do przewozu w kraju o 781 wag. (7·9%), przy nadaniu do wywozu przez granice lądowe i porty p. o. c. o 1 024 wag. (41·4%), przy przyjęciu od kolei zagranicznych o 52 wag. (34%) oraz przy tranzycie o 368 wag. (31·8%). Naładunek w W. M. Gdańsku wykazał dalszy spadek o 23 wag. (8·6%).

Jak wynika z powyższych danych, przewozy kolejowe w lutym b. r., podobnie jak i w poprzednim miesiącu, charakteryzuje wysoki wzrost obrotów z zagranicą i w tranzycie, oraz umiarkowana zwy-

ka przewozów w kraju. Pod względem tonażu o wzroście ogółu przewozów decydowało w pierwszym rzędzie nadanie na eksport oraz obroty krajowe.

Wzrost przewozów objął prawie wszystkie grupy towarów i w porównaniu z lutym 1938 r. wyniósł przeciętnie dziennie przy: zbożu 116 wag. (47·2%), mące, kaszach itp. 23 wag. (9·6%), ziemniakach 1 wag. (9%), cukrze 3 wag. (4·2%), zwierzętach i ptactwie 29 wag. (18·4%), mięsie i bekonach 4 wag. (16·7%), węgla i koksu 1 429 wag. (27·3%), ropie i produktach naftowych 21 wag. (12·1%), nawozach sztucznych 17 wag. (4·8%), materiałach budowlanych 11 wag. (2·3%), rudach i surowcach dla przemysłu fabrycznego 30 wag. (7·2%), produktach przemysłowych 159 wag. (18·9%), narzędziach i maszynach rolniczych 6 wag. (600%), pozostałych towarach 56 wag. (11·3%) oraz przy drobnicy i ładunkach pośpiesznych 126 wag. (7·1%).

Najwyższy rozmiar wzrostu wykazały przewozy zbóż oraz węgla kamiennego i koksu, przy czym—jeżeli chodzi o tonaż—to decydujący wpływ na wzrost ogółu przewozów w miesiącu sprawozdawczym wywarły przewozy węgla i koksu, których udział we wzroście nadania przesyłek handlowych wynosi 73·8%. Pomyślnie wyniki przewozów zbóż były wyrazem wzmoczonego eksportu, co zaznaczyło się tym więcej, że w tym samym miesiącu ub. r. wywóz pszenicy i żyta nie odbywał się wskutek ograniczeń wywozowych, kwoty zaś wywozu jęczmienia i owsa były znacznie niższe aniżeli w miesiącu sprawozdawczym. Na ogólny wzrost przewozów węgla i koksu złożyły się: wzrost nadania na eksport o 980 wag. (51·7%) oraz wzrost nadania do przewozu w kraju o 449 wag. (13·4%). Szczególnie wysoki wzrost nadania węgla na eksport łączy się z odzyskaniem zagłębia karwińskiego i wywołaną tym dążnością rozszerzenia rynków zbytu. Wzrost przewozów objął niemal wszystkie dotychczasowe rynki odbiorcze, w szczególności zaś rynek skandynawski i środkowo-europejski. Również rynek krajowy wykazał wydatnie zwiększone zapotrzebowanie, zwłaszcza ze strony przemysłu. Wśród innych grup towarów wydatniejszy wzrost przewozów nastąpił przy produktach przemysłowych, zwierzętach i ptactwie, mięsie i bekonach oraz ropie naftowej i produktach z niej. Przy przewozie produktów przemysłowych dało się zauważyć ożywienie w branży włókienniczej i galanterijnej. O przewozach zwierząt decydował rynek wewnętrzny, bowiem eksport kształtował się niepomyślnie—z wyjątkiem tylko pewnego wzrostu wywozu trzody chlewnej do Niemiec. Zwiększenie się przewozów ropy i produktów naftowych jest wyrazem dążenia do intensywniejszej eksploatacji źródeł ropy. Pozostałe grupy towarów wykazują umiarkowany wzrost przewozów, będący wynikiem kształtującej się na ogół korzystnie sytuacji gospodarczej kraju w miesiącu sprawozdawczym.

Spadek przewozów objął tylko 2 grupy towarów i wyniósł przy: artykułach aprowizacyjnych osobno niewymienionych 18 wag. (9·5%) oraz drzewie 79 wag. (7·5%).

Na spadek ogółu przewozów drzewa wpłynęło zmniejszenie się nadania na eksport o 91 wag. (40·4%), czego nie mógł zrównoważyć nieznaczny wzrost przewozów w kraju—o 12 wag. (1·4%).

N. K.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W MARCU 1939 R.—Ruch okrętowy w porcie gdańskim w marcu zwiększył się pod względem ilościowym zarówno w porównaniu z lutym b. r., jak i z analogicznym miesiącem 1938 r., natomiast pod względem pojemności statków uległ niewielkiemu zwiększeniu tylko w porównaniu z marcem ub. r., w stosunku zaś do lutego b. r. zaznacza się nawet pewien spadek. Przeszły przez port gdański w miesiącu sprawozdawczym ogółem 1 034 statki o łącznej pojemności 685 160 nrt, wobec 916 statków o pojemności 667 422 nrt w marcu 1938 r. i 935 statków o pojemności 714 522 nrt w lutym 1939 r. Zawinęło do portu w marcu 517 okrętów o pojemności 341 050 nrt, opuściło port 517 okrętów o pojemności 344 110 nrt. Tonaż statków na wejściu

wzrósł w porównaniu z tym samym miesiącem 1938 r. o 3%, w porównaniu zaś z lutym o 3·3%. Pojemność statków na wyjściu w pierwszym wypadku wzrosła o 2·3%, w drugim spadła o 4·9%. Pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły i port ten opuściły, w ciągu I kwartału b. r. wyniosła 2 220 200 nrt—wobec 1 897 338 nrt w analogicznym okresie roku zeszłego, ruch okrętowy wzrósł zatem o 322 862 nrt, czyli o 16·1%.

Narodowość statków, które odwiedziły w marcu port gdański, była następująca:

	Przybyło		Odeszło	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	25	18 449	25	19 355
Gdańsk	6	1 878	7	1 671
Anglia	27	32 490	29	41 508
Bułgaria	2	204	2	204
Dania	64	38 550	66	37 300
Estonia	35	22 864	34	22 495
Finlandia	25	27 292	25	28 107

¹⁾ W tym do wywozu przez granice lądowe i porty p. o. c. w lutym 1939 r. — 134 wag. 15-ton., a w lutym 1938 r. — 225 wag. 15-tonowych.

²⁾ W tym do wywozu przez granice lądowe i porty p. o. c. w lutym 1939 r. — 2 877 wag. 15-ton., a w lutym 1938 r. — 1 897 wag. 15-tonowych.

Francja	5	7 515	6	9 175
Grecja	9	14 272	8	11 960
Holandia	49	12 103	52	13 540
Islandia	—	—	1	676
Jugosławia	1	676	1	687
Litwa	10	5 787	9	5 110
Łotwa	9	8 028	9	8 028
Niemcy	137	68 999	134	61 344
Norwegia	34	30 441	32	29 736
Panama	1	437	1	437
Szwecja	76	43 664	73	42 200
Włochy	2	7 401	3	10 577

Razem: 517 341 050 517 344 110

Na 19 bander, reprezentowanych w marcu w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje ósme miejsce — za Niemcami, Szwecją, Danią, Anglią, Norwegią, Finlandią i Estonią, wyprzedzając Grecję, Holandię i inne.

Suma obrotów towarowych wyniosła w marcu 614 102 t — wobec 583 301 t w analogicznym miesiącu ub. r. i 599 067 t w lutym b. r., obroty towarowe wzrosły zatem w pierwszym wypadku o 5·3%, w drugim o 2·5%. Import (119 980 t) zmniejszył się w porównaniu z marcem 1938 r. o 14·9%. W porównaniu z lutym b. r. wzrósł poważnie, mianowicie o 54·8%. Eksport (494 122 t) zwiększył się w stosunku do marca 1938 r. o 11·7%, w stosunku do lutego b. r. spadł o 5·3%.

Ruch towarowy w marcu charakteryzuje następujące zestawienie (w tonach):

Grupa towarowa	Przywóz	Wywóz
Produkty pochodzenia roślinnego	18 916	113 622
Produkty pochodzenia zwierzęcego	1 792	202
Produkty pochodzenia mineralnego	82 248	279 121
Tłuszcze, oleje itd.	572	—
Artykuły spożywcze, tytoń	3 691	7 240
Przetwory chemiczne i farmaceutyczne	5 294	21 789
Skóry, futra, wyroby skórzane	41	43
Surowce włókiennicze	259	150
Kauczuk i wyroby	71	—
Drzewo i wyroby	241	62 965
Papier i wyroby	205	1 395
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne i szklane	66	27
Metale i wyroby	6 383	7 453
Maszyny i aparaty	189	61
Inne grupy	12	54
Razem:	119 980	492 122

W imporcie pierwsze miejsce zajmują produkty pochodzenia mineralnego z kwotą mniejszą o 31·2% aniżeli w marcu ub. r. Wzrósł przeszło sześciokrotnie w porównaniu z rokiem poprzednim przywóz produktów pochodzenia roślinnego, stojących na drugim miejscu. Trzecie miejsce zajmują metale i wyroby. Import tych artykułów wzrósł o 42·1%. Chemikalię przywieziono o 5·8% mniej, a artykułów spożywczych i tytoniu o 85·2% więcej niż w roku zeszłym. Zmniejszył się o 53·3% przywóz produktów pochodzenia zwierzęcego.

W eksporcie na pierwszym miejscu stoją jak zazwyczaj produkty pochodzenia mineralnego, których wywieziono w porównaniu z marcem 1938 r. o 12·3% mniej. Węgiel (221 430 t) był eksportowany do 10 państw z Francją, Szwecją, Włochami i Holandią na czele. Wywóz produktów pochodzenia roślinnego, zajmujących drugie miejsce, zwiększył się w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. r. o 245%. Wywóz drzewa zwiększył się w stosunku do lutego o 14·7%, w porównaniu zaś z marcem 1938 r. spadł o 22·1%. Następne grupy wykazują wielki wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. I tak: chemikalię wywieziono przeszło sześciokrotnie więcej, eksport metali i wyrobów wzrósł o 71·9%, artykułów spożywczych i tytoniu — o 340%.

Przyjechało do portu gdańskiego w marcu 13 pasażerów, wyjechało — 70.

A. R.

SYTUACJA RYNKU FRACHTOWEGO W KWIETNIU 1939 R.

W ogólnej sytuacji rynku frachtowego można było zauważyć duże wahania, wynikłe ze zmiennej i naprężonej sytuacji politycznej.

Szczególnie głęboki wpływ sytuacja polityczna wywarła na eksport węgla i odpowiednie stawki frachtowe. Przede wszystkim od samego początku miesiąca dało się zauważyć nienotowane od 1½ roku ożywienie, przy czym stawki frachtowe osiągnęły rekordowy poziom z roku 1937. Jest rzeczą przy tym charakterystyczną, że armatorzy podwyższali często swoje stawki z dnia na dzień.

Stawki na zboże utrzymały się w kwietniu na ogół na tym samym poziomie co w marcu, wzgl. uległy nawet obniżeniu. Do Danii eksport zboża był na ogół słaby, przyczyną zaś tego były wewnętrzne ograniczenia w powyższym kraju. Do holenderskich portów prowincjonalnych zapotrzebowanie na mały tonaż nieco się zmniejszyło, głównie z powodu sytuacji politycznej. Stawki utrzymały się również na poziomie marca, i jedynie pod koniec miesiąca siłą dało się zauważyć pewne ożywienie. Stawki frachtowe na Antwerpię wykazywały na ogół tendencję zwykłą; w kierunku tym zanotowano na początku miesiąca znaczne transporty, głównie mające swą przyczynę w obecnej sytuacji politycznej. W ostatnim czasie daje się jednak zauważyć pewien zastój. Ostatnio poszukiwany jest stale tonaż do wschodnich wybrzeży Anglii pod mąkę. Jednakowoż z powodu dużej przestrzemności towaru wchodzi w rachubę dla powyższych ładunków tylko nowy tonaż holenderski, który ma szczególnie korzystny stosunek pojemności do nośności — 70÷80 stóp³ na 1 t nośności — i z tego względu jest on prawie bezkonkurencyjny, gdy chodzi o ładunki bardziej przestrzenne.

Eksport drzewa szedł głównie w kierunku na Londyn i Hull. W kwietniu zanotowano tu pewne ożywienie, mające, również jak przy poprzednich ładunkach masowych, swoje źródło w obecnej sytuacji politycznej. Dążeniem bowiem załadowców była jak najszybsza wysyłka wszelkich zakontraktowanych partii drzewa. W związku z tym poszły również nieco w górę stawki frachtowe, zwłaszcza do Londynu. Do Danii było w kwietniu na ogół mniej ładunków niż w marcu.

Z RYNKU FRACHTOWEGO. — W ważniejszych ośrodkach załadowczych zapotrzebowanie tonażu szybko się wzmacnia — tak, iż w portach La Platy istnieje już trudność uzyskania statków na bliskie terminy załadowcze. Stawki frachtowe znacznie wzrosły i kształtują się powyżej minimalnych w obrotach kontrolowanych, mianowicie o sh 6/- na terminy do końca czerwca b. r. Zapotrzebowanie tonażu koncentruje się głównie na ładunkach zboża, ale bynajmniej nie wyłącznie, gdyż ożywiły się znacznie obroty w dziedzinie większości artykułów pierwszej potrzeby, a więc jeśli chodzi o ryż, cukier, nasiona cleiste itp. Trudno jest, rzecz jasna, ocenić, w jakiej mierze wzrost obrotów został spowodowany koniecznością uzupełnienia wyczerpujących się w Europie zapasów, a w jakiej — ostatnimi niepokojami politycznymi, gdyż oba te czynniki odgrywają niewątpliwie rolę w ostatnim ożywieniu. Tak czy inaczej — sfery armatorskie wyrażają nadzieję, że już do końca b. r. obroty utrzymają się na wyższym aniżeli dotychczas poziomie. W związku z tym właściciele statków niechętnie kontraktują swój tonaż na późniejsze terminy, a w każdym razie żądają wyższych stawek.

Wszędzie notowane są liczne transakcje — głównie na bliskie terminy, z wyjątkiem bodaj tylko morza Śródziemnego i Czarnego, gdzie załadowcy rudy wstrzymują się z akceptowaniem wyższych stawek.

Na Bałtyku wystąpiło już wyraźnie sezonowe ożywienie w związku z eksportem drzewa, wobec czego istnieje duża łatwość uzyskania tonażu w kierunku na wschód, natomiast znacznie trudniej o statki pod tanie ładunki, jak np. węgiel, w kierunku na zachód. Wolny tonaż penetruje w kierunku Szwecji i Finlandii, gdzie właśnie jest duże zapotrzebowanie statków pod drzewo. Odnosi się to głównie do statków małych i średnich, operujących wyłącznie na Bałtyku. Statki duże natomiast interesują się ładunkami węgla do Ameryki Północnej i Środkowej, skąd istnieje duża podaż różnych ładunków do Europy. W wyniku takiego ukształtowania się podaży i popytu w portach polskich stawki na węgiel kształtowały się w pierwszych dniach maja następująco (w sh za tonę):

do portów Łotwy i Estonii 4/6÷5/-, do Finlandii i Szwecji 4/6÷5/3, do Norwegii południowej 5/9÷7/-, do Norwegii zachodniej 6/3÷7/-, do portów Danii i Holandii 6/-÷6/9, do Belgii 4/9÷4/10, do Francji (Boulogne, Rouen) 9/-÷9/6, a do Bordeaux 10/3÷11/- i do Bayonne 11/6÷12/-, do portów Afryki Półn. 10/-÷10/6, do zachodnich portów włoskich 8/7÷9/-, na Maltę i do Grecji 9/9, do Argentyny 14/9, do Ameryki Północnej (New-York) 10/6.

Z powyższego widzimy, że stawki wzrosły na ogół bardzo znacznie, ale w niektórych kierunkach (Finlandia, Szwecja, Ameryka Półn.) utrzymują się nadal na stosunkowo niskim poziomie, mianowicie wobec możliwości zapewnienia tam intratnych ładunków powrotnych.

Jest to uwagi godny przykład, ilustrujący, jak znaczny wpływ i silne powiązanie występują często między odległymi ośrodkami załadowczymi.

SAMORZĄD

ZEBRANIE PIENARNE ZWIĄZKU IZB PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH W POZNANIU.—Dn. 2/V b. r. odbyło się w Poznaniu Zebranie Plenarne Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, które zagał Prezes Izby Poznańskiej P. Kałamajski, oddając przewodnictwo Prezesowi Związku P. Sen. C. Klarnerowi. Po załatwieniu szeregu spraw formalno-administracyjnych Zebranie Plenarne zajęło się omówieniem zadań izb przemysłowo-handlowych w dziedzinie obrony Państwa. Referaty w tej sprawie wygłosili PP.: Dyr. Gadomski i Dyr. Jakubowski. Na wniosek P. Prezesa Klarnera postanowiono wysłać do Pana Ministra Przemysłu i Handlu następujące depezę:

„W chwili, gdy Państwo Polskie, zmuszone okolicznościami zewnętrznymi, wszystkie swe siły koncentruje dla ewentualnej obrony swych granic i praw suwerennych, Plenarne Zebranie Związku Izb Przemysłowo-Handlowych stwierdza, iż samorząd stanowi tę formę organizacji życia gospodarczego, która może być użyteczna w gospodarce pogotowia wojennego. Związek Izb Przemysłowo-Handlowych, pragnąc współdziałać ze wszystkimi czynnikami państwowymi i społecznymi w podniesieniu do maksimum potencjału obronności kraju, deklaruje gotowość poświęcenia sprawie tej wszystkich swych wysiłków i całej umiejętności”.

W sprawie projektowanej unifikacji prawa probierczego Związek Izb wypowiedział się za przyjęciem projektu, opracowanego ostatnio przez mieszaną komisję związków izb przemysłowo-handlowych i izb rzemieślniczych. Projekt ten przewiduje, iż na całym obszarze Państwa zostałby wprowadzony tzw. system prewencyjny, tj. cechowanie wyrobów złotniczych przez państwowe urzędy probiercze. Równocześnie jednak projekt przewiduje, iż poszczególne przedsiębiorstwa wytwórcze, tak fabryczne, jak rzemieślnicze, mogłyby uzyskiwać uprawnienia do cechowania owych wyrobów własną cechą. Jak z tego wynika, jest to projekt kompromisowy, który uzgadnia sprzeczne stanowiska, zajmowane do niedawna przez zainteresowane sfery zawodowe z różnych dzielnic kraju.

W związku ze zbliżającym się terminem trzeciego powszechnego spisu ludności w 1941 r. Związek Izb postanowił wystąpić do właściwych czynników z wnioskiem o przeprowadzenie—w związku ze spisem ludności—pierwszego powszechnego spisu przemysłowego, obejmującego aparat produkcji i wymiany w Polsce. Na ten cel winien być przyznany dodatkowy kredyt. Potrzeba posiadania informacji, które może dać spis przemysłowy, jest żywo odczuwana przez szereg instytucyj, na skutek czego zbierają one w drodze ankiet w sposób nieskoordynowany i kosztowny szereg materiałów statystycznych, objętych spisem przemysłowym. Materiały te zbierane według różnych metod są nieporównywalne i przeważnie nie są opracowywane, a z reguły—nie publikowane.

Zebranie Plenarne przyjęło ostateczne brzmienie statutu Związku Izb; przedmiotem obrad Związku były wreszcie sprawy organizacji akcji kredytowej dla średniego i drobnego przemysłu, przygotowania Kongresu Izb, którego termin będzie przesunięty na jesień b. r., oraz koordynacji prac izb na terenie Rady Handlu Zagranicznego. Sprawozdanie z Konferencji Importowej złożył Prezes Dr St. Waschko.

UCHWAŁY RADY ZWIĄZKU IZB RZEMIEŚNICZYCH.—W obecności przedstawicieli Ministerstw: Przemysłu i Handlu oraz Wyzn. Rel. i Oświecenia Publ., Woj. Poznańskiego i Zarządu Miejskiego m. Poznania oraz zaproszonych gości, reprezentujących rzemiosło z całej Polski—odbyło się XI posiedzenie Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P., zwołane do Poznania z racji odbywających się tam ogólnopolskich Targów Rzemiosła w ramach Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Na posiedzeniu tym Rada powzięła szereg uchwał w sprawach, mających żywotne znaczenie dla ogółu rzemiosła.

W sprawie stworzenia nowych podstaw prawnych samorządu gospodarczego rzemiosła Rada uchwaliła opracowany przez Komisję Rady Związku Izb Rzemieślniczych projekt rozporządzenia o izbach rzemieślniczych i ich związku, zawierający również postanowienia,

regulujące sposób wyborów do izb rzemieślniczych. Proponowane zmiany mają na celu ściślejsze powiązanie izb rzemieślniczych z organizacjami rzemieślniczymi, a przede wszystkim z cechami.

Rada wysunęła szereg postulatów w dziedzinie szkolnictwa dokształcającego zawodowego, w sprawie konieczności utworzenia zakładu kredytowego dla rzemiosła i drobnej wytwórczości, przedstawiając konkretny projekt ustawy.

Specjalny referat poświęcony był naświetleniu spraw chałupniczych w powiązaniu ich z działalnością Komisji Pracy Chałupniczej i Funduszu Pracy. W wyniku dyskusji uznano za niezbędne stworzyć specjalne komisje do spraw chałupniczych przy izbach rzemieślniczych i Związku Izb. Wreszcie postanowiono zwołać w czerwcu b. r. ogólnopolski zjazd spółdzielni rzemieślniczych.

REORGANIZACJA PORADNICTWA ZAWODOWEGO.—Poradnictwo zawodowe, zapoczątkowane w Polsce przed kilkunastu laty, nie posiada jeszcze jednolitych form organizacyjnych i odczuwa szereg braków, uniemożliwiających mu odegranie właściwej roli w racjonalnej gospodarce materiałem ludzkim. Celem zreorganizowania poradnictwa zawodowego została powołana specjalna międzyministerialna Komisja dla Spraw Poradnictwa Zawodowego w Polsce, z udziałem również przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Psychotechnicznego i Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Na pierwszym zebraniu tej Komisji omówiono cele i zadania poradnictwa, jego potrzeby i wytyczne organizacyjne oraz zaznajomiono się z zasadami organizacji poradnictwa za granicą. W wyniku dyskusji stwierdzono, że poradnictwo zawodowe w Polsce musi ulec gruntownemu przeobrażeniu i rozbudowie w oparciu o jednolite podstawy prawne. Do najpilniejszych zadań przy reorganizowaniu poradnictwa należy przygotowanie odpowiedniej kadry wykwalifikowanych doradców zawodowych.

ZEBRANIE PLENARNE IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W WARSZAWIE.—Dn. 27 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem P. Prezesa C. Klarnera XVII Zebranie Plenarne Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Na wstępie P. Prezes Sen. C. Klarner wygłosił krótkie przemówienie, poświęcone uczczeniu pamięci ś. p. Mariana Szydłowskiego, Rady Izby.

Zebranie Plenarne dokonało jednomyślnie zmiany regulaminu wyborczego Izby—w związku ze zbliżającym się końcem kadencji i koniecznością przeprowadzenia nowych wyborów. Regulamin wyborczy w dotychczasowym brzmieniu przewidywał, iż wybory nie odbywają się, a zgłoszeni kandydaci zostają uznani za radców tylko w tym wypadku, jeśli w danej kategorii wyborczej zgłoszona jest, względnie uznana za ważną, tylko jedna lista kandydatów. Uchwalone zmiany uwzględniają również i tę możliwość, że zgłoszona jest większa liczba list wyborczych, ogólna jednak suma nazwisk kandydatów na radców i zastępców nie przekracza liczby mandatów, przypadających na tę kategorię wyborczą. W tym wypadku przeprowadzenie wyborów bez głosowania będzie możliwe przez podział mandatów w drodze kompromisu, uwzględniającego życzenia i aspiracje poszczególnych grup wyborców.

W dalszym ciągu Zebrania P. Prezes Klarner omówił prace bieżące Izby, podkreślając, że prace te—jeśli chodzi o rynek wewnętrzny—nastawione są przede wszystkim na przygotowanie samorządu przemysłowo-handlowego do zadań, związanych z obronnością kraju, na wypadek, gdyby wykonywanie tych zadań miało stać się aktualnym.

„Jak to już uchwala, jednomyślnie i manifestacyjnie powzięta na ostatnim Plenarnym Zebraniu Izby, stwierdziliśmy—mówił P. Prezes Klarner—świat gospodarczy Polski zdecydowany jest na największe wysiłki i ofiary dla odparcia jakichkolwiek zakusów na całość granic i praw suwerennych naszego Państwa. Stanowisko to, którego najlepszym przejawem jest rzetelny i gorliwy udział wszystkich sfer gospodarczych w subskrypcji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, powinno znaleźć i znajduje w chwili obecnej swój wyraz w realnej, codziennej pracy zawodowej.

Musimy zdawać sobie jasno i po męsku sprawę, iż okoliczności całkowicie od Polski niezależne zmusiły nasz naród, jak szereg innych narodów Europy, a nawet świata, do życia w stanie pogotowia wojennego. W realizowaniu tego pogotowia niemalą rolę przypada producentom i kupcom. Trzeba zdać sobie z niej należycie sprawę, by umieć przygotować się do jej spełnienia. Tu właśnie przypada-

ją szczególne zadania zrzeszeniom przemysłowym i kupieckim z samorządem gospodarczym na czele.

Zadania te zostały z całą energią i poczuciem odpowiedzialności podjęte. Ich należyte wykonanie wymaga jednak przede wszystkim jednego warunku: maksymalnej wydajności i aktywności każdego, choćby najmniejszego warsztatu gospodarczego, najdalej idącego usprawnienia pracy, do ostatecznych granic posuniętej walki z marotrawstwem, a wreszcie przyspasabiania wszelkiego rodzaju sił zastępczych. Trwamy na naszych posterunkach gospodarczych i pełnym wysiłkiem na pozycjach naszych pracujemy. To jest nasza postawa w dobie dzisiejszej.

Co się tyczy działalności Izby w stosunku do rynków zagranicznych, to podkreślić należy w dalszym ciągu prowadzoną akcję wykorzystania zmienionych i zmieniających się warunków politycznych w świecie dla polskiej ekspansji handlowej. Główne jej elementy — to ułatwanie inwestycji w przemyślach eksportowych, racjonalizacja importu pod względem organizacyjnym, rozszerzanie obsługi agentów handlowych na rynkach zamorskich, szkolenie materiału ludzkiego dla potrzeb handlu zagranicznego.

W pracach tych korzystamy z najdalej idącego poparcia i współdziałania Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W końcowej części Zebrania P. Wicedyrektor B. Rutkowski zreferował sprawę projektu rozporządzenia do ustawy o kartach rejestracyjnych, a P. Prof. Dr Sienicki udzielił szeregu ilustrowanych

przeziocznymi informacjami w sprawie wystawy „Nowoczesny Sklep Detaliczny—Architektura Wnętrza”, która będzie w najbliższym czasie otwarta w wykończonym ostatnio pawilonie wystawowym gmachu Izby.

Z MIĘDZYNARODOWEJ IZBY HANDLOWEJ.—W dn. 26 kwietnia b. r. odbyło się w siedzibie Warszawskiej Izby Przemysłowo-Handlowej posiedzenie Rady oraz ogólne zebranie członków Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Izby Handlowej pod przewodnictwem Honorowego Prezesa P. Bogusława Hersego.

Na posiedzeniu tym przyjęto zamknięcie rachunków Komitetu za rok 1938, udzielając jednocześnie Zarządowi absolutorium, zatwierdzono preliminarz budżetowy Komitetu na rok 1939 i przyjęto do wiadomości sprawozdanie z działalności Komitetu za ostatni okres sprawozdawczy. Następnie omówiono prace przygotowawcze do X Kongresu Międzynarodowej Izby Handlowej, który odbędzie się w czasie od dn. 26 czerwca do dn. 1 lipca b. r. w Kopenhadze, oraz wysłuchano sprawozdania z ostatniego posiedzenia Rady Międzynarodowej Izby Handlowej, które odbyło się w Paryżu w dn. 18/IV b. r. w nastroju, odzwierciedlającym obecną sytuację gospodarczą świata w związku z ostatnimi wydarzeniami natury politycznej.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

PROTOKÓŁ:

Zmiana w konwencji weterynaryjnej z Belgią — protokół z dn. 18/XII 1930 r., podpisany w dn. 13/X 1937 r., wraz z oświadczeniem rządowym z dn. 16/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 41, poz. 269/70).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW:

Utworzenie Izby Skarbowej w Tarnopolu — rozp. z dn. 29/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 41, poz. 272).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Podurząd Celny Chebzie — Zakłady Samochodowe Wspólnoty Interesów — rozp. Ministra Skarbu z dn. 27/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 43, poz. 284).

Cła wywozowe na artykuły węglowodopodne — rozp. Ministra Skarbu, w porozumieniu z Ministrami: Przem. i Han. oraz Roln. i Ref. Roln., z dn. 5/V 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 42, poz. 278).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

20 maja:

— **Młyn Par. „Leon Foltynowicz”**, S. A.—o g. 12 w kanc. Not. Dr E. Lauterera w Gnieźnie, Rynek 9.

23 maja:

— **„Franc.-Pol. T-wo Kolejowe”**, S. A.—o g. 11 w lok. T-wa w Paryżu, av. de l'Opera 28.

24 maja:

— **„Bielsko-Bialska S. A. Elektr. i Kol.”**—o g. 17 w lok. S-ki w Bielsku, Gąrzyńskiego 64.

— **„H. Dietel” S. A. Przem. Włók.**—o g. 15 w lok. S-ki w Sosnowcu, Żeromskiego 2.

— **Kaliska Manuf. Pluszu i Aksamitu „Edmund Gaede”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Kaliszu, Szopena 27.

25 maja:

— **Zjedn. Zakł. Włók. „K. Scheiblera i L. Grohmana”**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Łodzi, Targowa 65.

— **„Komp. Handlu Zamorskiego”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Moniuszki 6.

26 maja:

— **„Podlaska Wytw. Samolotów”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 38.

— **„Elektr. Okr. Warsz.”**, S. A.—o g. 12 w lok. T-wa „Prudential” w W-wie, Świętokrzyska 23

— **S. A. Fabr. Sukna „H. Landsberg”**—o g. 17 w lok. S-ki w Tomaszowie Maz., 11 Listopada 46.

— **Przem. Wełn. „S. Barciński i S-ka”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Tylna 6.

— **Zakł. Elektrom. „Rohn-Zieliński”**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Bielańska 6.

— **Zakł. Przem.-Handl. „Polska Chiozza”**, S. A.—o g. 11 w W-wie, Traugutta 11.

— **„Zakł. Chem. w Winnicy”**, S. A.—o g. 11 w lok. S. A. „L. Spiess i Syn” w W-wie, Daniłowiczowska 16.

— **„Pol. Centr. Importu Kawy”**, S. A.—o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Moniuszki 6.

— **„Kopalniak” S. A. dla Przem. Drzewn.**—o g. 11 w lok. S-ki w Katowicach, Piłsudskiego 40.

27 maja:

— **„S. W. Niemojowski” Fabr. Pap. i Tektury**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Bielsku, Rzeźnicza 28.

— **„Kraj” Fabr. Masz. i Narz. Roln. dawn. Alfred Vaedtker**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Chmielna 26.

— **„Motor Polski”**, S. A.—o g. 11 w lok. J. Górnego w Żnieniu, Kościelna 1.

— **Zakł. Przem. Met. „Staniola”**, S. A.—o g. 13 w lok. S-ki, Czerska 12.

30 maja:

— **Tomasz. Fabr. Sukna „D. Bornstein”**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w Tomaszowie Maz.

— **Myszkowska Przedzalnia „August Schmelzer”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Trębacka 4.

— **T-wo Hand. Pap. „B-cia Turkieltaub”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Przejazd 3.

— **„Emil Kuźnicki” Fabr. Tekt. Dach., Prod. Chem. i Asfaltu**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w Bizezince obok Oświęcimia.

— **„Franciszek Fuchs i Synowie”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Miodowa 18.

— **Dom Hand. „Herman Meyer”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Traugutta 2.

— **„Łódzka Czes. i Przędz. Wełny”**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Boczna 6/8.

— **Fabr. Wyr. Wełn. i Baw. „M. i T. Pikielni”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 76.

— **„Standard Nobel w Polsce”**, S. A.—o g. 9 w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3/5.

— **„Borysław” S. A. dla Przem. Wosku Ziemn. i Ol. Skaln.**—o g. 12 w kanc. Not. I. Zakiego w Drohobyczu.

— **T-wo Hand.-Przem. „Mieczysław Zagajski”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Pierackiego 17.

— **„Gasaculator”**, S. A.—o g. 11 w kanc. Not. K. Wolnego w Katowicach.

— **T-wo Starachowickich Zakł. Górn.**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Warecka 15.

31 maja:

— **„Inowrocławska Fabr. Masz. Roln.”**, S. A.—o g. 12 w Poznaniu, Górna Wilda 136.

— **„Edward Kręglewski”**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Szypska 8.

— **„Pol.-Belg. T-wo dla Impregn. Drzewa i Polski Krezoaft”**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, al. Jerozolimka 9.

- Zakł. Wyr. Met. „Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka”, S. A.—o g. 18½ w lok. S-ki w W-wie, Grzybowska 25.
- „Akc. Bank Związkowy”—o g. 9 w kanc. Dra Br. Littmana we Lwowie, Romanowicza 11.
- T-wo Hot. i Pensjonatów „Bristol”, S. A.—o g. 19 w hot. Bristol w Zakopanem.
- „Ostrzeszów” Zakł. Ceram. i Tartaki. S. A.—o g. 17 w lok. f-y Wł. Stopa w Poznaniu, 3 Maja 5.
- „Hotel Bristol w W-wie”, S. A.—o g. 17½ w lok. S-ki w W-wie, Krak. Przedm. 42/44.
- Zjedn. Fabr. Port.-Cem. „Firley”, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Czackiego 14.
- S. A. dla Przem. Drzewn. „Oikos”—o g. 11 w lok. S-ki we Lwowie, 3 Maja 16.
- „S. A. Wyr. Wełn. i Baw. M. Silbersteina”—o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 40.
- „Piotrkowska Manufaktura”, S. A.—o g. 19 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 40.
- „Vacuum Oil Company”, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Piusa XI 10.
- T-wo Ubezp. „Piast” S. A.—o g. 18 w lok. T-wa w W-wie, Moniuszki 10.
- „Kabel Polski”, S. A.—o g. 11 w lok. S. A. „Siła i Światło” w W-wie, Marszałkowska 94.
- I Kraj. Fabr. Manometrów, Term. i Przyrz. Lab. „Henryk Neuman”, S. A.—o g. 17 we Włocławku, P. O. W. 21.
- Przem.-Hand. Zakł. Chem. „Ludwik Spiess i Syn”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Daniłowiczowska 16.
- T-wo Fabr. Wyr. Azbest. i Gum. „Leonowit”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 175.
- Pol. T-wo Księg. Kol. „Ruch”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, al. Jerozolimska 63.
- Zakł. Akum. syst. „Tudor”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Złota 35.
- „Bank Zachodni”, S. A.—o g. 16 w lok. B-ku w W-wie, Fredry 6.
- S. A. Przem. Włók. „J. Smarzyński, F. Miłobędzki i J. Malewski.”—o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Senatorska 35.
- „Pozn.-Warsz. T-wo Ubezp.”, S. A.—o g. 16½ w lok. „Vesty” w Poznaniu, Św. Marcina 61.
- T-wo Białost. Manuf. „Eugeniusz Becker i S-ka”, S. A.—o g. 15 w lok. Resursy Obyw. w W-wie, Krak. Przedm. 64.
- Zakł. Przem. Baw. „Ludwik Geyer”, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 282.
- „Warsz. T-wo Ubezp.”, S. A.—o g. 11 w lok. T-wa w W-wie, Jasna 4.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

SUBSKRYPCJA POŻYCZKI OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

PRZEBIEG I WYNIK SUBSKRYPCJI

W dn. 10 b. m. P. Komisarz Generalny Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej Gen. broni Inż. Leon Berbecki wygłosił przez radio następujące przemówienie, dotyczące przebiegu i ogólnego wyniku subskrypcji P. O. P.:

„Jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, że cały Naród polski pragnie dowiedzieć się jak najprędzej o wynikach akcji na rzecz Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, dowiedzieć się o ścisłych kwotach, charakteryzujących gotowość i uświadomienie obywatelskie różnych warstw społeczeństwa polskiego.

Jako Komisarz Generalny mogę stwierdzić, że ogólna suma Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej według dotychczasowych obliczeń już przekroczyła wysokość Pożyczki Narodowej z roku 1933.

Podaje do wiadomości ogółu te okoliczności, które uniemożliwiają na razie ustalenie ostatecznej sumy Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej. Mianowicie:

Rolnictwo polskie znajduje się obecnie w okresie przednówka, okresie najcięższym w roku dla tej licznej warstwy społeczeństwa, wobec czego dla całego bez wyjątku rolnictwa termin podpisywania pożyczki został przedłużony do 15 maja, tj. o 10 dni. Rolnictwo stara się o dalsze przedłużenie, które prawdopodobnie jednak udzielone nie będzie.

Dalej muszę zaznaczyć, że, według posiadanych przeze mnie danych, udział instytucji finansowych i ubezpieczeniowych w subskrypcji P. O. P. został zmniejszony celowo o sumę ok. zł 50 miln., gdyż instytucje te w ciągu kilku lat zaangażowały poważne własne wielomilionowe kwoty w inwestycjach ogólnopństwowych, a więc, jeśli pożyczka obecna nie tylko dorównała, ale przewyższyła ogólną sumę Pożyczki Narodowej z roku 1933, która miała przywilej płatności w 6 ÷ 10 ratach, zamiast obecnych 3 ÷ 5, to jasne jest, że wymienione 50 milionów uzupełnione zostało przez społeczeństwo. Jest to fakt wysoce po-

cieszający, gdyż uwydatnia w całej pełni zrozumienie społeczeństwa dla potrzeb Ojczyzny i dojrzałość instynktu państwowego.

Drugim radosnym faktem jest, że ofiarność na Fundusz Obrony Narodowej w okresie podpisywania Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej wzrosła 12-krotnie — tak, że suma ofiar na F.O.N. z ostatniego miesiąca dorównała sumie ofiar za cały rok, poprzedzający subskrypcję Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej.

Wzrosła również ofiarność na budowę szkół lotniczych i na aparaty lotnicze szkolne, tj. na tzw. Fundusz Lotniczy im. Żwirki i Wigury.

Nie zostały również obliczone ostatecznie ofiary w złocie, srebrze oraz innych metalach szlachetnych i półszlachetnych, gdyż fachowa i szczegółowa ocena tych ofiar na „Złoty F. O. N.” jest jeszcze w toku.

Reasumując przytoczone fakty, możemy z głębokim przekonaniem powiedzieć, że ofiarność społeczeństwa polskiego w kwietniu 1939 r. (nie zważając na krótki okres przygotowania Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, co w pewnej mierze utrudniło sprawność funkcjonowania placówek subskrypcyjnych i komisariatów miejscowych) przewyższyła o wielomilionową kwotę gotowość z okresu podpisywania Pożyczki Narodowej.

Jeżeli z dumą i z poczuciem spełnionego obowiązku możemy stwierdzić, że żołnierski apel i wysoki autorytet Wodza Naczelnego, jak również szczere umiłowanie Jego osoby, przez cały Naród, dały tak radosne wyniki, to jednocześnie ja ze swej strony poczuwam się do miłego obowiązku podkreślić, że największą pomoc, najbardziej serdeczny udział w pracy nad przeprowadzeniem Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej okazały:

- 1) Radio Polskie,
- 2) cała prasa polska,
- 3) wszystkie placówki L. O. P. P. z komisarzami wojewódzkimi na czele,

4) niebywała liczba pracujących ofiarne placówek subskrypcyjnych Banku Polskiego, P. K. O., K. K. O., placówek spółdzielczych, kas gminnych i innych instytucyj, powołanych przez Pana Ministra Skarbu do przeprowadzenia subskrypcji”.

PRZEDŁUŻENIE TERMINU SUBSKRYPCJI DLA ROLNICTWA

Termin subskrypcji obligacyj i bonów Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej został przedłużony do dn. 15 maja b. r. dla rolnictwa (dla wszystkich właścicieli gruntów — bez względu na ilość posiadanych hektarów).

Subskrypcję do dnia 15 b. m. przyjmuje tylko Państwowy Bank Rolny oraz wszystkie jego oddziały.

PIENIĄDZ I KREDYT

CENTRALNA KASA SPÓŁEK ROLNICZYCH W ROKU 1938

Działalność Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w roku 1938 wykazała dalszy pomyślny rozwój, pomimo że zdolność płatnicza rolnictwa — wbrew początkowym przypuszczeniom — utrzymywała się w roku sprawozdawczym na dość niskim poziomie. Pozytywne osiągnięcia tej instytucji kredytowej drobnego rolnictwa w roku 1938 w pierwszym rzędzie przypisać należy dwóm okolicznościom, mianowicie: wewnętrznemu usprawnieniu instytucji i dostosowaniu jej polityki kredytowej do obecnych warunków gospodarczych w rolnictwie oraz okrzepnięciu lokalnego aparatu kredytowego w terenie po niszczącym wpływie kryzysu.

Doceniając rosnące znaczenie sprawy stworzenia racjonalnej organizacji zbytu na wsi — Centralna Kasa Spółek Rolniczych szczególną uwagę skierowała w roku 1938 na ten odcinek swej działalności, zwiększając wydatnie kredyty na skup artykułów rolniczych oraz na zaopatrzenie rolników w podstawowe środki produkcji.

W celu powiązania działalności lokalnych spółdzielni kredytowych z działalnością handlową spółdzielni rolniczo-handlowych oraz tych ostatnich spółdzielni z ich centralą handlową — z inicjatywy Centralnej Kasy Spółek Rolniczych ustalone zostały na konferencji zainteresowanych instytucji szczegółowe zasady współpracy Centralnej Kasy Spółek Rolniczych ze spółdzielniami rolniczo-handlowymi i Związkiem Gospodarczym Spółdzielni Rolniczo-Handlowych. W analogiczny sposób ustalone również zostały zasady kredytowania przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych spółdzielni mleczarskich.

Stan administracyjny i gospodarczy większości członków Centralnej Kasy Spółek Rolniczych doznał dalszej poprawy — zarówno dzięki samoczynnym procesom likwidacyjnym, które usunęły z terenu słabsze placówki, jak i dzięki celowym zabiegom instytucji oraz korzystnej zmianie nastawienia członków spółdzielni, którzy wykazywali w 1938 r. znacznie większe zainteresowanie losami swoich organizacji gospodarczych i w wielu placówkach przeprowadzili zmianę dotychczasowych zarządów na bardziej aktywne. Ponadto w wielu miejscowościach powstały nowe placówki spółdzielcze, które przystąpiły do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych.

Ogółem ruch członków Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w 1938 r. był nadal bardzo żywy, bowiem w tym okresie ubyło z grona instytucji 82 spółdzielnie, przybyło natomiast 95.

Na szczególnie podkreślenie zasługuje zasadniczy zwrot w ruchu członków, jaki nastąpił w roku sprawozdawczym. Dotychczasowy stały ubytek członków z roku na rok został powstrzymany i — co jest najbardziej pocieszające — ilość spółdzielni-członków w końcu 1938 r. wzrosła.

Dla ilustracji przytaczamy stan członków Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w końcu kilku ostatnich kolejnych lat:

1931	3 177
1932	3 060
1933	3 010
1934	2 921

1935	2 874
1936	2 827
1937	2 735
1938	2 748

Jak wynika z powyższego zestawienia, liczebność członków Centralnej Kasy Spółek Rolniczych pod wpływem procesów likwidacyjnych, spowodowanych przesileniem gospodarczym, zmniejszała się co roku, poczynając od 1931 r., kiedy stan członków instytucji wynosił 3 177. Zestawienie powyższe nie odzwierciedla ruchu członków, który był stale bardzo intensywny, a przedstawia jedynie końcowe wyniki każdego roku, w których dotąd liczba wykreślonych spółdzielni przewyższała liczbę nowoprzyjętych.

Kapitał udziałowy instytucji — na skutek wzrostu członków i działalności kredytowej oraz wyrównania wysokości udziałów poszczególnych członków zgodnie z postanowieniem nowego statutu — wzrósł do zł 4 461 594, podczas gdy w 1937 r. wynosił tylko zł 3 998 129.

Przeciętna wysokość udziałów, przypadająca na 1 członka Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, w 1937 r. wynosiła zł 1 461, w 1938 r. zaś podniosła się do zł 1 623.

Działalność kredytowa Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w 1938 r. w dalszym ciągu wzrosła, osiągając w końcu roku — jeśli chodzi o nowoudzielone kredyty — kwotę ok. zł 22·8 miln. W porównaniu z rokiem 1937, w którym udzielono pożyczek na sumę zł 17·6 miln. — akcja kredytowa w roku 1938 wzrosła o 30%.

Kredyty w roku sprawozdawczym udzielone zostały poszczególnym typom spółdzielni w następującym stosunku: spółdzielnie kredytowe — 72%, rolniczo-handlowe — 26%, mleczarskie — 1% i różni członkowie — 1%. W porównaniu z ostatnimi latami na uwagę zasługuje znaczny procentowy wzrost kredytów, udzielonych spółdzielności rolniczo-handlowej, których udział w ogólnej akcji kredytowej Centralnej Kasy Spółek Rolniczych wydatnie zwiększył się. Spółdzielnie rolniczo-handlowe, które potrafiły dostosować się do zmienionych warunków gospodarczych po kryzysie, oraz nowozałożone, pracując z doświadczeniem, wyniesionym z kryzysu, działalność swą rozwijają pomyślnie. Współpraca Centralnej Kasy Spółek Rolniczych ze spółdzielczością rolniczo-handlową była w 1938 r. szczególnie intensywna na terenie działalności Oddziału w Warszawie, który liczył w swym gronie 29 spółdzielni rolniczo-handlowych. Wspomniane spółdzielnie w ostatnich latach wykazały poważny rozwój zarówno co do liczby członków, jak i co do obrotów handlowych. Należy podkreślić, że Centralna Kasa Spółek Rolniczych, jako instytucja, udzielająca kredytów spółdzielniom rolniczo-handlowym, wiązała swe dyspozycje kredytowe ze współpracą spółdzielni rolniczo-handlowych z ich centralą handlową.

Pod względem przeznaczenia kredyty, udzielone przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych, w ostatnich 2 latach dzieliły się następująco (w tys. zł):

	1938	1937
Zaliczkowy	5 166	4 060
Na budownictwo wiejskie	4 500	3 700
Na wypłatę wkładów w spółdzielniach	567	870
Ulgowy na zasiewy i pasze	1 226	1 400
Na obrót zbożem spółdzielni rolniczo-handlowych	2 500	2 180

Ponadto udzielono w 1938 r. kredytów nowych rodzajów, jak np. na ulgowy zakup siewników — zł 114 tys., na opas bydła — zł 191 tys., na usamodzielnienie młodzieży wiejskiej — zł 156 tys.

Na uwagę zasługuje znaczne zróżniczkowanie kredytów, udzielanych przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych, pod względem ich przeznaczenia i terminu płatności.

Dążąc do udostępnienia kredytobiorcom pożyczek na taki termin, który jest dla nich najdogodniejszy, Centralna Kasa Spółek Rolniczych zdołała uruchomić z własnych funduszy kredyty dłuższejterminowe na spłaty rodzinne, dokupno ziemi oraz budowę własnych domów przez spółdzielnie. Oczywiście, kredyty te zostały uruchomione w znikomych rozmiarach w stosunku do rzeczywistych potrzeb zrzeszonego drobnego rolnictwa, niemniej stanowią dowód nieustan-

nych wysiłków instytucji w kierunku dostarczenia wsi tego rodzaju kredytu.

Wspomniany wyżej nowy kredyt młodzieżowy uruchomiony został przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Ref. Roln., które wyraziło zgodę na dopłatę do obniżonego oprocentowania w celu finansowania potrzeb gospodarczych młodzieży wiejskiej, w tej liczbie i rzemiosła wiejskiego. Kredyt ten, udzielany głównie pod kątem widzenia usamodzielnienia niezamożnej młodzieży wiejskiej, posiada doniosłe znaczenie społeczne.

Splacalność bieżących kredytów na ogół była zupełnie poprawna, i zaległość łącznie z prolongatami przeważnie wynosiła kilka procent ogólnej sumy spłat. Na niektórych terenach nastąpiła poprawa splacalności rat z układów konwersyjnych, co należy w pewnym stopniu przypisać rygorom, stosowanym przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych, jak również usprawnieniu gospodarki w spółdzielniach.

Usprawnienie gospodarki i poprawa sytuacji spółdzielni kredytowych znajduje wyraz również w dziedzinie wkładów. Zewnętrzny wyrazem rozwoju tej dziedziny jest ruch na rachunkach lokacyjnych w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych, na których spółdzielnie utrzymują pogotowie kasowe na wypłatę wkładów.

Obroty na rachunku lokat w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych w ciągu 1938 r. wyniosły: wpłaty—zł 16 246 027, wypłaty—zł 16 001 839.

W końcu roku stan lokat spółdzielni kredytowych w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych wyniósł zł 8 267 355, wykazując w stosunku do poprzedniego roku wzrost o przeszło zł 240 tys. Stan lokat w początkach roku wykazywał wzrost, jednakże na wiosnę wypadki polityczne za granicą przyspieszyły i pogłębiły sezonowy spadek stanu lokat w okresie przedziwnym. Po osiągnięciu najniższego poziomu w początkach lipca 1938 r. lokaty znowu zaczęły intensywnie wzrastać, by znowu we wrześniu—wbrew normalnej tendencji—zmniejszyły się o przeszło zł ½ miln.—na skutek jesiennych perturbacji politycznych w świecie. W końcu roku po pewnym wyjaśnieniu się międzynarodowej sytuacji politycznej lokaty zaczęły się zwiększać, osiągając w końcu roku zł 8 267 tys.

Poza lokatami zwiększyły się w 1938 r. salda kredytowe rachunków bieżących poszczególnych spółdzielni o przeszło zł 1 miln.

Wierzytelności Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, skonwertowane na Bank Akceptacyjny, stanowiły odrębną masę w aktywach i w działalności instytucji. Stan tych wierzytelności zmniejszył się w porównaniu z 1937 r. o przeszło zł 1.5 miln., wynosząc w końcu 1938 r. przeszło zł +1 miln.

Kredyty, skonwertowane na Bank Akceptacyjny, od dawna stanowią poważną troskę Centralnej Kasy Spółek Rolniczych—zarówno ze względu na niezadowalające regulowanie przez dłużników zobowiązań z tego tytułu, jak również na poważne koszty i żmudną obsługę tych kredytów oraz ujemny wpływ na zdolność kredytową wielu placówek. Stąd też rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 8/III 1938 r. o ulgowej spłacie papierami wartościowymi skonwertowanych długów rolniczych znalazło żywy oddźwięk w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych, która niezwłocznie przystąpiła do informowania o tych spłatach członków, wyjaśniając warunki ulgowych spłat. Jednakże przedterminowa spłata wierzytelności skonwertowanych nie przybrała większych rozmiarów.

W końcu 1938 r. ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu, obniżające dotychczasową wysokość pomocy odsetkowej Skarbu Państwa od wierzytelności, skonwertowanych na Bank Akceptacyjny, o dalsze ½% w stosunku rocznym. Obniżenie pomocy Skarbu Państwa o ½% stanowić będzie dla Centralnej Kasy Spółek Rolniczych znaczne zmniejszenie wpływów z tytułu odsetków od układów konwersyjnych, co niewątpliwie przyczyni się do dalszego pogłębienia deficytowości działu kredytów skonwertowanych.

Obroty ogólne Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w 1938 r. wykazują w porównaniu z 1937 r. dalszy wzrost, osiągając w końcu roku sprawozdawczego kwotę przeszło zł 691 miln.

Suma bilansowa Centralnej Kasy Spółek Rolniczych za rok 1938 wynosi zł 81.7 miln. i jest wyższa od sumy bilansowej za 1937 r.

o blisko zł 4.7 miln. Zysk za rok 1938 wyniósł około zł 190 tys.

Reasumując, należy stwierdzić, że pomimo ciężkich warunków pracy na terenie wiejskim i poważnego ciężaru, jaki stanowią dawne długi rolnicze, skonwertowane na Bank Akceptacyjny—bieżąca działalność kredytowa zarówno zrzeszonych spółdzielni, jak i samej Centralnej Kasy Spółek Rolniczych wykazała w roku 1938 dalszy rozwój—w kierunku pełniejszego zaspakajania potrzeb drobnego rolnictwa.

E. Szyszkowski

UMOWY O RUCHU PODRÓŻNYCH Z WĘGRAMI I SŁOWACJĄ.—W czasie rozmów polsko-słowackich w Bratysławie została zawarta umowa turystyczna polsko-słowacka, ujmująca obustronny ruch turystyczny. Obecnie należy oczekiwać wydania zarządzenia Komisji Dewizowej w tej sprawie.

Umowa turystyczna z Węgrami została również zawarta przy okazji rokowań handlowych i finansowych polsko-węgierskich. Umowa ustaliła normy, dotyczące wzajemnego ruchu turystycznego, i zmiany w związku z ustaleniem wspólnej granicy. Również i co do tej umowy zarządzenie Komisji Dewizowej określi warunki wyjazdów turystycznych. W zasadzie wyjeżdżający otrzymywać będą czeki turystyczne.

Umowy powyższe obejmują cały ruch podróźnych oraz zawierają przepisy w sprawie alimentacji studentów polskich, przebywających na Węgrzech i w Słowacji.

STOSOWANIE PRZEPISÓW DEWIZOWYCH W OBROTCIE TOWAROWYM Z PALESTYNĄ.—W związku ze stwierdzeniem przez Polski Instytut Rozrachunkowy niejednolitego stosowania przepisów dewizowych w obrocie towarowym polsko-palestyńskim, Komisja Dewizowa zwróciła się z przypomnieniem do banków dewizowych, że przy przekazywaniu należności za towary, sprowadzane z Palestyny, należy żądać przedkładania wszystkich dokumentów towarowych, przewidzianych w okólniku Komisji Dewizowej Nr 14 z dn. 16/IV 1937 r. (faktury, pozwolenia przywozu, kwity celne).

Jedynie przy przyjmowaniu od importerów wpłat na rachunek Polskiego Instytutu Rozrachunkowego z tytułu należności za owoce cytrusowe, sprowadzone z Palestyny w drodze rozrachunku, banki dewizowe nie powinny wymagać przedkładania kwitów celnych oraz kopii pozwoleń przywozu, przeznaczonych dla banków dewizowych (pozwolenia przywozu przy owocach cytrusowych wydawane są bez wspomnianych kopii). Przyjmowanie omawianych wpłat winno odbywać się tylko na zasadzie faktury zagranicznego dostawcy. W przypadkach tych banki dewizowe mają jednak obowiązek żądać przedkładania przez importerów kwitów celnych w terminie do 30 dni od dnia przyjęcia wpłaty, celem zamieszczenia na nich uwag, że należność z tytułu importu została uregulowana.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 1 do 6 maja 1939 r.

Na rynku dewiz w okresie sprawozdawczym utrzymywała się nadal tendencja zwykła. Jedynie liry włoskie straciły zł 0.02 na 100 lirach, pozostałe dewizy wykazały zwyżki notowań, mianowicie (w zł na 100 jednostkach walutowych): franki francuskie 0.01, franki szwajcarskie 0.05, belgi 0.55, floreny holenderskie 0.50, korony szwedzkie 0.15, korony duńskie 0.10 i korony norweskie 0.15, oraz dolary telegraficzne zł 0.00½ na \$ 1 (dolary gotówkowe notowano po kursie niezmiennym) i funty szterlingi zł 0.05 na £ 1.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	.	.	5.31½
„ „ „ telegr.	\$ 1	5.32¼	5.31¼	5.32¼
Funty szterlingi	£ 1	24.93	24.89	24.93
Franki francuskie	100 fr.	14.12	14.10	14.12
Franki szwajcarskie	100 fr.	119.65	119.25	119.25
Belgi	100 blg.	90.75	90.60	90.75

Marki niemieckie	100 RM	—	—	—
Korony czesko-słow.	100 K	—	—	—
Liry włoskie	100 lir.	—	—	28'00
Floreny holenderskie	100 fl.	284'30	282'90	284'00
Guldeny gdańskie	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie	100 kor.	128'55	128'25	128'55
Korony duńskie	100 kor.	111'35	111'30	111'35
Korony norweskie	100 kor.	125'25	125'05	125'25

Na rynku papierów państwowych nastąpiła poważna zniżka notowań, która objęła głównie pożyczki premiowe. Zniżki te wyniosły (w zł): 3% Poż. Prem. Inwestycyjna: sztuki I emisji 3'00, a serie tej emisji oraz sztuki i serie II emisji 2'00, 4% Poż. Prem. Dolarowa 2'25, oraz 5% Poż. Kolejowa 0'75% nom.

Rynek papierów lokacyjnych prywatnych również kształtował się zniżkowo, a straty wykazały (w % -ach nominalu): 5½% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego emisja BF 0'50, 4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie 2'75, listy zastawne Tow. Kred. m. Warszawy: 4½% - owe z 1925 r. 5'00 oraz 5% - owe: z 1933 r. 1'50 i z 1936 r. 2'00, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r. 1'75, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Częstochowy z 1933 r. 0'75 (w porównaniu z notowaniami sprzed 2 tygodni), 5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina z 1933 r. 0'50 i 5% L. Z. Tow. Kred. m. Radomia z 1933 r. 0'50. VI 6% Poż. Konwers. m. Warszawy straciła na kursie 2'00% nom.

Papiery państwowe	Wartość nominalna (waluta)	Kurs		
		naj-wyższy	naj-niższy	Ostatni kurs w ty-godniu
w zł za sztukę				
3% Pożyczka Premiowa Inwestycyjna				
I emisja sztuki	zł w zł. 100	85'00	83'00	83'00
„ „ serie	„ „ „ „			88'00
II „ sztuki	„ „ „ „	83'50	81'50	82'50
„ „ serie	„ „ „ „			86'00
4% Pożyczka Premiowa Dolarowa	\$ ¹⁾	39'25	39'00	39'25
		w % % nominalu		
4% Pożyczka Konsolidacyjna	zł w zł.	63'50	63'00	63'25
4½% „ Wewnętrzna	zł	62'00	61'50	62'00
5% „ Konwersyjna	zł	67'00	67'00	67'00
5% „ Konwers. Kol.	zł	63'50	62'75	62'75
Listy zastawne i obligacje banków				
5½% L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
5½% „ „ „ „ „	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
5½% „ „ „ „ „	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½% Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
5½% „ „ „ „ „	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½% „ „ „ „ „	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
6% Obl. B. Gosp. Kraj.	zł	97'00	97'00	97'00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych				
5½% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego emisja BF ²⁾	£			82'00
4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie	zł	58'50	56'00	56'50
				-56'25
				-56'50
4½% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1925 r.	zł			68'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r.	zł	69'00	67'00	67'00
		-69'75 ³⁾	-68'00 ³⁾	-68'00
				-69'00 ³⁾
5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1936 r.	zł			67'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r.	zł	60'00	58'50	59'25
5% L. Z. Tow. Kred. m. Częstochowy z 1933 r.	zł			59'50
5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina z 1933 r.	zł			58'50
5% L. Z. Tow. Kred. m. Radomia z 1933 r.	zł	57'00	55'75	57'00

Obligacje miast				
VI 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł			74'00

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH¹⁾

	(maksimum — minimum — ultimo; w nawiasach — obroty)		
	17—22/IV	24—29/IV	[1—6/IV
New York			
6% dolarowa	27—27—27	[29—27—29	28—28—28
1920	(2 000)	(3 000)	(5 000)
4½% dolarowa skonw. 1920	22—22—22	22½/8—22½/8—22½/8	bez obrotów
	(3 000)	(1 000)	
8% Dillon	33—32—33	35½/8—34½/8—35½/8	40—37—40
1925	(11 000)	(8 000)	(26 000)
4½% dolarowa skonw. 1925	b e z o b r o t ó w		
7% stabiliz. 1927	36—35—36	35½/8—34—35½/8	
	(4 000)	bez obrotów (2 000)	
4½% stabiliz. skonw. 1927	25½/8—25½/8—25½/8	29½/8—29½/8—29½/8	32½/8—28—32½/8
	(9 000)	(2 000)	(18 000)
7% Warszawy 1928	23—23—23	25½/8—24½/8—25½/8	bez obrotów
	(1 000)	(2 000)	
4½% Warszawy skonw. 1928	21—21—21	20½/8—20½/8—20½/8	22—21—22
	(1 000)	(1 000)	(3 000)
7% Śląska 1928	bez obrotów		
4½% Śląska skonw. 1928	25½/8—25½/8—25½/8		
	(2 000)		
b e z o b r o t ó w			
Londyn			
4½% stabiliz. 1927	48'42—46'73—	47'51—46'76—	—
	—48'42	—47'51	
Zurych			
4½% stabiliz. 1927	—	—	—
Paryz ²⁾			
7% stabiliz. 1927	32'49—31'69	31'08—29'86	31'92—31'24
4½% stabiliz. skonw. 1927	30'29—29'48	31'08—29'86	31'28—30'28
Mediolan			
7% włoska 1924	95'59—94'19—	99'10—98'60—	94'00—90'00—
	—95'59 (250)	—98'60 (375)	—93'20 (675)

Z BANKU POLSKIEGO

BANK POLSKI W KWIECNIU 1939 R.—Kwiecień jest pierwszym miesiącem obowiązywania zmienionego statutu Banku Polskiego, od ultimo marca dekadowy stan rachunków Banku układany jest już według nowych przepisów statutu. Ani zmiany statutu, ani sam przebieg miesiąca—jeśli chodzi o meritum sytuacji rynku pieniężnego i działalności instytucji emisyjnej—nie dotknęły pozycji, stanowiących rezerwy złoto-dewizowe Banku Polskiego. Natomiast powstała w marcu b. r.—w związku z reperkusjami na rynku pieniężnym międzynarodowych wypadków politycznych—tendencja zwyżkowa dla działalności kredytowej i emisyjnej Banku Polskiego w kwietniu na ogół utrzymała się.

Jeśli chodzi o rezerwy walutowe Banku, to w związku z lekko deficytowym (mimo aktywności bilansu handlowego) kształtowaniem się obrotów walutowych Banku uległy one w kwietniu lekkiej obniżce, mianowicie z zł 13'1 miln. do zł 12'6 miln., przy czym obniżyły się tylko w I dekadzie kwietnia (o zł 3'4 miln.), natomiast w pozostałych 2 dekadach wzrosły (w II dekadzie o zł 2'7 miln., w III dekadzie o zł 0'3 miln.). Poważniejszy wzrost rezerw walutowych Banku w II dekadzie kwietnia związany był z jednoczesną sprzedażą złota z rezerw Banku (spadek rezerw o zł 4'6 miln.). Zaznaczyć tu jeszcze należy, że przed rokiem, tj. w końcu kwietnia ub. r. rezerwy walutowe były niewiele większe niż obecnie (zł 14'5 miln.).

Wspomniane wyżej skurczenie się rezerw z złota o zł 4'6 miln. w II dekadzie kwietnia było pierwszym w 1939 r. minusowym rezultatem w zakresie kształtowania się rezerw złota Banku, które stale rosła dzięki dopływowi złota z drobnego skupu, dokonywanego przez oddziały Banku. Ostatnia sprzedaż złota, na skutek której rezerwy złota uległy obniżce (o zł 5'0 miln.), miała miejsce w II dekadzie październi-

¹⁾ § 5 = zł 44'57.

²⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

³⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

¹⁾ Kursy — w % -ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Mediolanie — w tysiącach).

²⁾ Notowania w stosunku do parytetu pożyczki w guldenach.

nika 1938 r. Przypomnieć należy, że w końcu ub. roku w związku z rejestracją i repatriacją mienia zagranicznego rezerwy złota doznały silniejszego wzmocnienia. W pozostałych 2 dekadach kwietnia b. r. rezerwy złota wzrastały (w I dekadzie o zł 0.1 miln., w III dekadzie o zł 0.2 miln.)—tak, że w wyniku miesięcznym nastąpił spadek rezerw złota z zł 447.5 miln. do zł 443.2 miln., a więc zaledwie o zł 4.3 miln., przy czym poziom rezerw złota na ultimo kwietnia b. r. był wyższy niż przed rokiem, tj. na ultimo kwietnia ub. r., kiedy wynosił zł 439.3 miln.

Nowy statut wymaga, aby w stosunku do przewyżki sumy obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań Banku ponad tzw. emisję fiducyjną, wynoszącą zł 800÷1 200 tys., rezerwy złota stanowiły przynajmniej 40%. Otóż, stosunek rezerw złota do tej nadwyżki sumy obiegu i zobowiązań przedstawiał się w kwietniu następująco: a) przy uwzględnieniu dolnej granicy emisji fiducyjnej (zł 800 miln.)—42.8% w dn. 31/III i 37.9% w dn. 30/IV, b) przy uwzględnieniu górnej granicy (zł 1 200 miln.)—69.1% w dn. 31/III i 57.5% w dn. 30/IV.

Spadek stosunku rezerw złota do sumy obiegu i zobowiązań (po potrąceniu kontyngentu emisji fiducyjnej) tłumaczy się nietylko—minimalnym zresztą—skurczeniem się rezerw złota, ile dość znacznym zwiększeniem się sumy obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, która podniosła się z zł 1 847.5 miln. do zł 1 970.2 miln. W pierwszych 2 dekadach kwietnia suma ta nieco skurczyła się (choć mniej niż to zwykle bywa w środku miesiąca), mianowicie do zł 1 843.8 miln., ale w III dekadzie podniosła się o zł 126.3 miln. Wzrost sumy obiegu i zobowiązań w III dekadzie kwietnia dotyczył—jak zwykle na ultimo miesiąca—tylko jednego składnika tej sumy, mianowicie obiegu biletów bankowych, który podniósł się z zł 1 680.3 miln. do zł 1 807.8 miln., natomiast drugi składnik—natychmiast płatne zobowiązania—jednocześnie nieco obniżył się—z zł 163.5 miln. do zł 162.4 miln.

Spadek zobowiązań dotyczył zresztą tylko pozycji „innych” zobowiązań (poza rachunkami żyrowymi), która wykazała spadek salda z zł 48.5 miln. do zł 44.4 miln., natomiast lokaty żyrowe—wbrew normalnej tendencji—nie odplynęły z Banku i zwiększyły się z zł 115.1 miln. do zł 118.0 miln.

Wzrost lokat żyrowych w ostatniej dekadzie kwietnia dotyczył zarówno lokat kas państwowych, jak i lokat banków i innych instytucji kredytowych. Natomiast tzw. pozostałe lokaty żyrowe (prywatne) wykazały na ultimo kwietnia normalny odpływ, choć wobec gwałtownego wzrostu (podwojenia się) w I dekadzie dały w ciągu całego kwietnia zwykłą. Zwiększyły się również—choć bardzo nieznacznie—w ciągu kwietnia lokaty kas państwowych. Natomiast lokaty banków—mimo wzrostu na ultimo—obniżyły się w okresie całego miesiąca. Przed rokiem, tj. na ultimo kwietnia ub. r., suma lokat żyrowych była blisko o połowę wyższa; mianowicie, przede wszystkim przeszło 6-krotnie większa była kwota lokat kas państwowych. Liczbowo ruch lokat żyrowych przedstawia następujące zestawienie (w miln. zł):

Lokaty żyrowe:			
	kas państwowych	banków	pozostałe
31/III 1939	7.9	99.9	29.6
10/IV „	2.9	71.5	58.3
20/IV „	2.4	66.0	46.7
30/IV „	8.0	75.3	34.7
30/IV 1938	51.7	117.1	

Obieg biletów bankowych, jak podaliśmy wyżej, wzrósł na ultimo kwietnia o zł 127.5 miln. Jest to wzrost bardzo poważny, choć na przykład w kwietniu ub. r. zwykła obiegu na ultimo też była bardzo znaczna (zł 99.9 miln.). Tak poważna zwykła obiegu w III dekadzie kwietnia b. r. spowodowana była w dużym stopniu przyczynami sezonowymi; poza tym pewną rolę odgrywały tu jeszcze skutki repetycji na rynku pieniężnym świątecznej sytuacji politycznej, które w dużym stopniu (via wycofywanie wkładów) przyczyniły się do wzrostu obiegu na ultimo marca b. r.; wtedy jednak obieg zwykła o zł 364.1 miln.

Obieg biletów bankowych posiadał tendencję zwykłą przez cały miesiąc, nie wykazując normalnej niżki w środku miesiąca. W związku z tym obieg osiągnął w końcu kwietnia poziom znacznie wyższy niż w końcu marca, przy czym przewyższający poziom sprzed roku prawie o $\frac{1}{3}$, jak to—w liczbach absolutnych—przedstawia poniższe zestawienie (w miln. zł):

31/III 1939	1 669.4
10/IV „	1 674.5
20/IV „	1 680.3
30/IV „	1 807.8
30/IV 1938	1 141.0

Silny wzrost obiegu na ultimo kwietnia nie znajdował odpowiednika w odpływie lokat żyrowych z Banku, których saldo—przeciwnie—

nieważnie wzrosło, był natomiast ściśle związany ze znacznym zwiększeniem się działalności kredytowej Banku.

Jeśli chodzi o 3 główne formy kredytów Banku, to wykazały one w III dekadzie kwietnia poważny wzrost. Portfel wekslowy zwiększył się stosunkowo niewiele, mianowicie o zł 38.4 miln., gdy np. na ultimo kwietnia ub. r. zwykła o zł 47.7 miln. Najbardziej, bo o zł 67.6 miln., czyli blisko o $\frac{1}{3}$, wzrosły pożyczki zastawowe (na ultimo kwietnia ub. r. wzrost o zł 10.1 miln.). Wreszcie, portfel biletów skarbowych podniósł się o $\frac{1}{3}$ poprzedniej wysokości, mianowicie o zł 29.6 miln. (na ultimo kwietnia ub. r. tylko o zł 1.2 miln.).

W okresie miesięcznym, tj. w ciągu kwietnia wszystkie te 3 rodzaje kredytów Banku wykazały też dalszy silny wzrost, przy czym stosunkowo najsilniej zwykła pożyczki zastawowe, choć w liczbie absolutnej najpoważniej zwiększył się portfel wekslowy, jak to wykazuje poniższe zestawienie (w miln. zł):

	Wzrost
Kredyty dyskontowe	61.7
Pożyczki zastawowe	40.8
Bilety skarbowe	17.0

Ustalenie zmiany stanu kredytów w ciągu roku jest utrudnione wobec przeprowadzenia w końcu marca b. r. na podstawie zmienionego statutu konsolidacji części kredytów krótkoterminowych Banku na oprocentowany dług amortyzacyjny Skarbu Państwa—częściowo książkowy, częściowo w obligacjach (przedsiębiorstwa P. K. P. oraz Państw. Funduszu Drogowego). Operacja konsolidacyjna wyraziła się w bilansie Banku powstaniem 2 nowych pozycji: długu książkowego w wys. zł 327.0 miln. i obligacji w wys. zł 188.0 miln.—które to pozycje przez cały kwiecień z natury rzeczy pozostawały niezmiennione, oraz spisaniem łącznej sumy tych 2 pozycji, a więc zł 515 miln., z 3 pozycji, reprezentujących krótkoterminowe kredyty Banku, mianowicie: portfelu wekslowego, pożyczek zastawowych i portfeli biletów skarbowych. Porównanie obecnego stanu kredytów w tych 3 pozycjach ze stanem przed rokiem, tj. na ultimo kwietnia ub. r., możliwe też jest tylko w łącznej sumie—przy założeniu, że powyższa operacja konsolidacyjna nie została przeprowadzona. W takim razie powyższe 3 formy kredytów krótkoterminowych Banku wynosiłyby na ultimo kwietnia b. r. zł 1 318.4 miln., gdy na ultimo kwietnia ub. r. stanowiły one zł 709.4 miln.

Jeśli chodzi o inne operacje czynne Banku—poza powyższymi 3 formami kredytów oraz kredytami konsolidacyjnymi—to zmiany w tym zakresie przedstawiały się w III dekadzie kwietnia następująco: dług Skarbu Państwa z tytułu kredytu bezprocentowego pozostawał wciąż niezmienniony; zapas skupionych przez Bank na własność monet srebrnych i bilonu z emisji skarbowej zmniejszył się o zł 14.5 miln., tj. prawie o tyleż, o ile spadł na ultimo marca (zł 14.8 miln.); portfel skupionych przez Bank papierów kredytu długoterminowego wzrósł o zł 3.9 miln. do zł 146.5 miln.

Mimo silnego wzrostu szeregu operacji czynnych Banku pozostają one niższe od norm, jakie zmieniony statut Banku dla czynności tych przepisuje, pozostawiając jeszcze bardzo dużą marżę do wykorzystania. Stan wykorzystania przepisanych statutem norm operacji czynnych Banku ilustruje następujące zestawienie (w miln. zł):

	Górna granica	Stan na ultimo kwietnia
Pożyczki zastawowe	300.0	173.7
Bilety skarbowe	400.0	117.5
Skup papierów procentowych	200.0	146.5
Bezprocentowy dług Skarbu Państwa	150.0	45.0
Skup monet srebrnych i bilonu	90.4	53.7

Według nowych postanowień statutu pokrycie łącznej kwoty obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań (wynoszącej w dn. 30/IV zł 1 970.2 miln.) przedstawiało się w kwietniu b. r. następująco (w miln. zł):

	31/III	20/IV	30/IV
Złoto	447.5	443.0	443.2
Waluty i dewizy	13.1	12.4	12.6
Monety srebrne i bilon	38.1	68.2	53.7
Weksle, warranty, czek i kupony	450.6	473.9	512.3
Pożyczki zabezpieczone zastawami	132.9	106.1	173.7
Bilety skarbowe	100.5	87.9	117.5
Papiery procentowe własne	134.9	142.6	146.5
Dług Skarbu Państwa	560.0	560.0	560.0
w tym:			
bezprocentowy	45.0	45.0	45.0
oprocentowany książkowy	327.0	327.0	327.0
obligacje P.K.P. i P.F.D.	188.0	188.0	188.0

Razem: 1 877.6 1 894.1 2 019.5

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

NIEMCY

LIKWIDACJA PRZEROSTÓW W DROBNYM HANDLU. — W połowie marca b. r. ukazało się rozporządzenie Ministra Gospodarki Rzeszy Funka, upoważniające władze administracyjne do likwidacji przedsiębiorstw drobnego handlu, o ile ich właściciel lub osoba, wyznaczona do ich prowadzenia, nie posiadają osobistych lub fachowych warunków, potrzebnych do prowadzenia takiego przedsiębiorstwa.

Ogłoszone następnie przepisy wykonawcze do tego rozporządzenia przewidują, że zamknięcie przedsiębiorstwa winno z reguły następować, o ile właściciel przedsiębiorstwa lub osoba, wyznaczona do jego prowadzenia, pobierała w okresie od dn. 1/I 1937 r. jakiegokolwiek zapomogi w ciągu co najmniej 3 miesięcy lub nie jest w możności bez zagrożenia przedsiębiorstwu wypełniać regularnie swoich zobowiązań podatkowych oraz innych zobowiązań bieżących wzgl. o ile została zwolniona od podatku przemysłowego lub dochodowego.

Przedsiębiorcy nie przysługują żadne odszkodowanie z wyjątkiem zabezpieczenia utrzymania ze środków pośrednictwa pracy lub ubezpieczeń od bezrobocia.

Dla przeprowadzenia likwidacji może być ustanowiony likwidator.

W uzasadnieniu wyjaśnia się, że przepisy powyższe zostały wydane na wniosek urzędu do przeprowadzenia czteroletniego planu w celu usunięcia przerostów w drobnym handlu i zwolnienia pewnej liczby osób, których brak odczuwa się na rynku pracy.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 24/IV ÷ 6/V 1939 r. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires, Liverpoolu i Hamburgu — w \$ — za 100 kg):

	24 ÷ 29/IV	1 ÷ 6/V	Różnica %
Pszonica			
Berlin . . .	21'10	21'10	—
Chicago . . .	2'85	2'88	+ 1'0
Buenos Aires	2'32½	2'32	— 0'3
Liverpool . .	—	—	—
Hamburg . . .	3'01½	3'24	+ 7'4
Żyto			
Berlin . . .	19'30	19'30	—
Chicago . . .	1'64	1'70½	+ 3'9
Hamburg . . .	2'27	2'39	+ 5'2
Owies			
Berlin . . .	—	—	—
Chicago . . .	2'39	2'40½	+ 0'6
Buenos Aires	1'53	1'46½	— 4'3
Liverpool . .	—	—	—
Hamburg . . .	2'11	2'14½	+ 1'6

Jęczmień browarny

Berlin . . .	—	—	—
Chicago . . .	2'52	2'52	—
Hamburg . . .	—	—	—

METALE

ŻELAZO.—W I połowie kwietnia zaznaczyła się na światowym rynku żelaza lekka poprawa. Z nastaniem wiosny zwiększyła się ilość zamówień na wyroby hutnicze. Cokolwiek mocniejsza tendencja odbiła się na zmniejszeniu rabatów specjalnych, które ostatnio doszły do znacznych rozmiarów. Np. przy blachach cienkich, popyt na które ostatnio bardzo się zwiększył, rabaty specjalne obniżyły się do sh pap. 5÷10 na t, a przy blachach ocynkowanych opusty sięgają powyżej sh pap. 7. Blachy grube, sprzedawane poprzednio o sh pap. 15 poniżej cen oficjalnych, obecnie korzystają z opustu zaledwie sh pap. 10. Poprawiły się także zlekka ceny na bednarke gorąco-walcowaną. Co do żelaza handlowego, to dla Kuby cena została obniżona z £ zł. 4.9.0 do £ zł. 3.15.6, ze względu na silną konkurencję Stanów Zjedn. Dla Finlandii cena wynosi £ zł. 4.9.9. Eksport uczestników E. I. A. zwiększył się, szczególnie w zakresie blachy, żelaza handlowego i surówki, a głównymi odbiorcami są: Brazylia i Argentyna. Wzrósł znacznie wywóz żelaza z Belgii do Anglii, co pozostaje w związku ze wzmocnionymi zbrojeniami.

Stan rynku żelaza w poszczególnych krajach przedstawiał się następująco:

W S t a n a c h Z j e d n. nastąpiło w okresie sprawozdawczym pewne osłabienie na rynku żelaza. Wynika to ze wskaźnika stanu zatrudnienia w hutach żelaznych, który wyniósł ostatnio 50-9% zdolności wytwórczej—wobec 52-1% w tygodniu poprzednim i 32-4% w odpowiednim tygodniu ub. r. Jednocześnie zmniejszyła się wytwórczość surówki, a ceny żelastwa spadły o $\frac{1}{2}$ ÷ 1 na t. Klientela zachowuje się powściągliwie i ogranicza swe zakupy do niezbędnych rzmiarów. Jednakże obecne osłabienie obrotów żelazem nie jest uważane za wstęp do załamania się koniunktury, a raczej za objaw chwilowy, wywołany niepewną sytuacją polityczną. Wobec bardzo nieznacznych zapasów wytworów hutniczych istnieje nadzieja na rychłą poprawę sytuacji.

W N i e m c z e c h sytuacja rynku żelaznego nie wykazała większych zmian. Dążenie do opanowania przez Niemcy rynków bałkańskich wyraziło się między innymi przez obniżenie taryf na przewóz żelaza z Niemiec zachodnich do Rumunii o 17÷22%. Obniżka ta stosuje się zarówno do przewozów mieszanych koleją i Dunajem, jak i do bezpośrednich transportów kolejowych. Warunkiem stosowania ulgowej taryfy jest przewiezienie przez dany koncern hutniczy przynajmniej 4 tys. t żelaza rocznie.

We F r a n c j i na rynku żelaza panował nastrój spokojny. Ze względu na naprężoną sytuację polityczną napływ zamówień prywatnych był ograniczony, lecz zatrudnienie hut utrzymywało się na zadowalającym poziomie dzięki zamówieniom zbrojeniowym. Z tego też powodu materiał martenowski

był bardziej poszukiwany i terminy na jego dostawę sięgały 2 miesięcy, podczas gdy materiał thomasowski można było dostać w terminie 4÷6 tygodni. W I kwart. b. r. wywóz surówki osiągnął 162 tys. t—wobec 148 tys. t. w tymże okresie ub. r., a wywóz wytworów walcowanych—322 tys. t—wobec 349 tys. t.

Na rynku belgijskim większe zmiany nie zaszły. Do dn. 11/IV b. r. „Cosibel” zaksięgował 45 tys. t zamówień na wyroby hutnicze, z czego 20 tys. t na rynek krajowy, a 25 tys. t na eksport. Z tej ilości przekazano hutom do wykonania: 11·5 tys. t półwyrobów, 19·5 tys. t żelaza handlowego, 1·5 tys. t żelaza kształtowego, 8·5 tys. t blach grubych i średnich oraz 4 tys. t blach cienkich. W I kwart. b. r. produkcja surówki wyniosła 655 tys. t—wobec 659 tys. t w tymże okresie ub. r., wytwórczość stali—614 tys. t—wobec 564 tys. t i wytworów walcowanych—488 tys. t—wobec 359 tys. t.

Na rynku angielskim nastąpiło pewne ożywienie. W marcu b. r. wytwórczość stali osiągnęła 1171 tys. t—wobec 971 tys. t w lutym b. r., 1116 tys. t w marcu 1938 r., 866 tys. t przeciętnej miesięcznej 1938 r. i 1082 tys. t przeciętnej miesięcznej 1937 r. Produkcja surówki wyniosła 604 tys. t—wobec 516 tys. t w lutym b. r., 715 tys. t w marcu ub. r., 564 tys. t przec. miesięcznej 1938 r. i 708 tys. t przec. miesięcznej 1937 r. Powyższe liczby wskazują na znaczny wzrost produkcji hutniczej w Anglii. Jeszcze niedawno huty uskarżały się na brak zamówień, obecnie zaś występuje na pierwszy plan sprawa zaopatrzenia w surowce. Istnieje szczególnie duży popyt na żelastwo którego cena kalkuluje się znacznie korzystniej, niż cena surówki. Wskutek tego niektóre huty stosują bardzo wysoki wsad żelastwa do pieców martenowskich. Ze względu na niedostateczną ilość złomu krajowego Anglia zakupiła ostatnio 50 tys. t złomu amerykańskiego po cenie sh 92.6 cif port angielski—wobec ceny krajowej sh 67.6 za t.

Ceny wywozowe żelaza większych wytworców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji—w £ zł. fob port — notowane były w dn. 7/IV 1939 r., jak następuje:

Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
za 1016 kg		za 1000 kg

Surówka:
odlewnicza Nr III (2·5-3·0% Si)
tomasowska
hematytowa
ferromangan

Półwytwór:
kęsy
platyny

Wytwory gotowe:

żelazo sztabowe	—	5. 5.0	5. 5.0
belki	—	4.17.6	4.17.6
kątowniki	—	5. 0.0	5. 0.0
blacha okrętowa, rezerwuarowa itp.	—	—	—

szyny stalowe	—	—	—
bednarka	—	5.15.0	5.15.0
drut-walcówka	—	—	—
blacha tomasowska	—	5.17.0	5.17.0
blacha czarna	—	—	—
(24 gage)	—	—	—
drut ocynkowany	—	—	—
gwoździe druciane	—	—	—

METALE NIEŻELAZNE.—W I połowie kwietnia na światowym rynku metali nieżelaznych panował w dalszym ciągu nastrój słaby i nastąpiła lekka niżka kursu miedzi i ołowiu, podczas gdy notowania cyny cokolwiek się polepszyły, a cena cynku na ogół pozostała bez zmiany. Z początkiem b. r. pokładano w kołach gospodarczych duże nadzieje na ożywienie koniunktury w Stanach Zjedn., co musiałyby wywrzeć dodatni wpływ także i na stan rynku metali nieżelaznych. Nadzieje te nie zostały spełnione, co w przeważającej mierze należy przypisać trwającej wciąż naprężonej sytuacji politycznej w Europie Środkowej. Biorąc pod uwagę święta Wielkanocne, a także zwykle zmniejszenie obrotów w okresie letnim, nie można się spodziewać w najbliższym czasie poprawy na rynku metali nieżelaznych. Główną rolę w transakcjach metalami grają obecnie zakupy mocarstw na cele zbrojeniowe.

Położenie na rynkach poszczególnych metali przedstawiało się następująco:

Na rynku miedzi panowała tendencja **zniżkowa**, która wywołała spadek cen zarówno miedzi standard, jak rafinowanej i elektrolitycznej. Duży wpływ na taki stan rzeczy wywiera zmniejszenie chłonności rynku amerykańskiego, widoczne z liczb następujących: zakup miedzi na rynku krajowym Stanów Zjedn. wynosił jeszcze w październiku ub. r. 78 tys. sh t; w listopadzie spadł on do 10·8 tys. sh t, w grudniu stanął 15 tys. sh t, w styczniu b. r.—15·5 tys. sh t, w lutym—20·4 tys. sh t i w marcu—28·7 tys. sh t. Pomimo tak znacznego spadku spożycia miedzi cena krajowa 11¼ cts za lb, ustalona w październiku ub. r., była utrzymywana na tym poziomie aż do ostatniego czasu, i dopiero niedawno producenci zdecydowali się na obniżenie jej do 10·75 cts, a potem do 10·25 cts za lb. Najpoważniejszym nabywcą miedzi amerykańskiej była w ostatnim okresie Japonia, która zakupiła w 3 pierwszych tygodniach marca b. r. ok. 15 tys. t.

Na rynku cyny zaznaczyła się tendencja cokolwiek mocniejsza, i ceny zlekka zwyżkowały. Można to przypisać pewnemu zmniejszeniu się zapasów w ciągu marca b. r. Jednakże wyraźna poprawa mogłaby nastąpić dopiero w wypadku znacznego wzrostu zapotrzebowania i takiego spadku zapasów, że zjawiałaby się konieczność sięgnięcia do rezerw „pool'u”. Ożywienie obrotów cyną zależy przede wszystkim od poprawy zbytu na najważniejszym rynku, jakim są Stany Zjedn. Na to się obecnie nie zanosi, chociaż zapasy cyny w Ameryce nie są duże, a stan zatrudnienia wytwórczości blachy białej wynosi już przeszło 50% zdolności wytwórczej.

Rynek ołowiu wykazał lekką **zniżkę** w transakcjach kasowych, natomiast cena na sprzedaż terminową pozostała bez zmiany. Na ogół położenie ołowiu jest dosyć korzystne, gdyż produkcja została przez kartel ściśle dostosowana do zbytu. Po okresie pewnego ożywienia na rynku amerykańskim, które się zaznaczyło przed paru tygodniami, obecnie zapanował tam zastój. Cena krajowa pozostała na niezmiennym poziomie 4·85 cts za lb.

Rynek cynku przedstawiał się w okresie sprawozdawczym wyjątkowo korzystnie. Cena kasowa utrzymała się na dotychczasowym poziomie, a cena terminowa nawet zlekka zwyżkowała. Jednakże na ogół, w przeciwieństwie do ołowiu, położenie rynku cynkowego nie jest korzystne, co w znacznym stopniu wynika z tego, że nie jest on zorganizowany, i produkcja nie jest szarmonizowana ze zbytem. Cena krajowa w Stanach Zjedn. utrzymała się na dotychczasowej wysokości 4·50 cts za lb.

Ruch cen poszczególnych metali przedstawiał się następująco (pierwsza liczba oznacza transakcje kasowe, druga—terminowe): miedź standard zniżkowała o £ 1⁵/₁₆ wzgl. 1⁹/₁₆, miedź elektrolityczna potaniała o £ 1, a rafinowana—o £ ³/₈, cyna zyskała na kursie £ 1¼ wzgl. ¹/₈, ołów stracił £ ⁹/₁₆ wzgl. pozostał bez zmiany, cynk pozostał bez zmiany wzgl. zyskał £ ¹/₁₆, złoto straciło sh 0·½ na uncji, srebro nie było notowane, a cena innych metali pozostała bez zmiany.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali—w £ za 1016 kg z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest

w sh za skrzynkę o 112 arkuszach o wym. 20" × 14" × 0·24 m/m, platyny—w £ za uncję, złota—w sh za uncję i srebra—w d za uncję:

Metal	Poprzedni okres ultimo	Okres maksim. ultimo	mini-mum	ultimo	sprawozdawczy: ultimo
Miedź standard:					
kasa . 43 ³ / ₁₆ -¼	43 ⁷ / ₈	41 ⁷ / ₈	41 ⁷ / ₈ -1 ⁵ / ₁₆		
term. 43 ⁷ / ₁₆ -½	43 ⁵ / ₈	42¼	42¼-5 ¹ / ₁₆		
elektrol. 48½-49½	49¼	47½	47½-48½		
rafinow. 48-49¼	49¼	47¼	47¼-48½		

Cyna:

kasa . 215-¼	216½	214	216¼-½
term. . 213 ³ / ₄ -14	215¼	211½	214-1 ¹ / ₈

Ołów:

kasa . 14 ⁵ / ₁₆ -3 ³ / ₈	14¼	13 ¹³ / ₁₆	14 ¹ / ₈ -3 ¹ / ₁₆
term. . 14 ⁷ / ₁₆ -½	14½	14¼	14 ⁷ / ₁₆ -½

Cynk:

kasa . 13 ⁷ / ₁₆ -½	13 ⁹ / ₁₆	13 ¹ / ₁₆	13 ⁹ / ₁₆ -½
term. . 13 ⁹ / ₁₆ -5 ⁵ / ₈	13 ¹³ / ₁₆	13½	13 ³ / ₈ -1 ¹¹ / ₁₆

Glin:

dla kraju	94	94	94	94
„ zagr.	95	95	95	95

Nikiel:

dla kraju	180-185	185	180	180-185
„ zagr.	180-185	185	180	180-185

Blacha

biała . .	20¼	20¼	20¼	20¼
-----------	-----	-----	-----	-----

Platyna

„spong” .	7½	7½	7½	7½
-----------	----	----	----	----

Srebro:

kasa . .	—	—	—	—
term. . .	—	—	—	—

Złoto .	148.6½	148.6½	148.5	148.6
---------	--------	--------	-------	-------

— Na rynku starych metali panowała tendencja zlekka zniżkowa. Ceny hurtowe loco Paryż w dn. 12/IV 1939 r. były następujące (we fr. za 100 kg; w nawiasach ceny z 28/III 1939 r.): miedź 525 (530), brąz 500 (505), mosiądz 280 (280), ołów 215 (215), cynk 165 (165).

PRZEDRUK DOZWOLOWY, LE CZ Z PODANIEM ŻRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZA GRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 500; II i III str. okł. — zł 400; str. zwycz.: 1 str. — zł 300, ½ str. — 200, ¼ str. — zł 125, ⅓ str. — zł 75. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, ¼ str. — zł 80, ⅓ str. — zł 70, ⅒ str. — zł 55, ⅛ str. — zł 40, 1/16 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse itp. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor: **EDMUND CZAPLICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL”

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna firmy Standard Nobel w Polsce

Spółka Akcyjna w likwidacji w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 9 odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 3/5

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej za 1938 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1938 r.;
- 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 31/XII 1938 r. i powzięcie uchwały, dotyczącej wyników bilansowych za 1938 r.;
- 5) Udzielenie pokwitowania Komisji Likwidacyjnej i Radzie Nadzorczej;
- 6) Ustąpienie i wybór członka Komisji Likwidacyjnej;
- 7) Wybór Rady Nadzorczej;
- 8) Wypłata z tytułu podziału majątku;
- 9) Ustalenie wynagrodzenia Komisji Likwidacyjnej.

W myśl § 24 statutu Spółki PP. Akcjonariusze mają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, o ile przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą Spółce, której siedziba mieści się obecnie w Warszawie przy ul. Piusa XI Nr 10, I piętro, akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, względnie w „Banque de Paris et des Pays Bas” w Paryżu, w „National City Bank of New York” lub w „The Chase National Bank of the City of New York” w New Yorku. W zaświadczeniu należy wymieniać liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

971-18-19

II OGŁOSZENIE

W dn. 26 maja 1939 r. o godz. 11 przed południem odbędzie się w Katowicach w lokalu Spółki przy ul. Marszałka Piłsudskiego Nr 40

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW firmy

„Kopalniak” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Drzewnego

Porządek dzienny:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków;
- 2) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 4) Zmiana statutu, dotycząca zniesienia Rady Nadzorczej (§§ 5, 8 i 9 statutu);
- 5) Wnioski.

„Kopalniak” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Drzewnego
Zarząd

1014-18-19

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej Edward Kręglewski w Poznaniu

odbędzie się w środę dn. 31 maja 1939 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy ul. Szyperskiej Nr 8.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia;
- 2) Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 3) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.;
- 4) Rozpatrzenie sprawozdań Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Uchwała w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat;
- 6) Uchwała w przedmiocie udzielenia władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 7) Uchwała, dotycząca podziału zysku;
- 8) Wolne głosy.

Zarząd: (—) Edward Kręglewski.

962-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Łódzkiej Czesalni i Przędzalni Wełny, Sp. Akc. w Łodzi

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszy, że wyznaczone na dz. 18 kwietnia b. r.

XI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

nie doszło do skutku, wobec czego wyznacza się ponowny termin na dz. 30 maja 1939 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu w Łodzi przy ul. Bocznej 6/8 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.;
- 3) Podział zysków;
- 4) Udzielenie absolutorium Zarządowi;
- 5) Rozpatrzenie i uchwalenie budżetu na 1939 r.;
- 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Zmiana § 19 statutu Spółki: projektowane brzmienie § 19: „Ogłoszenia Spółki winny być umieszczone w Monitorze Polskim oraz w piśmie wskazanym przez Ministra Przemysłu i Handlu”; dotychczasowe brzmienie § 19: „Ogłoszenia Spółki winny być umieszczane w Monitorze Polskim oraz w jednym piśmie miejscowym według wyboru Walnego Zgromadzenia”.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni — stosownie do art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem swe akcje, względnie kwity tymczasowe w biurze Zarządu.

959-18-19

II OGŁOSZENIE

Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Opoczno”, Spółka Akc.

zawiadamia, że w dn. 3 czerwca 1939 r. o godz. 18 odbędzie się w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Szopena 12

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, rachunku zysków i strat za 1938 r. oraz uchwały w przedmiocie pokrycia straty;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z dokonanych w roku sprawozdawczym czynności;
- 4) Wybór pełnomocników do zawarcia umów z członkami Zarządu;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Szopena 12.

923-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Kraj” Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych dawniej Alfred Vaedtke w Kutnie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 maja 1939 r. o godz. 12 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Chmielnej 26 m. 3

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej o reasumcji bilansów za lata 1932—1937;
- 3) Zatwierdzenie zreasumowanych bilansów i rachunków strat i zysków za lata 1932—1937;
- 4) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1938;
- 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1938;
- 6) Zatwierdzenie bilansu, r-ku strat i zysków za 1938 r. oraz podział zysku i udzielenie absolutorium Zarządowi za okres powyższy;
- 7) Zatwierdzenie planu działalności oraz budżetu na 1939 r.;
- 8) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wolne wnioski.

960-18-19

Zarząd Spółki Akcyjnej „Zakłady Chemiczne w Winnicy“

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 11 rano w lokalu Zarządu S. A. Ludwik Spiess i Syn w Warszawie przy ul. Daniłowiczowskiej 16 odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r. i pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Przeznaczenie zysków;
- 5) Budżet na 1939 r.;
- 6) Wybory trzech członków Zarządu na miejsce ustępujących i desygnowanie jednego spośród członków Zarządu do samodzielnego reprezentowania Spółki;
- 7) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki (Winnica, p. Henryków k. Warszawy) co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Zgodnie z zezwoleniem Ministerstwa Skarbu w zamian akcji mogą być również składane świadectwa depozytowe następujących instytucji kredytowych zagranicznych: Credit Commercial de France w Paryżu i L'Agence de Bruxelles du Comptoir National d'Escompte w Brukseli.

958-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Saprol“**Spółka Akcyjna Handlu Produktami Rolnymi we Lwowie**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 11 przed południem odbędzie się we Lwowie w kancelarii notariusza Tadeusza Nawrockiego przy ul. Romanowicza 6

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków na dz. 31/XII 1938 r.;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na tydzień przed Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki we Lwowie przy pl. Smolki 5 swoje akcje lub świadectwa depozytowe notariusza wzgl. instytucji kredytowej krajowej.

922-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Franciszek Fuchs i Synowie**SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Miodowej 18

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie bilansu i sprawozdania Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków oraz udzielenie absolutorium Zarządowi;
- 4) Zatwierdzenie projektu podziału zysków;
- 5) Powiększenie liczby członków Zarządu do 7 (zgodnie z § 9 statutu Spółki) i wybór 1 członka;
- 6) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni będą PP. Akcjonariusze, którzy złożą w Spółce swoje akcje lub zaświadczenia bankowe najpóźniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

980-18-19

Zarząd Spółki Akcyjnej „Zakłady Elektromechaniczne Roho-Zieliński, Spółka Akcyjna, Licencja Brown Boveri“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki przy ul. Bielańskiej Nr 6 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1938;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu zamknięcia oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r., podział zysków, pokwitowanie władz Spółki z ich działalności;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących w myśl § 10 statutu Spółki;
- 6) Uchwalenie budżetu na 1939 r.;
- 7) Upoważnienie Zarządu do wydzierżawiania nieruchomości i do działania przy tym na prawach Walnego Zgromadzenia;
- 8) Wnioski PP. Akcjonariuszów, które mogą być zgłoszone w myśl art. 394 Kodeksu Handlowego.

W Walnym Zgromadzeniu mogą uczestniczyć PP. Akcjonariusze, którzy co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą Spółce swe akcje. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej oraz w „Schweizerische Bankgesellschaft“ Zürich i „Schweizerische Kreditanstalt“ Zürich. W zaświadczeniu winna być wymieniona liczba akcji oraz winno być stwierdzone, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

927-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Przetworów Chemicznych „Będziny“, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja b. r. o godz. 17 w Warszawie w domu przy ul. Dantyszka Nr 18, ma się odbyć

ZWYCZAJNE DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

wymienionej Spółki Akcyjnej z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie sprawozdania, rachunku zysków i strat oraz bilansu za rok sprawozdawczy 1938 i udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 2) Podział zysków za 1938 r.;
- 3) Wybory członków Zarządu;
- 4) Wybory członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie im wynagrodzenia.

PP. Akcjonariusze — posiadacze akcji na okaziciela — życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub dowody depozytowe przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki w Rudnikach Częstochowskich.

1026

II OGŁOSZENIE

Vistula Allgemeine Versicherungs-Gesellschaft, Spółka Akcyjna w Tczewie w likwidacji

W środę dn. 24 maja 1939 r. o godz. 10 $\frac{1}{2}$ przed południem odbędzie się w Tczewie przy ul. Kopernika Nr 9

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie likwidatorów Spółki za rok operacyjny 1938;
- 2) Rozpatrzenie sprawozdania oraz bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat na dz. 31 grudnia 1938 r.;
- 3) Powzięcie uchwały co do zatwierdzenia bilansu i podziału zysku względnie pokrycia strat;
- 4) Udzielenie absolutorium Komisji Likwidacyjnej i Radzie Nadzorczej;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 6) Powzięcie uchwały w sprawie zakończenia likwidacji Spółki;
- 7) Różne.

813-17-19

Zarząd Zakładów Przemysłowo-Handlowych „Polska Chiozza”

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r o godz. 11 rano odbędzie się w Warszawie przy ul. Traugutta 11, II p.,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1938 oraz uchwała o zużyciu zysków; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Uchwała dotycząca wysokości wynagrodzenia Rady Nadzorczej; 6) Zmiana § 1 statutu Spółki, który brzmi: „Spółka Akcyjna założona została pod firmą Zakłady Przemysłowo-Handlowe „Polska Chiozza”, Spółka Akcyjna”, a który ma brzmienie: „firma Spółki Akcyjnej brzmi: „Pomorskie Zakłady Przemysłowo-Handlowe w Tczewie, S.A.” oraz zmiana § 3, który brzmi: „Przedmiotem Spółki jest produkcja i sprzedaż pasz treściwych oraz krochmalu ryżowego i jego produktów ubocznych”, a który ma brzmienie: „Przedmiotem Spółki jest produkcja i sprzedaż pasz treściwych oraz krochmalu ryżowego i jego produktów ubocznych. Spółka ma prawo brać udział w innych spółkach”; 7) Wybór członków Rady.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Tczewie, ul. Za Dworcem 3/4, akcje lub świadectwa depozytowe, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu. W świadectwach depozytowych należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1029

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW**Banku Cukrownictwa, Spółki Akcyjnej w Poznaniu**

odbędzie się w środę dn. 24 maja 1939 r. o godz. 17 w Poznaniu w gmachu własnym przy ul. Sew. Mielżyńskiego 7.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie;
 - 2) Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia (par. 23 statutu);
 - 3) Sprawozdanie Zarządu o stanie majątkowym Spółki i przedłożenie bilansu z rachunkiem zysków i strat na dz. 31 grudnia 1938 r.;
 - 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych;
 - 5) Odczytanie sprawozdania Tow. Rew „Powiernik” z odbytej rewizji;
 - 6) Uchwała, dotycząca zatwierdzenia bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r. oraz podziału zysków;
 - 7) Uchwała, dotycząca udzielenia pokwitowania członkom Zarządu i Rady Nadzorczej;
 - 8) Wybór członków Rady Nadzorczej;
 - 9) Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej na 1939/40 r. w myśl par. 20 statutu;
 - 10) Uchwała co do innych spraw, podanych na piśmie Zarządowi w terminie, przepisanych ustawami (par. 19 statutu).
- Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają ci PP. Akcjonariusze, którzy złożyli w Centrali Banku albo w oddziałach w Warszawie, we Lwowie i w Gdyni przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym Walnym Zgromadzeniem do godz. 14 akcje swoje, przeznaczone do uczestniczenia, wraz ze spisem numerów tych akcji i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza. W zaświadczeniach winny być wymienione numery akcji i winno być stwierdzone, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dn. 25 kwietnia 1939 r.

862-17-19

Zarząd

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Przemysłowe „Eternit”

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na dz. 23 maja 1939 r. we wtorek o godz. 12 w południe w lokalu Spółki przy ul. Zgoda 8 zostaje zwołane

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia z dn. 28 maja 1938 r.;
- 3) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1938;
- 4) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego, bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r., budżetu i planu działania na 1939 r. oraz wniosków co do podziału zysku za 1938 r.;
- 5) Zatwierdzenie wniosku Komisji Rewizyjnej o udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 6) Upoważnienie Zarządu do obciążania i zbywania należących do Spółki nieruchomości w drodze kupna-sprzedaży lub zamiany oraz do nabywania na rzecz Spółki wszelkiego rodzaju nieruchomości;
- 7) Uzupełniające wybory do władz Spółki;
- 8) Oznaczenie wynagrodzenia członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni co najpóźniej na siedem dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (ul. Zgoda Nr 8 m. 1) w godzinach od 11 do 1 swe akcje lub świadectwa tymczasowe, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskiej instytucji kredytowych, państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów przez Rząd zatwierdzonych. W świadectwach tych winny być wymienione: ogólna suma nominalnej wartości i numery akcji, względnie świadectw tymczasowych oraz wyraźnie zaznaczone, że akcje te, względnie świadectwa tymczasowe nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

847-17-19

II OGŁOSZENIE

Likwidatorzy S-ki Akcyjnej Przemysł i Handel Włókienniczy „Print”

Spółka Akcyjna w likwidacji

podają niniejszym do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w siedzibie Spółki przy ul. Piotrkowskiej 56 w Łodzi w dn. 25 maja 1939 r. o godz. 1 po poł.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie bilansu, rachunku strat i zysków i sprawozdania władz Spółki za 1938 r.; 3) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Uchwała w przedmiocie wyniku 1938 r.; 5) Wybór likwidatorów; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Wynagrodzenie likwidatorów i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych § 2 art. 399 Kodeksu Handlowego.

824-17-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Handlu Papierem Bracia Turkieltaub, Sp. Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Przejazd Nr 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu oraz bilansu i rachunku zysków strat za 1938 r.; 3) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki z tytułu ich czynności za rok operacyjny 1938; 4) Podział zysku; 5) Wybór Zarządu; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

Termin złożenia akcji celem wzięcia udziału w tym Zgromadzeniu upływa dn. 22 maja 1939 r.

964-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych
K. Scheblera i L. Grohmana, Spółki Akcyjnej w Łodzi

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w **czwartek dn. 25 maja 1939 r., o godz. 12 w południe** w gmachu Zarządu przy ul. Targowej Nr 65 w Łodzi odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i r-ku zysków i strat za rok operacyjny 1938 oraz pokwitowania władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku, względnie pokrycia strat za 1938 r.;
- 5) Ustalenie planu działalności na 1939 r.;
- 6) Wybory ustępującego członka Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, tudzież określenie wynagrodzenia Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, zyczący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu lub zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni zastosować się do art. 394, 399 i 405 Kodeksu Handlowego („Dz. Ust. R. P.” poz. 502/1934).

Stosownie do § 13 statutu Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne, o ile przybędą na nie akcjonariusze lub ich pełnomocnicy, reprezentujący łącznie 1/2 kapitału akcyjnego.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w powyższym dniu, takowe — na zasadzie § 14 statutu — odbędzie się w tymże lokalu i z tymże programem w **piątek dn. 9 czerwca 1939 r. o godz. 12 rano w drugim terminie**, a wtedy Walne Zgromadzenie będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanego na nim kapitału akcyjnego. Dodatkowych ogłoszeń i zawiadomień o wyznaczeniu nowego terminu Walnego Zgromadzenia na zasadzie § 15 statutu nie dokonywa się.

924-18-19

II OGŁOSZENIE

**XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

Zakładów Wapiennych „Wapnorud” w Rudnikach, Spółka Akc.

odbędzie się w **dn. 23 maja 1939 r. o godz. 12** w Warszawie w lokalu Zarządu Spółki, Trębacka Nr 15, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938 oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania za tenże okres;
- 3) Określenie liczby członków Zarządu Spółki i określenie wynagrodzenia ich;
- 4) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć na Walnym Zgromadzeniu, winni dokonać wszelkich formalności, przepisanych w art. 399 Kodeksu Handlowego.

961-18-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Domu Handlowego „Herman Meyer”. Spółka Akcyjna

zawiadamia, iż w **dn. 30 maja 1939 r. o godz. 17** w lokalu Spółki w Warszawie przy ulicy Traugutta 2, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938;
- 2) Powzięcie uchwały dotyczącej zysków za 1938 r.;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Określenie wysokości wynagrodzenia Rady Nadzorczej;
- 5) Określenie liczby oraz wybór członków Rady Nadzorczej;
- 6) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tym zebraniu, winni złożyć swoje akcje najpóźniej na dni siedem przed Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki.

979-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

M. Leszczyński i S-ka, Fabryka Chemiczna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 24 maja 1939 r. o godz. 17** w siedzibie Spółki przy ul. Ogrodowej Nr 32 w Warszawie odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zebrania;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1938 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi, tudzież zatwierdzenie projektowanego podziału zysków za 1938 r.;
- 4) Zatwierdzenie budżetu i planu działań na 1939 r.;
- 5) Zatwierdzenie wyznaczenia dożywotniej emerytury długoletniemu Dyrektorowi fabryki;
- 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Określenie wynagrodzenia Zarządowi i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Ustanowienie stanowiska wicedyrektora technicznego i obsadzenie tegoż;
- 9) Wnioski Zarządu i PP. Akcjonariuszów, zgłoszone — zgodnie z prawem o spółkach akcyjnych i statutem Spółki — najmniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu mają tylko ci PP. Akcjonariusze, którzy złożyli swoje akcje do kasy Spółki w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Ogrodowa 32, lub kwity na zdeponowanie akcji w właściwych instytucjach najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Jednocześnie Zarząd Spółki zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w razie, gdyby na Walne Zgromadzenie w dn. 24 maja 1939 r. nie zgłosiła się ilość Akcjonariuszów, reprezentujących wymaganą w § 22 statutu Spółki połowę kapitału akcyjnego Spółki, i Walne Zgromadzenie z tego powodu w pierwszym terminie odbyć się nie mogło, Zarząd zwołuje niniejszym — w myśl § 22 statutu Spółki — **powtórne Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na dz. 26 maja 1939 r. na godz. 17** do tegoż lokalu przy ul. Ogrodowej 32 w Warszawie z tym samym porządkiem dziennym, które to powtórne Zgromadzenie staje się prawomocne bez względu na ilość obecnych akcjonariuszów i wysokość reprezentowanego kapitału akcyjnego Spółki.

848-17-19

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Kalfskiej Manufaktury Pluszu i Aksamitu Edmund Gaede

Spółka Akcyjna w Kaliszu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 24 maja 1939 r. o godz. 17** w lokalu Zarządu w Kaliszu odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938 i pokwitowanie władz Spółki;
- 2) Podział zysku;
- 3) Wybór władz Spółki;
- 4) Wynagrodzenie władz Spółki;
- 5) Upoważnienie Zarządu do otwierania kredytu w instytucjach bankowych i u osób prywatnych oraz zaciągania długu i krótkoterminowych pożyczek z zabezpieczeniem hipotecznym;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w posiedzeniu Zgromadzenia, winni — stosownie do art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego — przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje bądź odnośne dowody posiadania akcji na ręce Zarządu do biura Spółki w Kaliszu przy ul. Szopena Nr 27.

W razie niedojścia zebrania do skutku w terminie wymienionym, **następne Walne Zgromadzenie odbędzie się w dn. 7 czerwca 1939 r. o godz. 17** w tymże lokalu i będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji.

926-18-19

Zarząd Zakładów Chemicznych „Laokoon“, Spółka Akcyjna we Lwowie

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 7 wiecz. w sali Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu na rok operacyjny 1938;
- 2) Rozpatrzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1938 r., rachunku strat i zysków za 1938 r. oraz powzięcie stosownej uchwały;
- 3) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania obowiązków;
- 4) Wybór władz Spółki;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć akcje lub dowody depozytowe w biurze Zarządu we Lwowie, ul. Furgalskiego L. 6, najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. 887a

II OGŁOSZENIE ZAPROSZENIE

Zarząd Zakładów Chemicznych „Laokoon“, Spółka Akcyjna we Lwowie

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Vacuum Oil Company, Spółki Akcyjnej

które odbędzie się w dn. 31/V 1939 r. o godz. 4 po południu w biurze Spółki w Warszawie przy ul. Piusa XI Nr 10.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za 1938 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1938 r.;
- 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 31/XII 1938 r. i powzięcie uchwały, dotyczącej wyników bilansowych za 1938 r.;
- 5) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania;
- 6) Wybór Zarządu;
- 7) Wybór Rady Nadzorczej;
- 8) Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i Zarządu. Przelew prawa wyznaczenia wynagrodzenia dla Zarządu na rzecz Rady Nadzorczej.

Według § 16 statutu uprawnieni do głosowania są ci PP Akcjonariusze, którzy najpóźniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem złożyli akcje, uzasadniające ich prawo głosu, w Spółce lub u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej albo w National City Bank of New York.

W razie złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej powinno być złożone zaświadczenie, wymieniające liczby akcji i stwierdzające, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. 972-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Fabryka Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych „M. i T. Pikielni“, Spółka Akcyjna

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że we wtorek, dn. 30 maja b. r. o godz. 5 po południu odbędzie się w lokalu własnym Spółki w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr 76

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1938 r.;
- 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r. i udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 4) Podział zysku za 1938 r.;
- 5) Ustalenie ilości członków Zarządu oraz wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej, podział funkcji i powołanie dyrekt.-zarząd.;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 399 K. H. — złożyć w biurze Zarządu Spółki akcje swe lub zaświadczenia depozytowe instytucji bankowych co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia 963-18-19

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE Spółki Akcyjnej „Gazolina“

odbędzie się we Lwowie w lokalu własnym, ul. Leona Sapiehy L. 3, w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 17.

Porządek dzienny:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 3) Przedłożenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu, jako też r-ku strat i zysków i protokołu rewizyjnego Rady Nadzorczej Spółki za 1938 r. oraz udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Rozdział czystego zysku.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone na 7 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia do depozytu w Banku Naftowym, S. A. we Lwowie, ul. L. Sapiehy L. 3.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego, mogą żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia. Żądania te powinny być zgłoszone nie później niż na 14 dni przed terminem Zgromadzenia. 829-17-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Przemysłu Metalowego „Staniola“

zawiadamia, iż w dn. 27 maja 1939 r. o godz. 13 w lokalu Spółki przy ul. Czerskiej Nr 12 odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1938;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysków;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonanych czynności;
- 5) Ustalenie na lata 1939 i 1940 liczby członków Zarządu oraz ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Zmiana § 21 statutu Spółki: pō skreśleniu ostatniego ustępu § 21 Zarząd proponuje następujące brzmienie tego paragrafu: „Ogłoszenia, przez statut lub prawo wymagane, winny być umieszczane w „Monitorze Polskim“ i w czasopiśmie „Polska Gospodarcza“.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia swe akcje, względnie zaświadczenia, określone w art. 399 K. H. 1013-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Fabryki Portland-Cementu „Wołyń“

SPÓŁKI AKCYJNEJ

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 25 maja 1939 r. o godz. 3 po poł. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Mazowieckiej Nr 7.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku zysków i strat za 1938 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat;
- 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla władz Spółki;
- 6) Wybór pełnomocników w myśl art. 374 K. H.;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, względnie kwity depozytowe, najpóźniej na 7 dni przed datą Zgromadzenia. 915-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein”, Spółka Akcyjna w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że — stosownie do § 22 i 23 statutu Spółki — zwołuje na dz. 26 maja 1939 r. na godz. 4 m. 30 po południu

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

które odbędzie się w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego Nr 3.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły, jak również wniosków Komisji Rewizyjnej;
- 3) Powzięcie uchwały co do podziału zysku;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania;
- 5) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących według starszeństwa wyboru i zatwierdzenie dokonanej przez Radę Nadzorczą kooptacji jednego członka Rady;
- 6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Upoważnienie Zarządu do hipotecznego obciążania nieruchomości Spółki, nabywania nieruchomości dla Spółki oraz zbywania należących do Spółki placów i domów;
- 9) Wybór gazety, w której mają być zamieszczane wymagane przez prawo i statut ogłoszenia Spółki.

Ze strony akcjonariuszów nie zgłoszono, w trybie artykułu 394 Kodeksu Handlowego żadnych dodatkowych spraw na porządek obrad.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są — w myśl art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć Zarządowi najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje lub zaświadczenie, stwierdzające złożenie akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej, z wymienieniem w zaświadczeniu liczby i numerów akcji i zaznaczeniem, że nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 24 statutu Spółki Walne Zgromadzenie dojdzie do skutku we wskazanym wyżej terminie, o ile wezmą w nim udział osobiście lub przez pełnomocników akcjonariusze, reprezentujący razem przynajmniej $\frac{1}{3}$ część kapitału zakładowego.

1121

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Garbarskich „Nowość”, Sp. Akc. w Radomiu

zawiadamia, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki w Radomiu, Garbarska 27, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Porządek obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za 1938 r. i udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 3) Budżet na 1939 r.; 4) Wybory członków Zarządu i Rady; 5) Wolne wnioski.

Akcje lub świadectwa depozytowe winny być składane Zarządowi na siedem dni, a wnioski na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

1094

II OGŁOSZENIE

Zarząd Likwidacyjny Polskiej Centrali Importu Kawy

Spółka Akcyjna w Warszawie w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 11 w lokalu Spółki przy ul. Moniuszki 6 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie likwidatorów; 2) Przyjęcie bilansu na dz. 31 grudnia 1938 r.; 3) Przyjęcie bilansu zamknięcia likwidacji na dz. 26 maja 1939 r.; 4) Uchwała w przedmiocie ostatecznej likwidacji i wypłaty kapitału; 5) Udzielenie pokwitowania likwidatorom z czynności likwidacyjnych; 6) Wynagrodzenie likwidatorów i innych osób, pomocnych przy likwidacji.

1129

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Jurata Uzdrowisko na Półwyspie Helu

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja 1939 r. o godz. 18 odbędzie się w lokalu Zarządu w Warszawie przy ul. Wareckiej 11 mieszkania 1

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej Jurata z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Rady Nadzorczej i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1938 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r. oraz udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1939 r.; 5) Wybory dwóch członków Zarządu; 6) Wybory pięciu członków Rady Nadzorczej; 7) Upoważnienie Zarządu do wydzierżawiania i poddzierżawiania terenów Uzdrowiska, a również do nabywania, sprzedaży i obciążania nieruchomości Spółki — zgodnie z § 18 punkt f statutu; 8) Uchwalenie zmiany statutu przez: a) wykreślenie w § 38 słów: „... i obecnie co najmniej 5 ich”, wobec czego § 38 będzie brzmiał: „Członkowie Rady spełniają swe czynności osobiście. Dla ważności uchwał Rady wymagane jest zaproszenie na czas wszystkich członków pismami, rozesłanymi przynajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia i zawierającymi porządek dzienny. W wypadkach, nie cierpiących zwłoki, uchwała Rady może przyjść do skutku w drodze pisemnej lub telegraficznej, o ile żaden członek się nie sprzeciwi. Uchwały Rady zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego”, oraz przez: b) zmianę zdania w § 47: „dla ważności uchwał Zarządu wymagana jest obecność trzech wybranych przez Walne Zgromadzenie członków” na zdanie następujące: „dla ważności uchwał Zarządu wymagana jest obecność większości wybranych przez Walne Zgromadzenie członków Zarządu”, wobec czego § 47 będzie brzmiał: „Zarząd zbierze się w miarę potrzeby, lecz co najmniej raz na miesiąc. Dla ważności uchwał Zarządu wymagana jest obecność większości wybranych przez Walne Zgromadzenie członków Zarządu. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego. Członek Zarządu, który nie zgadza się z zapadłą uchwałą, może zażądać zaprotokołowania swego odrębnego zdania. Uchwały Zarządu winny być zapisywane do księgi parafowanej”; 9) Sprawa wynagrodzenia Zarządu za lata 1938 i 1939; 10) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki Akcyjnej Jurata w Warszawie przy ul. Wareckiej 11 mieszkania 1 posiadane akcje, względnie dowody depozytowe tychże — w myśl § 23 statutu — nie później jak na 7 dni przed dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

1125

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Eksploatacji Terenów, Spółka Akcyjna

w Warszawie, ul. Zgoda 6 m. 1

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 10 w lokalu Spółki odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie, wybór przewodniczącego, sekretarza i asesorów; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1938 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Ustalenie budżetu na 1939 r.; 5) Postanowienie wykonania uchwał, powziętych na Walnym Zgromadzeniu w dn. 28/I 1938 r. w przedmiocie reasumacji bilansów za lata 1930 1/2/3/4/5/6/7; 6) Upoważnienie Zarządu na prawach Walnego Zgromadzenia do kupna-sprzedaży nieruchomości, zaciągania zobowiązań i kredytów; 7) Upoważnienie Zarządu do zaakceptowania dotychczasowych aktów kupna-sprzedaży; 8) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 9) Ustalenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze winni przynajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć akcje, kwity instytucyj kredytowych, względnie świadectwa w biurze Spółki dla uzyskania praw udziału w Zebraniu.

1101

1 OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Borysław”, Spółka Akcyjna
dla Przemysłu Wosku Ziarnego i Oleju Skalnego w Borysławiu

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 12 w południe odbędzie się w biurze Notariusza Ignacego Zakiego w Drohobyczu

39 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

a) Sprawozdanie Zarządu o działalności Spółki i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy 1938; b) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; c) Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie absolutorium Zarządowi; d) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących; e) Wybór Komisji Rewizyjnej; f) Oznaczenie wysokości marek obecności członków Zarządu na posiedzeniach, jako też wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej; g) Zatwierdzenie sprostowania bilansu z dn. 31/XII 1936 r., a tym samym zmian zaszytych w bilansie za 1937 r., aby uczynić zadość wymogom ustawy z dn. 18 marca 1932 r. o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania („Dz. Ust. R. P.” Nr 25).

PP. Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje względnie dowody tymczasowe w kasie Spółki w Borysławiu albo w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego w Drohobyczu.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego, mogą zgłaszać na porządek dzienny obrad dodatkowe sprawy nie później niż na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 1030

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Fabryk Sukna H. Landsberg

w Tomaszowie Mazowieckim

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 17 w miejscu siedziby Spółki w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. 11 Listopada Nr 46 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok oper. 1938; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat; 4) Pokwitowanie władz Spółki z czynności za 1938 r.; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej Spółki; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni co najmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć swe akcje, względnie kwity depozytowe, w biurze Zarządu Spółki w Tomaszowie Mazowieckim, ul. 11 Listopada Nr 46. 939

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysł Wełniany S. Barciński i S-ka

w Łodzi

zawiadamia, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 17 w biurze Zarządu Spółki w Łodzi przy ul. Tylnej Nr 6 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r., tudzież sprawozdania Komisji Rewizyjnej; 3) Udzielenie pokwitowania z działalności władz Spółki; 4) Uchwała w przedmiocie podziału zysków; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wynagrodzeń Zarządu na 1939 r. i Komisji Rewizyjnej za 1938 r.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki nie później niż 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. 929-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Górniczo-Przemysłowego „Saturn”, Sp. Akc.

ma zaszczyt zaprosić PP. Akcjonariuszów na

XXXIX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć w dn. 20 maja 1939 r. o godz. 10 w Biurze Głównym Towarzystwa w mieście Czeladzi na kopalni „Saturn”.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.;

2) Powzięcie uchwały o podziale zysków i ewentualnym za dysponowaniu funduszem rezerwowym;

3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;

4) Wybory do Rady Nadzorczej;

5) Wybór Komisji Rewizyjnej;

6) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;

7) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży nieruchomości cełowni w Rogoźniku.

Dla uzyskania prawa uczestnictwa i głosu w Walnym Zgromadzeniu PP. Akcjonariusze obowiązani są — w myśl art. 399 Kodeksu Handlowego — przedstawić Zarządowi przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje na okaziciela lub zaświadczenie na dowód złożenia akcyj w notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej lub w Dresdner Banku w Berlinie i jego oddziałach.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Jeżeli Walne Zgromadzenie w dniu tym nie odpowie warunkom § 12 statutu, to powtórne Zgromadzenie będzie wyznaczone stosownie do przepisów, zawartych w tymże § 12. 1043

II OGŁOSZENIE

Zarząd Tomaszowskiej Fabryki Sukna „D. Borinstein”

Spółka Akcyjna w Tomaszowie Maz.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 18 w lokalu Spółki w Tomaszowie Maz. odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938; 3) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór Zarządu oraz Rady Nadzorczej; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej; 6) Sprzedaż części nieruchomości, położonej w Tomaszowie Maz. przy ul. Prez. Wojciechowskiego 6/14 pod Nr hip. 498 pod Nr pol. 453, 454, 455; 7) Wolne wnioski.

W myśl statutu Spółki — PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni nie później niż 7 (siedem) dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swe akcje Zarządowi w Tomaszowie Maz. przy ul. Prez. Wojciechowskiego Nr 8. 885-17-19

II OGŁOSZENIE

XVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki S. W. Niemojowski, Fabryki Papieru i Tektury

Spółka Akcyjna w Bielsku

odbędzie się w dn. 27 maja 1939 r. o godz. 12 w biurach fabryki w Bielsku, ul. Rzeźnicza 28, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r.; 2) Powzięcie uchwały o podziale zysku; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór władz Spółki na 1939 r. oraz ustalenie ich wynagrodzenia; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć swoje akcje w biurze Zarządu Spółki lub dowody zdeponowania takowych na 7 dni przed Zebraniem. 811-17-19

Zarząd

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, Spółka Akc.

w P o z n a n i u

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w Poznaniu w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 16.30 na salce posiedzeń „Vesty”, Poznań, ul. św. Marcina 61.

Po myśli § 14 statutu udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu mogą wziąć ci wszyscy PP. Akcjonariusze, którzy są zapisani w księdze akcyjnej i odpowiadają warunkom art. 399 § 1 Kodeksu Handlowego.

Walne Zgromadzenie odbędzie się wg następującego porządku obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1938 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej; 4) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian ew. zażądanych przez Ministerstwo Skarbu, Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń; 5) Uzupelniający wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach Towarzystw, należących do Koncernu „Vesta” i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń; 7) Wolne wnioski.

Dodatkowe sprawy na porządek obrad Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dn. 16 maja 1939 r. włącznie i powinny odpowiadać ustawowym warunkom.

Rada Nadzorcza
Zarząd

1056-19-20

I OGŁOSZENIE

**Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne
Ludwik Spiess i Syn**

niniejszym ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Daniłowiczowskiej Nr 16

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku zysków i strat za 1938 r. i udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków oraz powzięcie uchwały co do przeznaczenia zysków Spółki; 3) Wybory 2 członków Rady Nadzorczej na miejsce 2 ustępujących; 4) Wybory 2 członków Zarządu na miejsce 2 ustępujących; 5) Wybory Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Dla uzyskania prawa wzięcia udziału w pomienionym Walnym Zgromadzeniu właściciele imiennych akcji winni być zapisani do księgi akcyjnej Spółki najpóźniej na tydzień przed odbyciem się Walnego Zgromadzenia, właściciele zaś akcji na okaziciela winni najdalej w powyższym terminie złożyć w Spółce swoje akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia tych akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. Na podstawie zezwolenia Ministerstwa Skarbu w zamian akcji mogą być również składane zaświadczenia Banku Francusko-Polskiego w Paryżu o złożeniu w tej instytucji akcji Spółki.

1054-19-20

Sąd Okręgowy w Chojnicach

Dn. 28 kwietnia 1939 r. wpisano do rejestru handlowego B Nr 24 przy firmie

Vistula Allegemeine Versicherungsgesellschaft, Spółka Akc.

w T c z e w i e

Dalszymi likwidatorami ustanowieni zostali: Emil Schultz i Erich Rust. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch likwidatorów.

1052

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Akumulatorowe systemu „Tuder”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 17 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Złotej 35 z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1938 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za tenże okres oraz podział zysków; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 5) Wybór władz Spółki; 6) Powiększenie kapitału akcyjnego z zł 1 100 000 do zł 1 300 000, w związku z czym zmiana § 3 statutu Spółki, któremu projektuje się nadać następujące brzmienie: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1 300 000 (jeden milion trzysta tysięcy), podzielonych na 13 000 (trzydzieści tysięcy) sztuk akcji na okaziciela po zł 100 (sto) nominalnie każda”; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki akcje lub też kwity depozytowe na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

1055-19-20

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

**Towarzystwo Fabryki Wyrobów Azbestowych i Gumowych
„Leonowit” w Łodzi**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że wobec niedojścia do skutku Zebrania, wyznaczonego na dz. 29 kwietnia 1939 r.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 31 maja 1939 r., w środę, o godz. 12 w południe w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 175 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu wraz z przedłożeniem bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1938 oraz udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 5) Wybór członków Zarządu oraz członków Komisji Rewizyjnej; 6) Zmiany statutu Spółki; 7) Ustalenie budżetu na 1939 r. i ustalenie funkcji poszczególnych członków Zarządu; 8) Wolne wnioski akcjonariuszów, o ile zostaną zgłoszone na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do § 21 statutu — najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć swoje akcje bądź odnośne dowody posiadania akcji w Zarządzie Spółki.

1037-19-20

I OGŁOSZENIE

**Zarząd Hotelu Bristol w Warszawie
SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 17.30 w sali konferencyjnej Hotelu Bristol w Warszawie, Krakowskie Przedmieście Nr 42/44, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1938; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938 oraz udzielenie Zarządowi absolutorium; 4) Budżet na 1939 r.; 5) Wybory do Zarządu; 6) Wybory do Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski Akcjonariuszów na Walne Zgromadzenie, zgłoszone w terminie ustawowym; 8) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni do dn. 24 maja 1939 r. włącznie złożyć w biurze Hotelu Bristol w Warszawie swe akcje, czy też świadectwa depozytowe, przewidziane ustawowo.

1053-19-20

Zarząd Polskich Zakładów Optycznych, Spółki Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 12 w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego 5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

teżę Spółki z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1938 oraz odczytanie bilansu i rachunku zysków i strat; 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorium dla Zarządu; 4) Budżet na 1939 r.; 5) Podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki o zł 600 000, tj. do sumy zł 1 800 000 i upoważnienie w tym celu Zarządu do wypuszczenia nowej emisji 6 000 sztuk akcji po zł 100 każda, w czym 480 akcji imiennych, uprzywilejowanych co do prawa głosu, oraz 5 520 akcji na okaziciela — w drodze przeznaczenia na ten cel kapitału rezerwowego Spółki; 6) Zmiana początkowego brzmienia § 4 statutu Spółki: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 1 200 000 i jest podzielony na 12 000 akcji po zł 100 nominalnej wartości każda akcja, przy tym 960 akcji są imienne i uprzywilejowane pod względem prawa głosu (§ 15). Pozostałe akcje są na okaziciela” na brzmienie następujące: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 1 800 000 i jest podzielony na 18 000 akcji po zł 100 nominalnej wartości każda akcja, przy tym 1 440 akcji są imienne i uprzywilejowane pod względem prawa głosu (§ 15), pozostałe akcje są na okaziciela”; 7) Kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości; 8) Ustalenie liczby członków Zarządu; 9) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu, członków, delegowanych do ścisłej współpracy z Dyrekcją, i Komisji Rewizyjnej; 10) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 11) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 27 statutu Spółki PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, ul. Grochowska 316, w godz. od 9 do 13 codziennie swoje akcje lub dowody o zdeponowaniu akcji w jednym z akcyjnych banków polskich najpóźniej na 7 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia.

1074

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe Mieczysław Zagajski, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na dz. 30 maja 1939 r. o godz. 17 w lokalu Spółki przy ul. Pierackiego 17 zwołane zostaje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 4) Podział zysku; 5) Pokwitowanie władz Spółki z czynności za ubiegły rok operacyjny; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki co najmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

1045

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 20 maja 1939 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej pod Nr 25 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r., powzięcie uchwały o rozdziale zysków, udzielenie pokwitowania z czynności władzom Spółki; 2) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1939 r.; 3) Kupno, sprzedaż i obciążenie majątku nieruchomościowego oraz upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu; 4) Wybory do Komisji Rewizyjnej.

1071

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń SPÓŁKA AKCYJNA

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

68 ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

które odbędzie się w dn. 31 maja 1939 r., tj. w środę o godz. 11 rano w sali sesjonalnej Towarzystwa w Warszawie przy ul. Jasnej Nr 4 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie czynności; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1939 r. oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1939 r.; 6) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki; 7) Zezwolenie członkom władz Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń, Spółki Akcyjnej, na uczestnictwo we władzach innych towarzystw ubezpieczeń.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia akcje lub kwity depozytowe na dowód złożenia akcji u notariusza, w krajowej instytucji kredytowej lub w firmie Lazard Brothers and Co. Limited w Londynie z zastrzeżeniem uzyskania w tym ostatnim przypadku zezwolenia Ministra Skarbu, wymaganego art. 399 Kodeksu Handlowego.

1068

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Warszawskich Kolei Dojazdowych SPÓŁKI AKCYJNEJ

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 12 odbędzie się w lokalu Spółki, Marszałkowska 9

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu za 1938 r.; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1938 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r.; 4) Decyzja Walnego Zgromadzenia w sprawie strat za 1938 r.; 5) Udzielenie absolutorium dla władz Spółki; 6) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących; 7) Delegowanie do dn. 31 grudnia 1939 r. 2 członków Rady Nadzorczej do wykonywania nadzoru nad działalnością Zarządu i udzielenie im prawa łącznego podpisu z obecnymi prokurentami; 8) Wybór 1 członka Zarządu na miejsce ustępującego.

Uwagi: 1) Termin składania akcji do 17 maja 1939 r.; 2) W myśl art. 61 prawa o Spółkach Akcyjnych Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji.

1058

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Zakładów Ceramicznych „Dziwulski i Lange” SPÓŁKA AKCYJNA

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

XLI ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE

odbyć się mające w dn. 26 maja b. r. o godz. 17 w biurze Zarządu w Warszawie, Al. Jerozolimska Nr 34.

Porządek dzienny:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1938 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Podział zysków; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1939 r.; 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz ustalenie ich wynagrodzenia; 7) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną przyjąć udział w powyższym Zebraniu, raczą złożyć w biurze Zarządu akcje swoje lub kwity na akcje, zdeponowane w instytucjach bankowych, najpóźniej do dn. 19 maja b. r.

1077

Zarząd Spółki Akcyjnej Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi w Warszawie

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 25 maja b. r. o godz. 19 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. S-to Krzyskiej 23 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zağajenie zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 5) Przyjęcie budżetu na 1939 r.; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, ul. S-to Krzyska 23.

1111

I OGŁOSZENIE

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej Fabryki Cukru i Rafinerii „Józetów“

odbędzie się w dn. 3 czerwca 1939 r. o godz. 13 min. 30 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Trębackiej Nr 15 z następującym porządkiem obrad:

1) Zağajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;

2) Podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki o sumę zł 1 215 000, czyli do sumy zł 6 075 000, drogą wypuszczenia nowej emisji akcji w ilości 1 350 sztuk po zł 900 nominalnej wartości każda, ustalenie warunków emisji, wyłączenie dotychczasowych akcjonariuszów od prawa poboru nowych akcji;

3) Zmiana § 5 statutu Spółki, któremu nadane będzie brzmienie:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 6 075 000, podzielonych na 6 750 akcji, każda po zł 900. Akcje Spółki są na okaziciela i korzystają z jednakowych uprawnień”.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni dokonać wszelkich formalności, przepisanych w art. 399 Kodeksu Handlowego. 1088

Zarząd Banku Dyskontowego Warszawskiego, Spółka Akc.

zawiadamia, że

67 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w sobotę dn. 10 czerwca 1939 r. o godz. 16 w sali posiedzeń Banku przy ul. Fredry Nr 8 z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r.;

2) Udzielenie pokwitowania władzom Banku;

3) Umorzenie szt. 28 900 akcji à zł 100 nominalne, będących w posiadaniu Banku, i w związku z tym obniżenie kapitału akcyjnego Banku o zł 2 890 000 00;

4) Zmiana § 3 statutu Banku;

5) Wybór członków Rady;

6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć akcje lub odnośne kwity depozytowe najpóźniej dn. 3 czerwca 1939 r. w Warszawie w Kasie Głównej przy ul. Fredry 8 oraz w Oddziałach Banku w Drohobyczu, Krakowie, Lwowie i Łodzi.

Wnioski PP. Akcjonariuszów mogą być złożone nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

§ 3 statutu Banku — zamiast dotychczasowego brzmienia — otrzymuje brzmienie następujące:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 7 110 000, podzielonych na 71 100 akcji imiennej wartości zł 100 każda”. 1095

WALNE ZEBRANIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI AKCYJNEJ

Lubońska Fabryka Drożdży dawniej G. Sinner w Luboniu powiat poznański

odbędzie się w dn. 25 maja 1939 r. o godz. 17 na sali Banku Cukrownictwa S. A. w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego Nr 7.

Porządek obrad:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok gospodarczy 1937/38;

2) Zatwierdzenie bilansu i rach. strat i zysków za 1937/38 r., podział zysku i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;

3) Uchwalenie zmiany statutu:

do § 4 dodać nowy ustęp 3 następującej treści: „jeżeli mianowany jest jeden prokurent, zastępować może Spółkę tylko wspólnie z jednym członkiem Zarządu, jeżeli mianowanych jest kilku prokurentów, zastępować może Spółkę tylko dwóch prokurentów łącznie”;

zmienić dotychczasowy ustęp 3 jako ustęp 4 i dodać: „Zarząd i prokurenci podpisują w ten sposób, że podpisujący dodają pod nazwę firmy swoje nazwisko”;

§ 12 ust. 2: z dotychczas obowiązującej treści skreślić słowa: „z reszty czystego zysku otrzymuje każdy członek Rady Nadzorczej najmniej po 1%, a prezes Rady Nadzorczej 2%;

ust. 2 § 12 ma brzmienie: „pozostały wówczas czysty zysk stawia się do dyspozycji Walnego Zebrania”;

4) Uchwalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej na rok gospodarczy 1938/39;

5) Wybór członków Rady Nadzorczej; na wniosek Adw. Dr Gidyńskiego, reprezentującego ponad zł 500 000 kapitału akcyjnego, wybory do Rady Nadzorczej odbędą się w drodze głosowania oddzielnymi grupami, zgodnie z art. 379 § 3 Kod. Handl.

6) Wolne wnioski i głosy.

W Walnym Zebraniu uczestniczyć mogą właściciele akcji, którzy najpóźniej do dn. 17 maja 1939 r. złożą w Zarządzie Spółki w Luboniu swe akcje lub też zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w jednej z krajowych instytucji kredytowych oraz w Reichs-Kredit-Gesellschaft w Berlinie.

Lubon, dn. 8 maja 1939 r.

1103

Z a r z a d
(—) Inż. Józef Stark

Fabryka Lakierów i Farb Towarzystwa „Nobiles“ Kochanowicz, Sachnowski & Co, Spółka Akcyjna w Włocławku

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 75 151'02; Budynki zł 295 870'46; Urządzenia techniczne i ruchomości zł 346 573'57; Majątek płynny: Gotówka, papiery wartościowe, kaucje, weksle w portfelu i zdyskontowane zł 185 347'00; Materiały zł 191 547'93; Wyroby gotowe zł 78 867'17; Dłużnicy zł 362 017'47; Inne aktywa zł 3 050'39; Sumy przechodnie zł 2 028'00; Razem zł 1 540 453'01.

Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 16 053'00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 600 000'00; Kapitał zapasowy zł 75 166'55; Kapitał rezerwy specjalnej zł 13 497'80; Kapitał amortyzacyjny zł 339 452'59; Wierzyciele zł 219 866'81; Weksle w redyskoncie zł 135 466'11; Sumy przechodnie zł 3 206'15; Zysk: pozostałość z 1937 r. zł 50'00, czysty zysk za 1938 r. zł 153 747'00; Razem zł 1 540 453'01.

Sumy pozabilansowe. — Różni za depozyty zł 16 053'00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji zł 107 460'00; Koszty fabrykacji zł 1 494 086'07; Koszty sprzedaży zł 347 213'67; Koszty kredytu zł 12 445'32; Podatki państwowe i komunalne zł 48 009'78; Odpisy na kapitał zapasowy zł 15 137'48; Odpisy amortyzacyjne zł 20 334'00; Straty na odbiorcach i inne zł 18 180'44; Zyski: pozostałość z 1937 r. zł 50'00, czysty zysk za 1938 r. zł 153 747'00; Razem zł 2 216 663'76.

MA. — Wartość produkcji zł 2 214 765'05; Wpływy od dłużników spisanych na straty zł 653'91; Wpływy specjalne zł 1 194'80; Pozostałość zysku z 1937 r. zł 50'00; Razem zł 2 216 663'76. 1118

Zarząd Spółki Akcyjnej Dzielnicy Południowej
Towarzystwo Terenowo-Budowlane, Spółka Akcyjna

w myśl art. 398 § 2 Kodeksu Handlowego podaje do wiadomości, że w dn. 19 kwietnia 1939 r. odbyło się Zgromadzenie Walne Akcjonariuszów tejże Spółki, na którym reprezentowany był cały kapitał zakładowy Spółki.

Na Zgromadzeniu tym zapadły uchwały następujące:

1) Zatwierdzono sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1938 r., bilans na dz. 31 grudnia 1938 r. i rachunek zysków i strat za 1938 r.; 2) Zaakceptowano umowę zawartą z Gminą m. stoł. Warszawy na mocy aktu, zeznanego przed Notariuszem Swirskim w Warszawie w dn. 19 listopada 1938 r. za Nr 2902; 3) Udzielono Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorium; 4) Dokonano podziału zysku bilansowego w kwocie zł 6 608'55; 5) Przyjęto do wiadomości rezygnację Rady Nadzorczej i wybrano nową Radę Nadzorczą w osobach: Haliny Czekańskiej, Janusza Miłodrowskiego, Bronisława Ostrowskiego, Zygmunta Protassewicza i Tadeusza Sułowskiego; 6) Postanowiono obniżyć kapitał akcyjny Spółki o zł 250 000 drogą umorzenia całej pierwszej emisji 2 500 akcji; umorzenia akcji tych dokonać drogą podziału w naturze pomiędzy wszystkich akcjonariuszów części terenów, należących do Spółki z nieruchomości „Kolonja Siekierki A. Działy I, II, III, IV, V”, w tym celu wyłączyć z aktywów Spółki obszar ogólny 22 ha 1477,55 m kw. z powyższej nieruchomości i wyłączony obszar podzielić pomiędzy akcjonariuszów na umorzenie wspomnianych akcji, proporcjonalnie do posiadanych przez akcjonariuszów akcji, ogólną wartość wyłączonego obszaru oznaczyć według wartości bilansowej na zł 250 000; 7) Do oszacowania poszczególnych parcel, dokonania podziału ich pomiędzy akcjonariuszami, przeniesienia własności parcel na akcjonariuszów, repartycji kosztów pierwszego urządzenia ulic, zeznania stosownego aktu i wogóle wypełnienia wszelkich czynności i formalności powołać pełnomocnika w osobie Hipolita Wohla, który również został upoważniony do udzielenia Gminie m. st. Warszawy wszelkich uprawnień i służebności w przedmiocie przeprowadzenia kanalizacji i wodociągów i do poddania Spółki zakazowi zbywania parcel z Działu II bez zezwolenia Zarządu Miejskiego.

1091

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna Warszawskiego Banku Zjednoczonego
SPÓŁKI AKCYJNEJ

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 6 czerwca 1939 r. o godz. 19 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

w lokalu Nr 3 przy ul. Czackiego 8 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

1) Wysłuchanie sprawozdania Komisji Likwidacyjnej; 2) Zatwierdzenie bilansu i r-ku zysków i strat za okres do 1 czerwca b. r.; 3) Udzielenie absolutorium Komisji Likwidacyjnej; 4) Upoważnienie Komisji Likwidacyjnej do cesji pozostałych aktywów Banku za cenę według swego uznania; 5) Ustalenie wynagrodzenia członków Komisji Likwidacyjnej; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć w tym Zgromadzeniu udział, winni złożyć w Komisji Likwidacyjnej pod adresem wyżej wskazanym akcje lub kwity depozytowe na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

1130

Zarząd firmy „Tartaki” Przedsiębiorstwo Drzewne, Spółka Akc.
w Chodorowie

ogłasza — po myśli art. 398 § 2 Kod. Handl. — że na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, odbytym w dn. 29 kwietnia 1939 r. przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, zatwierdzono bilans za 1938 r. i uchwalono wykazane zyski bilansowe za 1937 r. oraz za 1938 r. — łącznie zł 864'59 — użyć na częściowe zmniejszenie strat z lat poprzednich. Upoważniono Zarząd do oddania w dzierżawę nieruchomości fabrycznych Spółki na okres lat trzech, począwszy od dn. 1 listopada 1939 r. z tym, że warunki zawartej umowy mają być poddane zatwierdzeniu następnego Zwyczajnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

1106

I OGŁOSZENIE
Zarząd Spółki Akcyjnej

Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaś”, Spółka Akcyjna

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

19 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 31 maja (środa) 1939 r. o godz. 18 w sali posiedzeń Towarzystwa w Warszawie przy ul. Moniuszki Nr 10 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Zarządu i wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.; 4) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1939 r. oraz określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej na tenże rok; 6) Wybory członków Zarządu i Rady Nadzorczej.

Walne Zgromadzenie będzie prawomocne, o ile na nim reprezentowana będzie — stosownie do § 21 statutu Spółki — nie mniej niż jedna czwarta ogólnej ilości akcji.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela, a chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w kasie Spółki swe akcje, względnie świadectwa depozytowe, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 399 K. H.

Zarząd Spółki Akcyjnej Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaś” przypomina tym PP. Akcjonariuszom Towarzystwa „Piaś”, a także sfuzjonowanej Spółki Akcyjnej Zjednoczone Towarzystwa Ubezpieczeń „Omnium i Wilia”, którzy nie wymienili dotychczas posiadanych przez nich akcji po zł 10 nominalnej wartości każda na nowe po zł 100, a życzyliby sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, o konieczności wymiany akcji przynajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Wymiana akcji dokonywa się codziennie w wydziale Sekretariatu od godz. 8 do 13 z wyjątkiem niedziel i świąt.

1126

„Tartaki” Przedsiębiorstwo Drzewne, Spółka Akc. w Chodorowie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości zł 204 585'84; Urządzenia techniczne i inwentarz zł 176 822'30; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 40'62; Gotówka w bankach zł 8'00; Kaucje zł 400'00; Dłużnicy zł 2 382'69; Wątpliwe pretenzje zł 46 558'47; III. Straty z lat ubiegłych zł 82 280'83; Suma stanu czynnego zł 513 078'75.

STAN BIERNY. — I. Kapitał zakładowy zł 250 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny zł 170 549'70; III. Zobowiązania: Długi hipoteczne zł 55 188'17; Zaległe opłaty socjalne zł 3 916'85; Różni wierzyciele zł 6 871'78; IV. Rezerwa na nieściągalne pretenzje zł 26 118'71; Zysk bilansowy zł 433'54; Suma stanu biernego zł 513 078'75.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty administr. ogólnej zł 6 001'38; Opłaty socjalne zł 2 101'15; Amortyzacja zł 2 721'56; Zysk bilansowy za 1938 r. zł 433'54; Razem zł 11 258'13.

ZYSKI. — Dochód z dzierżawy tartaku zł 11 089'80; Odszkodowanie pożarowe zł 168'33; Razem zł 11 258'13. 1107

„Ekonomia” Spółka Akcyjna Gospodarstwa Krajowego
w Warszawie

Bilans za 1938 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 1 297'09; Papiery procentowe i akcje zł 14 985'00; Weksle zł 6 733'80; Magazyn zł 5 936'09; Towary zł 3 146'23; Dłużnicy zł 26 291'44; Nieruchomości zł 178 621'92; Ruchomości zł 9 861'76; Maszyny zł 117 460'85; Razem zł 364 334'18.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 300 000'00; Kapitał zapasowy zł 10 000'00; Rezerwa przerechowań zł 976'40; Kapitał amort. maszyn zł 36 298'75; Wierzyciele zł 4 182'52; Dywidenda niepodjęta zł 6 000'00; Zysk zł 6 876'51; Razem zł 364 334'18.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty ogólne zł 29 742'64; Procenty zł 296'72; Odpisy na dłużnikach zł 9 039'73; Amortyzacja zł 9 459'50; Zysk zł 6 876'51; Razem zł 55 415'10.

MA. — Czynsze zł 12 119'02; Tarcie drewna zł 10 433'80; Materiały tarte zł 9 769'25; Bzin zł 22 470'53; Papiery procentowe zł 622'50; Razem zł 55 415'10. 1096

Ś-to Jerskie Zakłady Przemysłowo-Handlowe, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 912 300'00; Budynki: fabryczne zł 1 352 283'61, mieszkalne i hale targowe zł 1 426 180'63, razem budynki zł 2 778 464'24; Urządzenia techniczne zł 2 842 761'33; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 16 467'46; Nieruchomość w Łodzi zł 267 837'75; Razem majątek stały zł 6 817 830'78; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 26 605'07; Weksle w portfelu zł 21 536'73; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 865 631'28; Materiały pomocnicze do fabrykacji zł 3 402'95; Dłużnicy: bieżący zł 311 304'47, przejściowi zł 35 800'00, różni zł 458 362'01, wątpliwi zł 31 195'35, razem dłużnicy zł 836 661'83; Razem majątek płynny zł 1 753 837'86; Strata zł 34 527'89; Razem aktywa zł 8 606 196'53.

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje zł 282 416'82.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 240 000'00; Kapitał rezerwowy specjalny zł 1 267 013'84; Kapitał zapasowy zł 105 608'27, minus strata za 1937 r. zł 66 510'07, stan na dz. 31/XII 1938 r. zł 39 098'20; Razem kapitały własne zł 4 546 112'04; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 3 271 488'94, minus korekta amortyzacji z lat ubiegłych zł 1 478'75, plus amortyzacja budynków i urządzeń technicznych za 1938 r. zł 200 236'66, razem zł 3 470 246'85; Zobowiązania: Akcepty zł 62 000'00; Akcepty w walucie angielskiej £ 1 182.17.9 — zł 29 264'62; Zobowiązania długoterminowe zł 329 593'30; Różni zł 127 622'44; Razem zobowiązania zł 548 480'36; Sumy przechodnie zł 1 739'07; Przejściowe różnice kursowe zł 39 618'21; Razem pasywa zł 8 606 196'53.

Sumy pozabilansowe. — Obligo z tytułu zrywa wekslowego zł 282 416'82.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe ogólne zł 131 084'86; Koszty kredytów zł 22 665'75; Podatki i opłaty stemplowe zł 65 911'64; Utrzymanie budynków i urządzeń technicznych zł 30 781'42; Straty na remanentach zł 1 624'49; Udział w stratach Hurtowni Firanek zł 20 085'78; Amortyzacja budynków i urządzeń technicznych zł 200 236'66; Razem winien zł 472 390'60.

MA. — Dochód z dzierżawy fabryki zł 220 000'00; Dochód z nieruchomości zł 183 312'73; Różnice kursowe zł 33 071'23; Korekta amortyzacji z lat ubiegłych zł 1 478'75; Strata zł 34 527'89; Razem ma zł 472 390'60. 1097

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Maszyn i Kociarni „Moc” dawn. Bystydziński i Sopoćko SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 25 maja 1939 r. o godz. 17.30 w siedzibie Fabryki Tektury i Papieru „Fordon”, Sp. Akc. w Warszawie, przy ul. Mazowieckiej Nr 1 z następującym porządkiem dziennym:

1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu za 1938 r.; 3) Rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Plan działania na 1939 r.; 5) Wybory do władz Spółki; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Wolskiej 121, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o Spółkach Akcyjnych. 1120

W I ogłoszeniu Spółki Akcyjnej

Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „Firley”

zamieszczonym w pesz. 18 z dn. 6/V b. r. na str. XXXIV, mylnie wydrukowano p. 5 porządku dziennego przez opuszczenie wyrazu „członków”.

Punkt ten winien brzmieć:

Wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność”

SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Towarzystwa, że:

46 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w środę dn. 31 maja 1939 r. o godz. 11 min. 30 przed południem w lokalu Towarzystwa w Warszawie przy pl. Napoleona Nr 9.

Porządek obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1938 r.;

3) Powzięcie uchwały o zaprzestaniu działalności w dziale ubezpieczeń na życie i w związku z tym o przeniesieniu na pozostałe działy ubezpieczeń wszystkich aktywów i pasywów działy ubezpieczeń na życie, a nadto o przeznaczaniu całego kapitału akcyjnego Spółki na działalność w pozostałych działach ubezpieczeń, uprawianych przez Spółkę;

4) Zmiana statutu Towarzystwa, polegająca na skreśleniu ustępu drugiego § 7, który to ustęp brzmi:

„Na działalność w dziale ubezpieczeń na życie przeznaczają się kapitał akcyjny w wysokości zł 912 500 (dziewięćset dwaście tysięcy pięćset złotych), pozostała zaś część, wynosząca zł 1 150 000, przeznaczona jest na działalność we wszystkich innych działach ubezpieczeń przez Spółkę uprawianych”;

Po skreśleniu powyższego ustępu § 7 statutu będzie miał brzmienie następujące:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 2 062 500 (dwa miliony sześćdziesiąt dwa tysiące pięćset złotych) pełno-wpłaconych. Kapitał ten jest podzielony na 20 625 akcji po zł 100 nominalnej wartości każda”;

5) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r. i powzięcie stosownych uchwał;

6) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;

7) Budżet na 1939 r.;

8) Wybory członków Zarządu;

9) Wybory Komisji Rewizyjnej;

10) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej;

11) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie przepisanych.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa, pl. Napoleona Nr 9, akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 1139

Zarząd Spółki Akcyjnej

Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Patria”

SPÓŁKA AKCYJNA

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

które odbędzie się w dn. 6 czerwca 1939 r. o godz. 11 w sali sesjonalnej Towarzystwa w Warszawie, Plac Napoleona 3, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.; 3) Podział zysku osiągniętego w 1938 r.; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;
5) Zatwierdzenie budżetu na 1939 r. oraz określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1939 r.;
6) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej; 7) Zezwolenie członkom władz Spółki na uczestnictwo we władzach innych towarzystw ubezpieczeń; 8) Wnioski PP. Akcjonariuszów, o ile będą zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki z zachowaniem przepisów art. 394 Kodeksu Handlowego.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 399 Kodeksu Handlowego. 1132

Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

zatwierdzony na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 5 maja 1939 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Nieruchomości: a) grunty zł 1 723 927'44, b) budynki zł 8 094 639'30, c) w budowie zł 74 902'63; 2) Urządzenia telefoniczne: a) sieci telefoniczne zł 152 304 338'82, b) maszyny zł 1 051 107'53; 3) Narzędzia zł 417 157'96; 4) Ruchomości zł 1 015 389'25; II. Majątek płynny: 5) Gotówka w kasach i bankach zł 9 854 199'44; 6) Papiery własne zł 1 120 225'00; 7) Materiały zł 4 140 654'98; 8) Dłużnicy zł 3 001 788'05; 9) Sumy przechodnie zł 361 936'67; **Razem suma stanu czynnego zł 183 160 267'07.**

Sumy pozabilansowe. — Oddziały zł 181 229 110'36; Gwarancje zł 35 300'41.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: a) Kapitał akcyjny zł 42 477 120'00; b) Kapitał zapasowy zł 6 100 109'65; II. Kapitał amortyzacyjny zł 70 419 932'48; III. Kapitał obligacyjny zł 44 697 034'60; IV. Zobowiązania: 1) Wierzyciele zł 2 872 376'80; 2) Fundusz na opłacenie podatku dochodowego zł 4 882 928'46; 3) Sumy przechodnie zł 2 116'17; 4) Zysk z lat poprzednich zł 3 430 000'00; 5) Odpis na kapitał zapasowy zł 827 864'89; 6) Odpis na cele humanitarne-społeczne zł 431 529'62; 7) Odpis na rachunek zysków z lat poprzednich zł 1 922 000'00; 8) Zysk przeznaczony na dywidendę zł 5 097 254'40; **Razem suma stanu biernego zł 183 160 267'07.**

Sumy pozabilansowe. — R-k oddziałów zł 181 229 110'36; Różni za gwarancje zł 35 300'41.

Zobowiązania zagraniczne zł 45 865 539'20.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — 1) Wydatki eksploatacyjne na sieciach telefonicznych w Warszawie i oddziałach: a) Pensje pracowników umysłowych zł 2 674 270'11; b) Płace pracowników fizycznych zł 2 255 812'49; c) Świadczenia socjalne zł 644 346'16; d) Materiały dla eksploatacji zł 632 242'55; e) Wydatki rzeczowe zł 1 551 036'36; f) Podatki i opłaty zł 1 966 646'87; g) Procenty od obligacji zł 1 662 424'41; 2) Straty na urządzeniach telefonicznych, materiałach i wpływach telefonicznych zł 387 830'80; 3) Amortyzacja majątku zł 8 971 280'63; 4) Odpis na podatek dochodowy zł 4 455 500'00; 5) Odpis na kapitał zapasowy zł 827 864'89; 6) Odpis na cele humanitarne-społeczne zł 431 529'62; 7) Odpis na rachunek zysków z lat poprzednich zł 1 922 000'00; 8) Zysk przeznaczony na dywidendę zł 5 097 254'40; **Razem zł 33 480 039'29.**

MA. — Wpływy za abonament i inne w Warszawie i oddziałach zł 33 480 039'29; **Razem zł 33 480 039'29.** 1117

Towarzystwo Manufaktury

Drezdeńskich Tiuli, Koronek i Firanek w Warszawie

Spółka Akcyjna, Warszawa, Górczewska 14

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Plac zł 173 658'80; Nieruchomości zł 1 229 090'32; Maszyny i urządzenia techniczne zł 993 591'85; Maszyny od Birkina zł 54 000'00; Ruchomości zł 13 926'47; Razem majątek stały zł 2 464 267'44; II. Majątek płynny: Weksle w portfelu zł 25 800'00; Udziały zł 36 000'00; Dłużnicy zł 422 832'47; Sumy przechodnie zł 1 469'46; Razem majątek płynny zł 486 101'93; III. Inne: Straty z lat ubiegłych zł 576 512'41; Razem zł 3 526 981'78; Strata za 1938 r. zł 512'87; **Ogółem stan czynny zł 3 527 494'65.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 200 000'00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 465 055'41, dopisano w 1938 r. zł 26 664'41, odpisano w 1938 r. zł 2 316'90, saldo kapitału amortyzacyjnego zł 489 402'92; Zobowiązania zł 1 425 546'00; R-k przejściowy różnic kursowych zł 412 545'73; **Ogółem stan bierny zł 3 527 494'65.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty ogólne zł 18 324'74; Koszty utrzymania nieruchomości zł 2 819'88; Procenty zł 31 187'68; Podatki zł 14 313'26; Amortyzacja zł 26 664'41; Straty różne zł 4 627'73; **Ogółem zł 97 937'70.**

ZYSKI. — Czynsz za budynki, plac i maszyny zł 96 483'43; Różne zyski zł 941'40; Razem zł 97 424'83; Strata za 1938 r. zł 512'87; **Ogółem zł 97 937'70.** 1100

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Kopalń Węgla „Flora“, Spółki Akc.

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — w myśl § 16 statutu Spółki — zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

na dz. 23 maja 1939 r. o godz. 14 w lokalu Zarządu w Warszawie, Aleje Jerozolimskie Nr 28, w następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r. i powzięcie uchwały o pokryciu strat; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Upoważnienie Zarządu do nabywania, zbywania, obciążania i wydzierżawiania nieruchomości oraz do ofiarowania działki gruntu pod budowę kościoła w Dąbrowie Górniczej; 5) Ustalenie liczby członków Zarządu, wybory uzupełniające do Zarządu oraz wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Plan działalności i budżet na 1939 r.; 7) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski. 1112

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysłu Włóknistego (Société Anonyme de l'Industrie Textile)

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w sobotę dn. 3 czerwca 1939 r. o godz. 11 w lokalu Zarządu, 53 rue de Châteaudun, w Paryżu w następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; 2) Zatwierdzenie bilansów i rachunków strat i zysków Centrali w Paryżu oraz Oddziału w Polsce za 1938 r. oraz powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku; 3) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Wybory członków Zarządu; 5) Ustalenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej; 6) Zezwolenie członkom Zarządu, stosownie do art. 26 statutu.

W myśl postanowień art. 31 statutu Zwyczajne Walne Zgromadzenie składa się ze wszystkich akcjonariuszów, posiadających najmniej 10 akcji bądź imiennych, bądź na okaziciela. Akcjonariusze, posiadający mniej niż 10 akcji mają prawo połączyć się celem uzyskania pożądanej ilości akcji i być zastępowani przez jednego z nich. Akcjonariusze mogą być zastępowani na Walnych Zgromadzeniach jedynie przez członka Walnego Zgromadzenia.

Właściciele akcji na okaziciela, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje najpóźniej do dn. 27 maja 1939 r. w Paryżu w Société Générale de Crédit Industriel & Commercial, 66, rue de la Victoire, w paryskich oddziałach miejskich i podmiejskich tego banku lub na prowincji w bankach miejscowych, zastępujących powyższą instytucję oraz w Brukseli w Société Belge de Crédit Industriel et Commercial, 60, rue Royale. 1114

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Biuro Budowlane F. Skąpski i S-ka Inżynierowie SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 maja b. r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Aleja Niepodległości 216, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r.; 3) Podział zysku; 4) Zmiana ustępu pierwszego § 4 statutu Spółki z obecnego: Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 300 000 i podzielony jest na 1 200 szt. akcji po zł 250 każda, na: Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 400 000 i podzielony jest na 1 600 szt. akcji po zł 250 każda; 5) Wydanie superdywidendy; 6) Sprzedaż nieruchomości; 7) Przeniesienie siedziby Spółki; 8) Wybory 2 członków Rady i 2 członków Zarządu.

Akcjonariusze zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć Zarządowi Spółki, conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia swe akcje, względnie zaświadczenia banków. 1137

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Fibra“, Spółka Akcyjna

Zarząd: Warszawa, Nałewki 13

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Kasa, P. K. O. i banki zł 19 152'55; Papiery procentowe zł 3 008'16; Zaliczenia zł 12 935'05; Weksle w portfelu i w inkasie zł 102 249'59; Towary zł 395 016'34; Dłużnicy: odbiorcy i dostawcy zł 99 876'07; Protesty zł 480'90; Ruchomości zł 12 426'39; Sumy przechodnie zł 5 824'36; **Razem zł 650 969'41.**

PASYWA. — Kapitały: Akcyjny zł 250 000'00; Rezerwy zł 108 406'21; Zapasowy zł 20 255'74; Fundusz amortyzacyjny zł 4 960'45; Akcepty zł 51 561'29; Wierzyciele: Dostawcy zł 79 168'32; Odbiorcy zł 1 344'01; Ekspedytorzy zł 7 203'47; Sumy przechodnie zł 60 480'52; Zysk netto zł 67 589'40; **Razem zł 650 969'41.**

Zobowiązania zagraniczne zł 113 471'36.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 129 670'04; Prowizja zł 8 389'23; Procenty zł 9 256'45; Odbiorcy zł 2 769'82; Bonifikacje zł 801'74; Fundusz amortyzacyjny zł 1 242'64; Protesty zł 1 028'47; Sumy przechodnie zł 67'92; Podatek dochodowy na 1939 r. zł 19 836'00; Zysk netto zł 67 589'40; **Razem zł 240 651'71.**

MA. — Zysk na towarach zł 239 779'27; Różnice kursowe zł 491'94; Sumy przechodnie zł 380'50; **Razem zł 240 651'71.**
1081

Bank Handlowy w Łodzi, Spółka Akcyjna

w l i k w i d a c j i

Bilans roczny (netto) w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY.—1) Kasa i sumy do dyspozycji zł 179 640'55; 2) Papiery wartościowe zł 1 002'12; 3) Banki krajowe zł 212 840'00; 4) Dyskonto zł 12 000'00; 5) Protesty zł 23 940'80; 6) Kredyty w rachunkach bieżących zł 111 616'63; 7) Nieruchomości zł 201 286'76; 8) Różne rachunki zł 9 509'18; 9) Straty zł 3 712 935'58; **Suma bilansowa zł 4 464 771'62.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 4 400 000'00; 2) Wierzyciele w myśl układu zł 42 728'07; 3) Fundusz emerytalny i fundusze wieczyste zł 16 110'49; 4) Różne natychmiast płatne zobowiązania zł 3 729'76; 5) Różne rachunki zł 2 203'30; **Suma bilansowa zł 4 464 771'62.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN.—1) Pozostałość strat z lat ubiegłych zł 3 627 669'33; 2) Procenty i prowizje wypłacone zł 3 678'76; 3) Koszty handlowe zł 153 433'17; 4) Podatki zł 1 428'32; 5) Odpisy na dłużnikach zł 20 747'26; **Razem zł 3 806 956'84.**

MA. — 1) Procenty i prowizje pobrane zł 10 139'12; 2) Różnice kursowe zł 203'92; 3) Dochody z nieruchomości zł 17 953'10; 4) Zwrot sum dawniej odpisanych zł 43 142'71; 5) Zysk na sprzedanych nieruchomościach i ruchomościach zł 22 582'41; 6) Strata zł 3 712 935'58; **Razem zł 3 806 956'84.**
1062

Warszawsko-Łódzkie Towarzystwo Handlowe, Spółka Akc.

w l i k w i d a c j i

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 119'60; Papiery wartościowe zł 371'00; Ruchomości zł 3 181'68; Banki zł 586'00; Dłużnicy zł 34 235'42; Debitory zł 198 302'00; Kaucja zł 20'00; Straty z lat poprzednich zł 365 296'70; Straty za 1938 r. zł 1 224'03; **Razem zł 603 336'43.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 600 000'00; Fundusz amortyzacyjny zł 3 181'68; Wierzyciele zł 154'75; **Razem zł 603 336'43.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 387'28; Strata na dłużnikach zł 9 400'00; **Razem zł 9 787'28.**

MA. — Wpływ spisanych już wartości zł 8 563'25; Strata za 1938 r. zł 1 224'03; **Razem zł 9 787'28.**
1085

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział III Handlowy

Wpisano do rejestru handlowego Dział B:

I 242, Dn. 17 lutego 1939 r.

Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla

Ustąpił przewodniczący Zarządu Władysław Belina-Prażmowski. Przewodniczącym Zarządu ustanowiony został Dr Mieczysław Kaplicki. Odwołano prokurę Jana Firli.

II 217, Dn. 21 marca 1939 r.

Kuta Szkła „Helena“ w Krakowie

Ustąpili członkowie Zarządu: Rudolf Seifert i Jan Schramke.

II 223, Dn. 13 marca 1939 r.

„Chemimetal“ Spółka Akcyjna dla Przemysłu Chemicznego i Metalowego

Ustąpili członkowie Zarządu: Jan Behr, Franciszek Karol Schlossmacher, Oskar Sienkiewicz. Wybrani zostali członkami Zarządu: Dr Rudolf Berl, Dyr. Maksymilian Greif, Witold Ostrowski, Inż. Karol Rolle, Gabriela Schlesingerowa, Prof. Dr Rafał Taubenschlag, Basia Wałowska. Uprawnieni do reprezentowania Spółki są kolektywnie: albo dwaj dyrektorowie zarządzający, albo też jeden dyrektor zarządzający wraz z jednym z pozostałych członków Zarządu, względnie z prokurentem. Dyrektorami zarządzającymi ustanowieni zostali: Basia Wałowska, Gabriela Schlesingerowa i Dr Rudolf Berl. Odwołano pełnomocnika Dra Dawida Wistreicha.

II 224, Dn. 22 października 1936 r.

„Oświęcim“ Zjednoczone Fabryki Maszyn i Samochodów

Członkiem Zarządu ustanowiono Alfonsa Haberafelda, przemysłowca w Oświęcimiu.

XI 65, Dn. 31 marca 1939 r.

Fabryka Porcelany i WYROBÓW Ceramicznych „Łmielów“

Zarząd składa się z dwóch członków. Firmę reprezentują dwaj członkowie Zarządu łącznie albo którykolwiek członek Zarządu łącznie z prokurentem. Członkiem Zarządu wybrany został Dr Tadeusz Spiss.
1080

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Polskie Zakłady Impregnacyjne, Sp. Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 13 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Mokotowska 46, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie za 1938 r.; 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r. oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 3) Uchwała o podziale zysku; 4) Uchwalenie tantiemy i żetonów dla Rady Nadzorczej; 5) Wniosek w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla stałego delegata Rady Nadzorczej; 6) Wybory do Rady Nadzorczej; 7) Wnioski i interpelacje.

W myśl przepisów statutu mają prawo głosować na Walnym Zgromadzeniu tylko ci PP. Akcjonariusze, którzy najpóźniej na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą akcje w godzinach biurowych w kasie Spółki w Warszawie, ul. Mokotowska 46, lub w Powszechnym Banku Kredytowym, S. A. w Warszawie, ul. Moniuszki 10, Schweizerische Kreditanstalt w Zurychu oraz Länderbank A. G. w Wiedniu.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mają prawo żądania umieszczenia na porządku obrad dodatkowych spraw, zgłoszonych nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.
1087

Zakłady Przemysłu Tłuszczowego i Olejarskiego „Union“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Budynki fabryczne z 2 466 286'31; Urządzenia techniczne (maszyny, urządzenia, bocznicza etc.) z 6 995 085'50; Inwentarz zakładowy i biurowy — martwy z 76 216'98; Razem z 9 537 588'79; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 185 184'42; Papiery wartościowe z 216 727'52; Weksle w portfelu i dyskoncie z 285 491'35; Razem z 687 403'29; Materiały: nasiona oleiste z 5 906 824'77, surowce z 6 763'23, opakowanie z 199 428'09, materiały pomocnicze i pędne z 149 282'55; Gotowe wyroby z 2 437 564'72; Razem z 8 699 863'36; Dłużnicy: odbiorcy z 652 207'99, dostawcy z 16 558'70, różni z 531 687'67, razem z 1 200 454'36; Sumy przechodnie: wydatki, dotycz. okresu przeszłego z 49 157'44, razem z 49 157'44; **Ogólna suma bilansowa z 20 174 467'24.**

Gwarancje udzielone bankom krajowym z 4 000 000'00; Gwarancje otrzymane z 179 000'00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 7 000 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego z 92 583'00, dopisano w roku sprawozdawczym z 51 247'00, razem z 143 830'00; Kapitał rezerwowy: saldo z roku ubiegłego z 150 000'00, dopisano w roku sprawozd. z 150 000'00, razem z 300 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 4 022 615'83, odpisano w roku sprawozd. z 15 664'23, dopisano w roku sprawozdawczym z 762 893'00, razem z 4 769 844'60; III. Zobowiązania: Banki z 3 600 596'00; Dostawcy z 2 027 428'68; Odbiorcy z 35 110'84; Różni z 192 140'45; Weksle zdyskontowane z 273 691'35; Razem z 6 128 967'32; Fundusze i zobowiązania specjalne — „Del-credere“ z 177 677'02, razem z 177 677'02; Sumy przechodnie: dochody, dotycz. okresu przyszł. z 31 360'11, inne (rezerwa na podatki) z 624 113'60, razem z 655 473'71; Zyski: saldo z roku ubiegłego z 24 841'50, zysk w roku sprawozdawczym z 973 833'09, razem z 998 674'59; **Ogólna suma bilansowa z 20 174 467'24.**

Banki za gwarancje z 4 000 000'00; Różni za gwarancje z 179 000'00.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych z 1 855 248'51.

Rachunek strat i zysków za czas od dn. 1/I do dn. 31/XII 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 655 529'84; Koszty fabrykacji z 2 120 944'10; Koszty sprzedaży z 383 251'47; Koszty kredytów z 273 379'69; Podatki państwowe i komunalne z 707 845'17; Odpisy amortyzacyjne z 762 893'00; Ubezpieczenia z 43 425'84; Zysk z 973 833'09; **Razem z 5 921 102'20.**

MA. — Rachunek towarów z 5 771 438'27; Różnice kursowe z 140 070'51; Zysk na sprzedaży ruchomości z 4 253'82; Różne zyski z 5 339'60; **Razem z 5 921 102'20.** 1061

I OGŁOSZENIE

Bank Zachodni, Spółka Akcyjna

na zasadzie §§ 25 i 26 statutu ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

XXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Banku Zachodniego, S. A., odbędzie się w środę dn. 31 maja 1939 r. o godz. 16 w Warszawie w siedzibie Banku Zachodniego, S. A., przy ul. Fredry 6.

Porządek obrad:

1) Zagajenie zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie o działalności Banku za 1938 r. oraz wnioski Rady i Komisji Rewizyjnej; 4) Wniosek o zatwierdzenie sprawozdania bilansu i rachunku zysków i strat za 1938 r. oraz udzielenie pokwitowania Radzie i Dyrekcji z ich czynności za 1938 r.; 5) Ustalenie liczby członków Rady na 1939 r.; 6) Wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 7) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 8) Wnioski Rady; 9) Wnioski Akcjonariuszów.

Każdy Akcjonariusz, pragnący uczestniczyć w XXVII Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, powinien złożyć posiadane akcje lub kwity na akcje, zdeponowane w krajowych instytucjach bankowych lub u notariusza, najpóźniej do dn. 24 maja 1939 r. włącznie do godz. 15 w kasie Centrali Banku Zachodniego, S. A., przy ul. Fredry 6 w Warszawie.

1059-19-20

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe Jakub Gutman

Spółka Akcyjna w Będzinie

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Nieruchomości z 998 255'05; Ruchomości z 62 648'67; Gotówka w kasie i w bankach z 7 979'12; Papiery wartościowe z 8 951'69; Rymesy z 165 707'38; Towary z 763 720'07; Dłużnicy z 2 422 686'96; Zaliczenia z 5 838'02; Sumy przechodnie z 4 926'81; **Ogółem z 4 440 713'77.**

Sumy pozabilansowe z 893 558'52.

PASYWA. — Kapitał akcyjny z 1 500 000'00; Kapitał zapasowy z 446 428'26; Fundusz rezerwowy z 198 272'59; Fundusz O.P.L. biernej z 56'14; Rezerwa podatkowa z 150 000'00; Kapitał amortyzacyjny z 385 052'74; Akcepty z 150 000'00; Wierzyciele z 1 186 175'04; Niepodjęta dywidenda z 7 800'00; Sumy przechodnie z 37 048'60; Zysk netto za 1938 r. z 379 880'40; **Ogółem z 4 440 713'77.**

Sumy pozabilansowe z 893 558'52.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty handlowe ogólne z 1 140 843'07; Procenty i prowizje wypłacone z 183 776'62; Straty: a) na dłużnikach z 38 976'82, b) na inwentarzu z 6 293'00; Odpisy: a) na fundusz rezerwowy z 51 813'69, b) na kapitał zapasowy z 33 033'08; Czysty zysk z 379 880'40; **Ogółem z 1 834 616'68.**

MA. — Zysk na sprzedaży towarów z 1 690 468'46; Procenty i prowizje pobrane z 113 104'70; Dochód z nieruchomości z 29 956'55; Wpływy na poczet spisanych strat na dłużnikach z 1 086'97; **Ogółem z 1 834 616'68.** 1070

Eksploatacja Fabryk Ceraty w Polsce Spółki Akcyjnej „Cerata“ Spółki Firmowej Bracia Ruziewicz i M. Krywicki

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Maszyny i ruchomości z 189 719'26; Kasa, banki, weksle i papiery publiczne z 66 859'79; Towary i surowce z 1 344 181'26; Dłużnicy z 540 842'92; Wydatki 1939 r. z 7 936'00; **Razem z 2 149 539'23.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy z 1 200 000'00; Kapitał amortyzacyjny z 29 071'70; Wierzyciele z 911 495'30; Wydatki 1938 r. do spełnienia w 1939 r. z 4 635'58; Zysk netto z 4 336'65; **Razem z 2 149 539'23.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Podatki z 78 606'10; Procenty z 54 182'21; Koszty handlowe z 60 614'79; Straty: na odbiorcach i roku ubiegłego z 135 406'45; Odpisy na ruchomościach z 33 351'66; Amortyzacja z 27 202'98; Zysk netto z 4 336'65; **Razem z 393 700'84.**

MA. — Wpływy sum odpisanych na straty i inne z 1 293'08; Przewyżka na produkcji z 392 407'76; **Razem z 393 700'84.** 1073

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Robót Kolejowych i Budowlanych „Tor“

Spółka Akcyjna w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 6 czerwca 1939 r. o godz. 6 po południu w biurze Zarządu Towarzystwa w Warszawie przy ul. Matejki Nr 10 z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie powyższych sprawozdań, w szczególności bilansu na dz. 1 kwietnia 1939 r., rachunku strat i zysków za 1938/39 r. oraz pokwitowanie władz Spółki z wykonanych przez nie czynności; 3) Podział nadwyżki; 4) Wybór 3 członków Zarządu na miejsce ustępujących; 5) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 6) Określenie wynagrodzenia Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

1075-19-20

Wilhelm i Hugo B-cia Müller, Spółka Akcyjna w Kaliszu

Bilans na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — Kasa zł 42 162'64; Banki zł 45 481'85; Weksle obce zł 130 818'77; Odbiorcy w Kaliszu zł 26 281'88; Odbiorcy zamiejscowi zł 700 015'12; Odbiorcy tow. własn. zł 342 430'65; Dostawcy zł 13 773'67; Różni zł 119 220'90; Koszty fabryk. zł 1 415'46; Papiery wartościowe zł 26 730'00; Węgiel zł 3 014'80; Maszyny zł 2 228 169'30; Rury, wentyle i krany zł 33 097'45; Pasy zł 11 893'50; Instalacja światła zł 5 037'80; Samochody i wozy zł 168 486'20; Inwentarz zł 27 922'15; Nieruchomości zł 1 144 123'42; Surowce zł 358 352'86; Budowa domu Nr 2 zł 116 919'85; Budowa domu Nr 3 zł 37 106'27; Budowa farbiarni zł 43 941'68; Sumy przechodnie zł 7 886'81; Towary zł 836 987'75; **Ogólna suma aktywów zł 6 471 270'79.**

Pozycje pozabilansowe. — R-k różnych zł 232 000'00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 2 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 50 017'77; Kapitał rezerwowy zł 388 556'78; Banki zł 34 357'30; Odbiorcy w Kaliszu zł 26'08; Odbiorcy zamiejsc. zł 28 137'73; Odbiorcy tow. własn. zł 196 748'09; Dostawcy zł 1 012 237'44; Różni zł 363 234'18; Weksle własne zł 274 222'00; Amortyzacja zł 1 881 557'43; Rabaty do potrącenia zł 42 202'99; Sumy przechodnie zł 8 026'00; Suma pasywów zł 6 279 323'79; Zysk w roku operac. 1938 zł 191 947'00; **Ogólna suma pasywów zł 6 471 270'79.**

Pozycje pozabilansowe.—Kaucje: a) hipoteczna zł 200 000'00, b) wekslowa zł 32 000'00.

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1938 r.

WINIEN. — Różne straty zł 72 651'58; Amortyzacja zł 289 672'37; Koszty handlowe zł 254 725'88; Pensja Zarządu zł 132 500'00; Pensja prac. umysł. zł 197 454'69; Podatki zł 128 251'85; Odsetki zł 117 841'73; Ofiary zł 16 882'42; Ubezpiecz. od ognia zł 968'05; Suma strony „Winien” zł 1 210 948'58; Zysk za rok operac. 1938 zł 191 947'00; **Ogólna suma strony „Winien” zł 1 402 895'58.**

MA.—Różne drobne zyski zł 23 436'32; Bielarnia zł 681 059'32; Towary zł 664 828'92; Zwrócone towary zł 23 040'07; Komorne domu mieszk. zł 10 520'95; **Ogólna suma strony „Ma” zł 1 402 895'58.** 1105

Polski Przemysł Korkowy, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomość — bocznicą kolejową zł 141 794'16; Ruchomości zł 420 860'33; II. Majątek płynny: Kasa zł 2 348'37; Weksle zł 69 611'30; Papiery procentowe zł 6 352'50; Towary: a) surowiec zł 295 725'63, b) gotowe wyroby i półfabrykaty zł 346 001'29 — zł 641 726'92; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 206 143'14, b) dostawcy zł 909'50, c) banki zł 308 985'49, d) różni zł 91 931'86, e) wątpliwi zł 34 129'63 — zł 642 099'62; Sumy przechodnie zł 78 085'07; **Razem zł 2 002 878'27.**

Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach handlowych zł 10 246'06.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 000 000'00; Kapitał zapasowy — dopisano w roku sprawozdawczym zł 19 836'34; Rezerwa specjalna zł 38 906'69; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 300 478'02, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 34 434'20 — zł 334 912'22, c) odpisano w roku sprawozdawczym zł 3 401'31 — zł 331 510'91; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) dostawcy zł 180 371'09, b) odbiorcy zł 498'67, c) różni zł 88 125'96 — zł 268 995'72; Sumy przechodnie zł 60 920'00; IV. Pozostałość z zysku 1937 r. zł 5 825'66; Zysk za 1938 r. zł 276 882'95; **Razem zł 2 002 878'27.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 180 458'11.

Straty i zyski

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 281 441'67; Koszty fabrykacji zł 250 651'98; Koszty sprzedaży zł 52 199'62; Koszty kredytów zł 4 819'82; Podatki i świadczenia społeczne zł 186 835'22; Odpisy amortyzacyjne zł 34 434'20; Straty na odbiorcach zł 663'62; Zysk za 1938 r. zł 276 882'95; **Razem zł 1 087 929'08.**

MA. — Rachunek towarów zł 1 087 239'94; Wpływ spisanych należności zł 34'79; Nadwyżka na sprzedanych ruchomościach zł 654'35; **Razem zł 1 087 929'08.** 1093

II OGŁOSZENIE

Zarząd Kompanii Handlu Zamorskiego, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 25 maja 1939 r., o godz. 17, w lokalu Spółki przy ul. Moniuszki 6, w Warszawie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołów; 3) Sprawozdanie Zarządu z roku operacyjnego 1938; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Powzięcie uchwał co do zysków i strat z 1938 r.; 6) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 7) Uchwały, związane z preliminarnym budżetowym, planem organizacyjnym i programem działalności na 1939 r.; 8) Wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej; 9) Wybory Zarządu; 10) Wybory Komisji Rewizyjnej; 11) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli złożą w miejscu, oznaczonym w ogłoszeniu zwołania, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia swoje akcje, ewentualnie zaświadczenia depozytowe lub zastawne instytucyj kredytowych z oznaczeniem numerów akcji. 1124

Towarzystwo Wyrobów Wełnianych i Gumowych „F. W. Schweikerta”, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Kasa zł 7 581'28; Banki zł 98 978'75; Weksle zł 170 912'39; Dłużnicy zł 1 068 559'93; Towary zł 1 542 681'54; Surowce i materiały pomocnicze zł 949 408'04; Surowce i towary w drodze zł 77 389'46; Zaliczki zł 6 193'41; Kaucja gwarancyjna bankowa zł 4 000'00; Depozyt akcyjny i monopoli zł 2 464'00; Place zł 2 369 847'99; Budynki zł 3 240 568'18; Maszyny zł 9 194 186'22; Ruchomości zł 123 816'51; Papiery wartościowe zł 1 600'00; Sumy przechodnie zł 15 077'47; Straty ubiegłych lat zł 3 052 840'74; **Razem zł 21 926 105'91.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 10 200 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 9 200 261'45; Kapitał stypendialny zł 26 666'66; Banki r. gwarancyjne zł 4 000'00; Akcepty zł 42 995'00; Wierzyciele zł 2 356 117'37; Sumy przechodnie zł 30 062'39; Zysk zł 66 003'04; **Razem zł 21 926 105'91.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Surowce i materiały pomocnicze zł 3 566 885'38; Robocizna zł 1 601 338'79; Świadczenia społeczne zł 141 825'81; Utrzymanie maszyn, filtrów, wodociągów i budynków zł 36 021'38; Koszty handlowe zł 983 444'64; Odsetki i koszty inkasa zł 205 266'31; Podatki i opłaty stempłowe zł 180 301'01; Ubezpieczenie od ognia zł 15 764'46; Wsparcia zł 17 839'45; Straty u odbiorców i od sprzedaży maszyn zł 40 798'39; Odpisy na amortyzację zł 618 233'60; Ogólny zysk 1938 r. zł 66 003'04; **Razem zł 7 473 722'26.**

MA. — Dochód z fabrykacji zł 7 373 316'90; Różnice kursowe zł 89 029'98; Skonta zł 8 013'38; Wydzierżawienie placu zł 3 362'00; **Razem zł 7 473 722'26.** 1119

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna Syndykatu Rolniczego Warszawskiego

Spółki Akcyjnej w likwidacji

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

odbędzie się w dn. 7 czerwca 1939 r. o godz. 12 w lokalu Spółki, Warszawa, Kopernika 30.

Porządek dzienny:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunków strat i zysków za 1938 r. oraz udzielenie pokwitowania Komisji Likwidacyjnej; 4) Budżet na 1939 r. 5) Wybór Komisji Rewizyjnej i ustalenie wynagrodzenia; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Spółki akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucyj kredytowych najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem. 1135

Zakłady Chemiczne „Kutno”, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty z 215 895'37; Budynki fabryczne, gospodarcze i mieszkalne z 539 660'92; Urządzenia gospodarczo-techniczne z 78 122'27; Maszyny i aparaty z 1 760 765'36; Ruchomości z 99 137'81; Patenty i licencje z 29 443'54; Inwestycje: budowa aparatury do kwasu octowego z 66 139'76, budowa zbiornika i magazynu z 64 779'67; Majątek płynny: Kasa Centrali z 6 171'87; Kasa fabryczna z 2 955'34; Banki z 1 605'83; Papiery wartościowe z 11 687'75; Materiały pomocnicze z 77 540'61; Towary: wyroby gotowe z 69 110'66, półfabrykaty z 10 468'12, produkty przejściowe na aparacie z 11 960'50, balony i blaszanki z 4 008'33; Dłużnicy z 581 635'64; Sumy przechodnie: wydatki okresu przyszłego z 5 475'60, różnica kursowa B. G. K. z 27 488'94; Straty lat ubiegłych z 14 786'24; **Razem z 3 678 840'13.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 1 000 000'00; Kapitał zapasowy z 57 158'51; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 1 147 861'83, dopisano w roku sprawozdawczym z 156 469'82; Wierzyciele z 1 297 813'74; Sumy przechodnie z 6 427'50; Zysk za 1938 r. z 13 108'73; **Razem z 3 678 840'13.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty ogólne i produkcji z 942 599'25; Koszty sprzedaży z 39 194'31; Remanent towarów na dz. 1/I 1938 r. z 61 339'55; Nieściągalne pretensje z 15 662'49; Odpisy na amortyzację z 156 469'82; Zysk za 1938 r. z 13 108'73; **Razem z 1 228 374'15.**

MA. — Wynagrodzenie za odwadnianie i rektyfikowanie z 713 681'32; Wpływy ze sprzedaży wyrobów własnych z 420 941'69; Procenty od papierów wartościowych z 2 211'86; Remanent wyrobów gotowych w dn. 31 XII 1938 r. z 69 110'66; Remanent półfabrykatów w dn. 31/XII 1938 r. z 22 428'62; **Razem z 1 228 374'15.**

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje i kaucje z 946 000'00. 1113

Pomorska Elektrownia Krajowa „Gródek”, Spółka Akc.

w Toruniu

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek płynny: Kasa z 11 868'93; Papiery wartościowe i udziały z 88 999'18; Banki z 124 146'68; Weksle z 14 122'14; Dłużnicy różni z 1 266 486'59; Sumy przechodnie z 153 302'19; Magazyny z 1 085 572'56; II. Majątek stały należ. do uprawnienia 30 i 49; Zakład w Gródku z 3 607 379'24; Linie przesyłowe z 1 832 524'91; Podstacje z 674 121'93; Ruchomości z 75 875'66; Łącznie z 6 189 901'74; III. Majątek stały należ. do uprawnienia grudziądzkiego 329; Budynki z 28 478'63; Sieć niskiego napięcia z 29 320'62; Linie przesyłowe z 294 575'54; Stacje transformatorowe z 216 507'65; Liczniki i transformatoriki miernicze z 63 874'17; Ruchomości z 30 568'82; Łącznie z 663 325'43; IV. Majątek należ. do uprawnienia 46; Zakład w Żurze z 11 004 823'45; Linie przesyłowe z 2 282 145'70; Podstacja 60 kV Gdynia z 1 517 863'70; Sieć rozdzielcza 15 kV Gdynia z 388 316'58; Stacje transformatorowe w Porcie z 486 547'14; Sieć niskiego napięcia w Porcie z 158 432'53; Liczniki i transformatoriki miernicze z 119 082'59; Ruchomości z 116 137'04; Elektrownia parowa w Gdyni z 3 750 863'71; Łącznie z 19 824 212'44; V. Majątek stały należ. do uprawnienia 213; Linie przesyłowe z 432 862'24; Stacje transformatorowe z 18 405'96; Sieć niskiego napięcia z 110 262'55; Łącznie z 561 530'75; VI. Majątek stały nowe uprawnienia — Brzeg Morski; Linie przesyłowe z 187 282'33; Stacje transformatorowe z 29 656'39; Sieć niskiego napięcia z 84 748'29; Grunty i budynki na Brzegu Morskim z 300'00; Liczniki, urządz. i aparaty wypożycz. na B. M. z 11 779'69; Łącznie z 313 766'70; VII. Majątek stały nowe uprawnienie — Rutki; Linia 60 kV do Rutek z 25 121'23; Podstacja 60 kV Rutki z 28 048'13; Grunty i budynki do przyłączenia Rutek z 514'15; Łącznie z 53 683'51; VIII. Majątek stały poza uprawnieniami: Grunty i budynki w Gródku z 832 069'11; Grunty i budynki w Żurze z 316 557'76; Instalacje el., wodoc. i kanalizac. w Gródku z 135 869'35; Instalacje el., wodoc. i kanalizac. w Żurze z 129 184'13; Maszyny i urządzenia z 728 411'03; Linie telefoniczne z 64 960'03; Samochody z 55 114'90; Tabory kolejki i wozy taborowe

z 17 174'32; Ruchomości z 270 021'28; Łącznie z 2 549 361'91; **Razem z 32 900 280'75.**

Gwarancje z 4 255 500'00; Kaucje z 124 241'54.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 6 000 000'00; Fundusz rezerwowy z 767 012'40; Fundusz amortyzacyjny do 1937 r. z 1 568 902'48; Dopisano w 1938 r. z 1 084 851'06; Łącznie z 2 653 753'54; Reszta nadwyżki bilansowej z lat 1936 i 1937 z 7 072'43; II. Zobowiązania: Wierzyciele z 941 591'96; Pożyczki inwestycyjne z 20 510 239'81; Akcepty z 1 647 417'85; Dywidenda za lata 1936 i 1937 niepodjęta z 145 634'32; Fundusz emerytalny Grudziądz z 12 007'00; Sumy przechodnie z 50 606'71; Zysk z 1938 r. z 164 944'73; **Razem z 32 900 280'75.**

Gwarancje z 4 255 500'00; Kaucje z 124 241'54.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

DEBET. — 1) Koszty eksploatacyjne i administracyjne z 1 222 459'26; 2) Podatki z 296 277'61; 3) Zakup energii elektrycznej z 142 694'02; 4) Procenty z 1 508 282'54; 5) Różnice magazynowe z 24 154'97; 6) Zakup towarów dla własnych sklepów i inne koszty z 352 020'96; 7) Koszty fabrykacji i sprzedaży Fabryki Grzejników z 1 809 242'49; 8) Amortyzacja z 1 034 577'96; Zysk z 1938 r. z 164 944'73; **Razem z 6 554 654'54.**

CREDIT. — 1) Wpływy za energię elektryczną (bez potrącenia zakupu prądu) z 4 378 958'43; 2) Wpływy z własnych sklepów i inne z 393 452'20; 3) Prowizje z 22 278'65; 4) Różnice kursowe z 19 525'15; 5) Sprzedaż grzejników i różne wpływy Fabryki Grzejników z 1 740 440'11; **Razem z 6 554 654'54.**

1104

KOMISJA LIKWIDACYJNA

Warszawskiego Towarzystwa Terenowego, Spółki Akcyjnej

w likwidacji

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI wyznaczone zostało na dz. 23 maja 1939 r. na godz. 18, odbędzie się w Warszawie w lokalu Stowarzyszenia Techników przy ul. Czackiego Nr 3 w sali Nr 3 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu Walnego Zgromadzenia z dn. 29 grudnia 1938 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej i przedstawienie bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r.; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r., przyjęcie budżetu na 1939 r. oraz udzielenie Komisji Likwidacyjnej absolutorium; 6) Upoważnienie Komisji Likwidacyjnej do sprzedaży placów; 7) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wynagrodzenie członków Komisji Rewizyjnej za 1936 r., 1937 r. i 1938 r.; 9) Sprawa wynagrodzenia byłych członków Komisji Rewizyjnej; 10) Wolne wnioski.

Na zasadzie art. 26 statutu Spółki PP. Akcjonariusze korzystają z prawa głosu, o ile akcje ich zostaną zameldowane w biurze Komisji Likwidacyjnej w Warszawie przy ul. Jasnej Nr 8 m. 6 w godz. 11—13 w dniu powszednie przez przedstawienie akcyj lub bankowych dowodów posiadania akcji najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem. 1115

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Wyrobów Wełnianych i Gumowych „F. W. Schweikerta”, Spółka Akcyjna w Łodzi

ul. Piotrkowska 147

podaje do wiadomości, że Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki na odbytym w dn. 25/IV 1939 r. zebraniu postanowiło

obniżyć kapitał akcyjny

z kwoty z 10 200 000 do z 6 600 000. Różnica w kwocie z 3 600 000 została zużyta: z 3 052 840'74 na pokrycie strat z lat ubiegłych, reszta w kwocie z 547 159'26 została przeniesiona na specjalny kapitał rezerwowy.

Wobec tego wzywa się wierzycieli Spółki, by wniosli swe ewentualne **sprzeciwy** w trybie art. 441 Kodeksu Handlowego w ciągu 3 miesięcy, licząc od daty III ogłoszenia.

1108-19-21 23

Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie

Bilans roczny netto na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 790 887 84; Waluty zagraniczne zł 32 782 34; Papiery wartościowe: a) pożyczki państwowe zł 160 529 15, b) papiery hipoteczne zł 3 245 672 10, c) akcje zł 110 193 32, razem zł 3 516 394 57; Papiery wartościowe ustawowego kapitału zapasowego zł 233 313 50; Udziały konsorcjalne i w przedsiębiorstwach zł 244 610 42; Banki krajowe zł 66 411 90; Banki zagraniczne zł 43 414 44; Weksle zdyskontowane zł 2 745 302 54; Pretensje wekslowe: a) zaprotestowane zł 17 528 64, b) zaskarżone zł 630 749 59, razem zł 648 278 23; Rachunki bieżące zł 4 697 304 73; Pożyczki terminowe (w tym układy za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego zł 6 837 738 34) zł 8 712 447 18; Nieruchomości: a) gmachy bankowe i magazyny zł 1 788 327 98, b) inne zł 2 206 652 10, razem zł 3 994 980 08; Różne rachunki zł 706 606 19; Długoterminowe pożyczki hipoteczne zł 21 234 848 32; Aktywa oddziału kredytu długoterminowego zł 4 249 999 32; **Suma zł 51 917 581 60.**

Gwarancje zł 452 936 33; Inkaso zł 395 586 94.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) Zakładowy zł 5 000 000 00; b) Zapasowy zł 1 208 804 62; c) Zabezpieczenia listów zastawnych zł 478 850 50; d) Inne rezerwy zł 25 483 30; Razem zł 6 713 138 42; Fundusz amortyzacyjny zł 815 475 59; Wkłady: a) terminowe zł 6 681 819 12, b) a vista zł 750 504 09, razem zł 7 432 323 21; Rachunki bieżące zł 827 955 37; Różne natychmiast płatne zobowiązania zł 20 295 05; Redyskonto weksli zł 1 911 861 26; Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego zł 5 233 135 00; Zastaw walorów zł 2 058 520 23; Banki krajowe zł 2 413 195 47; Banki zagraniczne zł 1 259 052 86; Różne rachunki zł 1 951 769 94; Listy zastawne zł 20 181 593 75; Pasywa oddziału kredytu długoterminowego zł 898 883 47; Nadwyżka zł 200 381 98; **Suma zł 51 917 581 60.**

Zobowiązania z tytułu gwarancji zł 452 936 33; Zobowiązania z tytułu inkasa zł 395 586 94.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Procenty i prowizje wypłacone zł 861 310 65; Koszty handlowe: a) wydatki osobowe zł 606 254 07, b) Rada Nadzorcza zł 18 090 45, c) świadczenia społeczne zł 39 492 43, d) emerytury zł 167 158 00, e) wydatki rzeczowe zł 339 030 68, razem zł 1 170 025 63; Podatki zł 181 202 46; Amortyzacja nieruchomości zł 34 858 42; Odpisy na dłużnikach zł 22 315 60; Nadwyżka zł 200 381 98; **Suma zł 2 470 094 74.**

ZYSKI. — Procenty, prowizje pobrane zł 1 501 122 57; Różnice kursowe zł 20 138 86; Dochody z nieruchomości zł 180 332 05; Odzyskane straty zł 15 874 20; Różne zł 42 797 39; Dochód brutto z działu kredytu długoterminowego zł 709 829 66; **Suma zł 2 470 094 74.** 1024

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Rudzkiej Przędzalni Bawełny, Spółki Akcyjnej

w Rudzie Pabianickiej

stosownie do § 10 statutu Spółki podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 17 w kancelarii Notariusza R. Wodzińskiego w Łodzi przy ul. Pomorskiej 21 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 3) Zatwierdzenie bilansu i r-ku strat i zysków za 1938 r.; 4) Uchwała w przedmiocie podziału zysku; 5) Udzielenie władzom absolutorium; 6) Wybory do Rady Nadzorczej; 7) Upoważnienie Zarządu do zaciągnięcia pożyczki, zabezpieczonej na hipotecę Spółki; 8) Upoważnienie Zarządu do zawarcia umowy dzierżawy; 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni co najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć w biurze Zarządu, Ruda Pabianicka, ul. Piłsudskiego L. 35, swoje akcje bądź zaświadczenia depozytowe, zastawowe banków lub instytucji kredytowych z wykazaniem numerów akcji i adnotacją, że akcje nie będą wydane przed zamknięciem obrad Walnego Zgromadzenia. 1041

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Myszkowska Przędzalnia August Schmelzer“

SPOŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Trębackiej Nr 4 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysku i strat za okres od dn. 1 stycznia 1938 r. do dn. 1 stycznia 1939 r.; 4) Ustalenie budżetu na 1939 r.; 5) Wybór władz oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 6) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu i obciążania należących do Spółki nieruchomości; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni co najmniej na 7 dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (ul. Trębacka Nr 4) akcje Spółki lub poświadczenie odpowiednich instytucji kredytowych o zdeponowaniu tamże akcji. 1034

Pabianicka Spółka Akcyjna Przemysłu Chemicznego

w Pabianicach

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 653 540 25; Budynki: a) fabryczne zł 2 044 100 50, b) gospodarcze zł 494 741 75 i c) mieszkalne zł 187 890 13, razem budynki zł 2 726 732 38; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 5 845 732 63; Park samochodowy zł 17 775 75; Park wozowy: a) inwentarz żywy zł 7 545 00 i b) inwentarz martwy zł 24 357 70, razem park wozowy zł 31 902 70; Ruchomości i urządzenia biurowe zł 176 551 10; II. Majątek płynny: Kasa i czeeki w portfelu zł 165 425 56; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 81 173 00; Materiały: a) surowce zł 438 866 55 i b) materiały pomocnicze i pędne zł 135 007 44, razem materiały zł 573 873 99; Wyroby gotowe i towary zł 3 490 041 76; Kaucje zł 1 631 10; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 1 174 222 82, b) dostawcy zł 34 725 72, c) banki zł 48 354 62 i d) różni zł 232 820 68, razem dłużnicy zł 1 490 123 84; Sumy przechodnie zł 9 027 38; **Razem aktywa zł 15 417 234 77.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 4 000 000 00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 616 001 20 i b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 33 038 00, razem kapitał zapasowy zł 649 039 20; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego mniej zamortyzowana część sprzedanego samochodu zł 5 704 147 56 i b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 314 829 75, razem kapitał amortyzacyjny zł 6 018 977 31; Zobowiązania: Wierzyciele: a) dostawcy zł 1 039 934 44, b) odbiorcy zł 156 404 25, c) banki zł 995 524 76 i d) różni zł 1 024 464 84, razem wierzyciele zł 3 216 328 29; Fundusze i zobowiązania specjalne: Fundusz dyspozycyjny zł 100 000 00; Kasa emerytalna urzędników Spółki zł 469 299 94; Kasa emerytalna robotników Spółki zł 517 764 07; Razem fundusze i zobowiązania specjalne zł 1 087 064 01; Sumy przechodnie zł 196 959 59; Zysk: a) pozostałość z zysku za 1937 r. zł 44 928 99 i b) reszta zysku z podziału za 1938 r. zł 203 937 38, razem zysk zł 248 866 37; **Razem pasywa zł 15 417 234 77.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty ogólne zł 699 367 56; Koszty propagandy zł 392 368 98; Koszty sprzedaży zł 695 585 87; Procenty zł 257 922 34; Skonta zł 423 090 52; Koszty bankowe zł 7 582 93; Podatki państwowe i komunalne zł 556 073 98; Różne wydatki zł 7 292 86; Razem zł 3 039 285 04; Odpisy z zysków bilansowych: a) na kapitał amortyzacyjny zł 314 829 75, b) na kapitał zapasowy zł 33 038 00, c) na podatki zł 80 000 00, d) na gratyfikacje zł 120 000 00, e) na tantiemy zł 70 000 00, f) na kasę emerytalną robotników Spółki zł 30 000 00 i g) na fundusz dyspozycyjny zł 76 000 00, razem zł 723 867 75; Zysk zł 248 866 37; **Razem zł 4 012 019 16.**

MA. — Pozostałość z zysku za 1937 r. zł 44 928 99; Różnice kursowe zł 33 218 96; Zysk brutto na towarach zł 3 933 871 21; **Razem zł 4 012 019 16.** 1028

**Pierwsza Polska Farbiarnia i Wykończalnia Jedwabi
Spółka Akcyjna w Rudzie Pabianickiej, dawn. Artur Meister**

Bilans wraz z rachunkiem strat i zysków za rok operacyjny 1938
zatwierdzony przez Walne Zebranie Akcjonariuszów
w dn. 22 kwietnia 1939 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 223 771'70; Budynki: fabryczne zł 2 064 116'15, gospodarcze zł 122 685'00 i mieszkalne zł 54 541'70, razem zł 2 241 342'85; Maszyny i urządzenia techniczne zł 2 600 221'97; Inwentarz: żywy zł 1 467'00, martwy zł 46 178'20, razem zł 47 645'20; Ruchomości zł 21 024'08; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 49 710'53; Weksle zł 177 594'84; Papiery wartościowe zł 50 040'00; Udziały w bankach zł 45 377'00; Materiały pomocnicze i pedne zł 352 903'58; Dłużnicy: odbiorcy zł 1 218 920'63, odbiorcy za protesty zł 23 067'49, odbiorcy wątpliwi zł 41 107'68, dostawcy zł 45 622'38 i za kaucje zł 70'00, razem zł 1 328 788'18; Sumy przechodnie zł 20 184'64; Licencje zł 200 000'00; Straty z lat ubiegłych zł 474 188'04; **Razem zł 7 832 792'61.**

Pozabilansowe pozycje. — Różni za obligo zł 961 443'12; Różni za depozyty zł 55 000'00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 3 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 10 037'68; Rezerwa zł 200 000'00; Rezerwa za bonifikaty zł 98 230'94; Wkłady akcjonariuszy zł 2 992 923'95; Wierzyciele: dostawcy zł 321 765'93 i odbiorcy zł 844'83, razem zł 322 610'76; Sumy przechodnie zł 14 814'15; Amortyzacja: pozostałość z ubiegł. roku zł 791 627'50, mniej na wycofane obiekty majątkowe zł 14 462'64, pozostaje zł 777 164'86, dopisano w 1938 r. zł 270 000'00, razem zł 1 047 164'86; Zysk za 1938 r. zł 147 010'27; **Razem zł 7 832 792'61.**

Pozabilansowe pozycje. — Obligo wekslowe zł 961 443'12; Depozyty zł 55 000'00.

Zobowiązania zagraniczne zł 2 936 960'05.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 69 300'00; Koszty fabrykacji zł 3 529 577'97; Koszty dyskonta zł 201 153'30; Podatki zł 145 670'14; Świadczenia socjalne zł 107 524'09; Straty na dłużnikach zł 82 328'52; Amortyzacja zł 270 000'00; Zysk za 1938 r. zł 147 010'27; **Razem zł 4 552 564'29.**

MA. — Zysk na farbowaniu i wykończeniu zł 4 236 328'41; Różne wpływy zł 316 235'88; **Razem zł 4 552 564'29.** 1027

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Przemysłu Bawełnianego „Ludwik Geyer” w Łodzi

niniejszym zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbyć się mające w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 16 w I terminie, wzgl. w dn. 15 czerwca 1939 r. o godz. 16 w II terminie w siedzibie Spółki Akcyjnej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr 282.

Porządek obrad obejmuje:

- 1) Zagajenie;
- 2) Wybór przewodniczącego;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania władz Spółki za czas do dn. 31 grudnia 1938 r.;
- 4) Sprawa zatwierdzenia bilansu oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.;
- 5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania obowiązków w 1938 r.;
- 6) Wybory do Zarządu;
- 7) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 8) Wolne wnioski.

Prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu mają ci PP. Akcjonariusze, którzy złożą akcje, kwity tymczasowe lub w zamian za nie kwity depozytowe lub zastawnicze instytucji bankowych w biurze Spółki Akcyjnej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr 293 najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Wnioski PP. Akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, winny być zgłoszone nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Pełnomocnictwa należy przesłać Zarządowi najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem. 1049

Polskie Zakłady Marconi, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 1 074 776'71; Ruchomości zł 1 184 083'32; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 8 645'36; Papiery procentowe zł 4 516'48; Weksle w portfelu i banku zł 10 850'00; Materiały surowe i pomocnicze zł 163 189'40; Półfabrykaty zł 91 095'57; Wyroby gotowe zł 153 061'69; Towary obce i dawny radio-sprzęt zł 106 232'76; Półfabrykaty oporów zł 4 111'15; Produkcja w toku zł 77 685'46; Dłużnicy zł 405 909'90; Koszty organizacyjne fabryki oporów zł 35'55; Awanse na maszyny i inne ruchomości zł 40 875'50; Sumy przechodnie zł 6 726'45; Aporty zł 0'01; **Razem zł 3 331 795'31.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 800 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 418 960'06; Zobowiązania długoterminowe zł 1 602 724'10; Zobowiązania krótkoterminowe zł 485 409'07; Zysk za 1938 r. zł 24 702'08; **Razem zł 3 331 795'31.**

Suma należności zagranicznych zł 6 264'50.

Suma zobowiązań zagranicznych zł 2 050 476'80.

Rachunek zysków i strat za 1938 r.

WINIEN. — Podatki skarbowe i komunalne zł 53 296'94; Inne koszty ogólne zł 170 905'44; Świadczenia socjalne za personel administracyjny zł 4 144'07; Inne koszty administracyjne zł 80 941'54; Koszty sprzedaży wyrobów własnych zł 10 744'84; Koszty sprzedaży wyrobów obcych zł 13 017'21; Strata na sprzedaży starego inwentarza zł 62 681'49; Nieściągalne należności z lat ubiegłych zł 1 641'49; Różnice kursowe zł 24 671'87; Straty materiałowe zł 16 930'19; Dodatkowa amortyzacja zł 38 721'52; Procenty zł 95 174'19; Koszty organizacyjne zł 57 605'35; Falszywe monety zł 15'00; Zysk za 1938 r. zł 24 702'08; **Razem zł 655 193'22.**

MA. — Zysk brutto na sprzedaży wyrobów własnych zł 423 285'21; Zysk brutto na sprzedaży wyrobów obcych zł 63 231'14; Różnice kursowe zł 144 257'74; Odzyskane należności zł 1 402'51; Procenty zł 4 669'32; Rezerwa wadliwości lamp zł 11 634'26; Inne zyski zł 6 178'33; Nadwyżki materiałowe zł 534'71; **Razem zł 655 193'22.** 1032

„Polsot” Polska Spółka dla Obrotu Towarowego, Spółka Akcyjna

Łwów, ul. Szajnochy 2

Bilans z dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Ruchomości zł 5 037'75; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 112 699'81; Czeki zł 410'42; Papiery procentowe zł 5 105'90; Rymesy zł 404'48; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 7 967'80; Towary zł 1 525'45; Dłużnicy zł 730 509'53; Sumy przechodnie zł 1 896'88; **Ogółem zł 865 558'02.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje obce zł 80 000'00; Depozyty kaucyjne zł 347 900'00; Różni za kaucje zł 50 000'00; Weksle gwarancyjne mydło zł 1 685'00; Towary komisowe zł 103 286'50; **Razem zł 582 871'50.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 105 000'00; Zwycz. fundusz rezerw. zł 19 670'95; Nadzw. fundusz rezerw. na straty zł 32 187'11; II. Zobowiązania: Nieopłaćta dywidenda zł 220'00; Banki zł 14 532'00; Weksle własne zł 55 000'00; Wierzyciele zł 612 517'92; Sumy przechodnie zł 89'18; III. R-k strat i zysków: czysty zysk z 1938 r. zł 13 621'88; Pozostała reszta z podziału zysku 1937 r. zł 12 718'98; **Ogółem zł 865 558'02.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 427 900'00; Weksle kaucyjne własne zł 50 000'00; Różni za weksle gwaranc. mydło zł 1 685'00; Różni za towary komisowe zł 103 286'50; **Razem zł 582 871'50.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — I. Dział komis. sprzed. cukru i zapalek: Wydatki zł 129 845'74; Koszty składu komis. zapalki zł 2 564'76; Amortyzacja ruchomości zł 492'75; II. Dział sprzedaży mydła: Wydatki zł 86 928'87; Czysty zysk z 1938 r. zł 13 621'88; Pozostała reszta z podziału zysku 1937 r. zł 12 718'98; **Razem zł 246 172'98.**

ZYSKI. — Pozostała reszta z podziału zysku 1937 r. zł 12 718'98; I. Dział sprzedaży cukru i zapalek: Prowizje komisowe zł 140 353'78; Zapalniczki i kamyki zapal. zł 157'71; II. Dział sprzedaży mydła: Mydło zł 92 942'51; **Razem zł 246 172'98.** 1023

Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskim

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Urządzenia tramwajowe: Place i grunty pod torowiska zł 218 053'92; Budynki: a) fabryczne (wozownia i podstacja) zł 699 661'60, b) gospodarce (poczekalnie) zł 2718'11; Urządzenia techniczne: a) tory zł 4 499 740'14, b) sieć napowietrzna zł 1 684 744'33, c) tabor zł 3 994 850'48, d) maszyny i urządzenia podstacji zł 810 033'84, e) maszyny i urządzenia warsztatów zł 109 326'50 = zł 12 019 123'92; Urządzenia autobusowe: Budynki garażu autobusowego zł 50 010'38; Przystanki zł 1 828'46; Autobusy zł 229 345'57; Maszyny i urządzenia garażowe zł 2 329'66; Urządzenia stacji benzynowej zł 1 398'68; Koszty koncesji zł 31 600'25; Umundurowanie i wyekwipowanie służby ruchu zł 7 110'93; Autobusy w budowie zł 13 000'00 = zł 339 623'93; Ruchomości biurowe zł 37 611'64; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 52 537'41; Papiery procentowe zł 33 019'66; Materiały: a) materiały do eksploatacji zł 71 613'03, b) materiały do budowy zł 331 612'58; Dłużnicy zł 21 642'68; Sumy przechodnie: a) rozliczenia międzyokresowe zł 20 569'37, b) inne zł 3 500'00 = zł 534 494'73; **Razem zł 12 930 859'22.**

Sumy pozabilansowe zł 28 200'00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 200 000'00; Kapitał zapasowy zł 8 844'97 = zł 3 208 844'97; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 3 093 395'51, b) odpisano w roku bieżącym za sprzedane i wymontowane przedmioty zł 3 405'45 = zł 3 089 990'06, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 639 828'44 = zł 3 729 818'50; III. Kapitał obligacyjny: saldo z roku ubiegłego £ 105 931.15.0 a zł 26'36 = zł 2 791 741'18, spłacono w roku bieżącym £ 11 807.19.2 = zł 305 985'01; Stan na dz. 31/XII 1938 r. £ 94 123.15.10 a zł 24'74 = zł 2 485 756'17, mniej różnica kursowa zł 152 480'55 = zł 2 333 275'62; IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych: saldo z roku ubiegłego zł 1 817 582'93, odpisano różnicę z roku bieżącego zł 60 238'56 = zł 1 757 344'37; V. Zobowiązania: Wierzyciele: a) kredyt długoterminowy zł 587 000'00, b) kredyt krótkoterminowy zł 130 000'00, c) Ministerstwo Skarbu zł 443 885'32, d) akcepty i weksle zł 16 000'00, e) zaległe podatki zł 5 503'44, f) dostawcy zł 29 477'97, g) różni zł 689 178'65 = zł 1 901 045'38; VI. Sumy przechodnie: a) rozliczenia międzyokresowe zł 199'75, b) inne zł 330'63 = zł 530'38; **Razem zł 12 930 859'22.**

Sumy pozabilansowe zł 28 200'00.

U w a g a.—Zobowiązania zagraniczne wynoszą £ 94 123.15.10 = zł 2 333 275'62.

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1938

STRATY. — Tramwaje i autobusy: 1) Koszty administracji ogólnej zł 117 711'20; 2) Koszty eksploatacji zł 1 162 147'21; 3) Koszty nadzoru państwowego zł 9 603'69; 4) Podatki państw., komunalne i opl. stempłowe zł 92 329'56; 5) Świadczenia socjalne zł 46 967'58 = zł 1 428 759'24; 6) Procenty i prowizje zł 249 084'90; 7) Odpisy i straty na spisanych urządzeniach zł 7 858'15; 8) Przelew na kapitał amortyzacyjny zł 639 828'44; **Razem zł 2 325 530'73.**

ZYSKI. — 1) Dochody ruchu tramwajowe i autobusowe zł 2 112 811'62; 2) Różnice kursu na spłaconych zobowiązaniach w walucie obcej zł 212 719'11; **Razem zł 2 325 530'73.**

1063

Zarząd firmy Towarzystwo Białostockiej Manufaktury

„Eugeniusz Becker i S-ka“, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 15 odbędzie się w Warszawie w gmachu Resursy Obywatelskiej, Krakowskie Przedmieście Nr 64

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1938 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Wybory członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

1069

„Artigraph“ Zakłady Przemysłowe dla Wyrobu Reklam Artystycznych i Opakowań z Papieru i Blachy, Spółka Akcyjna

Rachunek bilansu zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunt zł 87 456'41; Budynki zł 811 757'48; Maszyny i urządzenia techn. zł 994 508'84; Udział w obcych przedsięb. zł 11 800'00; Razem zł 1 905 522'73; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 71 058'74; Rymesy w portfelu zł 41 197'42; Rymesy w inkasie zł 1 878'23; Papiery wartościowe zł 9 950'00; Razem zł 124 084'39; Materiały: Surowce zł 124 367'06; Materiały pomocnicze zł 1 257'90; Gotowe towary zł 21 888'00; Półfabrykaty zł 67 590'00; Razem zł 215 102'96; Dłużnicy: Należności z tyt. umów kartel. zł 175 144'89; Odbiorcy towarowi zł 23 246'35; Dostawcy towarowi zł 1 981'30; Różni interesenci zł 90 061'18; Różni interesenci za weks. kauc. zł 50 000'00; Razem zł 340 433'72; Antycypacje czynne zł 1 636'00; **Ogółem zł 2 586 779'80.**

Różni za zobowiązania z tytułu żyra wekslowego zł 138 383'79.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 000 000'00; Fundusz rezerwowy zł 407 258'36; Rezerwa dubiozów zł 22 274'93; Razem zł 1 429 533'29; Fundusz amortyzacyjny: saldo z lat ubiegłych zł 635 084'59, dopis w 1938 r. zł 76 113'38, razem zł 711 197'97; Zobowiązania: Banki zł 50 000'00; Weksle własne zł 234 000'00; Dostawcy towarowi zł 62 197'99; Odbiorcy towarowi zł 1 548'02; Zob. z tyt. umów kartel. zł 5 169'16; Różni interesenci zł 1 505'94; Razem zł 354 421'11; Weksle kaucyjne zł 50 033'00; Antycypacje bierne zł 15 128'02; R-k strat i zysków: Zysk z 1937 r. zł 9 293'98, Zysk z 1938 r. zł 17 172'43; Razem zł 26 466'41; **Ogółem zł 2 586 779'80.**

Zobowiązania z tyt. żyra weksl. zł 138 383'79.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 182 484'91; Koszty fabrykacji zł 238 270'84; Koszty sprzedaży zł 86 845'71; Specjalne świadczenia zł 22 471'36; Podatki państwowe i samorząd. zł 24 662'34; R-k maszyn zł 465'70; Amortyzacja zł 76 113'38; Razem zł 631 314'24; R-k bilansu zamknięcia: Zysk z 1937 r. zł 9 293'98; Zysk z 1938 r. zł 17 172'43; Razem zł 26 466'41; **Ogółem zł 657 780'65.**

MA. — Przeniesienie zysku z 1937 r. zł 9 293'98; Zysk brutto na towarach zł 648 486'67; **Ogółem zł 657 780'65.**

1060

„Cerata“, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Ziemia, nieruchomości, maszyny i narzędzia w Wojciechowie zł 1 315 733'68; Kasa i banki zł 13 037'21; Pożyczka Narodowa zł 16 848'00; Dłużnicy zł 95 863'05; Udziały zł 600 000'00; Towary zł 11 934'83; Dłużnicy wątpliwi zł 1'00; **Razem zł 2 053 417'77.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 350 000'00; Kapitał zasobowy zł 148 802'25; Kapitał amortyzacyjny zł 444 819'19; Wierzyciele zł 66 041'86; Wydividenda niepodniesiona zł 3 667'00; Zysk za 1938 r. zł 40 087'47; **Razem zł 2 053 417'77.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Strata na towarze zł 10 638'10; Strata na sprzedaży nieruchomości na Karolkowej zł 257 195'69; Strata na sprzedaży samochodu „Hudson“ zł 11 141'54; Koszty handlowe, procenty, prowizje i podatki zł 29 208'97; Zysk do podziału zł 40 087'47; **Razem zł 348 271'77.**

MA. — Pozostałość z 1937 r. zł 816'15; Tenuta dzierżawna i inne zyski zł 68 763'30; Zysk ze sprzedaży maszyn i urządzeń z Karolkowej oraz przeniesienia różnicy strat z kapitału zasobowego zł 278 692'32; **Razem zł 348 271'77.**

1065

Sąd Okręgowy w Cieszynie

Do rejestru handlowego dział B I-213 w dn. 24/XI 1938 r. przy firmie

Cukrownia Chybie, Spółka Akcyjna w Chybiu

wpisano:

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 10 listopada 1938 r. Nr rep. 311/38 zmieniono § 13 statutu,

1039

**Towarzystwo Fabrykacji Firanek, Tiulu i Koronek
Szienkier, Gettlich i S-ka, Spółka Akc., Warszawa, S-to Jerska 10**

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Maszyny i urządzenia techniczne zł 349 238'08; Inwentarz zł 51 592'38; Budynki fabryczne zł 34 402'89; Razem majątek stały zł 435 233'35; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 9 786'05; Gotówka w bankach zł 187 852'36; Papiery procentowe zł 42 318'00; Weksle w portfelu zł 447 249'45; Weksle w inkasie zł 16 933'65; Materiały, surowce, półfabrykaty i gotowe wyroby zł 1 481 405'31; Dłużnicy zł 1 634 116'93; Weksle protestowane zł 98 749'15; Sumy przechodnie zł 15 318'63; Razem majątek płynny zł 3 933 729'53; II. Inne: Dokumenty gwarancyjne zł 237 635'00; Gwarancje wydane zł 60 000'00; Razem inne zł 297 635'00; **Ogółem stan czynny zł 4 666 597'88.**

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje zł 1 221 490'45.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 9 207'62; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 71 894'86, dopisano w 1938 r. zł 38 072'50, razem zł 109 967'36; Wierzyciele zł 3 114 167'45; Akcepty gwarancyjne zł 60 000'00; Gwarancje otrzymane zł 237 635'00; R-k przejściowy różnic kursowych zł 867'10; Zyski z lat ubiegłych zł 17 838'55; Razem zł 4 549 683'08; Zysk za 1938 r. zł 116 914'80; **Ogółem stan bierny zł 4 666 597'88.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania z tytułu żyra zł 1 221 490'45.

Zobowiązania zagraniczne zł 143 543'66.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty ogólne handlowe zł 208 665'80; Wynagrodzenia personelu administracyjnego zł 174 875'96; Procenty zł 254 799'09; Podatki zł 162 033'40; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 9 826'17; Amortyzacja zł 38 072'50; Różne straty zł 74 834'74; Czyszczenie dzierżawny zł 550 000'00; Razem zł 1 473 107'66; Zysk za 1938 r. zł 116 914'80; **Ogółem zł 1 590 022'46.**

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży zł 1 524 162'95; Różne zyski zł 65 859'51; **Ogółem zł 1 590 022'46.**

**Towarzystwo Handlowe „Svea“, Spółka Akcyjna w Warszawie
Al. Jerozolimska 20**

Bilans za 1938 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 3 000'00; Ruchomości zł 30 107'43; Koszty przebudowy zł 39 332'17; Gotówka w kasie i bankach zł 48 120'63; Papiery procentowe zł 2 828'00; Weksle w portfelu zł 16 650'00; Towary własne zł 968 428'99; Dłużnicy: odbiorcy zł 599 702'78, dostawcy zł 10 006'25; Różni zł 37 465'43; Koszty cła i transportu składu konsygnacyjnego zł 18 997'39; Sumy przechodnie zł 763'00; Strata z lat ubiegłych zł 48 313'37; **Suma zł 1 823 715'44.**

Towary konsygnacyjne zł 120 218'78; Gwarancje otrzymane zł 10 000'00; Weksle zażyrowane zł 183 872'46; **Suma zł 314 091'24.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 275 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 30 515'13; Wierzyciele: dostawcy zł 1 067 193'43, odbiorcy zł 80 505'51; Różni zł 16 564'03; Akcepty zł 238 984'88; Sumy przechodnie zł 61'84; Specjalny rachunek różnic kursowych zł 80 646'45; Zysk netto za 1938 r. zł 34 244'17; **Suma zł 1 823 715'44.**

Różni za towary konsygnacyjne zł 120 218'78; Różni za gwarancje zł 10 000'00; Obligo z tytułu żyr zł 183 872'46; **Suma zł 314 091'24.**

Zobowiązania zagraniczne zł 1 087 820'65.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 113 254'35; Koszty sprzedaży zł 119 748'54; Koszty uzyskania kredytu zł 21 009'22; Podatki ogólne zł 40 679'12; Opłaty stemplowe zł 5 197'38; Ubezpieczenie składu zł 2 246'75; Pensje personelu zł 162 585'00; Świadczenia socjalne zł 19 301'93; Odpisanie na straty samochodu „Chevrolet“ zł 9 800'00; Amortyzacja zł 17 724'03; Różnice kursowe zł 2 399'51; Strata na złych dłużnikach zł 18 463'65; Strata z lat ubiegłych zł 48 313'37; Zysk netto za 1938 r. zł 34 244'17; **Suma zł 614 967'02.**

MA. — Zysk brutto na sprzedaży zł 555 869'03; Uzyskano ze sprzedaży samochodu „Chevrolet“ zł 3 600'00; Uzyskano od odbiorców zł 100'00; Strata z lat ubiegłych zł 48 313'37; Inne wpływy zł 7 084'62; **Suma zł 614 967'02.**

1134

Przemysł Włókienniczy Bracia Zajbert w Łodzi, Spółka Akc.

Bilans zamknięcia po dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 361 990'05; Budynki zł 551 344'01; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 3 231 921'29; Razem zł 4 145 255'35; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 21 858'20; Banki i inkaso zł 10 593'75; Weksle w portfelu zł 33 315'72; Razem zł 65 767'67; Materiały: bawełna surowa zł 157 410'07, przędza bawełniana zł 101 846'28, szmaty i przędza wiganowa zł 140 159'40, tkaniny półgotowe i gotowe zł 309 726'30, barwniki, chemikalia i art. techn. zł 20 556'79, węgiel kamienny zł 2 892'00, razem zł 732 590'84; Dłużnicy: odbiorcy towarów gotowych zł 52 435'00, odbiorcy przędzy bawełn. zł 18 359'51, odbiorcy odpadków zł 1 852'78, dostawcy zł 232'07, różni zł 406 187'38, razem zł 479 066'74; Straty z lat ubiegłych: disagio list zast. Tow. Kred. m. Łodzi zł 65 108'65, straty z lat ub. zł 243 312'22, razem zł 308 420'87; **Suma bilansowa zł 5 731 101'47.**

Pozycje pozabilansowe. — Różni za obligo zł 396 800'00; Różni za zabezpiecz. hipot. zł 58 262'96; **Razem zł 455 062'96.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny: stan na dz. 1/I 1938 r. zł 2 381 520'34, dopisano w 1938 r. zł 316 991'28, razem zł 2 698 511'62; Zobowiązania: banki i inkaso zł 8 163'84, odbiorcy zł 47 658'90, dostawcy zł 246 670'98, różni zł 92 713'32, sumy przech. fabryki zł 19 749'06, razem zł 414 956'10; Zobowiązania długoterminowe: dług hipot. Tow. Kred. m. Łodzi zł 345 082'08, zaległe podatki (raty) zł 73 221'25, razem zł 418 303'33; Czysty zysk za rok oper. 1938 zł 199 330'42; **Suma bilansowa zł 5 731 101'47.**

Pozycje pozabilansowe. — Obligo żyrowe zł 396 800'00; Zabezpieczenia hipot. zł 58 262'96; **Razem zł 455 062'96.**

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1938

WINIEN. — Robocizna zł 1 119 211'25; Surowce, węgiel, barwniki, chemikalia i art. techn. zł 2 278 016'05; Podatki, świadczenia, ubezpieczenie zł 217 461'13; Koszty handlowe, procenty, prowizja, różnice kursowe, ofiary zł 178 753'50; Uposażenia Zarządu i prac. umysłowych zł 299 644'45; Amortyzacja maszyn i nieruchomości zł 316 991'28; Czysty zysk za rok oper. 1938 zł 199 330'42; **Razem zł 4 609 408'08.**

MA. — Sprzedaż krajowa półfabrykatów i wyrobów gotowych zł 4 465 553'85; Ekspozycja zł 127 242'27; Różnice kursowe i różne wpływy zł 16 611'96; **Razem zł 4 609 408'08.**

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29 kwietnia 1939 r.

1109

II OGŁOSZENIE

**XIX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZY**

**Polskiej Spółki Akcyjnej „Pharma“ Magister Bolesław Jawornicki
w Krakowie**

odbędzie się w **środek dn. 24 maja 1939 r.** o godz. 18 (6 po południu) w sali posiedzeń we własnym gmachu „Pharma“ przy ul. Długiej 48, I-e piętro, z następującym porządkiem dziennym:

1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia przez Prezesa Rady Nadzorczej; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Odczytanie protokołu z ostatn. Walnego Zgromadzenia; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok ubiegły; 5) Kwitowanie władz Spółki z wykonanych przez nie obowiązków; 6) Wybór skrutatorów, członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 7) Sprawa emisji akcji; 8) Oznaczenie wysokości marek obecności Rady Nadzorczej i wynagrodzenia członków, delegowanych przez Radę do zbadania ksiąg, ustalenie wysokości funduszu dyspozycyjnego oraz wybór pisma do ogłoszeń.

Celem wykonania prawa głosowania składają Akcjonariusze akcje swoje — tak imienne uprzywilejowane, jak i na okaziciela opiewające — bez arkuszy kuponowych i talonów najpóźniej do dnia siódmego przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Spółki, tj. najdalej do dn. 17 maja 1939 r.

Akcje Spółki celem przestemplowania należy przedłożyć Zarządowi.

Kraków, dn. 10 maja 1939 r.

1138

„POLSKAROB“ Polsko-Skandynawskie Towarzystwo Transportowe, Spółka Akcyjna

Bilans za 1938 r.

AKTYWA	zł	PASywa	zł
I. Majątek stały:		I. Kapitały własne:	
Statki morskie	9 611 779'36	Kapitał akcyjny	5 000 000'00
Urządzenia przeład. w porcie w Gdyni	4 361 086'80	Kapitał zapasowy	1 700 000'00
Grunty w Gdyni	170 834'85	Fundusz rezerwowy	3 395 025'34
Budynki:		II. Kapitał amortyzacyjny:	
a) administr.	zł 621 017'15	saldo z roku ubiegłego	zł 7 476 623'53
b) mieszkalne	88 221'12	dopisano w roku	
Ruchomości	198 428'64	sprawozdawczym	638 986'76
II. Majątek płynny:		8 115 610'29	
Gotówka w kasie	6 114'90	III. Zobowiązania:	
" w bankach	259 692'10	Wierzyciele:	
Papiery procentowe:		a) odbiorcy	zł 80 667'03
Pożyczki: Inwest. i Konsol.	100 495'00	b) dostawcy	33 007'90
Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach	1 223 449'18	c) różni	331 041'09
Materiały:			444 716'02
na składzie zwykłym	110 326'20		
" " wolnocłowym	12 671'67		
Dłużnicy:			
a) odbiorcy	zł 1 555 880'23		
b) dostawcy	45 174'97		
c) różni	290 179'48		
	<u>18 655 351'65</u>		<u>18 655 351'65</u>
Kaucje udzielone	48 000'00	Kaucje	53 000'00
Kaucje otrzymane	5 000'00		

Zobowiązania zagraniczne wynosiły w dn. 31/XII 1938 r. zł 108 269'58.

Rachunek zysków i strat za 1938 r.

STRATY	zł	ZYSKI	zł
Koszty administracji	1 266 496'35	Wpływy za przeładunek	2 324 742'97
Świadczenia publiczne	311 844'75	Wpływy z eksploatacji statków morskich	3 264 373'85
Koszty przeładunku	1 627 629'71	Wpływy za trymerkę i inne	1 333 939'06
Koszty eksploatacji statków morskich	3 084 491'74	Wpływy maklerki okrętowej	583 915'10
Wydatki maklerki okrętowej	226 020'76	Wpływy dz. bunkr.	zł 949 989'84
" działu bunkrowego	969 563'92	Prowizje komis.	199 554'94
Odsetki wypłacone	13 660'56	1 149 544'78	
Różnice kursowe	30 327'52	Odsetki otrzymane	24 370'52
Utrzymanie nieruchomości	6 296'03	Różnice kursowe	10 425'23
Wydatki jądłodajni robotn.	21 380'10	Wpływy z nieruchomości	3 640'00
Straty na akcjach i udział. w innych przedsiębiorstwach	104 725'00	Wpływy jądłodajni robotn.	21 380'10
Zlikwidowane obiekty (urządzenia przeład.)	32 154'15	Wpływy z akcji i udziałów w innych przedsiębiorstwach	23 600'00
Fundusz rezerwowy	565 548'44	Wpływy z papierów procentow.	125 265'00
Amortyzacja	638 986'76	Zlikwidowane obiekty:	
	<u>8 899 125'79</u>	amortyzacja	zł 32 152'15
		odszkodowanie	
		tow. ubezpiecz.	1 777'03
			<u>33 929'18</u>
			<u>8 899 125'79</u>

Rada Nadzorcza: (—) Alfred Plater, Prezes

Zarząd: (—) Inż. Napoleon Korzón

1079

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Przemysłu Drzewnego „Tobal“ SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 14 w kancelarii Notariusza Juliana Siennickiego w gmachu Hipoteki w Warszawie odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok sprawozdawczy 1938;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonanych czynności i sprawa podziału zysków;
- 4) Wybory do Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce, Warszawa, Mokotowska Nr 21, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia swe akcje, względnie zaświadczenia, określone w art. 399 Kodeksu Handlowego.

1089-19-20

Zarząd Płaszowskiej Fabryki Dachówek i Cegiel

Spółka Akcyjna w Krakowie

Bilans za 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały zł 1 064 493'00; Majątek płynny zł 1 997 228'86; Strata zł 27 713'98; **Razem zł 1 291 929'84.**
PASYWA. — Kapitały własne zł 676 343'95; Kapitał amortyzacyjny zł 595 243'49; Zobowiązania zł 20 342'40; **Razem zł 1 291 929'84.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 185 697'93; Koszty admin. ogólnej zł 105 563'34; Koszty sprzedaży zł 3 888'67; Podatki zł 11 899'56; Amortyzacja zł 9 868'86; Straty z lat ub. zł 16 785'24; **Razem zł 333 703'60.**

MA. — Obrót ze sprzedaży zł 305 989'62; Strata zł 27 713'98; **Razem zł 333 703'60.**

1044

Korzystajcie z Poczty Lotniczej!

Elektryczne Koleje Dojazdowe, Spółka Akc.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Linia Warszawa—Grodzisk, Warszawa — Włochy i Warszawa — Milanówek: a) grunty z 1 360 390'52, b) torowisko z 14 549 950'78, c) sygnalizacja i telefony z 1 391 515'37, d) budynki: fabryczne z 642 787'40, gospodarcze z 486 160'39, mieszkalne z 102 443'19 = z 1 231 390'98, e) przewody elektryczne z 4 857 129'79, f) maszyny i urządzenia z 2 292 259'87 = z 25 682 637'31; 2) Bocznicą Pruszków—Komorów z 487 475'48; 3) Nowe budowy z 9 717'53; 4) Tabor z 8 844 275'57; 5) Ruchomości z 106 663'27; 6) Place z 2 000'00 = z 35 132 769'16; II. Majątek płynny: 1) Kasa z 16 243'37; 2) Banki z 16 938'58; 3) Papiery wartościowe z 2 577'03; 4) Materiały z 311 787'16; 5) Weksle z 500'00; 6) Dłużnicy: a) dostawcy i przedsiębiorcy z 20 526'27, b) wypłacone zadatki za grunty z 12 343'35, c) różni z 24 185'30 = z 57 054'92 = z 405 101'06; III. Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 19 047'39, b) inne z 336'92 = z 19 384'31; IV. Agio na obligacjach w belgach z 106 481'25; V. Renowacje z 97 630'11; VI. Gwarancja państwowa (z płatnością odroczoną): a) za przeniesione koszty obsługi kapitału do amortyzacji z 1 058 770'96, b) niedobór z lat ubiegłych z 794 919'33, c) niedobór za 1937 r. z 1 095 277'30 = z 2 948 967'59; **Razem stan czynny z 38 710 333'48.**

Poza sumą bilansową. — Różni za gwarancje z 17 542 900'00; Złożone kaucje z 12 966'00; Kaucje z 13 009'00; **Razem z 17 568 875'00.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny z 3 400 000'00; 2) Kapitał zapasowy z 19 390'33; 3) Kapitał rezerwowy z 0'00; 4) Kapitał odnowienia z 7 668'40 = z 3 427 058'73; II. Kapitały obligacyjne: £ 185 972.9.6 a z 26'36 = z 4 902 234'44, belgów 2 000 000'00 a z 89'67 = z 1 793 400'00 = z 6 695 634'44; III. Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) zobowiązania długoterminowe zagraniczne z 5 166 198'72, krajowe z 17 839 101'18 = z 23 005 299'90, b) zaległe podatki i świadczenia socjalne z 87 958'80, c) należności za zajęte grunty z 279 351'25, d) dostawcy z 204 774'83, e) odbiorcy z 705'81, f) inni wierzyciele z 524 848'46 = z 24 102 939'05; 2) Akcepty z 250 647'00 = z 24 353 586'05; IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 4 158 866'74; V. Sumy przechodnie: a) dochody, dotyczące okresu przyszłego z 14 490'05, b) inne z 60 697'47 = z 75 187'52; **Razem stan bierny z 38 710 333'48.**

Sumy poza bilansem.—Gwarancje hipoteczne z 17 542 900'00; Kaucje z 12 966'00; Otrzymane kaucje przez EKD z 13 009'00; **Razem z 17 568 875'00.**

Rachunek strat i zysków za 1937 r.

STRATY. — I. Koszty administracji ogólnej: 1) Wynagrodzenie Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej z 41 849'60; 2) Koszty nadzoru państwowego: a) pensja Komisarza Rządowego z 9 000'00, b) opłaty na rzecz Ministerstwa Komunikacji 0'5% od wpływów brutto z 7 918'26 = z 16 918'26 = z 58 767'86; 3) Podatki państwowe i komunalne oraz opłaty stemplowe z 53 274'10; 4) Świadczenia socjalne z 68 122'05 = z 121 396'15; II. Koszty eksploatacji z 1 298 339'40 = z 1 478 503'41; III. Procenty, prowizje, odsetki i dyskonto z 1 380 566'61; IV. Spisano nieściągalne należności z 1 321'06; V. Koszty korzystania z wagonów P. K. P. w latach ubiegłych z 6 250'15; **Razem straty z 2 866 641'23.**

ZYSKI. — I. Wpływy z eksploatacji z 1 579 364'87; II. Różnice kursu na spleconych zobowiązaniach w walucie obcej z 160 587'31; III. Procenty otrzymane z 1 257'54; IV. Bonifikata wierzycieli z 30 154'21; V. Niedobór za 1937 r. przeniesiony na rachunek gwarancji państwowej z 1 095 277'30; **Razem zyski z 2 866 641'23.**

Uwaga. — Ogólna suma zobowiązań zagranicznych wynosi poza kapitałem obligacyjnym £ 14 958.3.4 a z 26'36 = z 394 297'25; belg. z 560 000'00 a z 89'67 = z 502 152'00 oraz z 4 269 749'47; **Razem z 5 166 198'72.**

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Linia Warszawa—Grodzisk, Warszawa — Włochy i Warszawa — Milanówek: a) grunty z 1 365 093'00, b) torowiska, mosty i nawierzchnia z 14 590 867'28, c) sygnalizacja i telefony z 1 402 248'02, d) budynki: fabryczne z 644 119'08, gospodarcze z 490 093'49, mieszkalne z 102 934'40 = z 1 237 146'97, e) przewody elektryczne z 4 857 760'26, f) maszyny i urządzenia z 2 335 125'50 =

z 25 788 241'03; 2) Bocznicą Pruszków—Komorów z 487 475'48; 3) Nowe budowy z 15 867'69; 4) Tabor z 8 811 120'23; 5) Ruchomości z 115 908'19; 6) Place z 2 000'00 = z 35 220 612'62; II. Majątek płynny: 1) Kasa i banki z 17 647'07; 2) Weksle z 200'00; 3) Materiały z 275 752'20; 4) Dłużnicy: a) dostawcy z 20 297'47, b) wypłacone zadatki za zajęte grunty z 9 622'41, c) różni z 21 746'86 = z 51 666'74 = z 345 266'01; III. Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 11 272'96, b) inne z 1 249'29 = z 12 522'25; IV. Agio na obligacjach w belgach z 106 481'25; V. Renowacje z 78 583'11; VI. Gwarancja państwowa (z płatnością odroczoną): a) niedobór z lat ubiegłych z 2 948 967'59, b) niedobór za 1938 r. z 988 717'03 = z 3 937 684'62; **Razem stan czynny z 39 701 149'86.**

Poza sumą bilansową. — Różni za gwarancje z 17 542 900'00; Różni za złożone kaucje z 16 866'00; Kaucje z 13 609'00; **Razem z 17 573 375'00.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny z 3 400 000'00; 2) Kapitał zapasowy z 19 390'33; 3) Kapitał odnowienia z 9 888'11 = z 3 429 278'44; II. Kapitały obligacyjne: £ 168 808.15.1 a z 24'74 = z 4 176 329'61, blg. 2 000 000'00 a z 89'25 = z 1 785 000'00, blg. 560 000'00 a z 89'25 = z 499 800'00 = z 6 461 129'61; III. Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) zobowiązania długoterminowe: 1) zagraniczne z 4 453 006'68, 2) krajowe z 19 921 648'22 = z 24 374 654'90, b) zaległe podatki i świadczenia socjalne z 167 808'68, c) należności za zajęte grunty z 262 739'96, d) dostawcy z 165 379'25, e) odbiorcy z 1 548'99, f) inni wierzyciele z 500 765'85 = z 25 472 897'63; 2) Akcepty z 228 663'00 = z 25 701 560'63; IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 4 033 577'87; V. Sumy przechodnie: a) dochody, dotyczące okresu przyszłego z 6 502'40, b) inne z 69 100'91 = z 75 603'31; **Razem stan bierny z 39 701 149'86.**

Sumy poza bilansem.—Gwarancje hipoteczne z 17 542 900'00; Kaucje z 16 866'00; Różni za kaucje wpłacone do E. K. D. z 13 609'00; **Razem z 17 573 375'00.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — I. Koszty administracji ogólnej: 1) Wynagrodzenie Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej z 40 323'70; 2) Koszty nadzoru państwowego: a) pensja Komisarza Rządowego z 6 000'00, b) nadzór Ministerstwa Komunikacji 0'5% od wpływów brutto z 7 726'92 = z 13 726'92; 3) Podatki państwowe i komunalne oraz opłaty stemplowe z 50 826'67; 4) Świadczenia socjalne z 70 045'45 = z 174 922'74; II. Koszty eksploatacji z 1 255 689'89 = z 1 430 612'63; III. Procenty, prowizje, odsetki i dyskonto z 1 450 627'94; IV. Renowacje z 54 082'21; V. Koszty wypuszczenia obligacji na II pożyczkę obligacyjną i koszty rejestracji kapitału z 28 837'53; VI. Strata na różnicy kursowej z tytułu spleconych zobowiązań w walucie obcej z 310'84; **Razem straty z 2 964 471'15.**

ZYSKI. — I. Wpływy z eksploatacji z 1 542 285'12; II. Zysk na różnicy kursowej z tytułu spleconych zobowiązań w walucie obcej z 432 911'15; III. Ditto z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z 334'50 = z 433 245'65; IV. Procenty otrzymane z 223'35 = z 433 469'00; V. Niedobór za 1938 r. przeniesiony na rachunek gwarancji państwowej z 988 717'03; **Razem zyski z 2 964 471'15.**

Uwaga. — Ogólna suma zobowiązań zagranicznych wynosi poza kapitałem obligacyjnym: £ 7 407.6.6 a z 24'74 = z 183 257'21 oraz z 4 269 749'47; **Razem z 4 453 006'68.**

1038

II OGŁOSZENIE

Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla, Spółka Akcyjna

zwołują

XXV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

we Lwowie w Prezydium Zarządu Miasta w dn. 24 maja 1939 r. (środa) o godz. 11 z porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie i zamknięcie rachunków za 1938 r. wraz ze sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej i związane z tym uchwały; 2) Uchwala co do składu Rady Nadzorczej i wynagrodzenia za 1938 r.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu należy złożyć akcje lub zaświadczenia depozytowe banków z wyszczególnieniem numerów akcji w Zarządzie Spółki w Krakowie, ul. Krupnicza 5, najdalej do dn. 16 maja 1939 r. włącznie.

1035

Przemysł Tłuszczowy Schicht-Lever, Sp. Akc., Warszawa

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty w Warszawie zł 1 656 381'07, w Trzebini zł 81 597'12, razem zł 1 737 978'19; Budynki: a) fabryczne w Warszawie zł 5 380 198'50, w Trzebini zł 1 532 334'71, razem zł 6 912 533'21, b) gospodarcze w Trzebini zł 9 529'27, c) mieszkalne w Warszawie zł 417 601'01, w Trzebini zł 438 121'28, w Przemysłu zł 21 553'03, razem zł 877 275'32; Zbiorniki i podwórza: w Warszawie zł 797 760'08, w Trzebini zł 383 548'48, razem zł 1 181 308'56; Urządzenia fabr. i maszyny: w Warszawie zł 6 739 458'51, w Trzebini zł 3 830 905'29, razem zł 10 570 363'80; Tabor kolejowy i auta: w Warszawie zł 392 426'18, w Trzebini zł 581 579'02, razem zł 974 005'20; Inwentarz zakładowy i biurowy: żywy w Trzebini zł 7 220'58, martwy w Warszawie zł 600 382'69, martwy w Trzebini zł 22 521'07, razem zł 630 124'34; Patenty zł 1 731 288'00; Ogółem zł 24 624 405'89; Majątek płynny: Gotówka w kasie, bankach, P. K. O. zł 283 959'68; Papiery procentowe zł 220 087'66; Weksle w portfelu i w inkasie zł 359 612'99; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 345 139'26; Materiały i surowce zł 1 905 638'68; Materiały pomocnicze zł 283 598'58; Półfabrykaty zł 567 321'86; Gotowe towary zł 2 137 177'55; Razem zł 4 893 736'67; Dłużnicy: z kredytów finansowych zł 1 366 586'56, przedstawiciele zł 90 151'59, odbiorcy zł 3 124 334'24, dostawcy zł 143 691'80, różni zł 385 270'26, wątpliwe należności zł 110 912'52, razem zł 5 220 946'97; Sumy przechodnie zł 109 898'63; Ogółem zł 36 057 787'75.

Otrzymane gwarancje i depozyty zł 823 313'25; Gwarancje zł 4 901 500'00; Obligo wekslowe z zyr zł 372 409'43.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 15 000 000'00; Wpłaty akcjonariuszów na powiększenie kapitału zakładowego przed zarejestrowaniem zł 5 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 146 289'07; Razem zł 20 146 289'07; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 9 224 465'87, b) dopisano w 1938 r. zł 1 384 817'35, razem zł 10 609 283'22, odpisano przy rozchodzie urzędzeń zł 135 595'92, pozostaje zł 10 473 687'30; Ogółem zł 30 619 976'37; Zobowiązania: Wierzyciele: akcepty zł 120 000'00, banki zł 53 693'42, dostawcy zł 329 870'39, dostawcy zagraniczni zł 3 566 879'84, odbiorcy zł 57 180'01, przedstawiciele zł 75 068'54, kaucje zł 115 790'76, różni zł 509 735'33, razem zł 4 828 218'29; Niepodjęte dywidendy zł 10 089'45; Rezerwa na należności zł 216 840'00; Sumy przechodnie zł 155 798'84; Zysk z 1937 r. zł 13 284'16; Zysk za 1938 r. zł 213 580'64; Razem zł 226 864'80; Ogółem zł 36 057 787'75.

Gwarancje i depozyty zł 823 313'25; Udzielone gwarancje zł 4 901 500'00; Zyra wekslowe (klientowskie) zł 372 409'43.

Rachunek strat i zysków od dn. 1/I do dn. 31/XII 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 2 133 117'25 (w tym świadc. socj. zł 128 310'90); Koszty fabrykacji zł 1 805 001'85 (w tym świadc. socj. zł 90 529'35); Koszty sprzedaży zł 1 040 880'06; Procenty zł 231 493'26; Podatki państwowe i komunalne zł 1 008 434'18; Frachty i koszty składowe zł 1 820 022'35; Reklama zł 1 571 176'80; Odpisy amortyzacyjne zł 1 384 817'35; Ubezpieczenia zł 55 048'03; Licencje zł 17 819'14; Straty na dłużnikach zł 66 972'54; Demontaż zł 37 984'03; Zysk za 1938 r. zł 213 580'64; Ogółem zł 11 386 347'48.

MA. — Rachunek towarów zł 10 989 062'18; Dochód z nieruchomości zł 7 043'68; Procenty z papierów procentowych i akcji zł 11 574'00; Różne zyski zł 5 800'00; Zyski przy sprzedaży samochodów itd. zł 14 983'07; Różnice kursowe zł 229 884'55; Zyski z udziałów zł 128 000'00; Ogółem zł 11 386 347'48.

1082

Drukarnia Bydgoska, Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty, budynki fabryczne i mieszkalne zł 54 770'83; Urządzenia techniczne: maszyny, czcionki, samochody i zaprzęg zł 645 497'98; Inwentarz zakładu graficznego i biurowy zł 35 003'98; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 4 648'19; Papiery procentowe zł 3 198'75; Weksle w portfelu i inkasie zł 5 250'00; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 2 601'00; Materiały zł 23 382'01; Dłużnicy: odbiorcy, dostawcy, różni zł 65 270'06; Kaucje złożone zł 1 574'00; **Suma zł 841 196'80.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 100 000'00; Kapitał zapasowy zł 37 271'59; Fundusz amortyzacyjny zł 515 786'14; Wierzyciele: banki, akcepty, podatki, dostawcy, odbiorcy i różni zł 161 560'03; Dywidenda niepodjęta zł 242'00; Kaucje złożone zł 748'00; Sumy przechodnie zł 147'90; Zysk zł 25 441'14; **Suma zł 841 196'80.**

RACHUNEK STRAT. — Utrzymanie wydawnictwa i koszty przetwórci zł 531 711'08; Koszty administracji ogólnej zł 168 508'97; Utrzymanie pojazdów zł 12 928'54; Utrzymanie maszyn zł 2 544'61; Podatki zł 9 349'09; Świadczenia socjalne zł 37 366'99; Odpisy zł 27 882'35; Zysk zł 25 441'14; **Suma zł 815 732'77.**

RACHUNEK ZYSKÓW. — Wydawnictwo i wytwórczość zł 806 783'54; Dochód z nieruchomości zł 2 292'27; Różne przychody zł 6 656'96; **Suma zł 815 732'77.**

Bilans oraz rachunek strat i zysków zatwierdziło Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 25 kwietnia 1939 r.

1086

Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Domów, Spółka Akcyjna

W a r s z a w a

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 80 200'00; Budynek mieszkalny zł 3 713 253'69; Garaż zł 18 667'59; Razem zł 3 812 121'28; Majątek płynny: Banki i P. K. O. zł 936'77; Papiery procentowe zł 1 706'40; Materiały opalowe zł 1 842'10; Dłużnicy za komorne i opał zł 10 016'17; Inne należności zł 3 335'99; Sumy przechodnie zł 383'89; Razem zł 18 221'32; Strata z roku ubiegłego zł 48 662'34; Strata za 1938 r. zł 742'38; Razem zł 49 404'72; **Ogółem zł 3 879 747'32.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 000 000'00; Kapitał rezerwowy zł 2 793'96; Razem zł 2 002 793'96; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 468 743'71, dopisano za 1938 r. zł 37 690'07, razem zł 506 433'78; Zobowiązania: Dostawcy zł 1 874'63; Komorne wypłacone z góry zł 177'00; Inne zobowiązania zł 577'39; Kredyt długoterminowy krajowy zł 1 366 586'56; Sumy przechodnie zł 1 304'00; Razem zł 1 370 519'58; **Ogółem zł 3 879 747'32.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Pensje i robocizna zł 14 342'85; Świadczenia socjalne zł 778'82; Odpisy amortyzacyjne zł 37 690'07; Koszty kredytów krajowych zł 82 732'74; Reperacje i utrzymanie domu zł 13 107'94; Ubezpieczenia zł 1 098'97; Podatek od nieruchomości zł 15 647'26; Woda, światło i koszty administracji zł 11 351'73; **Ogółem zł 176 750'38.**

MA. — Dochód z nieruchomości zł 175 900'00; Procenty od Pożyczki Narodowej zł 108'00; Strata za 1938 r. zł 742'38; **Ogółem zł 176 750'38.**

1083

III OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych „Bracia Bauerertz”, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości, że Walne Zgromadzenie, odbyte w dn. 22 marca 1939 r., uchwaliło

obniżyć kapitał akcyjny Spółki o zł 20 000

czyli do sumy zł 1 980 000, i wzywa wierzycieli Spółki, aby, jeśli nie zgadzają się na obniżenie, wniosli swe sprzeciwy w ciągu 3 miesięcy od daty niniejszego ogłoszenia jako ostatnie.

1076

Warszawskie Towarzystwo Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych, Spółka Akcyjna

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty i place z 193 835'23; Budynki: a) fabryczne: kop. Kazimierz z 1 675 251'66, kop. Juliusz z 2 383 558'61, elektrowni z 340 763'28, razem z 4 399 573'55, b) gospodarcze: kop. Kazimierz z 533 993'09, kop. Juliusz z 123 439'47, inne z 61 962'75, razem z 719 395'31, c) mieszkalne z 8 177 815'82, ogółem z 13 296 784'68; Urządzenia techniczne: kop. Kazimierz z 17 020 265'92, kop. Juliusz z 14 301 138'98, kop. Feliks-Leopold z 286 164'44, elektrowni z 2 343 907'83, inne z 35 000'60, ogółem z 33 986 477'77; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy z 6 025'00, b) martwy z 4 458 692'91, razem z 4 464 717'91; Koncesje z 5 178 920'00; Prawa do eksploatacji piasku z 5 000'00; Ogółem majątek stały z 57 125 735'59; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 485 864'32; Papiery procentowe z 52 563'68; Weksle z 7 860'50; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 208 312'50; Remanent węgla z 69 421'29; Materiały pomocnicze w magazynach z 562 450'54; Dłużnicy: Odbiorcy z 699 215'81; Dostawcy z 19 980'51; Różni z 205 395'03; Razem z 924 591'35; Ogółem majątek płynny z 2 311 064'18; III. Sumy przechodnie z 85 471'50; **Ogółem z 59 522 271'27.**

Kaucje i depozyty z 793 038'00; Obligo żyrowe z 345 816'97; Kaucje hipoteczne z 10 491 206'36; Zaliczenia kolejowe z 62 865'40; **Razem z 11 692 926'73.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 21 000 000'00; Kapitał zasobowy: pozost. w dn. 1 stycznia 1938 r. z 329 141'51, doliczono w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 23 maja 1938 r. 8% od czystego zysku w sumie z 8 210'54 — z 656'84, razem z 329 798'35; Kapitał rezerwy: pozostałość z przeliczenia bilansu z 154 396'14; Razem z 21 484 194'49; II. Kapitał amortyzacyjny: wartość w dn. 1/I 1938 r. z 29 300 317'81, doliczono amortyzację za 1938 r. z 1 760 000'00, razem z 31 060 317'81, odliczono kwoty amortyzacji zlikwidowanych obiektów z 100 575'21, razem z 30 959 742'60; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty z 451 562'34, b) banki z 4 074 771'18, c) dostawcy z 745 171'36, d) odbiorcy z 300 462'27, e) różni z 472 475'06, f) fundusz na opłacenie korcowego z 145 116'45, razem z 6 189 558'66; IV. Fundusze i zobowiązania specjalne: Fundusze: na zabezpieczenie rent wypadkowych z 574 770'00, na ochronę im. Strasburgera z 22 691'53, na cele kulturalne i zapomogi pracownikom z 52 630'69, razem z 650 092'22; V. Sumy przechodnie z 217 573'93; VI. Straty i zyski za 1936 r. z 10 280'17; VII. Straty i zyski za 1937 r. z 6 977'70; VIII. Straty i zyski za 1938 r. z 3 851'50; **Ogółem z 59 522 271'27.**

Kaucje i depozyty z 793 038'00; Obligo żyrowe z 345 816'97; Kaucje hipoteczne z 10 491 206'36; Zaliczenia kolejowe z 62 865'40; **Razem z 11 692 926'73.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN.—1) Zarobki pracowników fizycznych z 5 373 243'66; 2) Wynagrodzenie pracowników technicznych z 467 925'85; 3) Koszty materiałów z 2 406 195'49; 4) Węgiel na cele techniczne z 374 789'08; 5) Dzierżawa terenów leśnych z 170 219'82; 6) Korcowe od wydobycia węgla z 145 116'45; 7) Olbora Skarbowa z 69 831'45; 8) Ubezpieczenie majątku z 24 288'02; 9) Inne koszty eksploatacji węgla z 210 608'93; Razem z 9 242 218'45; 10) Świadczenia socjalne pozaustawowe z 138 211'44; 11) Świadczenia socjalne ustawowe z 1 006 616'74; Razem z 1 144 828'18; 12) Podatki z 520 474'63; 13) Rada Nadzorcza: a) wynagrodzenie 5 członków z 18 000'00, b) wynagrodzenie delegata Rady Nadzorczej do Zarządu z 30 000'00, razem z 48 000'00; 14) Zarząd z 109 800'00; 15) Wynagrodzenie dyrekcji kopalni i pracowników administracyjnych z 425 916'65; 16) Koszty sądowe, notarialne itp. z 71 496'53; 17) Udział w kosztach utrzymania organizacji przemysłowych z 120 765'59; 18) Inne wydatki administracyjne z 133 190'13; Razem z 325 452'25; Suma pozytywnej od 1 do 18 z 11 816 690'16; 19) Koszty eksploatacji energii elektrycznej sprzedanej obcom z 272 926'19; 20) Procenty zapłacone mniej otrzymane z 452 733'77; 21) Opłata na rzecz firmy Knothe i Hłasko z 225 000'00; 22) Koszt nabycia i przekroczenia licencji z 1 535'60; 23) Spisuje się straty na dłużnikach z 40 956'79; 24) Usunięte urządzenia techniczne i ruchomości z 25 528'36; 25) Amortyzacja z 1 760 000'00; 26) Zysk z 3 851'50; **Ogółem z 14 599 222'37.**

MA. — 1) Wartość sprzedanego węgla z 14 098 445'83; 2) Różnica remanentów: dn. 1/I 1938 r. 76 205'6 t z 103 799'52, dn. 31/XII 1938 r. 34 552'93 t z 69 421'29, różnica z 34 378'23, pozostaje z 14 064 067'60; 3) Wartość sprzedanej energii elektrycznej z 300 017'16; 4) Różne dochody z 45 856'82; 5) Zrealizowane kupony od papierów wartościowych z 5 953'87; 6) Różnice kursu z 14 040'92; 7) Wpływ za sprzedane ruchomości z 453'00; 8) Odszkodowanie za wyłączone prawa do eksploatacji piasku z 168 833'00; **Ogółem z 14 599 222'37.**

1133

Fabryka Szkła dawniej S. Reich i S-ka, Spółka Akcyjna

w Zawierciu

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty z 32 303'40; Budynki: a) fabryczne z 1 083 798'81, b) gospodarcze z 267 158'92, c) mieszkalne z 781 429'35; Budowle niewykończone z 30 558'83; Urządzenia techniczne z 1 801 082'78; Inwentarz zakładowy i biurowy z 191 684'41; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 45 751'94; Papiery wartościowe z 7 848'00; Weksle w portfelu z 14 691'62; Udziały w innych przedsiębiorstwach z 1 000'00; Kaucje z 7 917'00; Materiały: a) surowce z 55 922'34, b) pomocnicze i pędne z 65 227'79; Półfabrykaty z 18 061'30; Gotowe towary z 271 987'93; Dłużnicy: a) odbiorcy z 479 027'34, b) różni z 10 853'56, c) wątpliwe należności z 49 154'54; Straty: strata z poprzednich lat z 419 842'30, strata za 1938 r. z 54 567'19; **Ogółem stan czynny z 5 689 869'35.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za kaucje hipoteczne z 400 000'00; Dłużnicy za żyra wekslowe z 160 527'89; Weksle gwarancyjne z 215 000'00; **Ogółem z 775 527'89.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 2 500 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 2 405 613'84, b) odpisano w roku sprawozdawczym z 355'00, c) dopisano w roku sprawozdawczym z 103 690'44, razem z 2 508 949'28; III. Zobowiązania: a) akcepty z 59 893'16, b) banki z 85 342'00, c) zaległe podatki z 9 582'45, d) dostawcy z 182 672'41, e) odbiorcy z 2 038'51, f) różni z 287 796'18, razem z 627 324'71; Sumy przechodnie z 53 595'36; **Ogółem stan bierny z 5 689 869'35.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje hipoteczne z 400 000'00; Zobowiązania z tytułu żyra na wekslach odbiorców z 160 527'89; Weksle złożone tytułem gwarancji z 215 000'00; **Ogółem z 775 527'89.**

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych z 218 917'03.

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1938

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej z 144 045'58; 2) Koszty fabrykacji z 1 956 199'40; 3) Koszty sprzedaży z 182 051'00; 4) Koszty kredytów z 18 362'77; 5) Podatki państwowe i komunalne z 64 977'81; 6) Świadczenia socjalne z 119 596'77; 7) Odpisy amortyzacyjne z 103 690'44; 8) Licencje z 3 035'00; 9) Inne wydatki z 10 749'40; **Ogółem z 2 602 708'17.**

ZYSKI. — 1) Rachunek towarów z 2 524 271'29; 2) Odsetki otrzymane z 4 130'41; 3) Zwrot nadpłaconych podatków z 11 407'95; 4) Wpływ z należności spisanych na straty w latach ubiegłych z 265'32; 5) Różnice kursowe z 3 481'93; 6) Różne dochody z 4 584'08; Strata z 54 567'19; **Ogółem z 2 602 708'17.**

1110

II OGŁOSZENIE

WALNE ZEBRANIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Ostrzeszów“ Zakłady Ceramiczne i Tartaki
w Budach, poczta Ostrzeszów

odbędzie się w Poznaniu w środę dn. 31 maja 1939 r. o godz. 17 po południu w lokalu firmy Wł. Stopa przy ul. 3 Maja 5 z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok obrachunkowy 1938; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków per 31/XII 1938 r. oraz powzięcie stosownych uchwał; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 6) Zamknięcie.

Zarząd: (—) Wł. Stopa. Rada Nadzorcza: (—) Ign. Niedbał, prezes.

1021

Polskie Zakłady Przemysłu Cynkowego, Spółka Akc.

w Będzinie

Bilans za 1938 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości z 3 052 963'87; Maszyny, narzędzia, ruchomości, samochody, uprzęż i konie z 4 163 926'69; Patenty z 125 000'00; Kasa z 24 472'42; Papiery wartościowe z 69 954'50; Rymesy z 165 644'89; Dewizy i czek i z 273'69; Banki z 101 821'86; Zapasy z 2 035 062'25; Dłużnicy z 1 072 844'63; Wierzyciele z 78 135'65; Sumy przechodnie z 95 474'03; **Razem z 10 985 574'48.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy z 3 000 000'00; Kapitał zapasowy z 465 053'80; Kapitał amortyzacyjny z 1 880 837'15; Akcepty i banki z 809 387'88; Wierzyciele z 3 813 906'02; Dłużnicy z 343 939'78; Sumy przechodnie z 204 263'15; Zysk za 1938 r. z 468 186'70; **Razem z 10 985 574'48.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za zabezpieczenia (udzielone) z 1 879 670'00; Zabezpieczenia (otrzymane) z 408 750'00; Różni za kaucje (udzielone) z 81 100'00; Wexsle kaucyjne (otrzymane) z 82 000'00; Różni za gwarancje (udzielone) z 269 650'00; Gwarancje (otrzymane) z 12 805'00; Różni za oblię z 842 546'57; Różni za inkaso z 567 552'74.

Zobowiązania zagraniczne z 317 544'88.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

PRZYCHÓD. — Fabrykacja (koszty produkcji) z 13 327 271'31; Podatki z 351 609'85; Prowizja z 433 127'03; Remont z 124 229'97; Amortyzacja z 282 784'00; Odsetki z 167 788'05; Koszty inkasa z 33 201'07; Różnice kursu z 29 423'99; Sumy przepadłe z 25 402'12; Nieruchomości z 397 660'76; Wydatki ogólne z 731 195'99; Zysk netto za 1938 r. z 468 186'70; **Razem z 16 371 880'84.**

ROZCHÓD. — Fabrykacja (wartość produkcji) z 16 156 828'60; Odszkodowania z 204 008'12; Dochód z nieruchomości z 10 544'12; Sumy przechodnie (3% Prem. Poż. Inwestyc.) z 500'00; **Razem z 16 371 880'84.** 1025

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza Müller i Seidel

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomości i budynki fabryczne z 853 737'55; Maszyny i urządzenia fabryczne z 984 312'50; II. Majątek płynny: Kasa i banki z 37 431'81; Wexsle z 303 023'08; Papiery wartościowe i udziały z 24 619'42; Materiały i surowce z 165 266'94; Wyroby i półwyroby z 199 861'73; Dłużnicy z 353 792'98; Sumy przechodnie z 11 162'39; Straty z lat ubiegłych z 27 810'50; **Ogółem z 2 961 018'90.**

Sumy pozabilansowe. — Żyra z 255 522'99; Gwarancje z 200 000'00.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 1 000 000'00; Specjalny fundusz rezerwowy z 850'42; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 932 025'02, dopisano w 1938 r. z 72 573'61, razem z 1 004 598'63; III. Zobowiązania: Akcepty z 34 000'00; Banki z 138 123'70; Dostawcy z 158 656'55; Akcjonariusze z 228 824'85; Różni z 16 598'85; Tow. Kredytowe m. Łodzi z 247 481'10; Sumy przechodnie z 37 609'07; Zysk za 1938 r. z 94 275'73; **Ogółem z 2 961 018'90.**

Sumy pozabilansowe. — Żyra z 255 522'99; Gwarancje z 200 000'00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 231 144'50; Koszty handlowe i ruchu z 243 081'65; Koszty kredytów z 47 967'60; Podatki i świadczenia socjalne z 145 581'31; Odpisy amortyzacyjne z 78 765'86; Inne wydatki z 32 320'64; Zysk za 1938 r. z 94 275'73; **Ogółem z 873 137'29.**

MA. — Za sprzedaż fabrykatów z 2 231 183'47; Mniej koszty fabrykacji z 1 373 593'42; Pozostaje zysk brutto z 857 590'05; Różne wpływy z 15 547'24; **Ogółem z 873 137'29.** 1050

Polskie Towarzystwo Nafkowe „Mazut”, Spółka Akcyjna

w Warszawie

Bilans na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — Ruchomości z 3 975'97; Kasa z 27'87; Banki z 12 587'50; Wexsle w inkasie z 4 285'68; Wexsle w portfelu z 2 557'45; Papiery procentowe z 2 625'00; Towary: a) oleje z 90 271'87, b) asfalty z 15 641'71; Dłużnicy: a) odbiorcy z 129 414'86, b) różni z 7 781'95; Sumy przechodnie — wydatki okresu 1939 z 4 527'30; Straty z lat ubiegłych z 153 121'81; **Ogółem z 426 818'97.**

Sumy pozabilansowe. — Wexsle zdyskontowane z 7 776'89.

PASYWA. — Kapitał akcyjny z 250 000'00; Kapitał amortyzacyjny na początku roku spraw. z 629'52, dopisano w roku spraw. z 376'00, razem z 1 005'52; Rezerwa na podatek dochodowy z 11 004'00; Wierzyciele: a) banki z 33 641'00, b) dostawcy zagraniczni z 43 848'46, c) różni z 32 718'52, d) odbiorcy z 7 490'81, e) należności międzyokresowe z 6 120'81; Zysk na dz. 31/XII 1938 r. z 40 989'85; **Ogółem z 426 818'97.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania żyrowe z 7 776'89.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty handlowe z 97 363'18; Podatki z 22 796'64; Procenty z 11 585'06; Spisane za ruchomości nabyte w 1938 r. z 1 440'20; Amortyzacja ruchomości z 397'60; Rezerwa na podatek dochodowy 1938 r. z 11 004'00; Zysk na dz. 31/XII 1938 r. z 40 989'85; **Razem z 185 576'53.**

MA. — Zysk na sprzedaży towarów z 167 251'72; Zysk na sprzedaży ruchomości z 23'60; Prowizje z 10 906'84; Różnice kursowe z 7 394'37; **Razem z 185 576'53.** 1048

Spółka Akcyjna dla Handlu z Zachodem i Wschodem „Zetwest”, Warszawa, ul. Jasna 8

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — 1) Kasa z 11 484'96; 2) Banki z 7 689'09; 3) Papiery wart. z 10 443'05; 4) Wexsle z 131 140'00; 5) Dłużnicy z 272 935'25; 6) Towary na składzie z 50 192'61; 7) Towary w drodze z 7 849'85; 8) Plac z 75 745'20; 9) Budowa z 23 853'73; 10) Ruchomości z 22 141'49; 11) Narzędzia z 1 405'36; 12) Sumy przechodnie z 1 104'29; **Razem z 615 984'88.**

PASYWA. — 1) Kapitał akcyjny z 250 000'00; 2) Kapitał amortyz. z 4 183'91; 3) Kapitał zapasowy z 14 203'08; 4) Wierzyciele z 322 109'86; 5) Sumy przechodnie z 5 192'54; 6) Podatki za grudzień z 2 798'96; 7) Podatek doch. od uposaż. za grudzień z 793'93; 8) Ubezpieczalnia Społ. za grudzień z 900'36; 9) Zysk z 15 802'24; **Razem z 615 984'88.**

Sumy pozabilansowe. — 1) Różni za gwarancje z 54 355'87; 2) Gwarancje z 54 355'87; 3) Obciążenia hipoteczne z 20 000'00; 4) Wierzyciele hipoteczni z 20 000'00.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — 1) Pensje urzędników z 50 271'00; 2) Pensje Zarządu z 14 400'00; 3) Koszty handlowe z 48 316'44; 4) Podatki z 34 298'23; 5) Świadczenia socjalne z 7 357'54; 6) Amortyzacja z 3 399'17; 7) Zysk za 1938 r. z 15 802'24; **Razem z 173 844'62.**

ZYSKI. — 1) Zysk na towarach z 145 566'48; 2) Procenty z 18 199'95; 3) Prowizje z 6 610'85; 4) Różnice kursowe z 3 467'34; **Razem z 173 844'62.** 1031

Sąd Okręgowy w Cieszynie

Do rejestru handlowego B/I-191 przy firmie

Przemysłowo-Budowlana Spółka Akcyjna w Bielsku

w dn. 23 stycznia 1939 r. wpisano:

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 10 listopada 1938 r. Nr rep. 1174/1938 zmieniono § 20 statutu Spółki. Wykreśla się dziennik „Czas” w Krakowie, jako pismo, przeznaczone do ogłoszeń pochodzących od Spółki. Zarządzono wpisanie powyższych danych w rejestrze handlowym w Sądzie Okręgowym w Katowicach dla oddziału firmy w Katowicach. 1040

Karolewska Manufaktura Karol Kroening i S-ka, Sp. Akc.

Łódź, ul. 6-go Sierpnia Nr 5

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Posesje — grunty z 134 693'20; Budynki fabryczne i gospodarcze z 1 145 151'25; Budynki mieszkalne z 139 464'03; Maszyny i urządzenia z 2 504 584'16; Środki lokomocji z 94 755'02; Inwentarz biurowy z 86 415'11; Razem z 4 105 062'77; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie z 33 268'63; Należności bankowe z 163 740'98; Weksle w portfelu i inkasie z 170 713'63; Papiery wartościowe z 4 102'00; Udziały z 1 202'00; Razem z 373 027'24; Materiały techniczne i opałowe z 38 885'76; Surowce z 326 890'00; Półfabrykaty z 95 100'21; Gotowe towary i przędza z 857 000'76; Razem z 1 317 876'73; Dłużnicy: odbiorcy z 379 561'05, dostawcy z 32 905'17, różni z 189 475'83; Weksle protestowane z 10 177'02; Wątpliwe należności z 19 254'18; Wątpliwe należności w postępowaniu reindykacyjnym z 15 477'51; Razem z 646 850'76; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 20 254'46, sumy uwarunkowane z 1 407 395'71, razem z 1 427 650'17; Sumy do stopniowego umorzenia z 30 767'32; Straty z lat 1931 i 1932 z 910 812'90; **Ogółem stan czynny z 8 812 047'89.**

STAN BIERNY. — I. Kapitał akcyjny z 3 000 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 2 524 531'61, odpisano ze sprzedanych samochodów i maszyn z 34 651'83, pozostaje z 2 489 879'78, dopisano w roku sprawozdawczym z 289 405'98, razem z 2 779 285'76; III. Zobowiązania: Wierzyciele: dostawcy z 266 841'44, odbiorcy z 50 912'12, różni z 243 384'74; Zobowiązania długoterminowe z 501 803'89; Banki z 45 169'80; Akcepty z 116 793'75; Obciążenia hipoteczne z 6 545'10; Razem z 1 231 450'84; Sumy przechodnie: sumy, dotyczące okresu przyszłego z 12 832'06, sumy uwarunkowane z 1 407 395'71, razem z 1 420 227'77; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 202 628'35; Zysk za rok operacyjny 1938 z 178 455'17; **Ogółem stan bierny z 8 812 047'89.**

pozycje pozabilansowe. — 1) Różni z tytułu udzielonej gwarancji z 163 692'83; 2) Różni z tytułu otrzymanej gwarancji z 25 000'00; 3) Różni z tytułu zyr na wekslach z 563 500'00. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 590 454'54.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracyjne z 355 435'55; Koszty fabrykacji z 5 511 081'91; Koszty sprzedaży z 137 082'74; Koszty ubezpieczenia z 19 148'88; Koszty kredytów z 66 965'11; Koszty inkasa i prowizji bankowej z 36 649'35; Podatki państwowe i komunalne z 181 563'04; Świadczenia socjalne z 139 455'83; Razem z 6 447 382'41; Straty na niewypłacalnych dłużnikach z 15 336'00; Straty na sprzed. samochod. i mater. z 9 919'32; Amortyzacja sum do stopniowego umorzenia z 3 077'18; Razem z 28 332'50; Odpisy amortyzacyjne w 1938 r. z 289 405'98; Zysk za rok operacyjny 1938 z 178 455'17; **Ogółem z 6 943 576'06.**

MA. — Sprzedaż tkanin, przędzy i odpadków z 6 907 058'55; Wpływ z różnic kursowych z 29 446'05; Odszkodowanie ogniowe z 2 959'41; Różne wpływy z 4 112'05; **Ogółem z 6 943 576'06.**

Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29 kwietnia 1939 r. 1036

Tomaszowska Przędzalnia Wełny Czesankowej

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place z 544 769'36; Budynki z 1 673 797'88; Maszyny i urządzenia z 1 957 049'31; Ruchomości z 47 887'31; Sprzęt OPLG z 1 442'90; Samochody z 23 276'00; Konie z 1 905'00; Razem majątek stały z 4 250 127'76; Majątek płynny: Remanent: czesanka z 393 225'32, przędza z 442 234'64, odpadki z 10 058'65, razem remanent z 845 518'61; Materiały pomocnicze: akcesoria, paliwo, opakowanie i in. z 66 323'43; Kasa z 17 208'83; Sumy w drodze z 474'11; Zaliczki z 2 438'00; Weksle z 83 427'05; Papiery wartościowe z 85 664'40; Udziały w innych przedsiębiorstwach z 10 000'00; Dłużnicy z 439 560'11; Banki z 837 956'00; Weksle protestowane: bieżące z 1 761'95, wątpliwe z 3 599'38, razem weksle protestowane z 5 361'33;

Strata z 1929 r. z 493 650'79; Sumy przechodnie z 14 249'40; Razem majątek płynny z 2 901 832'06; **Razem stan czynny z 7 151 959'82.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za depozyty z 85 664'40; Listy gwarancyjne złożone za odbiorców z 195 662'00; Obligo żyrowe z 125 797'78; Biuro Rozrachunkowe za zlec. inkasa protestów z 5 361'33; **Razem sumy pozabilansowe z 412 485'51.**

STAN BIERNY. — Kapitał własny: Akcyjny z 3 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny z 2 531 592'44; Zobowiązania: Dostawcy z 1 138 725'34; Banki z 8'04; Odbiorcy z 8 008'69; Różni z 92 444'71; Razem zobowiązania z 1 329 186'78; Sumy w drodze z 17 000'00; Sumy przechodnie z 17 924'22; Razem z 1 274 111'00; Zysk za 1938 r. z 346 256'38; **Razem stan bierny z 7 151 959'82.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty z 85 664'40; Różni za złożone listy gwarancyjne za odbiorców z 195 662'00; Różni za żyra z 125 797'78; Zlecenia udzielone Biuro Rozrach. z tyt. protestów z 5 361'33; **Razem sumy pozabilansowe z 412 485'51.**
U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne z 883 651'29.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

STRATY. — Pensje z 296 859'32; Koszty handlowe z 55 062'84; Podatek obrotowy z 82 286'67; Różne podatki z 39 842'06; Opłaty stemplowe z 100'98; Asekuracja z 14 873'70; Prowizja z 22 650'76; Koszty bankowe z 5 564'94; Koszty przynależności do organizacji z 29 033'94; Straty na dłużnikach z 40 082'25; Amortyzacja z 54 817'33; Razem straty z 641 174'79; Zysk za 1938 r. z 346 256'38; **Razem z 987 431'17.**

ZYSKI. — Zysk b-tto z fabrykacji z 835 204'62½; Zwrot nadpłaty składek socjalnych z 1 420'01; Zwrot nadpłaty podatku od nieruchomości z 5 893'90; Wpływ spisane należności z 2 041'61; Fundusz do dyspozycji Zarządu z 3 083'14; Dyskonto z 18 062'69; Wpływy z kuponów od papierów wartościowych z 4 491'35; Różnice kursu z 50 748'33; Rozliczenia między kontrahentami umowy konwencyjnej z 53 770'08; Skonta i bonifikacje z 2 945'77½; Procenty z 9 769'66; **Razem zyski z 987 431'17.**

Bilans i rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 17 kwietnia 1939 r. 1047

Fabryka Pończoch Adolf Rebsz, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans majątkowy na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty z 89 478'88; Budynki: fabryczne z 102 361'51, mieszkalne z 55 107'48; Maszyny i urządzenia z 1 205 924'89; Zaprzęg i wozy z 3 250'00; Utens. biurowe z 4 812'00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bank z 8 636'92; Weksle w portfelu z 18 676'79; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 27 840'00; Materiały: a) przędza z 87 430'90, b) materiały pomocnicze z 36 806'75; Półfabrykaty z 70 896'91; Towary gotowe z 294 758'40; Dłużnicy: a) odbiorcy z 341 340'12, b) dostawcy z 5 230'68, c) różni z 83 744'75, d) wątpliwi odbiorcy z 176 157'11; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 58 148'16; Strata z lat ubiegłych z 148 472'11; **Razem z 2 819 074'36.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 1 000 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego z 3 027'00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 903 391'63, b) odpisano w roku sprawozdawczym z 16 699'97, c) dopisano w 1938 r. z 30 310'37; III. Zobowiązania: a) akcepty z 184 147'34, b) banki z 378'00, c) kredyty hipoteczne z 220 870'17, d) zaległe podatki z 56 246'31, e) dostawcy z 68 389'99, f) różni z 339 719'68, g) odbiorcy z 27 807'51; Zysk za 1938 r. z 1 486'33; **Razem z 2 819 074'36.**
Sumy pozabilansowe. — Żyra z 328 850'00.
Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 36 521'22.

Rachunek strat i zysków

Robocizna z 231 230'28; Przędza z 501 861'89; Koszty fabrykacji z 145 490'22; Pensje z 73 761'99; Podatki z 27 490'04; Odsetki z 62 903'20; Koszty sprzedaży z 64 590'36; Koszty handlowe z 41 804'21; Wycof. i sprzed. samoch. z 8 869'23; Odpis strat na dłużnikach z 885'30; Koszty amortyzacji z 30 310'37; Zysk z 1 486'33; **Razem z 1 190 683'42.**

Sprzedaże z 1 183 381'18; Ażio z 2 841'68; Czysn komorniany z 4 454'66; Różnica kurs. na papier. wart. z 5'90; **Razem z 1 190 683'42.** 1046

„Cukrownia Trawniki“, Spółka Akcyjna w likwidacji

Bilans na dz. 31/III 1939 r.

AKTYWA. — Gotówka w kasie i w bankach zł 211 905'38; Papiery procentowe zł 30 616'00; Dłużnicy zł 72 904'40; Weksle zł 47 500'00; Wypłaty na akcje z likwidacji zł 1 080 000'00; Straty zł 54 986'31; **Razem zł 1 497 912'09.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 200 000'00; Kapitał zapasowy zł 283 313'13; Zobowiązania zł 14 598'96; **Razem zł 1 497 912'09.**

Rachunek kosztów likwidacji

WINIEN. — Pensje likwidatorów zł 18 610'00; Pensje urzędników zł 10 082'79; Robocizna i utrzymanie osady zł 25 398'29; Utrzymanie bocznicy kolejowej zł 309'88; Wydatki ogólne zł 49 494'05; Świadczenia socjalne zł 3 089'27; Asekuracja nieruchomości zł 1 367'40; Podatki zł 13 299'45; Strata na udziale w kapitale zapasowym Polskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni zł 23 760'00; Strata na sprzedanych obiektach majątkowych, zniszczonych ruchomościach i materiałach magazynowych zł 24 074'73; **Razem zł 169 485'86.**

MA. — Nadwyżka z roku ubiegłego zł 49 589'27; Dywidendy od papierów procentowych zł 14 505'68; Zwrot częściowej asekuracji przez Polskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni zł 633'24; Uzyskane ze sprzedaży różnych przedmiotów majątkowych zł 14 903'29; Otrzymane procenty zł 4 600'13; Różnica na papierach procentowych zł 30 267'94; Strata zł 54 986'31; **Razem zł 169 485'86.** 1122

Warszawska Fabryka Ekstraktów Garbarskich, Spółka Akcyjna

Bilans ostateczny na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Urządzenia techniczne zł 97 455'47; Inwentarz biurowy i laboratoryjny zł 9 953'52; Majątek płynny: Gotówka: kasa, banki i papiery wartościowe zł 34 617'91; Weksle w portfelu i inkasie zł 130 516'08; Materiały do przerobu: surowiec zł 255 891'66, materiały pomocnicze zł 16 718'76; Półfabrykaty zł 28'60; Gotowe wyroby w Warszawie i na składach komisowych zł 73 789'94; Dłużnicy: odbiorcy zł 201 155'13, dostawcy zł 1 312'69, różni zł 126'80; Wątpliwe należności: weksle protestowane zł 3 645'42, odbiorcy zł 23 363'35, różni zł 8 750'60; Koszty organizacji zł 3 300'00; Sumy przechodnie zł 10 435'00; **Razem zł 871 060'93.**

Gwarancje udzielone zł 341 200'00; Pretensje żyrowe zł 250 945'42; Różni za weksle protestowane w sądzie zł 17 543'82; **Razem zł 609 689'24.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 250 000'00; Kapitał zapasowy zł 5 500'00; Kapitał rezerwowy zł 55 411'61; Kapitał amortyzacyjny zł 37 523'67; Wierzyciele: odbiorcy zł 20'78, dostawcy zł 72 943'75, różni zł 20 838'16, banki zł 10 570'00; Zobowiązania specjalne zł 301 819'40; Kredyty rebusowe zł 102 465'00; Sumy przechodnie zł 219'81; Zysk do podziału za okres operacyjny zł 13 748'75; **Razem zł 871 060'93.**

Gwarancje otrzymane zł 341 200'00; Zobowiązania żyrowe zł 250 945'42; Weksle protestowane w sądzie zł 17 543'82; **Razem zł 609 689'24.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty fabrykacji zł 1 189 257'45; Koszty sprzedaży zł 96 248'66; Odpisy amortyzacyjne zł 13 679'35; Koszty bankowe zł 34 105'58; Koszty fabryczne zł 5 802'19; Koszty osobowe zł 88 513'62; Podatki zł 34 393'99; Koszty administracji ogólnej i biurowe zł 38 617'08; Zysk netto za 1938 r. zł 13 748'75; **Razem zł 1 514 366'67.**

ZYSKI. — Sprzedaż ekstraktów zł 1 573 246'84; Remanent gotowych wyrobów na dz. 31/XII 1938 r. zł 73 818'54, na dz. 1/I 1938 r. zł 132 698'71 = zł 58 880'17; **Razem zł 1 514 366'67.** 1092

„Herbewo“ Herliczka, Bełdowski, Wołoszyński Zjednoczone Fabryki Tutek i Bibutek, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 163 514'34; Budynki: fabryczne zł 465 634'40, mieszkalne zł 1 599 298'88; Urządzenia techniczne: maszyny zł 319 155'98, inwentarz biurowy zł 9 979'37; Ruchomości — auta zł 89 243'60; II. Majątek płynny:

Gotówka w kasie i w bankach zł 195 737'11; Akcje w innych przedsiębiorstwach zł 3 877'50; Weksle w portfelu i w inkasie zł 115 962'13; Materiały: surowce i półfabrykaty zł 387 085'00; Gotowe towary zł 87 135'00; Dłużnicy: odbiorcy zł 376 802'96, zaliczki: pocztowe i kolejowe zł 22 699'83, dostawcy zł 301 876'50, różni zł 255 372'97; Sumy przechodnie zł 1 046'28; **Razem zł 4 394 421'85.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 880 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z ubiegłego roku zł 291 530'71, dopisano w roku sprawozdawczym zł 20 755'60; Kapitały rezerwowe: Nadzwyczajny fundusz rezerwowy zł 748 690'41; Rezerwa do dyspozycji Walnego Zgromadzenia zł 14 000'00; Rezerwa na podatki zł 992 661'54; Koszt budowy domu przy ul. Pradnickiej zł 331 092'40; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 512 209'53, dopisano w roku sprawozdawczym zł 61 954'71; III. Zobowiązania: Wierzyciele: odbiorcy zł 77 999'29, dostawcy zł 63 661'86, różni zł 101 705'51; Niepodjęta dywidenda zł 3 752'00; Sumy przechodnie zł 23 762'78; Zysk za 1938 r. zł 270 645'51; **Razem zł 4 394 421'85.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty materiałów zł 1 759 671'37; Koszty przewozu towaru zł 181 483'25; Koszty administracji ogólnej zł 253 000'10; Koszty reklamy zł 273 026'94; Koszty portorii i opakowania zł 92 222'05; Koszty sprzedaży zł 179 962'99; Koszty fabrykacji zł 643 734'88; Podatki państwowe i komunalne zł 108 645'61; Odpisy na straty na odbiorcach zł 9 477'81; Odpisy amortyzacyjne zł 61 954'71; Zysk za 1938 r. zł 270 645'51; **Razem zł 3 833 825'22.**

MA. — Dochód ze sprzedaży towaru zł 3 750 703'21; Dochód z domów mieszkalnych nowych zł 49 575'05; Dochód z domu mieszkalnego starego zł 3 202'79; Procenty zł 30 344'17; **Razem zł 3 833 825'22.** 1102

Fabryka Firanek, Tiulu i Koronek „Szlenkier, Wydźga i Weyer“

Spółka Akcyjna, Warszawa, ul. Dziełna 91

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Place zł 346 359'64; Budynki zł 1 286 830'33; Maszyny zł 2 574 810'45; Ruchomości zł 70 613'89; **Razem majątek stały zł 4 278 614'31;** II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 56 217'08; Papiery procentowe zł 43 343'09; Akcje i udziały przedsiębiorstw obcych zł 2 275 645'43; Weksle w portfelu zł 147 618'67; Weksle w inkasie zł 4 768'80; Odbiorcy zł 113 103'31; Bieżące zł 1 414 296'63; **Razem majątek płynny zł 4 054 993'01;** III. Inne aktywa: Gwarancje wydane zł 270 000'00; Gwarancje otrzymane zł 10 000'00; Sumy przechodnie zł 51 972'12; **Razem inne aktywa zł 331 972'12;** **Ogółem stan czynny zł 8 665 579'44.**

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje zł 282 624'72.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 002 000'00; Kapitał zapasowy zł 566 153'32; **Razem kapitały własne zł 3 568 153'32;** II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 3 442 784'98, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 67 297'79, **razem kapitał amortyzacyjny zł 3 510 082'77;** III. Zobowiązania: Akcepty zł 58 000'00; Odbiorcy zł 11 434'42; Bieżące zł 639 524'64; Pożyczki długoterminowe zł 178 208'62; Sumy przechodnie zł 30 000'00; **Razem zobowiązania zł 917 167'68;** IV. Inne pasywa: Prześciowe różnice kursowe zł 118 719'34; Akcepty gwarancyjne zł 270 000'00; **Razem inne pasywa zł 388 719'34;** Suma rachunków stanu biernego zł 8 384 123'11; Zysk za 1938 r. zł 281 456'33; **Ogółem stan bierny zł 8 665 579'44.**

Sumy pozabilansowe. — Obligo z tytułu żyra wekslowego zł 282 624'72

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 72 860'62; Podatki i asekuracja zł 57 171'86; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 2 607'61; Strata na wekslach protestowanych f. Cz. Buza zł 1 335'44; Strata przy likwidacji starych towarów zł 5 126'76; Amortyzacja za 1938 r. zł 67 297'79; **Razem zł 206 400'08;** Zysk za 1938 r. zł 281 456'33; **Ogółem zł 487 856'41.**

MA. — Czyszn dzierżawny zł 350 000'00; Procenty zł 99 536'95; Różnice kursowe zł 32 025'67; Różne zyski zł 6 293'79; **Ogółem zł 487 856'41.**

Powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 28 kwietnia 1939 r. 1098

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskim

SPOŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty z 1 074 459'13; Budynki: fabryczne z 4 014 150'79, gospodarcze z 98 890'04, mieszkalne z 504 199'12, razem z 4 617 239'95; Urządzenia techniczne: elektrownia z 11 466 134'95, sieć z 7 306 055'04, aparaty u odbiorców z 1 485 932'55, bocznicę i tory kolejowe z 330 637'72, razem z 20 588 760'26; Ruchomości z 484 214'26; Nowe budowle z 107 176'47; Odszkodowanie na rzecz Warsz. Towarzystwa Kopalń Węgla z 283 364'48; Razem z 27 155 214'55; II. Majątek płynny: Kasa z 13 137'03; Banki z 100 344'10; Papiery wartościowe z 44 101'00; Weksle z 72 462'05; Udziały z 1 777 853'05; Materiały: do ruchu z 79 443'36, do budowy z 615 336'44, w sklepie z 91 773'57, razem z 786 553'37; Dłużnicy: odbiorcy z 975 700'44, różni z 4 833 990'28, razem z 5 809 690'72; Razem z 8 604 141'32; III. Sumy przechodnie z 6 900'88; **Razem z 35 766 256'75.**

IV. Sumy pozabilansowe. — Różni za towary komisowe z 29 874'20; Depozyty z 14 575'00; Gwarancje otrzymane z 401 499'15; Różni za gwarancje udzielone z 1 008 315'93; Różni za żyra z 794 570'02; **Razem z 2 248 834'30.**

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 12 500 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z ub. roku z 574 698'14, dopisano w roku sprawozdawczym z 51 068'28, razem z 625 766'42; Kapitał rezerwowy z 3 129 360'21; Kapitał amortyzacyjny: saldo z ub. roku z 10 881 178'49, odpisano w roku sprawozdawczym z 37 845'27, razem z 10 843 333'22, dopisano w roku sprawozdawczym z 1 194 305'34, razem z 12 037 638'56; Razem z 28 292 765'19; II. Zobowiązania: Zobowiązania długoterminowe: kredyty zabezpieczone kaucjami hipotecznymi z 1 954 277'37; Zobowiązania krótkoterminowe: dostawcy z 451 664'34, różni z 2 774 688'43, razem z 3 226 352'77; Razem z 5 180 630'14; III. Specjalny r-k przejściowy różnic kursowych z 1 480 261'67; IV. Sumy przechodnie z 133 251'75; V. Zysk z 679 348'00; **Razem z 35 766 256'75.**

VI. Sumy pozabilansowe. — Towary komisowe z 29 874'20; Różni za depozyty z 14 575'00; Różni za gwarancje otrzymane z 401 499'15; Gwarancje udzielone z 1 008 315'93; Żyra z 794 570'02; **Razem z 2 248 834'30.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 4 463 739'95.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

WYDATKI. — Koszty ogólnej administracji z 621 145'93; Koszty fabrykacji energii elektr. z 2 461 844'04; Koszty sprzedaży energii z 343 006'39; Zakup i koszty sprzedaży towarów z 457 492'42; Koszty kredytów z 429 323'02; Podatki państwowe i komunalne z 151 648'05; Opłaty uprawnieniowe z 33 215'08; Świadczenia socjalne z 114 127'27; Ubezpieczenia z 13 281'69; Nieściągalne należności z 46 029'37; Odszkodowanie na rzecz Warsz. T-wa 1/15 z 21 797'26; Różnice kursowe z 2 159'75; Różne z 26 971'21; Razem z 4 722 041'48; Odpisy na amort. budynków i urządzeń z 1 194 305'34; Zysk z 679 348'00; **Razem z 6 595 694'82.**

WPLYWY. — Wpływ przedsiębiorstwa z 6 595 694'82; **Razem z 6 595 694'82.**

1064

Towarzystwo Handlu Wyrobami Stalowymi Ch. Flaksbaum, Sp. Akc.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Kasa z 656'99; Weksle z 15 085'18; Towary z 92 220'35; Dłużnicy z 125 352'73; Banki z 5 124'51; Ruchomości z 1 940'00; **Razem z 240 379'76.**

Depozyty z 3 000'00.

PASYWA. — Wierzyciele z 107 849'79; Straty i zyski z 1937 r. z 1 012'35; Sumy amortyzacyjne z 165'75; Kapitał zapasowy z 2 556'93; Kapitał akcyjny z 100 000'00; Zysk netto z 28 794'94; **Razem z 240 379'76.**

Różni za depozyty z 3 000'00.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

Koszty handlowe z 81 133'79; Prowizja z 10 726'22; Procenty z 6 731'01; Dłużnicy wątpliwi z 1 037'98; Sumy amortyzacyjne z 97'00; Zysk netto za 1938 r. z 28 794'94; **Razem z 128 520'94.**

Wątpliwi wierzyciele z 40'40; Premia eksportowa z 176'00; Różnice kursowe z 190'74; Zysk brutto z towarów z 128 113'80; **Razem z 128 520'94.**

1072

„Sieci Elektryczne“, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty z 26 725'09; Budynki fabryczne z 569 516'74; Urządzenia techniczne: urządzenia rozdzielcze i przetwórcze z 2 912 407'91, sieć z 4 436 004'67, aparaty u odbiorców z 197 843'23, razem z 7 546 255'81; Narzędzia i ruchomości z 71 923'69; Nowe budowle z 1 107'02; Razem z 8 215 528'35; II. Majątek płynny: Kasa z 5 767'23; Banki z 8 977'64; Papiery wartościowe z 22 345'13; Materiały do budowy z 517 851'60; Dłużnicy: odbiorcy z 275 605'57, różni z 11 336'55, razem z 286 942'12; Razem z 841 883'72; III. Sumy przechodnie z 4 440'00; **Razem z 9 061 852'07.**

IV. Sumy pozabilansowe. — Towary komisowe z 29 874'20; Gwarancje otrzymane z 93 202'05; Różni za gwarancje udzielone z 25 051'00; Różni za żyra z 83 971'85; **Razem z 232 099'10.**

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 1 500 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z ub. roku z 56 263'00, dopisano w b. roku z 0'00, razem z 56 263'00; Kapitał rezerwowy z 84 935'30; Kapitał amortyzacyjny: saldo z ub. roku z 1 010 577'31, odpisano w roku sprawozdawczym z 0'00, razem z 1 010 577'31, dopisano w roku sprawozdawczym z 281 661'81, razem z 1 292 239'12; Razem z 2 933 437'42; II. Zobowiązania długoterminowe: Wierzyciele w krajowej walucie z 4 009 285'87; Kredyty zabezpieczone kaucjami hipotecznymi z 900 601'17; Razem z 4 909 887'04; III. Zobowiązania krótkoterminowe: Wierzyciele z 53 163'06; Akcepty z 480 000'00; Razem z 533 163'06; IV. Specjalny r-k przejściowy różnic kursowych z 680 077'59; V. Sumy przechodnie z 5 286'96; **Razem z 9 061 852'07.**

VI. Sumy pozabilansowe. — Różni za towary komisowe z 29 874'20; Różni za gwarancje otrzymane z 93 202'05; Gwarancje udzielone z 25 051'00; Żyra z 83 971'85; **Razem z 232 099'10.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 900 601'17.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

WYDATKI. — Koszty ogólnej administracji z 72 564'37; Koszty fabrykacji energii elektr. z 769 792'98; Koszty sprzedaży energii elektr. z 45 859'26; Koszty kredytów z 205 336'57; Podatki państwowe i komunalne z 32 163'33; Opłaty uprawnieniowe z 10 796'25; Świadczenia socjalne z 11 252'72; Ubezpieczenia z 3 916'97; Nieściągalne należności z 4 723'38; Różne z 10 469'94; Razem z 1 166 875'77; Odpisy na amort. budynków i urządzeń z 281 661'81; **Razem z 1 448 537'58.**

WPLYWY. — Wpływ przedsiębiorstwa z 1 448 537'58; **Razem z 1 448 537'58.**

1066

Międzykomunalny Zakład Elektryczny, Spółka Akc. w Krakowie

Rach. bilansu na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Elektrownia Wadowice: Budynki fabr. z 78 774'28; Urządzenia techn. i sieć rozdzielcza z 347 167'05; Inwentarz martwy z 52 340'70 = z 478 282'03; Majątek płynny: Materiały pomocn. i pedne z 8 606'59; Gotówka z 3 177'91; Papiery % z 1 056'00; Akcje z 1 209'35; Dłużnicy: odbiorcy z 21 085'68, różni z 168 082'06, należności wątpl. z 275'93; Pozycje przechodnie z 399'60 = z 189 843'27 = z 203 893'12; Strata z lat poprzedn. z 22 159'47; **Razem z 704 334'62.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akc. z 250 000'00; Kapitał amortyzac.: saldo z ub. roku z 412 790'89, dopis. w roku sprawozd. z 17 740'46 = z 430 531'35; Wierzyciele: dostawcy z 2 334'08, wątpliwe wierzyt. z 275'93; Pozycje przechodnie z 2 789'00 = z 5 399'01; Zysk za 1938 r. z 18 404'26; **Razem z 704 334'62.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administr. ogóln. z 7 076'09; Koszty ruchowe z 99 296'05; Opl. miejskie z 3 182'15; Podatki z 6 851'28; Amortyzacja z 17 740'46; Zysk za 1938 r. z 18 404'26; **Razem z 152 550'29.**

MA. — Sprzedaż prądu z 135 498'58; Zwroty za instalacje z 9 511'38; Różne wpływy z 7 540'33; **Razem z 152 550'29.**

Zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie w dn. 20/IV 1939 r.

1022

Ziemski Bank Hipoteczny, Spółka Akcyjna we Lwowie

Skrócony bilans roczny (netto) w dn. 31/XII 1938 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji zł 551 111'28; Bilety skarbowe zł 0'00; Waluty zagraniczne zł 598'49; Papiery wartościowe zł 15 423'98; Papiery wart. ust. kap. zapas. zł 139 873'57; Udziały konsorcjalne zł 41 914'50; Banki krajowe zł 133 033'07; Banki zagraniczne zł 90'50; Dyskonto zł 1 811 221'08; Protesty zł 1 123 435'48; Kredyty w rach. bież. zł 509 290'61; Pożyczki terminowe zł 5 286 535'94; Kredyty akcept. i remburs. zł 0'00; Należności z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i report. zł 0'00; Nieruchomości zł 698 738'81; Różne rachunki zł 317 160'80; Długoterminowe pożyczki hipoteczne zł 173 814'88; **Suma bilansowa zł 10 802 242'99.**

Dłużnicy z tytułu gwarancyj zł 26 400'00; Inkaso zł 90 063'21.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 5 000 000'00; Kapitał rezerwy zł 286 474'62; Fundusz amortyzacyjny nieruchomości zł 179 573'25; Wkłady zł 2 614 643'33; Rachunki bieżące zł 295 619'45; Różne natychm. płatne zobowiązania zł 72 165'96; Banki krajowe zł 513 149'00; Banki zagraniczne zł 1 491'07; Redyskonto weksli zł 712 192'37; Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego zł 731 388'00; Zastaw walorów zł 0'00; Wierzyciele hipoteczni zł 0'00; Zobow. z tyt. kredytów akcept. i rembursowych zł 0'00; Zobow. z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i rep. zł 0'00; Różne rachunki zł 215 951'14; Listy zastawne (obligacje) zł 125 017'67; Zysk zł 54 577'13; **Suma bilansowa zł 10 802 242'99.**

Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancyj zł 26 400'00; Różni za inkaso zł 90 063'21.

Skrócony rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone zł 188 184'74; Koszty handlowe zł 266 287'07; Podatki zł 37 847'67; Amortyzacja zł 6 606'99; Odpisy na dłużnikach zł 18 408'28; Różne zł 38 533'96; Zysk zł 54 577'13; **Razem zł 610 445'84.**

MA. — Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 28 235'91; Procenty i prowizje pobrane zł 545 807'64; Różnice kursowe zł 0'00; Dochody z nieruchomości zł 6 454'99; Zwrot sum dawn. odpisanych zł 2 910'00; Różne zł 27 037'30; **Razem zł 610 445'84.**
1042

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Krakowskim

Spółka Akcyjna w Sierszy-Wodnej

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 173 850'47; Budynki: fabryczne zł 2 520 394'38, mieszkalne zł 1 078 490'94, gospodarcze zł 27 631'37, razem budynki zł 3 626 516'69; Urządzenia techniczne: Elektrownia zł 10 022 059'65; Sieci zł 6 397 721'80; Aparaty u odbiorców zł 481 930'00; Bocznica i tory kolejowe zł 68 393'23; Razem urządzenia techniczne zł 16 970 104'68; Ruchomości zł 503 457'55; Gazownia w Oświęcimiu zł 289 260'14; Nowe budowle zł 26 987'19; Razem majątek stały zł 21 590 176'72; Majątek płynny: Kasa zł 7 325'60; Banki zł 542 758'54; Papiery procentowe zł 37 192'39; Rymsy zł 321 842'14; Weksle zaprotestowane zł 2 357'70; Materiały zł 508 010'45; Dłużnicy: Odbiorcy zł 1 346 412'24; Różni zł 172 155'01; Razem dłużnicy zł 1 518 567'25; Razem majątek płynny zł 2 938 054'07; Sumy przechodnie zł 33 108'85; **Suma stanu czynnego zł 24 561 339'64.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje otrzymane zł 682 885'63; Różni za wydane gwarancje zł 2 127 640'00; Różni za wydane kaucje zł 14 919'40; Różni za depozyty zł 13 632'99; **Razem sumy pozabilansowe zł 2 839 078'02.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 7 500 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z ub. roku zł 459 645'16, dopisano w 1938 r. zł 16 305'00, razem kapitał zapasowy zł 475 950'16; Kapitał rezerwowy: saldo z ub. roku zł 1 702 352'15, odpisano w 1938 r. zł 361 754'29, razem kapitał rezerwowy zł 1 340 597'86; Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1937 r. zł 10 876 252'56, odpisano wycofane w 1938 r. urządzenia i samochody zł 12 880'13, razem zł 10 863 372'43, dopisano w roku sprawozdawczym zł 672 066'17, razem zł 11 535 438'60; Razem kapitały własne zł 20 851 986'62; Kapitały wypożyczone: Zobowiązania długoterminowe zł 1 066 754'47; Zobowiązania krótkoterminowe: Zaległe podatki zł 88 731'65; Odbiorcy zł 23 831'77; Dostawcy zł 37 581'68; Różni zł 1 410 841'16; Razem zobowiązania krótkoterminowe

zł 1 560 986'26; Razem kapitały wypożyczone zł 2 627 740'73; Niepodjęta dywidenda zł 14 005'00; Specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 798 142'66; Sumy przechodnie zł 24 898'63; Zysk za 1938 r. zł 244 566'00; **Suma stanu biernego zł 24 561 339'64.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za złożone gwarancje zł 682 885'63; Gwarancje wydane zł 2 127 640'00; Kaucje wydane zł 14 919'40; Depozyty w bankach zł 13 623'99; **Razem sumy pozabilansowe zł 2 839 078'02.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 2 401 394'84.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty ogólnej administracji zł 361 175'67; Koszty fabrykacji energii elektrycznej zł 1 070 481'74; Koszty sprzedaży i pomiaru energii elektrycznej zł 130 437'43; Zakup i koszty sprzedaży aparatów elektrycznych zł 56 565'61; Odsetki zł 227 925'26; Podatki państwowe i komunalne zł 180 826'47; Oplaty uprawnień zł 18 378'45; Świadczenia socjalne zł 78 953'13; Ubezpieczenia zł 32 914'14; Różnice kursowe zł 1 379'42; Koszty eksploatacji gazowni zł 33 843'13; Odpisy amortyzacyjne zł 672 066'17; Zysk za 1938 r. zł 244 566'00; **Suma str. winien zł 3 109 512'62.**

MA. — Wpływy zł 3 109 512'62; **Suma str. ma zł 3 109 512'62.**
1067

„Dom Prasy“, Spółka Akc. w Warszawie, Marszałkowska 3/5

Bilans na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — Grunty zł 1 258 200'00; Budynki zł 1 018 595'52; Urządzenia techniczne zł 4 026 029'84; Ruchomości zł 82 072'66; Gotówka zł 330 160'46; Papiery wartościowe zł 5 620'00; Weksle zł 7 793'22; Materiały (surowe i mater. pomocn.) zł 98 306'11; Dłużnicy zł 643 672'99; Koszty organizacji zł 10 529'00; Sumy przechodnie zł 8 728'31; **Razem aktywa zł 7 489 708'11.**

Sumy pozabilansowe. — K. K. O. konto ofiar zł 161'00; Kaucje otrzymane zł 3 985'00; Różni za kaucje hipoteczne zł 250 000'00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 2 500 000'00; Kapitał zapasowy zł 896 733'59; Fundusz amortyzacyjny zł 1 404 552'81; Zobowiązania hipoteczne zł 1 710 893'16; Zobowiązania długoterminowe zł 345 582'61; Akcepty zł 72 150'77; Wierzyciele zł 467 853'26; Sumy przechodnie zł 60 754'17; Zysk za 1938 r. zł 31 187'74; **Razem pasywa zł 7 489 708'11.**

Sumy pozabilansowe. — Ofiary (wplacone przez czytelników) zł 161'00; Różni za kaucje zł 3 985'00; Kaucje hipoteczne zł 250 000'00.

U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne zł 6 012'25.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty administracyjne zł 1 016 857'87; Koszty produkcji zł 3 085 303'15; Koszty wydawnicze zł 4 051 012'85; Amortyzacja zł 546 671'07; Inne koszty zł 193 327'56; Zysk z 1938 r. zł 31 187'74; **Razem zł 8 924 360'24.**

ZYSKI. — Roboty drukarskie zł 3 739 624'56; Wpływy wydawnicze zł 5 142 294'92; Inne wpływy zł 42 440'76; **Razem zł 8 924 360'24.**
1051

Kutnowskie Zakłady Przetworów Zbożowych, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 355 373'29; Maszyny i ruchomości zł 289 503'35; Kasa zł 10 137'00; Pożyczka Inwestycyjna zł 2 000'00; Kasa fabryczna zł 526'34; Remanenty zł 26 560'60; Sumy przechodnie zł 1 339'10; Dłużnicy zł 296 321'32; Straty za lata ubiegłe zł 36 217'26; **Razem zł 1 017 978'26.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 600 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 283 790'16; Sumy przechodnie zł 11 403'80; Wierzyciele zł 117 849'98; Zysk zł 4 934'32; **Razem zł 1 017 978'26.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Za koszty produkcji zł 215 422'76; Zysk zł 4 934'32; **Razem zł 220 357'08.**

MA. — Za różne wpływy (procenty, odszkodowanie, prze-rób słodu, sprzedaż słodu i pośladu) zł 198 984'29; Pomoc eksportowa zł 21 372'79; **Razem zł 220 357'08.**

Powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29/IV 1939 r. — protokół rejenta M. Kurmana Nr rep 318.

1057

Spółka Akcyjna Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

zatwierdzony przez 51 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Place, grunty i lasy: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 649 069'50; Ostrowiec zł 343 492'12; Niekłań zł 1 051 263'49; Kopalnia rudy na południu Rosji zł 4'37; Razem zł 2 043 849'48; Budynki: Fabryczne: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 478 652'60, Ostrowiec zł 7 994 134'29, Niekłań zł 215 756'51; Mieszkalne: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 12 900'00, Ostrowiec zł 2 098 088'41, Niekłań zł 281 046'10; Gospodarcze: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 313 231'82, Ostrowiec zł 317 396'65, Niekłań zł 243 644'66; Razem zł 11 954 851'04; Maszyny i urządzenia techniczne: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 2 079 728'57, Ostrowiec zł 28 354 076'67, Niekłań zł 978 264'80, razem zł 31 412 070'04; Inwentarz zakładowy i biurowy: Narzędzia: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 168 666'08, Ostrowiec zł 1 534 372'91, Niekłań zł 14 116'77; Ruchoomości: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 41 396'72, Ostrowiec zł 239 050'48, Niekłań zł 18 003'73, Warszawa — Centrala zł 62 021'20; Inwentarz żywy: Ostrowiec zł 1 210'00, Niekłań zł 6 282'00, razem zł 2 085 119'89; Patenty i licencje: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 35 000'00, Ostrowiec zł 18 675'25, razem zł 53 675'25; Nowe roboty: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 2 329'94, Ostrowiec zł 43 945'86, razem zł 46 275'80; Majątek stały razem zł 47 595 841'50; II. Majątek płynny: A. Do zrealizowania: Magazyny: Materiały pomocnicze i pędne zł 2 571 305'71; Surowce zł 1 421 904'05; Półprodukty zł 11 551 136'89; Wyroby gotowe zł 3 413 042'09; Papiery procentowe zł 356 733'30; Akcje i udziały w przedsiębiorstwach zł 582 774'97; Dłużnicy: Odbiorcy zł 6 434 095'56; Dostawcy zł 218 220'75; Różni zł 545 157'09; Z tytułu umów kartelowych (z tyt. oper. handlowych) zł 728 937'79; Do zrealizowania razem zł 27 823 308'20; B. Środki płynne: Kasy zł 123 210'51; Banki zł 507 899'82; Weksle zł 662 410'00; Środki płynne razem zł 1 293 520'33; Majątek płynny razem zł 29 116 828'53; III. Sumy przechodnie zł 49 003'12; **Stan czynny ogółem zł 76 761 673'15.**

Pozycje pozabilansowe. — Różni za kaucje zł 1 913 584'16; Gwarancje zł 5 601 282'98; Depozyty zł 96 910'00; Towary na składzie konsygnacyjnym zł 137 123'09; Fundusz im. ś. p. T. Popowskiego zł 77 873'00; Różni za oblię wekslowe zł 4 419 916'97.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 20 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 6 756 313'79; Kapitał rezerwowy zł 2 484 321'33; Razem zł 29 240 635'12; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 20 172 938'26, odpisano za rozebrane urządzenia techniczne w 1938 r. zł 594 670'76, dopisano w roku sprawozdawczym zł 3 396 339'84, razem zł 22 974 607'34; Kapitały ogółem zł 52 215 242'46; III. Zobowiązania długoterminowe: Kapitał obligacyjny zł 2 317 825'00; IV. Zobowiązania krótkoterminowe: Niepodniesiona dywidenda zł 111 467'00; Niepodniesione procenty od obligacyj zł 8 398'50; Wylosowane obligacje zł 5 325'00; Wierzyciele: Banki zł 1 700 053'50; Akcepty własne zł 3 181 000'00; Dostawcy zł 3 102 143'68; Odbiorcy zł 5 542 288'81; Różni zł 4 470 305'31; Zobowiązania z tytułu umów kartel. (z tytułu operacyj. handl.) zł 16 207'60; Zobowiązania krótkoterminowe razem zł 18 137 189'40; V. Rachunek zysków i strat: Zysk na dz. 31 grudnia 1938 r. zł 4 091 416'29; **Stan bierny ogółem zł 76 761 673'15.**

Pozycje pozabilansowe. — Kaucje zł 1 913 584'16; Różni za gwarancje zł 5 601 282'98; Różni za depozyty zł 96 910'00; Różni za towary na składzie konsygnacyjnym zł 137 123'09; Kapi-

tał Funduszu im. ś. p. T. Popowskiego zł 77 873'00; Oblię wekslowe zł 4 419 916'97.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Koszty fabrykacji zł 37 956 243'85; Świadczenia socjalne: Ubezpieczenie na wypadek choroby zł 379 685'75; Ubezpieczenie emerytalne i od braku pracy zł 358 030'41; Ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków zł 283 045'12; Fundusz Bezrobocia zł 193 861'94; Fundusz Pracy zł 176 005'13; Zapomogi i odszkodowania zł 98 650'09; Wpisy szkolne zł 13 109'00; Urlopy zł 451 139'65; Odprawy pośmiertne, pomoc zdrowotna i dopłata do węgla robotnikom zł 151 075'36; Razem zł 2 104 602'45; Podatki i opłaty skarbowe zł 822 543'03; Koszty administracji ogólnej zł 2 172 188'60; Koszty sprzedaży zł 625 637'73; Koszty kredytów: procenty od obligacyj zł 114 773'12; Procenty, prowizje, dyskonto i skonto zł 520 694'54; Razem zł 635'467'66; Różne straty zł 25 253'82; Straty na dłużnikach wątpliwych zł 100 247'58; Amortyzacja zł 3 396 339'84; Zysk na 1938 r. zł 4 091 416'29; **Ogółem zł 51 929 940'85.**

ZYSKI. — Sprzedaż zł 51 840 185'03; Odzyskane należności wątpliwe zł 28 150'53; Różnice kursowe zł 25 909'69; Wpływy związane ze sprzedażą kontyngentów zł 35 695'60; **Ogółem zł 51 929 940'85.**

1078

Zakłady Towarowe „Warrant”, Spółka Akc. w Łodzi

Bilans za 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Place użytkowane zł 1 401 800'00; Budynki: a) składy celne i zwykle zł 1 241 852'25, b) mieszkalne zł 165 569'75 = zł 1 407 422'00; Bocznicza zł 247 600'07; Ruchoomości zł 27 854'03; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 15 040'37; Papiery procentowe zł 56 502'48; Weksle w portfelu i inkasie zł 98 701'02; Dłużnicy: z tytułu operacyj handlowych zł 272 947'52; Inne aktywa (wykłady za cło, przewóz itp.) zł 4 297'15; Weksle protestowane zł 1 772'73; Z tytułu operacyj warrantowych zł 37 351'50; Oddział w Gdyni zł 38 673'97; Inne aktywa: Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 4 960'00, b) inne zł 10 634'44 = zł 15 594'44.

III. Sumy pozabilansowe. — Weksle zdyskontowane zł 32 107'56; Kaucje zł 59 190'00; Należności z tytułu zaliczeń zł 410 528'50; Weksle inkasowe zł 200'00.

Razem aktywa zł 4 127 583'34.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 120 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 15 716'23, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 6 178'58 = zł 21 894'81; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 254 651'16, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 22 132'80 = zł 276 783'96; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) z tytułu operacyj handlowych zł 19 162'65, b) zobowiązania zagraniczne zł 36 600'45, c) z tytułu dyskonta warrantów zł 18 252'00, d) korespondenci zł 683'25, e) banki zł 34 493'50 = zł 109 191'85; Oddział w Gdyni zł 38 673'97; Zobowiązania specjalne: niepodniesiona dywidenda zł 432'00; Sumy przechodnie: a) dochody, dotyczące okresu przyszłego zł 0'00, b) inne zł 22 745'68; IV. Zysk: za rok operacyjny 1938 zł 15 214'59, pozost. z 1937 r. zł 20 620'42 = zł 35 835'01.

V. Sumy pozabilansowe. — Zyro wekslowe zł 32 107'56; Kaucje zł 59 190'00; Zobowiązania z tytułu zaliczeń zł 410 528'50; Różni za inkaso zł 200'00.

Razem pasywa zł 4 127 583'34.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 251 858'55; Koszty eksploatacji magazynów zł 83 224'48; Utrzymanie nieruchomości zł 4 602'34; Podatki zł 43 963'92; Amortyzacja zł 22 132'80; Zysk z eksploatacji 1938 r. zł 37 347'39, mniej amortyzacja zł 22 132'80 = zł 15 214'59; Zysk: za rok operacyjny 1938 zł 15 214'49, pozostałość z 1937 r. zł 20 620'42 = zł 35 835'01; **Razem zł 456 831'69.**

MA. — Rachunek ekspedycyjny zł 384 499'07; Procenty i prowizje zł 8 916'46; Dochody z nieruchomości zł 24 276'30; Umorzenie dywidendy za 1928 r. zł 654'00; Różnice kursowe r-ków £-owych zł 2 650'85; Przeniesienie zysku zł 15 214'59; Pozostałość zysku z 1937 r. zł 20 620'42; **Razem zł 456 831'69.**

1084

Banque Franco - Polonaise — Bank Francusko - Polski

Paryż, rue des Pyramides No 15

Bilans ogólny na dz. 31 grudnia 1938 r.

przedstawiony Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszów do zatwierdzenia i podziału zysków

STAN CZYNNY	fr. fr.	STAN BIERNY	fr. fr.
Akcjonariusze	25 000 000'00	Kapitał	50 000 000'00
Kasa i sumy do dyspozycji	102 973 329'19	Rezerwa ustawowa	1 849 565'34
Portfel wekslowy	243 456 341'25	Inne rezerwy	14 500 000'00
Kredyty zabezpieczone	134 567 996'87	Przekazy na bank	9 442 065'43
Rachunki bieżące	22 223 720'15	Rachunki bieżące	347 050 029'23
Dłużnicy za akcepty	13 831 767'40	Wkłady terminowe	101 594 294'72
Inkaso	49 255 364'46	Akcepty	13 831 767'40
Papiery wartościowe	3 472 180'05	Różni za inkaso	49 255 364'46
Nieruchomości	6 252 971'81	Różne rachunki	10 271 035'59
		Pozostałość z zysków z lat ubiegłych	1 746 812'76
		Czysty zysk za 1938 r.	1 492 736'25
	<u>601 033 671'18</u>		<u>601 033 671'18</u>

Po dokonanych przez Walne Zgromadzenie podziale zysków:

STAN CZYNNY	fr. fr.	STAN BIERNY	fr. fr.
Akcjonariusze	25 000 000'00	Kapitał	50 000 000'00
Kasa i sumy do dyspozycji	102 973 329'19	Rezerwa ustawowa	1 928 130'39
Portfel wekslowy	243 456 341'25	Inne rezerwy	14 500 000'00
Kredyty zabezpieczone	134 567 996'87	Zyski przeniesione na rok następny	1 989 549'01
Rachunki bieżące	22 223 720'15	Różni na bank	9 442 065'43
Dłużnicy za akcepty	13 831 767'40	Rachunki bieżące	347 050 029'23
Inkaso	49 255 364'46	Wkłady terminowe	101 594 294'72
Papiery wartościowe	3 472 180'05	Akcepty	13 831 767'40
Nieruchomości	6 252 971'81	Różni za inkaso	49 255 364'46
		Różne rachunki	10 192 470'54
		Dywidenda do wypł. za 1938 r.	1 250 000'00
	<u>601 033 671'18</u>		<u>601 033 671'18</u>

Banque Franco - Polonaise — Bank Francusko - Polski, Francuska Spółka Akcyjna

Oddziały w Polsce (Warszawa, Katowice, Gdynia, Poznań)

Skrócony bilans roczny w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY	zł	STAN BIERNY	zł
Kasa i sumy do dyspozycji	5 582 837'10	Kapitał zakładowy	2 500 000'00
Bilety skarbowe	19 700 000'00	Wkłady	5 839 424'57
Waluty zagraniczne	18 009'28	Rachunki bieżące	44 332 039'54
Udziały konsorcjalne	35 000'00	Różni nat. płat. zobow.	347 422'26
Banki krajowe	944 884'54	Banki krajowe	504 597'97
Banki zagraniczne	801 751'41	Banki zagraniczne	5 365 172'95
Dyskonto	12 025 466'68	Zobow. z tyt. kred. remb. i akc.	171 983'19
Protesty:		Różne rachunki	1 456 326'19
z lat ubiegł.	zł 616 106'59	Zysk za 1938 r.	101 766'11
z 1938 r.	616 106'59		
Kredyty w r-kach bież.	19 026 138'11		
Pożyczki terminowe	1 000 000'00		
Kredyty akcept. i remburs.	171 983'19		
Różne rachunki	696 556'48		
	<u>60 618 732'78</u>		<u>60 618 732'78</u>
Dłużnicy z tyt. gwarancj	4 890 718'11	Zobow. z tyt. udziel. gwar.	4 890 718'11
Inkaso	7 215 324'96	Różni za inkaso	7 215 324'96
Różni za akredytywy	157 348'66	Akredytywy	157 348'66

Skrócony rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN	zł	MA	zł
Procenty i prow. wypłac.	1 362 933'23	Procenty i prow. pobrane	2 923 358'56
Koszty handlowe	1 154 054'10	Różnice kursowe	153 103'19
Podatki	105 449'87		
Odpisy na dłużnikach	352 258'44		
Zysk za 1938 r.	101 766'11		
	<u>3 076 461'75</u>		<u>3 076 461'75</u>

Zakłady Włókiennicze Karol Hoffrichter, Spółka Akc. w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Grunty zł 341 995'40; 2) Budynki: a) fabryczne zł 786 368'46, b) gospodarcze zł 144 835'98, c) mieszkalne zł 169 956'41; 3) Maszyny i urządzenia techniczne zł 4 774 388'29; 4) Samochody zł 58 350'00; 5) Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 3 418'75, b) martwy zł 7 284'28, c) ruchomości zł 18 986'44; Razem zł 6 305 584'01; II. Majątek płynny: 6) Gotówka w kasie i bankach zł 80 274 86; 7) Papiery procentowe zł 218 096'00; 8) Weksle w portfelu zł 1 000'00; 9) Materiały: a) surowiec zł 453 515'37, b) pomocnicze i pędne zł 205 754'43; 10) Półfabrykaty zł 173 220'91; 11) Towary zł 428 398'27; 12) Dłużnicy: a) odbiorcy zł 120 388'34, b) dostawcy zł 9 039'01, c) różni zł 73 379'23, d) podatki zł 11 200'00, e) wątpliwe należności: 1) należności w postępowaniu rewindykacyjnym zł 77 096'51, 2) inne zł 156 233'69; 13) Sumy przechodnie zł 7 459'60; Razem zł 2 015 056'22; III. Straty ubiegłych lat zł 838 424'87; **Ogółem zł 9 159 065'10.**

Udzielone żyra zł 1 173 776'01; Wydane zabezpieczenia zł 573 480'00.

Ogółem zł 10 906 321'11.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 3 500 000'00; 2) Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 3 441 267'01, b) odpisano zł 158'24, c) dopisano zł 100 756'42, razem zł 7 041 865'19; II. Pożyczki długoterminowe: a) hipoteka przedwojenna zł 48 870'19, b) pożyczka przedwojenna zł 9 625'25, c) wkłady akcjonariuszów zł 169 945'95, razem zł 228 441'39; III. Zobowiązania: a) akcepty zł 531 220'93, b) zaległe podatki zł 8 137'42, c) dostawcy zł 811 038'87, d) odbiorcy zł 439 737'92, e) różni zł 74 023'80, razem zł 1 864 158'94; IV. Zysk za 1938 r. zł 24 599'58; **Ogółem zł 9 159 065'10.**

Za żyra zł 1 173 776'01; Różni za zabezpieczenia zł 573 480'00.

Ogółem zł 10 906 321'11.

U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne zł 338 067'11.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 395 147'00; 2) Koszty sprzedaży zł 40 477'81; 3) Koszty fabrykacji zł 5 318 506'53; 4) Koszty kredytów zł 252 232'94; 5) Podatki państwowe, komunalne i opłata stemplowa zł 178 406'07; 6) Różnice kursowe zł 1 202'55; 7) Różne koszty zł 238 827'18; 8) Strata na rozebran. starym kominie zł 141'76; 9) Odpisy amortyzacyjne za 1938 r. zł 100 756'42; Zysk za 1938 r. zł 24 599'58; **Ogółem zł 6 550 297'84.**

MA. — 1) Dochód z fabrykacji zł 6 467 021'73; 2) Dochód z działu zarobkowego zł 74 633'61; 3) Inne wpływy zł 8 642'50; **Ogółem zł 6 550 297'84.**

Polskie Towarzystwo Asfaltowe, Spółka Akcyjna w Warszawie, ul. Niemcewicza 28

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości zł 52 500'00; Maszyny i aparaty zł 1 059 684'91; Ruchomości biurowe zł 13 668'50; Zabudowania na placu zł 1'00; II. Majątek płynny: Kasa zł 10 636'92; Papiery wartościowe zł 270 145'88; Udziały na terenie C. O. P. zł 10 000'00; Waluty obce zł 372'75; Kaucje i wadia pieniężne zł 26 070'26; Weksle w portfelu i inkasie zł 55 959'11; Materiały: a) Surowce w Warszawie zł 77 519'35; b) Surowce w Łodzi zł 25 088'47; c) Pędne w Warszawie zł 1 446'80; d) Pędne w Łodzi zł 419'39; Dłużnicy: a) Banki miejscowe zł 1 724'90; b) Banki zagraniczne zł 2 104'63; c) Zarządy miejskie i województwa zł 250 706'35; d) Różni zł 86 811'73 = zł 341 347'61; Wątpliwe należności: a) Weksle protestowane zł 15 050'00; Sumy przechodnie zł 46 087'96; Reszta straty z 1934 r. zł 287 500'08; **Razem zł 2 293 498'99.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z lat ubiegłych zł 23 152'88, b) dopisano z zysku za 1937 r. zł 116'63 = zł 23 269'51; II. Kapitał amortyzacyjny: a) Maszyny i aparaty: saldo z lat ubiegłych zł 743 324'81, dopisano za 1938 r. zł 68 226'93 = zł 811 551'74; Maszyny i aparaty oraz pojazdy mechaniczne nabyte w 1938 r. zł 166 726'43 = zł 978 278'17; b) Ruchomości biurowe: saldo z lat ubiegłych zł 5 485'29, dopisano za 1938 r. zł 683'43 = zł 6 168'72, łącznie zł 984 446'89; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 260 468'56,

b) banki miejscowe zł 44 037'00, c) banki zagraniczne zł 21'25, d) zaległe podatki zł 128 507'49, e) różni zł 140 056'42, f) Zarząd Miejski m. Warszawy zł 55 071'70 = zł 367 693'86; Konserwacje dróg zł 102 108'97; Sumy przechodnie zł 21 079'36; Zysk za 1938 r. zł 34 431'84; **Razem zł 2 293 498'99.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 35 000'00; Wadia zł 38 160'00; Żyra zł 38 160'00; Faktury i towary w drodze zł 4'00; Cesje zł 103 442'63.

Rachunek strat i zysków

Koszty administracji ogólnej zł 125 608'56; Koszty wykonania robót zł 1 023 085'78; Koszty kredytów i prowizje zł 10 643'84; Podatki państwowe i komunalne zł 80 580'67; Straty na dłużnikach zł 1 100'00; Amortyzacja maszyn i aparatów zł 68 226'93; Amortyzacja ruchomości biurowych zł 683'43; Odpisano maszyny i aparaty oraz pojazdy mechaniczne nabyte w 1938 r. zł 166 726'43; Zysk za 1938 r. zł 34 431'84; **Razem zł 1 511 087'48.**

Obrót w 1938 r. zł 1 459 137'07; Różne wpływy zł 34 012'00; Różnice kursowe zł 17 938'41; **Razem zł 1 511 087'48.** 1116

M. Kempicki, Spółka Akcyjna

Przedsiębiorstwo Górnicze, Wiertnicze i Hydrotechniczne

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 461 687'01; Rygi wiertnicze i maszyny zł 399 933'91; Rury wiertnicze zł 168 911'00; Narzędzia wiertnicze warsztatowe zł 376 329'46; Ruchomości zł 103 829'33; Inwentarz żywy w Kamieniołomach zł 1 075'00; Bocznica kolejowa w Kamieniołomach zł 22 277'94; Majątek płynny: Kasy i banki zł 121 450'59; Papiery procentowe zł 21 115'81; Weksle zł 38 000'00; Kaucje i wadia w gotówce zł 17 773'75; Udziały w obcych przedsiębiorstwach zł 289 500'00; Dłużnicy: 1) Odbiorcy zł 1 204 423'39; 2) Dostawcy zł 51 102'28; 3) Różni: a) przedsiębiorstwa pokrewne zł 330 770'13, b) różne należności zł 168 287'18; 4) Wątpliwe należności: a) odbiorcy zł 11 623'17, b) różni zł 38 912'56; Materiały: 1) magazynowe surowe i diamenty zł 92 263'56, 2) gotowe wiertnicze zł 52 688'74, 3) na budowach i w Kamieniołomach zł 328 238'66; Koszty organizacji kop. rudy „Ferrosid” zł 11 000'00; Sumy przechodnie zł 8 379'02; Straty i zyski: straty z lat ubiegłych zł 171 429'94; **Ogółem suma bilansowa zł 4 491 002'43.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje aktualne zł 816 378'09; Gwarancje wygasłe zł 238 462'00; Gwarancje obcych przedsiębiorstw zł 160 000'00; Różni za gwarancje hipoteczne zł 419 441'39; **Razem sumy pozabilansowe zł 1 634 281'48.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 800 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 921 316'46; Zobowiązania: Wierzyciele: 1) dostawcy zł 484 559'57, 2) odbiorcy zł 251 087'08, 3) różni: a) przedsiębiorstwa pokrewne zł 345 705'99, b) socjalne zł 166 369'06, c) różne zł 196 431'50, d) niewypłaconą dywidenda i wynagr. Spółki zł 217 671'92, e) zaległe podatki zł 72 117'61; Banki zł 366 129'10; Akcepty zł 466 491'89; Kredyty hipoteczne zł 92 887'34; Sumy przechodnie zł 5 350'00; Zysk z roku sprawozdawczego 1938 zł 104 884'91; **Ogółem suma bilansowa zł 4 491 002'43.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania gwarancyjne aktualne zł 816 378'09; Zobowiązania gwarancyjne wygasłe zł 238 462'00; Poręczenia gwarancyjne zł 160 000'00; Zabezpieczenia hipoteczne zł 419 441'39; **Razem sumy pozabilansowe zł 1 634 281'48.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 325 657'23; Koszty kredytów zł 138 840'45; Koszty magazynowania i ekspedycji zł 32 160'33; Podatki państwowe i komunalne zł 127 590'77; Dopłaty do ubezpieczeń socjalnych zł 152 854'11; Straty na utrzymaniu nieruchomości zł 7 211'59; Odpisy amortyzacyjne zł 49 918'32; Zysk z roku sprawozdawczego 1938 zł 104 884'91; **Ogółem zł 939 117'71.**

MA. — Nadwyżka dochodu z wykonanych robót dostaw zł 927 290'69; Udział w zyskach w obcych przedsiębiorstwach zł 8 800'00; Nadwyżka z różnic kursowych na papierach procentowych, przekazach zagranicznych i ze zrealizowanych kuponów zł 3 027'02; **Ogółem zł 939 117'71.**

Powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków został zatwierdzony przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 28 kwietnia 1939 r. 1131

Fabryka Przędzy i Tkanin Sztucznych „Chodaków”

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place, grunty i drogi zł 843 501'40; Bocznicze kolejowe zł 113 976'24; Budynki i przedmioty różne zł 75 244'39; Maszyny i urządzenia zł 30 232 005'82; Nieukończone budowy zł 424 316'89; Nieukończone urządzenia techniczne zł 616 287'66; Tabor i ruchomości zł 1 996 128 01; Narzędzia i przyrządy zł 202 892'63; Nieukończone narzędzia i przedmioty różne zł 75 244'39; Razem majątek stały zł 50 889 050 91; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 439 295'59; Papiery wartościowe zł 84 865'44; Weksle w portfelu i inkasie zł 672 408'65; Magazyny zł 3 853 599'74; Produkty poboczne zł 9 951'47; Półwyroby zł 169 253'98; Wyroby zł 640 947'35; Składy konsygnacyjne zł 2 197 453'98; Odpadki przędzy zł 4 826'52; Dłużnicy zł 1 035 749'59; Dłużnicy z tytułu kaucji zł 550'00; Odbiorcy zł 2 706 218'50; Zaliczki zł 112 173'98; Weksle protestowane zł 26 457'05; Rozrachunki międzyokresowe zł 334 630'72; Razem majątek płynny zł 12 288 382'56; **Ogółem zł 63 177 433'47.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 15 000 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 170 165'00, dopisano w roku sprawozdawczym zł 64 700'00, razem zł 234 865'00; Ogółem kapitały własne zł 15 234 865'00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 13 116 986'52, dopisano w roku sprawozdawczym zł 3 165 024'46, odpisano w roku sprawozdawczym zł 105 171'79, razem kapitał amortyzacyjny zł 16 176 839'19; Zobowiązania: Państwowy Kantonalny Bank de Bâle-Campagne w Liestalu zł 23 514 891'00; Société Internationale pour l'Industrie des Textiles Artificiels w Bazylei zł 3 870 308'82; Wierzyciele zł 1 439 989'78; Wierzyciele z tytułu kaucji zł 77 558 09 Odbiorcy zł 57 733'08; Wierzytelności różne zł 91 040'61; Prowizje agentów zł 267 503'27; Robocizna zł 276 098'82; Rozrachunki międzyokresowe zł 6 182'77; Rezerwa na podatek dochodowy za lata 1937 i 1938 zł 479 500'00; Razem zobowiązania zł 30 080 806'24; Zyski: Zysk z lat poprzednich zł 1 224 381'44; Zysk z roku sprawozdawczego zł 460 541'60; Razem zyski zł 1 684 923'04; **Ogółem zł 63 177 433'47.**

pozycje pozabilansowe. — Wzajemny obrachunek fabryki i dominium w Chodakowie z Zarządem zł 44 303 115'86; Gwarancje zł 29 051'26; Weksle żyrowane zł 800 507'39; **Razem zł 45 132 674'51.**

Suma zobowiązań zagranicznych zł 27 904 290'45.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 537 183'89; Koszty fabrykacji zł 11 338 293'69; Koszty sprzedaży zł 654 907'87; Koszty kredytów zł 1 465 174'12; Podatki państwowe i komunalne zł 663 514'19; Różne wydatki i straty: Koszty utrzymania nieruchomości w Łodzi zł 14 567'87; Wartość sprzedanych zbędnych przedmiotów i odpadków zł 26 255'27; Straty na odbiorcach zł 3 077'68; Straty na protestach zł 9 141'25; Razem różne wydatki i straty zł 53 042'07; Odpisy: Odpisy amortyzacyjne zł 3 165 024'46; Odpis na kapitał zapasowy zł 64 700'00; Razem odpisy zł 3 229 724'46; Zyski: z lat poprzednich zł 1 224 381'44, z roku sprawozdawczego zł 460 541'60, razem zyski zł 1 684 923'04; **Ogółem zł 19 626 763'33.**

MA. — Zysk z lat poprzednich zł 1 224 381'44; Uzyskano ze sprzedaży zł 17 743 136'80; Zwrot sum dawniej odpisanych zł 119'58; Gospodarstwo rolne zł 1 860'95; Dochód z papierów wartościowych zł 4 630'00; Różnice kursowe zł 17 100'79; Zwiększenie remanentu wyrobów, półwyrobów i odpadków pomiędzy stanem na dz. 1/I 1938 r. i dz. 31/XII 1938 r. zł 635 380'44; Różnice remanentu materiałów pomocniczych w dn. 31/XII 1938 r. zł 153'33; **Ogółem zł 19 626 763'33.**

1128

Fabryka Narzędzi Chirurgicznych, Weterynaryjnych i Wyrobów Stalowych Ostrych Alfons Mann, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomość fabryczna zł 126 258'40; Rozbudowa fabryki — nieukończona zł 134 547'64; Urządzenia techniczne: a) maszyny zł 169 112'30, b) narzędzia zł 75 690'72, c) urządzenia fabryczne zł 36 680'01; Urządzenie sklepu i biur zł 25 973'45; Gotówka w kasie i instytucjach kredytowych

zł 75 300'38; Weksle w portfelu zł 5 773'75; Papiery wartościowe zł 7 550'36; Surowce i materiały zł 64 507'61; Półwyroby zł 118 037'79; Towary gotowe zł 214 805'10; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 55 916'20, b) dostawcy zł 2 824'00, c) różni zł 56 896'25, d) weksle protestowane zł 52'25; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 1 061'67; **Suma bilansu zł 1 170 987'88.**

Zabezpieczenia kaucyjne zł 220 000'00; Zabezpieczenia różne zł 62 000'00; Rozrachunki wewnętrzne zł 158 874'99; Akcje i papiery wartościowe zdeponowane zł 5 200'00; Weksle żyrowane zł 29 868'45.

Razem zł 1 646 931'32.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 292 500'00; Kapitał zapasowy: a) pozostałość z 1937 r. zł 43 914'20, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 37 197'24; Fundusz umorzenia: a) pozostałość z 1937 r. zł 277 258'42, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 23 324'30; Wierzyciele: a) akcepty zł 59 659'39, b) pożyczki długoterminowe Banku Gospodarstwa Krajowego w/m zł 170 000'00, c) odbiorcy zł 1 449'75, d) dostawcy zł 56 879'84, e) różni zł 110 017'65; Dywidenda niewypłacona zł 25 434'03; Zysk czysty za 1938 r. zł 73 353'06; **Suma bilansu zł 1 170 987'88.**

Kaucje hipoteczne zł 220 000'00; Gwarancje zł 62 000'00; Rozrachunki wewnętrzne zł 158 874'99; Akcje i papiery wartościowe wypożyczone zł 5 200'00; Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 29 868'45.

Razem zł 1 646 931'32.

Suma zobowiązań zagranicznych zł 29 604'81.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 141 356'00; Koszty kredytów — odsetki zł 41 620'44; Koszty sprzedaży — handlowe zł 114 083'59; Podatki zł 35 836'02; Różnice kursu i inne zł 14 472'01; Koszty produkcji zł 273 778'16; Świadczenia społeczne zł 20 408'60; Różne koszty fabryki zł 19 520'48; Utrzymanie nieruchomości zł 4 365'63; Odpisy na fundusz umorzenia zł 23 324'30; Zysk do podziału zł 73 353'06; **Razem zł 762 118'29.**

MA. — Rachunek towarów i produkcji zł 760 225'83; Różne wpływy zł 1 892'46; **Razem zł 762 118'29.**

1090

Polska Spółka Obuwia Bata, Spółka Akcyjna, Kraków

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — 1) Majątek stały: Grunty zł 1 206 242'52; Nieruchomości: A) fabryczne zł 917 039'69, B) gospodarcze zł 350 583'05, C) mieszkalne zł 727 965'07 = zł 1 995 587'81; Urządzenie techniczne zł 3 141 633'13; Urządzenie sklepów, biura itd. zł 3 589 334'88; 2) Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 345 272'04; Papiery wartościowe zł 12 200'00; Materiały: A) surowce zł 917 576'18, B) pomocnicze i pędne zł 715 873'88 = zł 1 633 450'06; Półfabrykaty zł 181 719'24; Gotowe wyroby i towary zł 2 440 800'45; Weksle zł 1 100'00; Dłużnicy: A) odbiorcy zł 173 594'76, B) dostawcy zł 331 439'36, C) różni zł 146 809'66 = zł 651 843'78; Sumy przechodnie zł 141 701'75; **Suma bilansowa zł 15 340 885'66.**

PASYWA. — 1) Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 3 000 000'00; Fundusz rezerwowy zł 100 000'00; 2) Amortyzacja: saldo z 1937 r. zł 3 244 052'42, dopisano w 1938 r. zł 827 178'95 = zł 4 071 231'37; 3) Zobowiązania: Akcepty zł 1 266 375'00; Wierzyciele: A) banki zł 17 712'56, B) odbiorcy zł 70 944'48, C) dostawcy zł 4 312 468'77, D) różni zł 2 271 582'92 = zł 6 672 708'73; Niewypłacona dywidenda zł 67 500'00; Sumy przechodnie zł 31 772'19; Zysk z lat poprzednich zł 17 987'00; Zysk za 1938 r. zł 113 311'37 = zł 131 298'37; **Suma bilansowa zł 15 340 885'66.**

Rachunek strat i zysków

STRATA. — Koszty handlowe i administracyjne zł 756 041'24; Koszty produkcji zł 13 438 690'28; Koszty sprzedaży zł 4 478 276'65; Cło i koszty przewozu zł 632 463'99; Odsetki zł 382 224'45; Podatki i opłaty zł 812 974'10; Świadczenia socjalne zł 556 291'30; Odpisy na amortyzację zł 827 178'95; Różnice kursowe zł 547'74; Zysk za 1938 r. zł 113 311'37; **Razem zł 21 998 000'07.**

ZYSK. — Sprzedaż w 1938 r. zł 21 997 836'49; Różnice kursowe zł 163'58; **Razem zł 21 998 000'07.**

1136

Spółka Akcyjna Fabryki Portland-Cementu „Szczałkowa“
w Ciężkowicach

Zamknięcie rachunkowe za 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 494 087'85; Zabudowania zł 4 665 939'00; Kolej normalnotorowa zł 115 612'43; Urządzenia techniczne zł 10 606 900'58; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 141 115'06; Patenty zł 30 000'00; Razem zł 16 053 654'92; Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 518 766'02; Papiery procentowe zł 67 353'54; Weksle w portfelu i w inkasie zł 500 437'19; Akcje i udziały zł 171 883'22; Materiały zł 659 181'82; Półfabrykaty zł 132 513'89; Gotowe wyroby i towary zł 563 968'92; Dłużnicy zł 1 115 068'56; **Ogółem zł 19 782 828'08.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje i kaucje zł 160 519'00.

PASYWA. — Kapitały własne: a) Kapitał zakładowy zł 4 000 000'00; b) Kapitał zapasowy zł 235 575'32; Kapitał amortyzacyjny zł 9 750 260'52; Zobowiązania: Wierzyciele zł 4 535 913'05; Fundusz dla wsparć urzędników i robotników zł 125 000'00; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 673 175'13; Zysk za 1938 r. zł 462 904'06; **Ogółem zł 19 782 828'08.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje i kaucje zł 160 519'00.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Ogólne koszty administracji zł 133 526'87; Ogólne koszty fabrykacji zł 6 534 612'80; Koszty opakowania zł 837 879'04; Koszty handlowe zł 444 696'29; Ogólne koszty sprzedaży zł 157 593'69; Odsetki zł 185 167'56; Podatki zł 626 166'39; Ubezpieczenia zł 52 552'22; Odpisy na dłużnikach zł 296'85; Odpisy na nieruchomościach i ruchomościach zł 2 721'32; Zakup dolomitu zł 14 201'35; Zapasy na dz. 1/1 1938 r. zł 655 776'82; Amortyzacja zł 918 337'43; Zysk w 1938 r. zł 462 904'06; **Ogółem zł 11 026 432'69.**

MA. — Zapasy na dz. 31/XII 1938 r. zł 601 776'47; Własne zużycie towarów produkowanych zł 109 579'62; Wpływy ze sprzedaży towarów zł 10 254 112'51; Dochód z czynszu od budynków i dzierżawy gruntów zł 1 861'39; Zysk ze sprzedaży prądu elektrycznego zł 7 526'12; Wpływy z odpisanych należności zł 617'95; Różnica przewozowego na materiałach zł 9 555'66; Różnice kursowe zł 34 864'08; Przeniesienie z specjalnego rachunku przejściowego różnic kursowych zł 4 373'02; Różne zyski zł 2 165'87; **Ogółem zł 11 026 432'69.** 941

Fabryka Okuć Budowlanych Bracia Lubert, Spółka Akcyjna

w Warszawie, ul. Złota Nr 34

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 31 266'50; Budynki fabryczne zł 144 335'82; Inwestycje fabryczne w budowie zł 92 130'74; Domy mieszkalne zł 325 342'68; Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia zł 343 474'23; Środki transportowe zł 1'00; Inwentarz zakładowy i biurowy martwy zł 40 334'06; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 93 305'11; Weksle zł 6 750'00; Kaucje zł 34 277'11; Udziały zł 1 000'00; Materiały surowe zł 224 876'46; Artykuły pomocnicze zł 20 574'08; Półfabrykaty zł 79 765'68; Wyroby gotowe zł 302 384'76; Odbiorcy zł 355 232'51; Dostawcy zł 19 889'64; Różni zł 21 650'05; Zaliczki pracowników zł 6 670'44; Zaliczenia kolejowe zł 4 454'35; Sumy przechodnie zł 11 560'60; **Ogółem aktywa zł 2 159 275'82.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyro zł 41 000'00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 500 000'00; Kapitał zapasowy zł 250 723'19; Kapitał amortyzacyjny zł 259 415'54; Rezerwa na podatki zł 30 256'50; Zobowiązania: Banki zł 22'00; Dostawcy zł 376 622'05; Odbiorcy zł 6 480'03; Różni zł 33 574'02; Pożyczki zł 298 930'00; Sumy przechodnie zł 47 431'54; Zysk za 1938 r. zł 355 820'95; **Ogółem pasywa zł 2 159 275'82.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania z tytułu żyra zł 41 000'00.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty handlowo-administracyjne zł 257 789'24; Koszty fabrykacji zł 777 977'43; Koszty sprzedaży zł 102 507'22; Podatki zł 61 073'05; Odpisy amortyzacyjne zł 121 185'57; Procenty zł 61 139'10; Utrzymanie samochodów zł 19 882'06; Utrzymanie nieruchomości zł 1 625'21; Strata na dłużnikach zł 4 998'26; Różne straty zł 8 591'59; Czysty zysk zł 355 820'95; **Ogółem zł 1 772 589'68.**

MA. — Zysk brutto zł 1 764 243'08; Dochód z nieruchomości zł 4 592'76; Różne dochody zł 3 753'84; **Ogółem zł 1 772 589'68.**

1127

Dom Handlowo-Przemysłowy Bracia Orszagh, Spółka Akc.

w Warszawie

Rachunek bilansu za 1938 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 767'74; Banki zł 6 699'63; Papierzy wartościowe zł 800'00; Weksle zł 4 997'80; Urządzenie zł 1'00; Towary zł 237 246'54; Odbiorcy zł 138 956'79; Dostawcy zł 32'74; Sumy przechodnie zł 29 148'88; Różni zł 66 401'97; Strata zł 1 617'29; **Razem zł 486 670'38.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 300 000'00; Dostawcy zł 106 487'84; Odbiorcy zł 1 416'81; Sumy przechodnie zł 7 545'63; Różni zł 71 220'10; **Razem zł 486 670'38.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 101 638'35; Wojaż i inkaso zł 11 013'31; Prowizje zł 237'86; Straty na odbiorcach zł 3 758'88; **Razem zł 116 648'40.**

MA. — Zysk brutto ze sprzedaży zł 111 591'99; Umorzona dywidenda zł 2 600'00; Różnice kursowe zł 839'12; Strata zł 1 617'29; **Razem zł 116 648'40.** 1140

**POLSKIE
USTAWODAWSTWO
DEWIZOWE**

ZBIÓR USTAW ZASADNICZYCH, ROZPORZĄDZEŃ WYKONAWCZYCH, ZA-
RZĄDZEŃ, INSTRUKCYJ, OKÓLNIKÓW
I UCHWAŁ, ZWIĄZANYCH Z REGLA-
MENTACJĄ DEWIZOWĄ

OPATRZONY ZASADNICZYM KOMEN-
TARZEM ORAZ PRAKTYCZNYMI
WYJAŚNIENIAMI I WSKAZÓWKAMI
TECHNICZNYMI

ZESTAWILI I OPRACOWALI:

Dr Adam Mantel, Bronisław Matecki
i Tadeusz Bielobradek

ZBIÓR JEST PERIODYCZNIE UZUPEŁNIANY

Cena Zbioru — zł 18. Prenumerata Uzupełnień — zł 6 półrocznie

600 STRON DRUKU **SKOROWIDZ**

SKŁAD GŁÓWNY:

BANK SPÓŁDZIELCZY SKARBOWCÓW, Sp. z o.o.

Warszawa, Leszno 5

Administracja

Tygodnika „POLSKA GOSPODARCZA”

poleca

**ROCZNIKI PISMA
Z LAT UBIEGŁYCH**

po cenie niższej niż 30 za rocznik

TARYFA CELNA

wydana w formie kartkowej
stałe uzupełniana
według aktualnego stanu

Cena taryfy zł 40.—

Cena „Uzupełnień” zł 7.—

■■■■■■■■■■ kwartalnie ■■■■■■■■■■

Nakładem Tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

PRACA ZBIOROWA

CHAŁUP NICTWO

MATERIAŁY
UWAGI
WNIOSKI

NAKŁADEM
TYGODNIKA „POLSKA GOSPODARCZA”
WARSZAWA

288 STRON DRUKU

CENA ŻŁ 8.-

P O L M I N

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
CENTRALA WE LWOWIE, AKADEMICKA 7
D O S T A R C Z A :

BENZYNY: LOTNICZE wysokooktanowe i etylizowane do szybkoobrotowych motorów spalinowych o wysokiej kompresji zwłaszcza dla silników lotniczych, **MOTOROWE** i **MIESZANKI** do napędu pojazdów mechanicznych

NAFTĘ rafinowaną do celów oświetleniowych. „Termolinę” do prymusów, lamp żarowych, latarni morskich itp. **ETER** naftowy do fabrykacji olejków eterycznych

WYSOKOWARTOŚCIOWE OLEJE do łożysk wirówek mleczarskich, silników elektrycznych, maszyn przedziałniczych i rolniczych, kompresorów amoniakalnych, lokomobli, turbin wodnych; do silników Diesla, sprężarek, do turbin parowych, turbopomp itp., do cylindrów maszyn parowych i lokomobli o różnych temperaturach par, do transformatorów jako oleje izolacyjne, w garbarstwie jako oleje garbarskie, do samochodów i motocykli, oleje emulgujące w przemyśle włókienniczym oraz oleje bezbarwne, mające zastosowanie do celów kosmetycznych i farmaceutycznych

SMARY do łożysk kulkowych, do łańcuchów i zespołów kół zębatych, wyciągów kopalnianych, żurawi, wózków oraz w przemyśle lakierniczym i farbiarskim

PARAFINĘ bezwoną do powlekania serów, impregnacji higienicznych kubków i naczyń papierowych oraz do wyrobu środków kosmetycznych i leczniczych

ASFALTY: przemysłowe do różnych celów, do zalewania kabli, akumulatorów i baterii elektrycznych, izolacyjne w budownictwie do izolacji przed wilgocią fundamentów, murów, posadzek i stropów, do izolacji rur gazowych, wodociągowych i kablowych, papowe do fabrykacji papy dachowej, drogowe do budowy nawierzchni drogowych oraz masy asfaltowe do zalewania spoin w brukach, masy kablowe „A” i „B”, „Limbit” preparat do budowy nawierzchni drogowych na zimno

KOPALNIE WŁASNE ● GAZOCIĄGI
RAFINERIA W DROHOBYCZU
ODDZIAŁY HANDLOWE W CAŁEJ POLSCE
STACJA BUNKROWA W GDYNI
STACJE BENZYNOWE W CAŁEJ POLSCE